

M. FETHULLAH GÜLEN

İKİNDİ SOHBETLERİ
KÜRSÜ
2009

tr.fgulen.com

02.01.2009 - Yaratılışın Hikmeti

Allah'ın görünen âlemi yaratmasının pek çok hikmetinden biri şu olsa gerek: Hâricî, görünen vücut başka, ilmî vücut başkadır. Mesela sizin kafanızda tasarı halinde değişik vücutlar vardır. Bunlar, hariçte vücut bulsa kafanızdaki o şeyler birer şekil ve suret alacaklardır.

Misal bu ya, bir mühendis inşaatı yapmadan evvel kafasında evvela bunu tespit eder.. Sonra onları kaleme alır, sonra da şekillendirir. Zihindeki tasavvur başka, hâricdeki vücut daha başkadır. Binanın hâricî vücuda çıkması için çimentoya, demire, işçiye vs. ihtiyaç vardır. İlmî vücut denen şey onun kafasındakidir ve onu kimse göremez. Hâricî vücut ise o görülür.

Tabii Allah'ın bilmesinin böyle olduğunu söylemiyoruz. Allah'ın muhit ilminde, var olacak herhangi bir eşyanın imkânâtı, planları, tasavvurları ve tasarıları o muhit ilme göre mevcuttur. Gerçi bu tabirleri Allah'a isnat hatadır. O'nun muhit bir ilmi vardır ve onu sadece Allah bilir. Ve böyle bir bilme O'na mahsustur. Keza, Allah sadece ilimden ibaret değildir; O'nun ilminin yanında kudret, irade, sem' ve basar gibi sıfatları da vardır. Allah bu sıfatlarla bilinmelidir.

Öyleyse, "Allah biliyordu. Bilgisiyle iktifa etseydi." demek, insanı Allah'ın diğer sıfatlarını inkâra götürür. Nasıl ki ilmi tasarıları hazırlar, meşiet, kudreti, iradesi de adeta çimentosunu, demirini getiriyor gibi hâricî vücut adına o sıfatlar da nurlarını ifaze edecekler. Böylece o hem kendi kendini görecektir, hem de onu başkaları görüp alkışlayacaktır. Evet, Allah yaratır ve ilmî vücudun, hâricî vücuttan farklı olduğunu enzâr-ı âleme gösterir.

Çalışmak ne zaman ibadet olur?

Çalışma da bir nevi ibadettir. Ama çalışma, ibadetle beraber olunca ibadet sayılır. İbadetle değerlendirilmeyen ve derinleştirilmeyen çalışma, ibadet değildir. Esasen bir yönüyle çalışma sıfır; ibadet de bir rakamdır. Çalışmanın kıymet kazanması, yanındaki rakama bağlıdır. Binaenaleyh beş vakit namazını kılan ve bu namazlar arasında hayatını işle süsleyen bir insanın iş hayatı da ibadet olur. Evet, namaz kılan bir insanın kazmasını yere vuruşu, bağını budaması, hatta tarlasına gübre atması dahi ibadettir. Hadis-i şerifin ifadesiyle, böyle birinin, "Hanımının ağzına bir lokma koymasına sadaka olur." (Buhari, İman

41; Müslim, Zekât 48) ve ona sevap kazandırır. İşin doğrusunu emir ve takdîrin gerçek sahibi Allah (c.c.) bilir.

Bu metinler Fethullah Gülen'in 70'li yıllarda cami cemaatinin sorularına verdikleri cevaplardan derlenmiştir.

02.01.2009 - Başka Koruyanın Olmamalı Ben Sana Yeterim

Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) çok hassas ve duyarlı bir ruha sahip idi. Çevresine bakınca insanların bakışlarından onların içlerini okur; bakışlara göre insanları ve onların duygularını hisseder, olumsuz şeyleri sineye çekerti.

Zaten bu kadar hassas ve duyarlı olmasa idi onun için semâ âlemlerine kapı aralanması da mümkün olmazdı. O (sallallahu aleyhi ve sellem), fizik ile metafiziği birden duyan ve yaşayan bir ruha sahip olmakla beraber yarım adım atarak hemen öbür âleme geçebilecek derecede bir enginliğe sahipti. Bir yetimin ağlamasıyla ızdırap duyar, hatta bazen hıçkırır hıçkırır ağladığı da olurdu. Tabii mukavemet gereken yerde de mukavemetini gösterirdi. Üstad Bediüzzaman hazretlerinin de ifade ettiğı gibi, zıt sıfatları nefsinde cem etmesi O'nun (sallallahu aleyhi ve sellem) engin bir yanı ve peygamberliğinin de deliliydi.

Gelin şimdi bu ölçüde yüksek bir duyarlılığa sahip olan o nebinin hayatının akışını gözden geçirmeye çalışalım: O hassas ruh (aleyhi ekmelü't-tehaya), çocuk yaşta iken yetimlik yaşamış, iki-üç yaşında iken annesinin kocasız dul bir kadın olduğunu derin derin içinde hissetmiştir. Hayatı boyunca da bu hisleri hep ruhunda duymuştur. Daha sonraki hayatı da uzun süre bir dedenin evinde geçmiştir. Bütün âlemin babası vardır, ama O (sallallahu aleyhi ve sellem) babasını daha doğmadan kaybetmiştir. Hayatı dört -veya daha kuvvetli rivayete göre altı- yaşına kadar böyle geçmiştir. Tam anasını idrak edip sıcaklığını ve okşamalarını duyacağı an o da ötelere göç etmiştir. Sekiz-on yaşına girince annesi gibi dedesi de O'nu bağırına basıp "evladım" deyince Allah, onu da huzuruna almıştır. Aslına bakılırsa bunların her bireri kendi çapında çok büyük değişik birer imtihandır. Bi'set-i seniyyenin 8. senesinde -ki bu seneye senetü'l-hüzn veya âmu'l-hüzn denmiştir- Cenab-ı Hak, Efendimiz'in (sallallahu aleyhi ve sellem) iki dayanağı sayılan Hz. Hatice'yi ve Ebû Talib'i de almıştır.

Bunların hepsi derinlemesine düşünüldüğünde her birinin ayrı dalga boyunda büyük birer imtihan ve ibtilâ olduğu anlaşılacaktır. Adeta Nebiler Serveri iç içe imtihanlar ve ibtilâlar yaşamıştır. Öyle ki sebepler açısından hiçbir hâmisi kalmamış ve sanki Cenab-ı Hak O'na fiilen: "Senin başka hâmin olmamalı. Ben sana yeterim. Sen sürekli "Hasbunallahü ve ni'me'l-vekil- Allah bize yeter, O ne güzel yardımcıdır." diyecek, sana inananları da arkana alacak ve

onlara örnek olacaksın. Veyahut da "Hasbiyallâhu- Allah bana yeter" diyecek, tek başına bana dayanacak ve bana itimat edecek ve ruhunda sürekli bana teslimiyeti, tefvizi ve sikayı en âlî derecede yaşayacaksın." demektedir. Bu duyguyu bazen başkaları da ruhlarında derinlemesine hissetmiştir. Ahireti özleyip oraya gitme arzusu içlerinde tutuşunca bu hislerini mantıklarıyla baskı altına almış, ahirete tatlı tatlı yürümeye niyet etmişken geriye durmuş, şahsi kaderlerine razı olmuşlardır.

Hassasiyeti O'nun için büyük ızdırıp vesilesiydi

Son olarak Allah Resûlü'nün hayat-ı seniyeleriyle alakalı bir hususu daha arz etmek istiyorum. Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem), arkadaşlarına öyle alıştı ki, vefat-ı seniyelerine bir hafta kala başını kaldırıp ashabına bakmış, sonra tekrar başka tarafa çevirmiş ve ağlamaya başlamıştı. Daha sonra da bu hareketini tekrarlamıştı. Çevresiyle bile bu kadar alakadar olan ve onlara karşı derin bir alaka duyan bir insanın ne derin bir hassasiyete, ne engin bir duyarlılığa sahip olduğu her türlü açıklamadan vârestedir. Fazla söz zait, konuyu sizin idraklerinize havale ediyorum.

O (sallallahu aleyhi ve sellem) bu duyarlılık içinde oladursun bir gün etrafına gelip giden insanların ciddi tehdit altında olduklarını ve yanına rahat bir şekilde sokulamadıklarını görüyor; görüşmeler sağda solda hep kaçamak gerçekleşiyor. Bu durumda O (sallallahu aleyhi ve sellem), üç-beş kişilik meclisler teşkil edip onlarla yetiniyordu. O zamanlar hiç olmazsa eve döndüğünde de derdini dinleyecek ve kendiyle manevi alışveriş yapacağı, ufkuna göre bir zevcesi vardı. Ne var ki Allah (celle celaluhu), onu da elinden alınca sekiz-on (veya on-on beş) yaşlarındaki yetim çocukları ile baş başa kaldı. Bu arada onların en büyükleri olan Zeynep ve Rukiye kocaya gitmiş de olabilir. Valideleri vefat edince bütün dayanakları ve destekleri gitmiş oluyordu. Bunun ne derece zor bir hadise olduğunu ancak böyle bir durumu kendimiz bizzat yaşayarak anlayabiliriz. Dışarıda O'nu tehdit eden bir şiddete mukabil, alışık olduğu evde yalnızlığın O'na (sallallahu aleyhi ve sellem) verdiği ızdırabın derinliğini de varın siz kıyas edin. İşte Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem), bu ölçekte sıkıntılara maruz idi.

Allah O'na bu tür imtihanları tattırıyor ve daha ağırlarına hazırlıyordu. Evet, O (sallallahu aleyhi ve sellem) daha hayatta iken çocuklarının ölümünü görecekti. Zira O, arkadan gelen insanlara her hususta bir rehberdi. O'nun yolundakiler de aynı şeyleri çekeceklerdi. Ancak, bu kadar imtihana karşılık

Efendimiz, hiçbir zaman feryad ü figan etmemişti. Bu gibi hadiselerin o ölçüde hassas bir ruhta nasıl tesir icra ettiğini ve sinesinde nasıl duyulduğunu Allah Resûlü'nün hassasiyeti içinde aramak ve anlamak lazımdır.

09.01.2009 - Allah Nurunu Tamamlayacaktır

Cenab-ı Hak, Resûl-i Ekrem (sallallâhu aleyhi ve sellem) vasıtasıyla nurunu iş'al buyurmuştur ve parlatmıştır. Evet devr-i risaletpenahi'nin Efendimiz'in hayatıyla alakalı kısmı biterken Allah'ın nuru da tamamlanmıştır.

Efendimiz, ötelere yürüdüğü zaman -müverrihlerin tespitine göre- sahabi sayısı kadın-erkek, çoluk-çocuk yüz bine balığ olduğu söylenmektedir. Rical kitaplarında tespit edilen Sahabe sayısı ise yaklaşık on bin kişi kadardır. On bin kişi şöyle böyle sadece bir mahallenin sakinleri kadar demektir. Evet, Resûl-i Ekrem'in kitabıyla, sünnetiyle arkada işin aktivitesini üzerine alan cemaatin kemmî durumu buydu. Keyfî durumuna gelince o çok derindi. Bu insanlar daha sonra cihanların hayat tarzını ve yeryüzünün coğrafyasını değiştirmişlerdir. Kendisinden çok kısa bir zaman sonra da Hulefa-i Raşidîn ve Emeviler döneminde, Afrika baştanbaşa fethedilmiş, Anadolu içlerine kadar gelinmiş; diğer taraftan Mâverâünnehir ve daha ötelere gidilmiştir. Ayrıca yine Emeviler devrinde Endülüs fethedilmiş, Avrupa'nın içlerine girilmiş, hatta İstanbul önlerine kadar gelinmiştir.

O güne kadar bir ma'nada Allah nurunu tamamlamıştır ama tamamlama henüz bitmemiştir. Yeryüzünde o nur inkişaf ve intişar ettikçe, muhtaç gönüller ona koştukça, herkes Resûl-i Ekrem'in neşrettiği envar ve rahmetten istifade ettikçe biz onu daima tamamlanıyor sürecinde göreceğiz. Dünden bugüne Efendimiz'den doğrudan doğruya istifade eden belli bir zümre hep bu gaye-i hayale hizmet etmişlerdir; bundan sonra da edeceklerdir. Hele bir sınıf vardır ki, Allah Resûlü bu sınıfı, "Ümmetimden yetmiş bin insan sorguya suale tabi tutulmadan cennete girecek. Ben Rabb'imden talep ettim, her ferde yetmiş bin insan ilave buyurdu." ifadeleriyle tebcil etmektedir. Cenab-ı Hakk'ın lütfunun ve Resûl-i Ekrem'in re'fedinin ifadesi olarak daha hesapta iken defterini alıp kurtulmuş ve emn ü emana ermiş bu zümrenin sayısı kesretten de kinaye olabilir. Ayrıca yine hadislerin ifadesine göre, bir güruh cezasını kabirde çekecek, başka bir güruh mahşerde sıkıntılar çekecek, ayrı bir zümre ise çilelerini çektikten sonra halas olup cennete dâhil olacaklardır. Binaenaleyh Efendimiz'in getirdiği envar ve esrardan hemen pek çok kimse istifade edecek ve nur-u ilahiden istifadeleri ölçüsünde ötede mükâfat göreceklidir.

Öyle ise bize de bu nurdan istifade etmek için belli sorumluluklar

düşmektedir. Zira Resûl-i Ekrem'in nuru tam inkişaf ettikten sonra o, âhir zamanda hüsuf ve küsufa maruz kalmış ve nurunu eski devirde neşrettiği gibi neşretmez hale gelmiştir. Onun beşâretleri ve müjdelerine dayanarak diyoruz ki, kıyamete yakın son küsuf ve hüsuf dönemi gelmeden evvel yeniden bir kere daha Sahabe-i Kiram devrinde olduğu gibi o nuru inkişaf ettirme uğrunda hırz-ı can etmeli ve öndekilerin arkasında yerimizi almalıyız.

09.01.2009 - Her Karesi İmtihanla Dolu Bir Hayat

Allah Resûlü'nün (sallallahu aleyhi ve sellem) Mekke'ye karşı olan alakası ve irtibatı da bizim herhangi birimizin kendi vatanına karşı olan irtibatından çok farklıdır. Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) kendisinin Mekke'deki konumunun idrakinde olduğu gibi Sidretü'l-müntehâ'nın izdüşümü ve yerin göbeği olan Kâbe ile aynı memeden süt emmenin ve bununla beslenmenin de şuurundaydı.

İşte bu derin alakaya rağmen kendisi için adeta ikinci bir eş olan Kâbe'den ayrılmak zorunda kalmıştı. O (sallallahu aleyhi ve sellem) hicretle, sadece yurdunu ve yuvasını değil her gün Cenab-ı Hakk'ın cemâlinin tecellîgâhı olan mübarek bir yeri bırakıp gitme durumundaydı. Bunun yanında O, Medine-i Münevvere'ye gittiğinde de on altı veya on sekiz ay Kâbe'ye doğru namaz kılamamıştı. Hadis-i şeriflerin umumu birden mütalaa edilince görülür ki, Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) göz ucuyla hep oraya doğru hareketlenir ve bir nigâh-ı âşina ile "Kâbe'ye döndürülür müyüm?" şeklinde bir beklenti içine girerdi. Bunun üzerine Kur'an O'na (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle diyecekti: "Elbette ilahî buyruğu bekleyerek yüzünün semada aranıp durduğunu görüyoruz. (Artık müsterih ol, işte) memnun olacağın kibleye seni yönleltiyoruz. Haydi, şimdi yüzünü Mescid-i Harâm'a doğru çevir! Siz de ey müminler, nerede olursanız olunuz yüzünüzü oraya doğru çevirin!" (Bakara Sûresi, 2/144) Nebiler Serveri hicret esnasında Mekke'den ayrılırken bu duygularla dopdolu ve derin hislerle: "Eğer beni çıkarmasalardı senden çıkmazdım. Ey Kâbe! Allah şâhid ki seni çok seviyorum." demişti. Böylece Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) yurttan yuvadan edilmenin yanı sıra Kâbe gibi bir mekândan edilmenin ızdırabını da sinesine basmıştı; basmıştı zira O (sallallahu aleyhi ve sellem), kendisinden sonra yurdundan ve yuvasından edilenlere örnekti. Bu itibarla denebilir ki "Efendimiz'in hayatının hiçbir karesi imtihansız geçmemiştir."

Yine bir keresinde Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) bir yere gelip oturmuş ve bir dinsizin su-i kastına maruz kalmıştı. Bugün bazı medyada olduğu gibi, Efendimiz döneminde de hemen her gün bir kısım densiz, sürekli komplo peşinden koşar ve sürekli yargısız infazda bulunurlardı. O dönemde Nebiler Serveri'ne belki on defa suikast tertip edilmişti. Bazen Efendimiz'in başına taşlar atılmış bazen kılıçlarla üzerine gidilmişti. Bu tür olaylar öyle bir hal almıştı ki o büyük güven insanı (sallallahu aleyhi ve sellem), Medine'de bir

gün yalnız olarak hücre-i saadetlerinde yatarken, içinden, "Keşke birisi gelse, başımda beklese de biraz uyuyabilsem." şeklinde bir düşünceye dalmıştı. O öyle düşünürken Sa'd b. Ebî Vakkas, kılıcını kuşanmış olarak oraya gelmiş ve Efendimiz'in kim olduğunu sorması üzerine kendini tanıtmış ve "Allah'ın Resûlü rahat uyusun, size bir şey olmasın diye kapınızda bekleyeyim mülâhazasıyla geldim." demişti.

Hayâdan buram buram terlerdi

İşin doğrusu Efendimiz'in hayatının hemen her bölümünde değişik imtihanlara dair kareler görmemiz mümkündür. Cenab-ı Hak Medine'de de O'nu korkuyla imtihan etmiştir. "Biz mutlaka sizi biraz korku ile biraz açlık ile yahut mala, cana veya ürünlere gelecek noksanlıkla deneriz. Sen sabredenleri müjdele!" (Bakara Sûresi, 2/155) ayetiyle buna işaret edilmektedir. Evet, O Rehber-i Küll (sallallahu aleyhi ve sellem) Bedir Savaşı münasebetiyle pek çok Ashabını kaybetmişti. Yani her şeye o derece katlanan Nebiler Serveri, arkasına aldığı ve belirli bir kerteğe kadar beraber hareket ettiği Ashabı ile de imtihan olmuştu.

Evet, O (sallallahu aleyhi ve sellem) başına gelen sıkıntılarla imtihan olduğu gibi başlarına gelmesi muhtemel musibetlerin ağırlığını da her an ruhunda derin derin hisseden bir vicdandı. Mesela Efendimiz'e yakın olan insanlardan bazıları Bedir'de harp başlayacağı esnada şöyle diyebilmişlerdi: "Biz bir kervanı takip etmek ve Mekkelilerin elimizden aldığı mallarımızı istirdad etmek için bu yola çıkmıştık. Bizim harp mülâhazamız yoktu." Böyle bir söz sarf etmemiş olsalardı dahi ona böyle bir ihtimalin ne kadar ağır olduğu/olacağı ortadadır. Bu meseleyi, kendimizi başkasının yerine koyarak değil de O'na inanarak, O'nun için yurdunu yuvasını terk etmiş veya evini başkalarına açmış kimseleri düşündüğümüzde, O'na inanmış bazı insanların bunu veya benzerini söyleme ihtimalinin Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) için ne büyük bir imtihan olduğu anlaşılabacaktır.

Rehber-i Küll, Mukteda-yı Ekmel ve Ekrem olan Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem), musibetlere dayanma mevzuunda da bizim için bir numune teşkil ettiğini bu şekilde hayatıyla göstermiş oluyordu. Ayrıca O (sallallahu aleyhi ve sellem), örtüsü arkasında evlenmek bilmeyen bir genç kızın hayâsı içindeydi ve bir kadının yüzüne bakınca sıkıntıdan buram buram ter dökerdi. Bundandır ki, dinin teşrîî emirlerini başkalarına anlatırken ezvâc-ı tâhirâtta olan annelerimiz bazı konuları başkalarına izah etme lüzumunu duyarlardı.

Efendimiz'in vazifesi tavzîh idi ama örtüsüne bürünmüş bir azrâ gibi o kadar hayâ ederdi ki teşrî' makamında olmasına rağmen anlatılması gereken hususları tavzih ederken terlerdi. Efendimiz bu iffetiyle ve mâsiyete karşı dayanıp dişini sıkma hususiyetiyle de ümmetine en güzel bir örnek teşkil ediyordu.

Netice itibarı ile diyebiliriz ki, bütün hayatıyla bizim için muktedâ-yı küll ve rehber-i ekber olan Efendimiz vasıtasıyla Allah'ın bize ihsan ettiği en güzel ve en mükemmel husus, O'na iktidâ ve ittiba hususudur. Rabb'imizin bizi O'na iktidâyla şerefyyab etmesi ümidiyle...

Bu metinler Fethullah Gülen'in 70'li yıllarda cami cemaatinin sorularına verdikleri cevaplardan derlenmiştir.

16.01.2009 - Efendimiz'in İftihar Edeceği Nesil

İslâm dini, evlenmeye ve çoğalmaya oldukça önem vermektedir. Öyle ki, izdivaçta her şey, inceden inceye düşünülecek, bin türlü hesap yapılacak ve hiçbir yanlışlığa meydan vermeyecek şekilde hassas davranılacaktır.. davranılacaktır ki, kurulan yuva, yuva yıkımını netice veren sebeplere bina edilmesin.

Hasen derecedeki bir hadis-i şerifte Resûl-i Ekrem (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmaktadır: "Evleniniz, çoğalınız; ben kıyamet gününde sizin çokluğunuzla iftihar ederim."

Konuyla alâkalı bir âyet-i kerimede de şöyle buyrulur: *"Aranızdaki bekârları (hürlerle mümkün olmasa da) kölelerinizden ve cariyelerinizden elverişli olanlarla evlendiriniz. Eğer bunlar fakir iseler, Allah kendi lütfu ile onları zenginleştirir. Allah, (lütfu) çok geniş olan ve (her şeyi) bilendir."* (Nûr, 24/32)

Nikâh yapma imkânına sahip bulunmayan, yani infak edemeyen ya da mihir veremeyen, daha doğrusu bir aileyi geçindiremeyen kimseye gelince, Allahu Teâlâ onu, fazlıyla zengin kılacağı ana kadar sabretmeli, iffetiyle yaşamalı ve harama girmemelidir.

Bu son nas ve onun yorumları, diğer delillerle zahiren çatışıyor gibi görünse de temel espri açısından aynı gerçeklerin vurgulandığında şüphe yok.

Şöyle ki: "Evlenin, çoğalın, zira ben, kıyamet gününde sizin çokluğunuzla iftihar ederim." hadis-i şerifi, -mazmunu mahfuz- mefhum-u muhalifi ile şunları hatırlattığı söylenebilir: Resûl-i Ekrem'in (sallallahu aleyhi ve sellem) şayet izdivaçla iftihar edeceği bir nesil hedeflenmemişse, o izdivaç ya da çoğalmanın hiçbir anlamı yoktur. Evet, terörizme ya da sefahete bulaşmış, başı secdesiz, vicdanı paslı, gözü kanlı bir nesil ile Resûl-i Ekrem'in (sallallahu aleyhi ve sellem) iftihar etmeyeceği açıktır. O'nun, çoğalmasını istediği nesil, Allah indinde de makbul olan, O'nun rızasını kazanmaya teşne bulunan din-i mübini yaşayan ve yaşatan bir nesil olmalıdır. Kur'ân-ı Kerim, değişik nûrefşan beyanlarıyla bu mülâhazaya en sağlam referanstır: *"Servet ve oğullarınız, dünya hayatının süsüdür; ebediyet vadeden iyi işler ise Rabb'inin nezdinde sevapça daha hayırlı, ümit bağlamaya da daha lâyıktır."* (Kehf, 18/46) Evet işleriniz ahirete müteveccih ise siz Rabb'inizden, o da sizden hoşnut olacağı bir yola

girmiş sayılırsınız.

Bu mütalâa ile vardığımız sonuç şudur: Evlenmede asıl hedef, Allah'ı ve Resûlü'nü hoşnut edecek bir neslin yetiştirilmesidir. Onun için milletine âşık, ailesine sımsıkı bağlı, çocuklarının terbiyesi üzerinde hassasiyetle duran kimseler, değişik çarpık düşüncelere rağmen, yoluna ve usulüne uygun şekilde çocuk sahibi olma konusunda kat'iyen tereddüt etmemelidirler. Zira böyle bir neslin çoğalması ümmet-i Muhammed'in yüzünü güldürecektir.

16.01.2009 - Evlilik, Evcilik Oyunu Degildir

Aile, bir çocuk yapma fabrikası değildir; o, toplumun en hayâtî bir parçası ve milletin de ilk nüvesidir. Dolayısıyla da o, ne bir kuluçka makinesi, ne de cismânî arzuların tatmin vasıtasıdır. O, kutsal bir müessesedir. Kutsiyetin en belirgin çizgisi de nikâhtır.

Belli prensipler çerçevesinde, meşrû bir akitle çiftlerin bir araya gelmesine nikâh denir ki; bu hedefi, gayesi belli bir anlaşmadır. Allah, nikâh prensipleri içinde olmayan bir araya gelmelere "sifah" ve "zina" nazarıyla bakar.

Din, "nikâh" adı altında böyle bir meşrû birleşmeyi iyi bir milletin temeli, rûknü, esası kabul eder. Ancak, meşrû birleşmeler bile bir gayeye bağlıdırlar. Maksatsız, gayesiz, gelişigüzel evlilikler meşrû sınırları zorlayacağından, bir Müslüman bu konuda oldukça hassastır. Evet, izdivaçtaki hedef, Allah'ı hoşnut ve Resûlullah'ı memnun edecek bir neslin yetiştirilmesi olmalıdır.

Hedefi ve gayesi olmayan izdivaçlar, niyetsiz ameller gibi bereketsizdirler. Gaye olmayınca bazen dinine-diyanetine bakılmadan hiç tanınmayan birisiyle sırf boyuna posuna bakılarak evliliğe benzeyen bir araya gelmeler uhrevî derinliğinin olmaması yanında çok defa imtizaçsızlıklar ve geçimsizliklerle sonuçlanır.

"Gayeli izdivaç", enine-boyuna düşünülerek, hissin yanında aklî-mantıkî olan izdivaçtır. Ve evlenmede "maksat" düşünülerek hareket edildiğinden ailede huzur vardır. Neticesi düşünülmeden ve bir gaye gözetilmeden yapılan evliliklerin neticesinde ise değişik sıkıntılar söz konusudur. Böyle bir yuvada, aile fertleri sürekli huzursuzluk yaşarlar.

Din, bir taraftan evlenmeyi meşrû kılıp onu teşvik ederken diğer taraftan da meseleyi gaye ile sınırlandırmaktadır. Zaten insanın her işinde ve davranışında bir gaye olmalıdır ki, teşebbüs ve atılımlarında da kararlı olabilsin ve o hedefe ulaşmaya çalışsın. Şayet o bir gaye gözetmiyorsa, mesaisini de tanzim edemez ve hiçbir zaman hedefe ulaşamaz.

Herkes mutlaka evlenmeli midir?

Din, izdivaç konusuna, tahminlerin üstünde önem verir. Buna paralel olarak İslâm fıkıhçıları da nikâhı mühim bir mesele olarak ele almış, konuyla alâkalı

ciltlerle kitap yazmış ve hassasiyetle üzerinde durmuşlardır. İzdivaç veya nikâh meselesini farz, vacip, sünnet, haram, mekruh kategorilerinde mütalâa etmiş ve biraz da şahısların özel durumuna bağlamışlardır. Bu, şu demektir: Herkes gelişigüzel evlenemez; bir seviyeye gelen insan evlenme mecburiyetinde; hatta bazı kimselerin evlenmesi vacip iken; bir başka vaziyetten ötürü bir diğerrinin evlenmesi mekruhtur.

Binaenaleyh, bunları hiç hesaba katmadan, sadece cismânî durumu nazar-ı itibara alarak izdivaç yapan bir insanın, ileride cemiyete yararlı bir aile veya bir çocuk kazandıracağı da şüphelidir.

İslâm hukukçularından Hanefiler ve Malikiler, bu konuda birbirlerine yakın sayılırlar; aradaki farklı düşünceler teferruata aittir. Bu büyük İslâm hukukçularının tespitleri ile arz edecek olursak, nikâhla alâkalı, ana hatlarıyla aşağıdaki gibi bir tasnif ortaya çıkar.

Zinaya düşme ve haram irtikâp etme tehlikesi karşısında bulunan bir kimse, mihir ödeme gücüne ve ailesini geçindirecek kadar nafaka temin etme imkânına sahipse; hatta bazılarına göre oruç da tutamıyorsa onun evlenmesi farzdır.

Yani harama düşmemek için evlenmek esastır ve haramla yüz yüze gelen birinin başvuracağı tek çare evlenme olmalıdır. Gayr-i tabiî yollarla izdivaçtan kaçmak, tabiatla savaştır ve böyle bir savaşa kalkışanın yenik düşmesi de kaçınılmazdır.

Şayet evlendiği takdirde mihir ödeme ve aileyi geçindirme gücüne sahip, haram irtikabı söz konusu değil ama sırf bir "endişe" olarak bahis mevzuu ise onun evlenmesi de vaciptir. Bu tevcih de yine bazı fakihlere aittir, umumun görüşü ve içtihamı değildir.

Herhangi bir tehlike söz konusu değil, evlenmeye de arzu ve rağbet varsa, kısaca böyle birinin evlenmesi de sünnettir.

Evlenmekle haram irtikap edecek; evini geçindirebilmek için gayr-i meşrû kazanç yollarına girecek, irtikap, ihtilas, rüşvet.. gibi muharremâtı irtikap edecekse, bu insanın evlenmesi de haram ya da en azından mekruhtur. Eşine zulmedecek kadar dengesiz biri için de aynı mütalâyayı serdedenler vardır.

Bazılarına göre harama girme, cevir ve zulümde bulunma kat'î değil de ihtimal dâhilinde ise bu durumdaki birinin evlenmesi de mekruhtur.

Helâlinden kazanan, zinaya düşme ihtimali bulunmayan, mihir verecek güce

ve nafakaya da gücü yeten temkinli ve tedbirli birinin izdivacı da memduh veya mubahtır. Böyle birisi ister evlenir isterse evlenmez.

Bu hususlarla, izdivaçta dinin nasıl bir kısım gayeler takip ettiğini, evlenmenin basit, hissî bir mesele olmadığını göstermeye çalıştık. Şayet bu önemli iş, mantikî, hissî boşluklara sebebiyet vermeyecek şekilde sağlam esaslara bağlanmazsa, mahkeme kapıları, dul ve sahipsiz kadınlar, ortada kalmış çocuklar bu işin kaçınılmaz sonucu olacaktır. Din, bütün bunların önüne ta baştan bir set koyarak, neticesi bu türlü olumsuzluklara müncer olan bir izdivacı haram, mekruh gibi kategorilerle zabt u rabt altına alır; his ağırlıklı bir meselede akıl, mantık ve muhakeme yolunu öne çıkarır.

Bizim burada, vurgulamak istediğimiz husus, evlenmenin çok ciddî bir müessese olduğu, onunla toplumun en önemli unsuru olan ailenin teşekkül ettirildiğinin vurgulanmasıdır. Bu itibarla evlilik düşünülürken ferdin cismâniyetiyle alâkalı alelâde bir durum olarak değil; bütün bir toplumun, hatta topyekün bir milletin saadetini alâkadar eden dinî, millî ve âlemşümûl bir mesele olarak düşünölmelidir. Bu konuda ferdin bedenî ve nefsanî durumunu alâkadar eden hususa gelince, bu sadece gâye-i uzmâ'nın husule gelebilmesi için Allah (cc) tarafından insana lütfedilmiş bir prim ve bir bahşıştır. Tabir caizse, bu bir avans olarak değerdendirilmeli ve insanlık neslinin bekası, millî istikbâlimizi bayraklaştıracak yüksek karakterli fertlerin yetiştirilmesi gibi mühim hizmetin peşin mükafâtı olarak görölmelidir.

23.01.2009 - İnsan Neden Evlenmelidir?

Evliliğe teşebbüs edecek kimsenin düşüneceği ilk husus, kendi duygu ve düşüncesine uygun bir eş araştırmaktır. Şimdilerde pek çok genç bu hayâtî işi sırf hisleriyle değerlendirmekte ve sokakta, çarşıda, pazarda tanıştığı biriyle hemen yuva kurmaya çalışmaktadır.

"Nedir, ne değildir, evlenme ve yuva kurma mantığı nasıldır?.." gibi mülâhazalar göz ardı edilerek gerçekleştirilen izdivaçların bir felâket getireceği açıktır. Oysaki kendileri dışında konuya daha farklı bir gözle bakan, daha başka hesap ve kıstaslarla değerlendiren kimselerin reylerine, görüşlerine müracaat edilebilirdi ve yararlı da olurdu.

Bazen böyle hissî bir mülâhaza ile gerçekleştirilen bir evlilik, cennet köşesi telâkki edilen yuvayı bir cehennem çukuruna çevirebilir. Bildiğimiz, tanıdığımız nice insan vardır ki bunların dinî salâbeti, aşkı, heyecanı bizce müsellemdir ama, bu mevzudaki münasebetsizlikten ya da bir hesapsızlıktan bütün hâne halkı derin bir bunalım içindedirler ve âdeta kaos yaşamaktadırlar.

Böyle bir ailede, çekişme ve sürtüşmelerin ardı arkası kesilmez. Erkek dinini yaşamak ister, kadın rahatsız olur. Bunun aksi de her zaman söz konusudur. Dolayısıyla da böyle bir ailede kadın ve erkek hiçbir zaman vahdet teşkil edemezler, yuvayı paylaşamazlar, aksine hep farklı kutuplar gibi yaşarlar.

Bu çarpışma ve boğuşmada çocuklar bazen bir tarafa bağlanır, bazen de bu iki cephe arasında hissiz, duygusuz; cemiyete ve aileye düşman hâle gelirler. Binaenaleyh, erkek veya kadın izdivaca adım atarken, bu konuyu çok iyi düşünmeli, gerekirse tecrübe sahipleriyle istişare etmeli ve tercih sebeplerini çok iyi belirlemelidirler.

Eş seçiminde dinî hassasiyet, en önemli tercih sebebidir. Çünkü aile hayatı, sadece dünyaya ait bir hayat değildir; o evlâtlarla, torunlarla devam eden ve ahirette de sürecektir olan bir hayattır. Bu itibarla, müstakbel eşin dinî düşüncesine, ameline, özellikle de akîdesine mutlaka dikkat edilmelidir. Bu tespitlerimiz elbette ki dindarlar ve dinin kanunlarını, kıstaslarını kabul edenler içindir. Şunu bir kere daha belirtmeliyim ki, izdivaç, dünyevî-uhrevî mutluluğun çok önemli bir dayanağıdır; böyle ciddî bir konuda yanlış yapan her iki dünyasını da karartmış olur.

İyi evlat yetiştirme evliliğin en önemli gayelerindendir

Anne ve baba, iyi evlât yetiştirme konusunda mutlaka mutabakat sağlamalıdır. Çocuk yetiştirme kabiliyet ve istidatı olmayan, olsa da sorumluluk yüklenmeyen bir anne ve onların hiçbir problemiyle meşgul olmayan bir babanın vesayetindeki çocuklar anne ve babaları olsa da yetimdirler.

Allah'ın, şefkat, merhamet, incelik ve hassasiyetle donattığı, donatıp çocuklarını yetiştirme konusunu tabiatının bir derinliği haline getirdiği anne, ruhundaki bu potansiyeli mutlaka onları hakikî insanlığa yükseltme istikametinde kullanmalıdır. Zaten o fitratı itibarıyla bir muallime, bir mürebbiye ve bir mürşidedir. Onun en önemli vazifesi çocuğunu yetiştirme olmalıdır. 'Allah, anne ile çocuğunun arasını ayıranı kıyamet gününde sevdiklerinden ayırır.' hadisi de annenin çocuk terbiyesindeki müstesna rolünü gayet net bir şekilde ortaya koymaktadır.

Anne, donanımının gereğini yerine getirirken baba da hilkat ve konumunun icabı daima temkinli, dirayetli, kiyasetli ve dikkatli olması gerekmektedir. O siyasetle, memuriyetle, ticaretle, ziraatle vb. işlerle meşgul olur ve biraz da tabiatının gereği ailedeki ayrı bir boşluğu doldurur. Evet o, gücü, mukavemeti ve farklı yapısıyla ayrı işlere namzettir. Zaten kadimden beri o hep hususî bir sorumluluğun insanı olagelmiştir. Ormandan ağaç kesmeden alın da, saban sürmeye; arpa, buğday ekip biçmeden inşaatlardaki ya da fabrikalardaki bütün ağır işlere kadar her şey ona bağlı devam ede gelmiştir. Böyle ağır işlere, bedeniyle, iradesiyle mukavemet edebilecek erkek bence yerini korumalı, kadın işleriyle kadınlaşmamalı ve kadını da takatini aşkın ağır işlerle uğraştırmamalıdır.

Ayrıca erkek, bir mukavemet âbidesidir ama, bir şefkat kahramanı değildir. Şefkat, annenin en önemli derinliğidir; o, dokuz ay karnında gezdirir çocuğunu. Dünyaya getirir yüz zahmetiyle, bakar büyütür bin meşakkatiyle. Gece inlediği zaman hemen kalkıp imdadına koşar.. ağladığında da bağrına basar. Tabiatından kaynaklanan bir iştihak ve insiyakla onu yaşatmak için yaşar. İşte bir tarafta kadın diğer tarafta da erkek, teşkil ettikleri aile vahdetiyle cennet saraylarını hatırlatan öyle bir yuva kurarlar ki bu yuvanın çehresinde öteleri temâşâ edebilirler.

Sonuç olarak diyebiliriz ki, anne-baba, hisli, şuurlu, vatanına milletine, dinine sımsıkı bağlı bir neslin yetişmesi için gerekli olan her şeyi yapmalıdır.

23.01.2009 - İdeal Nesil İçin İdeal Yuva Gerek

Çocuk, sopadan, tehditten, azaptan değil, eğer bir şeyden korkacaksa, ebeveyninin şefkatini kaybedeceğinden korkmalıdır. Babasının yüzünü ekşitmesi, annesinin sımsıcak yüzünün buğulandığını müşahade etmesi veya sezmesi onu dengeye getirecek en büyük bir müeyyide gibi algılanabiliyorsa, yeter ve artar zannediyorum.

Ancak çocuğun size güvenmesi, acılarını, elemelerini paylaştığınıza inanması çok ehemmiyetlidir. Öyle ise, o ağladığı zaman yapabiliyorsanız oturup içten ağlayınız, hiç olmazsa üzüntüsünü paylaşınız. Ölüp giden bazı insanlar için semanın size ağladığı, arşın titrediği gibi çocuklar müteessir oldukları zaman siz de teessür izhar edip, onların üzüntülerini paylaşınız. Böylece onların nazarında daha bir ulvileşirsiniz ve söylediğiniz, anlattığınız sözler onlarda tesir icra eder ve onların gönüllerine öyle bir girersiniz ki, artık hiçbir güç oradan sizi söküp atamaz. Daha sonra söyleyeceğiniz her söz de onların, gönüllerinde hep makes bulur.

Evin içinde, otorite boşluğunun yaşanmaması da çok hayâtîdir. Hânede ahengi sağlayacak bir otorite olmazsa, yuva idârî keşmekeşlikten, çocuklar da ikilemden kurtulamazlar.

Erkek, evin içinde, belli hususlar itibarıyla düzenin ve genel ahengin sorumlusudur. Hatta denilebilir ki o, pek çok konuda birinci derecede mes'uldür. Aslında, çocukların da böyle bir sorumlu insana ihtiyaçları vardır. Evin içerisinde sorumluluk bilincini açıkça gören çocuk, hayatı itibarıyla dağınıklık ve sorumsuzluğa düşmeyecektir. Aksine bir evde iki sorumsuzun bulunması ve iki yerden ayrı ayrı yönlendirme ve tavsiyelerin gelmesi, çocuğun efkârını allak bullak edecektir.

Ayrıca, çocuk ebeveynin birinden korktuğu zaman diğerine sığınabilmeli ve bu sığınacağı yer de anne kucağı olmalıdır. Böyle bir paylaşımda çocuk babada mehâfet ve mehâbeti ya da şefkat ve merhameti, annede de aksini bulacak, yerinde ürperecek, yerinde ümitlenecek; ama kat'iyen yalnızlık hissetmeyecektir. Aksine evde aile hayatı, böyle bir birliğe bağlanamamışsa çelişkiler sürüp gidecek ve kadının kendine göre bir baş, erkeğin de kendine göre bir baş olduğu böyle bir yuvada çocuklar hissiz, duygusuz, haşin ve yörüngesiz yetişeceklerdir.

Kanaatimiz odur ki, ideal nesiller için her şeyden evvel ideal bir yuvaya ihtiyaç vardır. Evet, her şeyden evvel yuva, Allah'a bağlanmalıdır. Ebeveyn veya onlardan biri Allah'ın halifesi olarak bu işi ele alınca, O'na bağlılık sayesinde aile fertleri o kadar aziz, onurlu ve meselelere hâkim olacaklardır ki, dahası olamaz ve böyle bir yuvada problem de söz konusu değildir.

30.01.2009 - Derdini Söylemeyen Derman Bulamaz

Halk arasında çok yaygın olarak kullanılan bu sözün bir ma'nada mahmili başkadır, başkalarına Allah'ı şikâyet ediyor gibi derdini destanlaştırmak tamamen başkadır. İnsan, bir yeri ağrıdığında hâzık bir hekime başvurup tedavi yoluna tasaddi edebilir.

Bunun yanında derdini bir ehlullah'a söyleyip kendisine dua da ettirebilir. Bunun için derdi söylemek lazımdır ki, derman bulunabilsin. Bir de derman arama mülâhazasıyla kendilerine başvurduğumuz kimselere düşen vazife vardır. O da dert ve illetin teşhisi, sonra da tedaviye başvurulması. Ziya Paşa bu hususa işaret sadedinde,

Bil illeti, kıl sonra müdâvâta tasaddî,
Her merhemi her yâreye derman mı sanırsın.
En ummadığın keşfeder esrar-ı derûnun,
Sen herkesi kör, âlemi sersem mi sanırsın.

der ki bu ikinci hususla alakalıdır. Evet, hekim evvela illeti bilip teşhis etmeli sonra da tedaviye gitmelidir. Bu husus dertli için de söz konusudur. İşte bu açıdan derdin söylenmesinde bir mahzur yoktur. Bir insanın rahatsızlığını hâzık bir hekime söylemesi onun için zaruridir. Mesela bir kimsenin vücudunun herhangi bir tarafından çıkmış bir ur vaktinde hâzık bir hekime söylenirse hekim evvela teşhise gider sonra da tedavi yoluna. Böyle bir kimse Allah'ın izniyle şifâyâb olur. Cenab-ı Hak, insanı sebepler dünyası içinde yaratmıştır. İnsan, sebeplere mübaşeret eder. Sonra da neticeyi Müsebbibu'l-esbattan beklemeye durur ki bu, meselenin bir yönüdür.

Meselenin diğer yönüne gelince, mesela Allah bir insana baş veya bel ağrısı vermiştir. Bu insan da tedavi yollarına tasaddi etmiştir. Ancak şifa bulamamıştır. Hekimler, "Biz bu noktada aciz kaldık" demişlerdir. Şimdi bu kişinin rahatsızlığını şikâyet babında sağa sola ah u vah ile söylemesi, Allah'ı insanlara şikâyet etmesi demektir. Bu durumda olan bir kişi böyle şikâyetvari bir üsluptan ise *"Dağınıklığımı, perişanliyetimi, tasamı ve kederimi sadece Allah'a şikâyet ediyorum."* (Yusuf Sûresi, 12/86) demeli ve rahatsızlığından dolayı inlememelidir. Zira İmam Malik'in nokta-i nazarına göre inleme dahi deftere yazılır. Çünkü inlemek de zımni bir şikâyettir. İmam Ahmed bin Hanbel ölüm helecenları içinde inlerken bu haberi kendisine duyuran birinin ikazı

karşısında her inleme karşısında dilini ısırmiş ve ruhunu Allah'a böylece teslim etmiştir.

Hâsılı, insan bu tür sıkıntılarını ketmetmeli ve bunlar hep Mevlası ile onun arasında kalmalıdır. Böylece bu insan, menfi ibadet yönünden yığın yığın sevabı kazanabilir. Öyle ki bazen farkına varmadan kişinin başı evc-i kemalâta yükselir ve o, büyük bir insan hüviyetinde ötelere yürür.

30.01.2009 - Anne-Babanın Her Hali Çocuğa Tesir Eder

Hevesler, keyifler, ihtiraslar, kıskançlıklar üzerine bina edilen hedefsiz bir yuva istikbal vadetmeyeceği gibi millet bünyesinde de potansiyel bir olumsuzluk unsuru olarak kalacaktır. Böyle bir yuva ihtimal; sürekli sokak serserisi yetiştirecektir. Zira o kurulurken yümün ve bereket getireceği hesap ve plânıyla kurulmamıştır.

Ailenin bu şekilde kurulması mevzuu benimsendikten sonra mükemmel nesiller elde etme konusundaki prensipler de bir şey ifade edecektir. Ama meselenin temelinde bir bozukluk varsa, daha sonraki mualecelerin tesiri de o nisbette azalacaktır. Temelinde yümün ve bereket olan bir ailede; yani mazbut kadın, mazbut erkek, müslim kadın, müslim erkek; mümin kadın, mümin erkek; sorumluluklarını yerine getiren kadın ve erkeğin bir araya geldiği bir yuvada her şey yerli yerindedir ve bu yuva cennet köşelerinden bir köşedir. Zannediyorum böyle bir çatı altında meydana gelen o yavruların cıvı cıvı bağırıp çağırmaları dahi Allah nezdinde meleğin tesbihi gibi mukaddestir ve dua mesabesindedir.

Kur'ân-ı Kerim, mesut bir toplumu, kadınıyla erkeğiyle ele alırken konuyu şöyle resmeder: *"Müslüman erkekler, Müslüman kadınlar; mümin erkekler, mümin kadınlar; taate devam eden erkekler, taate devam eden kadınlar; doğru (sözlü) erkekler, doğru (sözlü) kadınlar; sabreden erkekler, sabreden kadınlar; mütevazı erkekler, mütevazı kadınlar; sadaka veren erkekler, sadaka veren kadınlar; oruç tutan erkekler, oruç tutan kadınlar; ırzlarını koruyan erkekler, (ırzlarını) koruyan kadınlar; Allah'ı çok zikreden erkekler, zikreden kadınlar var ya; işte Allah, bunlar için hem bir mağfiret hem de büyük bir mükâfât hazırlamıştır."* (Ahzab Sûresi, 33/35)

Bu erkek ve kadınlar, milletin en küçük hücresi olan ailede mümin ve müslim olarak bir araya gelmiş, Allah'a güvenmiş, gönülden O'na yönelmiş ve Allah maiyyetine ermiş, ibadet ü taat içinde hayatlarını geçirmektedirler.

Evet sözlerinde, davranışlarında sadık olan erkekler, sadık olan kadınların ne ağızlarından çıkan sözler davranışlarını yalanlamakta, ne de davranışları ağızlarından çıkan sözlerine ters düşmektedir. Öyle ki onların teşkil ettiği

yuvanın içinde hilâf-ı vâki hiçbir şeye rastlanmaz. O evde her şey doğru, olduğu gibi görünmektedir. Dolayısıyla da bir insan, endam aynasının karşısında kendisine çekidüzen verdiği gibi, çocuk da bu evdeki sıdk (doğruluk) tabloları karşısında hep kendisine çekidüzen verecek, hilâf-ı vâki herhangi bir beyana ve ters sayılabilecek herhangi bir davranışa şahit olmayacaktır. O evde meydana gelen her şey doğrudur. Çünkü o evde sâdık ve sâdikalar vardır.

Dünya ve ahirette mesut olanlar

Sabreden kadınlar, sabreden erkekler, ibadet ü taatin ağırlığına, başlarına gelen musibetlerin amansızlığına karşı dişlerini sıkıp dayananlar, günahlar karşısında kararlı davranıp iffetlerini koruyanlar, masiyete girmeyi cehenneme girmeye eş kabul edenler kullandıkları hâl diliyle, bütün çevrelerinin yanında, çocuklar üzerinde dahi öyle müessir olacaklardır ki, zannediyorum dilleriyle anlatacakları her şey böyle bir beyanın yanında sönük kalacaktır.

İçleri Allah'a karşı saygıyla dolup taşan, her zaman haşyetle tir tir titreyen, ciddî bir hayatın ve müthiş bir âkıbetin kendilerini beklediği düşüncesiyle mükellefiyetlerini en iyi şekilde yaşamaya çalışan, hayatlarının her lâhzasında yolun sonuna erip de, "ahirete gel" davetini bekleyen haşyet ve saygının tüllendiği böyle bir evde çocuğun göreceği şey de hep ciddiyet, vakâr, hassasiyet ve titizlik olacaktır. Böyle bir ailede çocuklar, yüzlerde yumuşak bir endişe ve onu takip eden bir tatlılık, Allah ululuğunun mehâbeti ve cennet ümidinin yüzlerde hâsıl ettiği neşeyi iç içe görecek; rahat fakat temkinli; mutlu ama ufuklu; zevk u sefa içinde fakat istikbalin insanları olarak neş'et edeceklerdir.

Bir evde iyiliğe açık, sadaka veren erkek ve sadaka veren kadın bulunmalıdır; bulunmalıdır ki, çocuklarında cömertlik ruhu gelişebilsin. Evet, önce biz cömert olmalıyız ki onlar da olsunlar. Fakir, şöyle bir hadiseye şahit olmuştum: Sürekli kadın, efendisinden, efendi de hanımından gizli sadaka veriyordu. Karşı karşıya geldikleri zaman birbirlerine ne diyor, nasıl düşünüyorlardı bilemem!? Ama bir şey varsa o da bunlardan biri mütesaddık (sadaka veren erkek), öbürü de mütesaddıka (sadaka veren kadın) idi. Bu ailede neş'et edecek çocuklar mütesaddık ve mütesaddıka olmaya namzet idiler.

Bütün bu sıfatlarının yanında bu insanlar, ırz ve namuslarını koruma, iffetlerine toz kondurmama konusunda da fevkalâde hassastırlar. Yaşarlarsa dinleri, namusları için yaşarlar. İşte dünya ve ahirette mesut olanlar da bunlardır.

06.02.2009 - Anlatmak Değil, Örnek Olmak Gerek

Her mümin anne-baba, çocuklarını gayet tabîi olarak Kur'ân-ı Kerim'e göre çerçevelemeye ve resmetmeye çalıştığımız, o en ideal toplumun sıhhatli ve mükemmel bir parçası şeklinde yetiştirmeyi düşünürler.

Ne var ki onların bu hisleri, pratik hayatlarına aksetmez ve namaz, hac, oruç, zekat.. gibi ibadetlerle derinleştirilmez ya da daha doğrusu, ağızlarıyla söyledikleri güzel sözler sonradan güzel davranışlarla pekiştirilmezse; pekiştirilip davranışları sözlerinden daha doğru görülmezse; söyledikleri sözlerin tesiri şöyle dursun, bazen aksü'l-amel yapması bile söz konusudur. Sözlerinin çocukların üzerinde nüfuzunu arzu eden bütün babalar ve anneler, söylemek istedikleri şeyleri evvelâ kendileri kemâl-i hassasiyetle yaşamalı, sonra onu başkalarından istemelidirler.

İmâm-ı A'zam'a atfedilen bir menkıbeyi, konumuza ışık tutması bakımından zikredip geçeceğim:

O dönemde bir çocuğa bal dokunuyordur; çocuğa onca 'yeme' tavsiyelerine rağmen, o yine bal yemeye devam eder. Derken bir gün elinden tutup Hz. İmâm'ın huzuruna getirir ve 'Bu çocuk bal yiyor; biz yememesini istememize rağmen o yemeye devam ediyor.' derler. Hz. İmâm: "Götürün, bu çocuğu 40 gün sonra bana getirin." der. Kırk gün sonra yeniden getirilir. İmâm çocuğu karşısına alır ve bal yememesini tavsiye eder. Çocuk kalkarken babasının elini öper ve 'Babacığım, bir daha bal yemeyeceğim.' der. Oradakiler, "Ya İmâm, ilk getirdiğimiz zaman niçin nasihat etmeyip de, bizi kırk gün beklettiniz?" diye sorduklarında, İmâm onlara şöyle cevap verir:

"Siz, çocuğu bana getirdiğiniz gün ben bal yemiştim. Eğer kendi yaptığım bir şeyden onu vazgeçirmeye çalışsaydım ihtimal nasihatim makes bulmayacaktı. Bu kırk gün içinde, ben onu vücudumdan atıp da öyle nasihat etmek istedim."

Doğru sözün yanında doğru hareket çok mühimdir. Çünkü çocuğun nazarında, davranışlarımızla sözlerimiz arasındaki tezat, onun bize olan güvenini sarsar. Hayatta, bir kez olsun yalanınızı ya da davranış ve söz çelişkinizi yakalayan çocuk, bunu zihninde taşıdığı sürece, siz onun nazarında güvenilir biri olarak kalırsınız. İleride küçük bir hoşnutsuzluk hâsıl eden davranışınızda o husus, şuur üstüne çıkar ve siz evlâdınızın nazarında tiksinti

duyulan biri gibi algılanırsınız. Dolayısıyla da sözleriniz onda hiç mi hiç makes bulmaz. Öyleyse, davranışlarımızı öyle ayarlamalıyız ki, onlar bizi evlerinin içinde baba, anne değil de birer melek farz etmeliler. Bizde ciddiyet, bizde vakar, bizde hassasiyet görmeli ve sonuna kadar bize güvenmelidirler. İşte duygu ve düşüncelerin böylesi bir yolla intikalini başaran anne ve babalar en başarılı muallim sayılırlar.

06.02.2009 - Elbisenin İpi Bile Haramdan Olmamalı

Şurası çok iyi bilinmelidir ki, bizim irade ve davranışlarımız hesaba katılmadan hiçbir takdir söz konusu değildir. Bizim nasıl hareket edeceğimiz, nasıl adım atacağımız, bu adımların neleri tevhit edeceği Yüce Yaratıcı tarafından bilinmiş ve iradelerimiz de hesaba katılarak her şey ona göre programlanmıştır.

Evet, her şey daha tohumun atıldığı andan itibaren başlar. O yumurta iken şaki veya saidse, bunda haram bir lokmanın, anne-babanın fücûrunun tesiri küçümsenemez. Eğri bir teşebbüsten doğru sonuç elde etmek muhal olmasa da çok zordur. Mümkün değildir demiyoruz; zira Ebu Cehil'den dahi İkrime gibi birisi meydana geldiğine göre, yaşantısı çok menfi olan ailelerden bile bazen inançlı insanlar çıkabilir.

Ayrıca *"Sizi bir tek candan (Âdem'den) halk eden, ondan da yanında huzura eresiniz diye eşini (Havva'yı) yaratan O'dur. (Âdem) Eşi ile (birleşince) o hafif bir yük yükleniverdi (hamile kaldı). Onu bir müddet taşıyıp da hamileliği ağırlaşınca, Allah'a: Andolsun bize (salih) kusursuz bir çocuk verirsen, sana ziyadesiyle şükrederiz, diye dua ettiler."* (A'raf, 7/189) âyeti bir yandan doğum öncesi anne-babanın bir kısım arzu ve isteklerinin olabileceğini ortaya koyarken diğer yandan da onların Allah'a (cc) teveccüh edip salih evlât istemeleri gerektiğine işaret ediyor.

Lokmanın helâl olması

Anne-babanın vazifelerinden biri de kendi rızıklarına dikkat etmeleri gerektiği gibi çocuklarına da hoş ve helâl bir rızık yedirmeleridir. Bir kimsenin başkasına haram yedirmeye hakkı yoktur. Bu itibarla, bakım ve görümüyle sorumlu bulunduğumuz çocuklarımıza ve diğer aile fertlerine helal nesnelerden yedirme mecburiyetindeyiz. Zaman değişse, asır başkalaşsa herkes gayr-i meşrû yollarda bulunsa da biz yediremeyiz. Aslında, yanlış yollarla elde ettiğimiz kazanç da, o kazançla beslenen çocuklarımız da, cehennem zakkumu gibi bir gün mutlaka bizim başımızı ağrıtır, belki de kan kusturur.

Daha önceki vazifelerimizi yapmış isek dünyaya gelen, her yeni misafirin belli ölçüde şekavetlere kapalı bir said (saadete namzet) olduğunu bekleyebiliriz. Ama yediğimiz, içtiğimiz haram, giydiğimiz haram ve hayatımız haramlarla iç

içe ise, çocuğun saadet ihtimalini yok etmişiz demektir.

Evet, haram yiyor, haram içiyor, haramla besleniyorsak, ruh dünyamızı şeytana açık tutuyor sayılırız. "şeytan insanın damarlarında kanın hareketiyle hareket eder." fehvasınca o, insanın kan damarlarında dolaşır. Alyuvarlarına, akyuvarlarına biner. Dolayısıyla nesle de nesebe de şerârelerini bulaştırır.

Bu açıdan ta baştan itibaren, çocuğun bakımı-görümü, yiyeceği, içeceği, giyeceği her şey dinin meşrû kıldığı daire içinde kalınarak yerine getirilmeli, haram yedirilmemeli, haram iirilmemeli ve haram giydirilmemelidir.

Onun için bir elbisenin ipliğinin bile haram ve şüpheli olmamasına dikkat etmeli, bilmeyerek olanından da Allah'a (cc) sığınmalıyız ve gönlümüz her zaman tir tir titremelidir. Kat'iyen bilmeliyiz ki, ektiğimiz her tohum ya zakkum olup başkalarını zehirleyecek ya da kökü yerin derinliklerinde, dalları semaları tutan mübarek bir ağaç gibi meyveleriyle, gölgesiyle, dallarıyla, yapraklarıyla insanlığa, hatta daha başkalarına nesiller boyu hizmet edecek; insanın mutluluğuna ve yeryüzünün imarına katkıda bulunacaktır.

İsmi ni güzel koymak gerekir

Allah Resl'nün tavsiyeleri çerçevesinde, çocuğa, sevimli, mânâsı düzgün iyi bir isim koymak, anne-babanın ilk vazifelerinden biridir. Peygamberimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) isim koymaya özel önem vermişlerdir, "Peygamberlerin isimleri ile isimleniniz. Ayrıca Aziz ve Yüce olan Allah nezdinde isimlerin en sevimlisi Abdullah ve Abdurrahman'dır. İsimlerin en doğrusu Hris (kr getiren, ahireti kazanan) ve Hmm (himmetli, azimli)'dır. En çirkini de Harp (şiddet) ve Mürre (cimrilik, acı) isimleridir." buyurmuş ve aynı zamanda "Âsiye" (isyan eden) gibi düşmanlık ifade eden isimleri iptal etmiş yerine "Cemile" (güzel) ismini koymuştur.

Her yeni doğan ocuk temiz bir fıtrat üzere doğar. O, doğduğunda âdeta yazısız bir kağıt gibidir. Anneye-babaya düşen, bu yazı ve nakışları mevsiminde, hem de silinmeyecek şekilde çocuklarının ruhuna yazıp nakşetmektir. Evet, ocuk sahibi olan her anne ve baba, günlük hayatlarının bir bölümünü çocuklarının talim ve terbiyesine ayırma mecburiyetindedirler.

Çocukların yetiştirilmesinde, Allah'ın öğretilmesi, onların yaşlarına ve kültür seviyelerine göre Allah'a iman fikrinin kalblerine yerleştirilmesi, anne-babanın pek çok şahsî vazifesinin önünde gelir. Bu itibarla siz, evinizde âsi-tği ya da âsiye-tğiye çocuklarınızı ihmal ederek Kâbe-yi Muazzama'yı ziyaret etmeniz,

vazife size arkadan seslenecek ve 'Buradaki ciddî ve ehem vazifeyi bırakmış nereye gidiyorsunuz?' diyecektir.

Ayrıca babası çocuğa dinini diyanetini, okuyup yazmasını, Kur'ân okumasını, hatta biniciliği, yüzmeyi ve devrine göre atıcılığı da öğretmelidir. Beyindeki güç ve kuvveti sadece pazulara hasreden sporları değil, hayat ve sıhhat için faydalı ve yarınlarına mukaddime nevinden her biri kendi sahasında önem arz eden bütün sporları öğretecektir.

13.02.2009 - Çocuklarımıza En Güzel Armağan Ne Olmalı?

İmâm Zeynu'l-Abidin Risaletü'l-Hukuk adlı eserinde şu tavsiyelerde bulunuyor: 'Sa'yinin semeresi çocuğunun senden olduğunu, hayrının ve şerrinin de sana raci olacağını bileceksin.'

Efendimiz'e (aleyhissalâtu vesselâm) vefat edeceği hissettirilmişti. Bunun üzerine O, bir gün sahabe topluluğuna, 'Kul, dünya ile ahiret arasında muhayyer bırakıldı da O, ahireti tercih etti.' deyivermişti. Bu işaretle anlatılmak isteneni hemen kavramış olan Hz. Ebu Bekir (ra), 'Anam, babam, sana feda olsun ya Resûlallah!' diyerek hıçkırıklara boğulmuştu. Bundan başka Allah Resûlü (sallallahu aleyhi ve sellem) Veda Haccı esnasındaki bir hutbesinde de yine, 'Yakında beni sizden soracaklar, tebliğ vazifemi yaptım mı, nasıl cevap vereceksiniz?' buyurmuşlardı; buyurmuşlardı, zira O, önemli bir vazife yapmıştı ama bunu hakkıyla yapıp yapmamış olmanın endişesi içinde bulunuyordu. Böyle bir endişeye mahal olmadığını icraatı haykırıyordu; oradaki bütün gönüller de hep birden haykırdı, koca meydan onunla yankılandı ve her yanda, 'Sen vazifeni yaptın, risaletini tebliğ ettin, sorumluluğunu hakkıyla yerine getirdin.' itirafları duyuldu. O da parmağını yukarıya doğru kaldırdı ve üç kere, 'Allah'ım şahid ol, Allah'ım şahid ol, Allah'ım şahid ol!' dedi.

O, ümmet dairesinde genişliği olan bir sorumluluğu derin bir endişe ile dile getiriyor ve ashabının şهادetini alıyordu. Şimdi acaba bizler de, kendi sorumluluğumuz altında bulunan ve bakıp görmekle mükellef olduğumuz çocuklarımıza karşı, "Yakında beni sizden soracaklar, nasıl cevap verirsiniz?" diyebilecek durumda mıyız? Ya da onlardan, 'vazifenizi yaptınız' cevabını alabileceğimizi ümit edebiliyor muyuz? Değilse vay hâlimize... Onun için büyük İmâm Zeynü'l-Abidin, 'Allah huzurunda sen, onlardan sorguya tabi tutulacaksın.' diyor, sonra da titreyerek, Cenâb-ı Hakk'a yönelerek, 'Allah'ım, çocuklarımın terbiyesi, te'dibi ve onlara iyilik yapmam hususunda bana yardımcı ol!' diyor. Zira bir insanın en mühim, en ciddî meselesi, aile efradını evc-i kemâlât-ı insaniyeye yükselterek onlara ebedî var olmanın hazlarını duyurmaktır.

Evet, Resûl-i Ekrem'in (sallallahu aleyhi ve sellem) yolunu ihya istikametinde bir terbiye, çocuğa sunulmuş en büyük armağandır.

13.02.2009 - Malınızı ve Evladınızı Ebedileştirin

İnanan insanlar, namaz kılmamayı ve onu hafife almayı, oruç tutmamayı ve onu sıkıntılı bulmayı, sokaklarda avare gezmeyi ve şuna-buna dalaşmayı - bazıları bunları hürriyetin gereği görseler de- lâahlâkilik saymaktadırlar. Binaenaleyh biz Kur'ân-ı Kerim'in ışığı altında ve onun prensipleri çerçevesinde analiz ederek ahlâkı, ahlâksızlığı; terbiyeyi ve ondan ne anladığımızı ortaya koymaya çalışacağız.

Ahlâkın en önemli esası inanç ve akîdedir. Ancak her şey, sadece akîdeden ibaret de değildir. Akîde eğer pratik hayatla, yani amelî aktivite ile takviye edilmez ve insan, inandığı şeylere göre bir çizgi takip etmezse, o inanç sadece bir kanaat olarak kalır. Bu durum, ferdin ne şahsî hayatında ne de ailevî ve içtimaî hayatında etkili olmadığı gibi yönlendirici de olamaz. Gerçi iman bir ışık ve kuvvet kaynağı, imansızlık bir zaaf, bir boşluktur ama hakikî iman, gücünü amelle ortaya koyar. İnanmamış bir insanın toplumuna faydalı olduğu pek görülmemiştir; faydalı olanlar da parmakla gösterilebilecek kadar azdır. Meselâ, biri inanmaz ama iffetlidir. Temel kıstaslarımız açısından böyle zatlar faziletli sayılır mı sayılmaz mı bilemeyeceğim. Çünkü gerçek fazilet, imana ve muhasebe duygusuna dayalı olan fazilettir. Evet, Allah'a, ahirete, kitaplara, haşre ve neşre, Cennet ve Cehenneme iman, hayatımızı biçime koyan ve ona melekler seviyesinde bir şekil veren, sonra düzenli yaşamamızı temin eden çok önemli unsurlardır.

İnanılan bu hususların gereğini yerine getirmek çok hayâtîdir. Ahiret, dünyada varoluşun hesabını vermenin mahkemesi, burada bizi insan olarak yaratan ve en mükemmel biçime koyan Allah'a şükredip etmediğimizin hesap mahallidir. Dünyada yığın yığın zulüm ve inkar içinde yaşayan, Cenâb-ı Hakk'ı anlamama, O'nun gözler önüne serip teşhir ettiği sanatlarını görmeme hususunda ısrar eden; binlerce renk, ses, desen, şive, nizam ve ahenge rağmen bir hayli kör, sağır ve kalbsiz de var.. Allah hem bunlar için hem de inananlar için haşr u neşir yapacak, Cennet'ini, Cehennem'ini hazırlayacak; iyi, faziletli, kalbî ve ruhî hayata açık, meâliyâta (yüceliklere) müştak hislerle yaşayan insanları, hesapları görüldükten sonra, bu dünyada nasıl "a'lâ-yı illiyyîn-i insaniyet"e çıkmış, mükemmel, faziletli kimseler olarak yaşamışlarsa ahirette de faziletli insanlara vadedilen cennetlerle serfiraz kılacaktır.

Fertte ve cemiyette akîde sağlam olmalıdır

Evet, mümin bunları düşünen ve hayatını ona göre tanzim eden insan demektir. Bu itibarla evvelâ, hem fertte hem de cemiyette akîde 'inanç' çok sağlam olmalıdır ki, saptıran değişik hisler karşısında imanın gücüyle istikamet korunabilsin. Bazen inanıyor bazen inanmıyor görünen fertlerin teşkil edecekleri ailede de, toplumda da hayır yoktur. Böyle bir cemiyette ve onların teşkil edeceği millette de hayır yoktur. İnsanlar evvelâ yarına çıkacağına inancından daha kat'î bir şekilde dünyanın yarını olan ahirete gidileceğine de inanmalıdırlar ki, Allah'a yakın, topluma da yararlı birer unsur hâline gelebilsinler.

Hemen her ferdin, çalışmadığı zaman aç kalacağı endişesini taşıdığı kadar; amel etmediği, iş yapmadığı ve pratikte inancını yaşamadığı zaman Allah'ın huzurunda ağır bir sorguya çekileceğine inanacak kadar sağlam bir akîdeye sahip olması çok önemlidir. Böyle bir imana sahip olan fert, bu kanaatin meydana getireceği bir kuvve-i anilmerkeziye (merkezkaç kuvveti) ile salih amellere yönelecek ve yüzünün akı ile Allah'ın huzuruna çıkabilmek için yerlere yüz sürecektir.

Evlât ve mal dünyanın süsü, ziynetidir. Değerlendirilebilirse, ahiretin de zâd-u zahîresidir. Allah (cc), insanların gönüllerini bunlarla sevince, sürura ulaştırır. Bunları göze ziynet, kalbe gıda yapar. İnsan bu ziynetleri gördükçe, pratikte dünya mutluluğunu, ümitlerinde de ötelere saadetini duyabilir. Ne var ki siz bu ziynetleri eğer bâkileştiremezseniz, mutlu olamazsınız; olsanız da buruk yaşarsınız.. evet evlâdınız, torununuz, dünyanız sizi rahatsız edebilir. Aksine fâni ve zâil olan bu şeyleri bâkileştirip kâinatın Yaratıcısı adına bakıp gördüğünüz, O'nun yolunda ve O'nun istediği istikamette kullandığınız ve geliştirdiğiniz zaman, son zannedilen her noktanın bir başlangıç olduğunu göreceksiniz. Dünya hayatının hitâma erip kapanmasıyla biten bütün fâni ve zâil ziynet, debdebe, ihtişam öbür âlemin açılmasıyla en mükemmel şekle bürünerek orada da devam edecektir.

Bir millet ve bir toplumun mükemmeliyeti aileden, eşlerin el ele verip kurdukları yuvadan başlar. Bu itibarla terbiye, yuvadan başlamalı ki kalıcı olsun. Yuva terbiye esasları üzerine kurulamamışsa, cemiyetin terbiyeli olması da düşünülemez. Hatta kusursuz bir talim ve terbiye politikası ideal insan yetiştirmede çok önemli olsa da, yuva, verdiği ve vereceği şeyler açısından hep önemini koruyacaktır.

Yuvada ve hususiyle de, Őuuraltı beslenme döneminde iyi beslenebilmiş dimağlar, ciddî muhalif rüzgârlara maruz kalmazlarsa ileride bazı küçük tembihlerle Őuuraltı müktesebatlarının kahramanları olarak karşımıza çıkıp bizi Őaşırtabilirler. Evet yuvada başarı, umum hayatta başarının ilk merhalesidir.. ve bu merhale de sağlıklı bir izdivaca bağlıdır.

20.02.2009 - Çocuğumuzu Ne Kadar Sevelim?

Çocuklarımızın mükemmel yetiştirilebilmesi için vasatın mükemmel olması şarttır. Her çocuk ortama göre şekillenir ve bir mânâda o ortamın çocuğu sayılır. En önemli vasat, yuvadır. Sâniyen mektep, sâlisen arkadaş ve dost çevresi, râbian ders mütalâa arkadaşlığı gelir. Hayat-ı içtimaiyede, terzi dükkânı, marangoz atölyesi, ütücü dükkânı, elbise temizleme merkezi ve diğer iş alanlarını da zikredebiliriz.

Siz çocuğun gezip-tozacağı bu vasatı, iyi belirleyememiş, onun insiyaklarını bu istikamette geliştirememiş iseniz, çocuğunuzun bir gün mutlaka herhangi bir virüs kapması kaçınılmazdır. Onun için vasatı, hânenizden başlamak suretiyle, yolun her menzilinde ve hayatın her ünitesinde çocuğunuzun mükemmel yetişmesine müsait hâle getirmelisiniz; çünkü, olan olduktan sonra zamanı geriye işletip durumu düzeltmemiz mümkün değildir.

Çocuğun, anne karnındaki teşekkülünün ilk döneminden başlayarak onun helâl ve meşrû rızıkla beslenmesi de fevkalâde önemlidir. Kat'iyen bilmeliyiz ki, çocuğun gelişme sürecinde, Allah'a bağlama mecburiyetinde olduğumuz herhangi bir hadisedeki kopukluk, negatif bir 'olgu' olarak -muvakkaten dahi olsa- çocuğa da aksettiği çok görülen vak'alardandır.

Damarlarınızdaki bir parça haram ya da şu veya bu şekilde elde ettiğiniz şüpheli bir nesne -aynı şeyler hanımınız için de söz konusudur- o çocuğun muvakkat veya müebbet kayma sebeplerinden biri olabilir.

Çocuk dünyaya geldikten sonra, gıdasına, bakımına, görümüne dikkat ettiğimiz gibi, onun kem ve hâin nazarlardan korunması da çok önemlidir.

Aile ortamını düzenleme

Hadis-i şerifte; 'Çocuğun ilk söyleyeceği söz 'Lâ ilâhe illallah' olmalıdır.' buyuruluyor.

Çocuk daha iki-üç yaşındayken ağzından çıkan ilk sözün tabii olanı 'anne-baba', irâdisi de 'Allah (cc)' olmalıdır. Çünkü Allah Evvel'dir, 'Allah Ezelî'dir, Allah Ebedî'dir. Sonra bu esaslı atkı üzerine diğer şeyler bina edilecek, yaşına ve idrak ufkuna göre vatan, toprak, bayrak, hürriyet, istiklâl vb. terimler de bunun etrafında örgülenecektir. Şayet, çocuk ilköğretimde okuyorsa ona göre malumat

verilecek.. Lisede okuyor, felsefe ve sosyal bilimler, içtimâî bilimlerle iştigal ediyorsa, o seviyenin malzeme ve materyaliyle takviye edilecektir. Bir evde, Allah'a karşı saygı var ise ve sıkça Allah'tan bahsediliyorsa, çocuğa diyeceği şeyi dedirtme konusunda hedefe kilitlenmiş sayılırız. Evet, bir evde, Allah denilip rükûa ve secdeye gidiliyor, Allah denildiğinde ayakların bağı çözülüyorsa çocuğun ilk kelimesinin 'Allah (cc)' olması da kolaylaşacaktır. Çünkü böyle bir evde her şey yörüngesinde sayılır.

Cenâb-ı Hak, bir çocuk ihsan edince, -Kur'ân'ın bir âyetinde de ifade edildiği gibi- bütün kalbimizle ve sınırsız bir muhabbetle ona yönelerek -hâşâ ve kellâ- Allah'ı (cc) sevme ölçüsünde bir alâka ifratına da girmemeliyiz.

Allah (cc), nazarında bu, bir nevi şirk sayılabilir. Evet, doğrudan doğruya evlât sevgisine inhimak edip Allah'ı (cc) unutmanın büyük bir yanlış olduğu şüphesizdir. Ayrıca, bir yönüyle çocuğa karşı sizi böyle hesapsız hareketlere sevk edecek derecede bir sevgi de zararlıdır. İşte Allah (cc) nezdinde memnû' olan sevgi de bu olsa gerek. Allah'a (cc) karşı göstereceğiniz muhabbeti, herhangi bir fâniye tevcih ettiğinizde o sevgi bazen gayretullaha dokunabilir.

Çocuğa güzel örnek olmak gerekir

Şu hususlardan ötürü sevgide i'tidal çok önemlidir:

1. Gönüllerin sultanı Allah'tır (cc). Gönülde O'nun muhabbetinin yerini hiçbir muhabbet almamalıdır.

2. Kat'iyen bilmeliyiz ki, bu yavru, Allah'ın (cc) bize bir emanetidir. Bizim o yavruya duyduğumuz sevgi ve alâka, o emanetin bakım ve görümü için verilmiş bir avans ve bir teşvik primidir. Evet, sizin o yavruya karşı sevginiz, sadece Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın (cc) bir hediyesidir ve Allah'ın (cc) size tevdi ettiği o emanete kusursuz bakmanız için verilmiştir.

Yetiştirme durumunda olduğumuz çocuklarımıza karşı duygularımız, düşüncelerimiz, sözlerimiz, kalbî hayatımız, davranışlarımız hep örnek olma hedefine bağlanmalıdır. Onların mükemmel şekilde yetişmesini istiyorsak, bu hususa fevkalâde dikkat etmek zorundayız. Meselâ, onların namaz kılmalarını arzu ediyorsak, namazı gözlerinin önünde kemâl-i ihtimam ile eda etmeli, Allah'a karşı edebin sınırları konusunda tavrımızı ortaya koymalıyız. Hep doğru söylemeli ve yalandan uzak olmalıyız. Onların uygunsuz söz söylemelerini arzu etmiyorsak, o evin içinde, uygunsuz hiçbir söz söylenmemeli ve onların hafıza lûgatlarına uygunsuz kelimeler kat'iyen yazılmamalıdır. Aziz olmalarını,

namuslu yaşamalarını, ırzımız kadar başkalarının ırzına, namusuna karşı hassas olmalarını düşünüyorsak, aynı vaziyetin o evin içinde yaşanmasını sağlamalı ve bu işin ilk kahramanları biz olmalıyız.

Kur'ân-ı Kerim okumalarını, Kur'ân'ın hakikatlerine aşina olmalarını istiyorsak, o evin içinde sabah akşam, hem de onların duyacağı şekilde Kur'ân müzakere etmeli, Kur'ân'ın o muallâ mevkiine ihtiram göstermeliyiz ki, onları çelişkiye itmeyelim.

Binaenaleyh söz, duygu, kalbî heyecanlar ve davranışlar evde en müessir eğitim esaslarıdır ve mutlaka değerlendirilmelidirler. Yoksa meseleyi sadece, başkasına havale ederek 'şuna bir şeyler anlatın' demeye bağlarsanız çocuğa hiçbir şey anlatamazsınız.

20.02.2009 - Çocuklarımıza Kadirşinaslık Duygusu Aşılamalıyız

Bilindiği üzere çocuk, ilköğretim devresine, bazen onu da aşacak daha ileri bir seviyeye kadar ibadet ü taatle mükellef değildir. Binaenaleyh, o, bu dönemde namazında, orucunda ve sair dinî vecibelerinde yaptığı kusurlardan ötürü tedip edilmez; edilmemeli ve hele asla itap görmemelidir.

Ancak, şu da bilinmelidir ki, henüz mükellef olmadığı bu devrede, ona anlattığımız şeylerin hiçbirisi, ömür boyu onun hatırandan, kafasından, kalbinden çıkmayacaktır. Onlara karşı kadirşinaslığımız da bu ölçüde pekiştirilmesi gereken bir husustur. Evet, çocuklarımızın kadirşinas olmalarına dikkat etmemiz çok önemlidir. Onlar, kendilerine gelen ihsanları bilmeli, nimet karşısında Allah'a (cc) da, insanlara da mutlaka teşekkür etmelidirler. Kadirşinaslık hissi, sonraları daha da derinleşerek Allah'ın (cc) nimetleri karşısında onu, hep hamd ü sena eden biri ve insanlardan gördüğü iyilikler karşısında da müteşekkir biri hâline getirecektir. Hatta zamanla kadirşinaslık, onun karakteri hâline gelecektir ve böylece her nimet karşısında içinden gelerek 'teşekkür ederim' diyebilecektir.

Bu konuyla alâkalı diğer bir husus da, çocuğumuza, nimetleriyle bizi perverde eden Allah (cc) şefkatinin, Rahmâniyetinin ve Rahîmiyetinin anlatılmasıdır. Allah'ın (cc) bizi nasıl beslediğini, baktığını, büyüttüğünü, bize nasıl sevgi verdiğini anlatacak ve 'O (cc) çok şefkatlidir, bizi korur, bütün belâlardan muhafaza, himaye ve vikaye eder.' diyerek çocuklarda O'na karşı güven, itimat ve sevgi hissini coşturmalıyız. Hatta en küçük yavruların, dahası haşaratın, Allah'ın şefkatiyle, re'fetiyle, rahmetiyle beslendiğini uygun bir dille ona anlatarak Rabb'iyle münasebetini sağlama bağlamalıyız.

Böylece, o nimetlere karşı onların o inkişaf etme sürecindeki vicdanları şükür hissiyle dolup taşacak ve o hâne âdeta bir şükür tezgâhı gibi işleyecektir.

27.02.2009 - Öyle Anne-Baba Benden Uzak Olsun!

Herkes kendi sorumluluk alanının mes'ulüdür ve elinin altındakilerden sorumludur. Bakıp görme, görüp gözetme mevzuunda bütün başarılar onun hasenat hanesine, bütün olumsuzluklar da seyyiat hanesine yazılacaktır.

Nebiler Serveri (sallallahu aleyhi ve sellem) Buhârî ve Müslim'de yer alan bir hadis-i şeriflerinde şöyle buyururlar: "Her birerleriniz râî ve hepiniz elinizin altındakinden sorumlusunuz: Devlet reisi bir râî ve elinin altındakilerden sorumludur. Her fert, ehl ü ıyâlinin râîsidir ve raiyetinden mes'uldür. Kadın beyinin hânesinin râîsi ve gözetiminde olan şeylerden sorumludur. Hizmetçi efendisinin malının râîsi ve elinin altındakilerden mes'uldür. Her birerleriniz râî ve her birerleriniz râiyetinden sorumludur."

Mevzu, çocukların birer emanet kabul edilmesiyle alâkalı olunca şu hadisin de konumuzla irtibatlı olduğu söylenebilir: 'Her doğan İslâm fitratı üzere doğar. Sonra ebeveyni onu Hıristiyanlaştırır, Yahudileştirir veya Mecusileştirir.'

Evet her doğan çocuk, her şey olmaya müsait temiz bir fitratla doğar, doğar ve kabiliyetlerini inkişaf ettirmek üzere size teslim edilir; yani onları terbiye etme işi size bırakılır. Şu bir gerçek ki, her şey olmaya müsait ve müstait dünyaya getirdiğimiz çocuklarımızı, kendi ruh ve mânâ köklerimize göre şekillendirmezsek ayrı bir kalıbın insanı olarak yetiştirmeleri kaçınılmazdır. Dolayısıyla da hiç farkına varmadan mürted babası olabilirsiniz. Öyle ise mevsiminde onlara mutlaka kendi ruhumuzun özünü, usâresini aşılayarak onların yabancılaştırmalarını önlemeliyiz.

Bağ ve bahçenizdeki ağaçlara aşı yapıyor, ilmin ve tekniğin gereklerine göre varlığa müdahale hakkımızı kullanarak daha iyi semere almaya çalışıyoruz. Odundan, taştan, ağaçtan, topraktan daha aşağı olmayan çocuklarımıza bu kadar olsun, kendi esaslarımız çerçevesinde ihtimam göstermemiz gerekmez mi? Onlar, alâkasızlığın bodurlaştırması ve bozma gayretlerinin azgınlaştırması gibi iki dezavantaja karşılık, ebeveynin vereceği iyi şeyler gibi tek avantaja sahip bulunuyorlar. Evet, olumlu müdahale olmazsa kokuşurlar, başkalarının elinde de fesada uğrarlar. Her iki hâlde de bize rağmen bir çizgi takip ederler. Hususiyle günümüzde anne-baba bütünüyle dünya işlerine daldıklarından evlâtlarını tamamen ihmal etmişlerdir. Hatta bu asır ölçüsünde çocukların ihmal edildiği ikinci bir asır göstermek mümkün değildir.

Ömer b. Abdülaziz'in hassasiyeti

Yine İmamiye menşeli bir hadiste, Allah Resûlü (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle ferman ediyor: "Ahir zamanda babalarından ötürü evlâtların vay hâline!" Bu söz üzerine sahabe şaşkınlık içinde sorar:

- Müşrik babalardan ötürü mü onlara kıyıldı da heder oldular?
- Hayır mümin babaları onlara kıydı.
- Nasıl oldu ya Resûlallah?
- Babaları onlara ferâiz-i dini, yani dinin temel rükünlerini öğretmediler.

Bu hadis-i şerifi biraz tasarrufla şöyle açabiliriz:

Şu küçük dünya hayatı adına ferâiz-i din terk edildi. Sorumlular, din eğitim ve öğretimini bütün bütün ihmal edip sadece maddî hayatı nazara verip himmetlerini o noktada yoğunlaştırdılar. Küçük bir dünya menfaati uğrunda kalbî ve rûhî hayatlarını ihmal ettiler.

Kur'ân okutmak, onun ruhunu öğretmek, din ve diyaneti talim etmek vaktini alır diye, dinî bilgileri öğretmeyi önemsemediler.

Yukarıdaki hadisin mânâsı şu âyetle de tam bir uyum arz etmektedir.

"Yoo yoo siz ücreti ve lezzeti peşin olanı çok seviyor, ahiret (veya neticeyi) umursamıyor (görmezlikten geliyor)sunuz." (Kıyâme, 75/20)

Allah Resûlü (sallallahu aleyhi ve sellem) sözlerini şöyle devam ettiriyor: "Ben onlardan berîyim, onlar da benden berî olsunlar."

Yani, "Evlâdını ihmal eden, çocuğunun heder olup gitmesine göz yuman, dahası bir neslin mahvolması karşısında titremeyen anne-babalardan ben uzağım; onlar da benden uzak olsunlar." Ruhlen ölmemiş bütün babalar zannediyorum bu sert uyarı ve tembih karşısında ürperir ve tir tir titrerler; titremelidirler de. Böyle önemli ve hayâtî bir sorumluluk kendisine anlatıldığında Halife Ömer bin Abdülaziz bayılıyor ve yirmi dört saat kendine gelemiyordu. Hatta vefat edecek diye oturup başında Kur'ân okuyorlardı. Kendine geldiğinde de hıçkırarak Allah'tan korktuğunu söylüyordu.

Gerçi bu mevzudaki bütün hadisler, terğib ve terhib nevinden olup; sevdiren ve ürküten prensipler türünden irâd buyurulmuştur. Biz de konuya bu açıdan yaklaşıyoruz. Ama bu mevzuda tabîî ki yapacağımız bir kısım şeyler de var;

Çocuklarımızı yetiştirme, şekillendirme konusunda İşl m'ın ve Kur'ân'ın bize yüklediği sorumluluklar var. Daha önce prensipler halinde sıraladığımız hususlar ki, çocuklarımızın hisli, derin, ahl kl  ve dindar olmaları ve bizim de o h nede, aziz bir peder, azize bir valide olarak duyulup hissedilmemiz, kabul edilip saygı görmemiz; hatta her h limizle bir bilge gibi algılanmamız gibi sorumluluklarımız, oldukça önem arz etmektedir.

27.02.2009 - Niçin O İnkisar, Neden O Ağlama?

Terbiye ve talim adına yapılan işlerin en tesirlisi davranışlarla ifade edilenidir. Evde hayatı uygunca tanzim etmenin, çocuklara bir fikir verme bakımından önemi münakaşa edilmeyecek kadar büyüktür.

Bir teheccüd namazını -mümkünse- onun uyanık olduğu saate rast getirme, sadece Mevlâ-yı Müteal'in sizi gördüğü o karanlıkta, tıpkı Resûl-i Ekrem (sallallahu aleyhi ve sellem) gibi 'tekallübât' sizi sarıp da kıvrım kıvrım kıvrınırken, çocuğunuzun mütecessis nazarlarının şuurlu sermaye açısından ne ilhamlara erdiğini kestiremezsiniz. O, 'Niçin o inkisar, neden o ağlama, neden o kalb burkuntusu?' diyecek; şayet bunları sesli düşünecek olursa, siz de ona Allah'ın huzuruna çıkıp da nimetlerinden mahrum kalacağınız, azabına dâ'ir olacağınız endişesini taşıdığınızı anlatacaksınız. Hem sevgi ve ümit dolu bakışlarınızla hem de endişeli hâlinizle Allah'a karşı saygınızı onun ruhuna duyuracak ve hep onun gözetiminde olduğunuzu vurgulayacaksınız. Kendinize tanzim ettiğiniz bu hayat şeklini ve şayet var ise iç derinliklerinizi ona hissettirmeye çalışacaksınız. Aksine henüz ruhunuzda yer etmemiş ya da size ait olmayan şeyleri anlatmaya uğraştığınız zaman, ona emniyet telkin edemeyecek ve müessir olamayacaksınız.

Siz, çocuğa Allah'ın nimetlerini anlattıkça, o da Allah'a (cc) karşı sizinle beraber şükran hissiyle, hamd hissiyle dolacak ve; 'O sizin anlattığınız bizi yaratan, insan yapan ve sayısız nimetleriyle nimetlendiren, sıhhat lütfeden, anne-baba veren, her gün değişik nimet sofralarını gönderen; havayı, suyu, toprağı, ağaçları yaratan, yaratıp emrimize veren Allah'a (cc) binlerce hamdolsun.' diyecektir.

Hele bir de yer yer bunları telkin eder, evdeki konuşmaları, muhavereleri bu yörüngede götürürseniz her şey bir başka güzelliğe ulaşır. Çocuğa karşı çok şefkatli olmanın ayrı bir yeri vardır terbiyede. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi ve sellem), yanında hususi hizmetini gören kimselere o kadar şefkatli davranırdı ki, ona nisbeten anne ve babanın alâkası sönük kalırdı.

Enes b. Malik (ra) naklediyor: 'Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi ve sellem) on sene hizmet ettim; yapmadığım bir şeyden ötürü 'niçin yapmadın?', yaptığım bir işten ötürü de 'neden yaptın?' dediğini hatırlamıyorum. Bana hiç itapta bulunmadı.' Evet o ağyara bile böyle şefkatli davranıyor ve anne-baba üstü

muamelede bulunuyordu. Kendi torunlarına, evlâtlarına ise o kadar refik, o kadar şefik, o kadar ince kalbliydi ki, ancak yine O bu kadar aşkın olabilirdi.

06.03.2009 - Başarısızlığın En Önemli Sebebi

Bir beldede ya da bir birimde başarısızlık varsa, orada bir fiyasko yaşıyorsa veya beklenen netice bir türlü elde edilemiyorsa, bunun sebebi de her şeyden önce uhuvvet ruhunun korunup korunamadığında aranmalıdır. Birlik şuurunu yitirmiş, kardeşlik hislerini kaybetmiş ve birbirinin kurdu haline gelmiş kimselerin başarılı olmaları ve ortak hedeflerine ulaşmaları mümkün değildir.

Hele adanmış ruhlar arasında bulunanlardan, tefrikaya düşmüş olduğu halde İ'lâ-yı Kelimetullah yolunda muvaffakiyeti yakalayabilmiş ve başarılı kalabilmiş insan göstermek neredeyse imkânsızdır.

Bundan dolayıdır ki, ayet-i kerimelerde ve hadis-i şeriflerde vifak ve ittifakın çok önemli sonuçlarına kesretle işarette bulunulmuştur. Bilhassa, *"Mü'minler başka değil, ancak kardeşlerdir. O halde ihtilaf eden kardeşlerinizin arasını düzeltin. Allah'a karşı gelmekten sakının ki O'nun merhametine nâil olasınız."* (Hucurât, 49/10) mealindeki İlahî beyan ve bunun şerhi sadedindeki nebevî ifadeler, kardeşlik ruhunu korumanın ve mü'minlerin arasını bulmanın bir vazife olduğunu vurgulamaktadır.

Bilhassa günümüzde, çok çeşitli husumet ve kavga sebepleri olduğundan milletin her ferdine "te'lif-i beyn" mesuliyeti de düşmektedir. Te'lif-i beyn; ara bulma, barıştırma, uzlaştırma ve husumeti def etme demektir. İki insan, iki zümre veya iki hizip birbiriyle vuruştığı zaman, onların haricinde olan kimselere düşen vazife te'lif-i beyndir. Bu nedenle fertler ve değişik kesimler arasında vuku bulan anlaşmazlıkların büyümesine kat'iyen fırsat verilmemeli ve hiç vakit geçirilmeden mutlaka bir uzlaşma yoluna gidilmelidir.

06.03.2009 - Uhuvvet ve İttifak İradî Gayret İster

Şefkat Peygamberi (sallallahu aleyhi ve sellem) Efendimiz kadar ümmetine "düşkün" bir başkasını göstermek mümkün değildir. Bu hakikati ifade sadedinde Kur'an-ı Kerim'de, "Size kendi aranızdan öyle bir Peygamber geldi ki zahmete uğramanız ona çok ağır gelir. Kalbi sizin için titrer, mü'minlere karşı pek şefkatli ve merhametlidir." (Tevbe, 9/128) denilmektedir. Rahmet Peygamberi'nin (aleyhissalâtü vesselâm) ümmet-i Muhammed'e karşı alâkası fevkalâde ve had safhadadır. Müşfik Nebî, şefkat, merhamet, mülâyemet ve ümmetin dertlerini kendi içinde duyma hususlarında çok hassastır. Bir hadisin ifadesiyle, Cehennem'dekileri kurtarmak üzere Cennet'ten çıkmaya ve öfkeli alevleri göğüslemeye hazır olması da O'nun merhametini, duyarlılığını ve vicdan enginliğini aksettirmektedir. O, hayatı boyunca hep ümmetini dilemiş, mü'minler için yalvarıp yakarmış; onların akıbetlerini düşünerek heyecanla çırpınıp durmuş ve çok defa ellerini açıp Cenâb-ı Hakk'a içini dökerek onlar için dua etmiştir.

Fahr-i Kâinat Efendimiz (aleyhi ekmelütttehâyâ), yine bir gün ümmet-i Muhammed'in dertleriyle iki büklümken, Hazreti Rahman u Rahîm'den üç talepte bulunmuştur; ümmetinin açlıkla cezalandırılmaması, geçmiş kavimler gibi toplu helâke uğramaması ve tefrikaya düşmemesi için niyaz etmiştir. Allah Teâlâ, Resûl-ü Ekrem'inin ilk iki duasını kabul eylemiş, fakat, üçüncüsünü belli hikmetlere binâen geri çevirmiştir. Cenâb-ı Zülcelâl Hazretleri, mealen şöyle buyurmuştur: "Habibim, Ben bir hüküm verirsem, artık o öylece gerçekleşir. Sana ahdim olsun ki, ümmetini umumî kıtlıkla cezalandırmayacağım, toplu şekilde helâke uğratmayacağım ve köklerine kibrit suyu akıtıp mevcudiyetlerine tamamen son verecek bir düşmanı onlara musallat etmeyeceğim. Fakat, onlar kendi aralarında kavgaya tutuşup birbirlerine kıyacaklar!.."

Evet, başka kavimler isyana daldıkça semavî ve arzî afetler onları bütünüyle kırıp geçirmiştir; ama ümmet-i Muhammed böyle bir akıbetten sıyanet edilmiştir. Ne var ki, inananların da cürüm işledikçe birbirlerine düşmeleri, birlik ve beraberliklerini kaybetmeleri, ihtilaf ve iftiraklarla hırpalanmaları mukadderdir. İşte, Hazreti Rûh-u Seyyidi'l-Enâm (aleyhi elfü elfi salâtin ve selâm) Efendimiz, böyle bir felaketin ümmetinden uzak olması için de dua dua yalvarmış; ancak, bazılarını tahmin ettiğimiz ama ekseriyetini bilemeyeceğimiz pek çok hikmete binâen Cenâb-ı Hak, Habîb-i Edîb'inin bu niyazına "kabul"

mührü vurmamıştır.

Hissî değil, irâdî kardeşlik

Kanaatimce, bu hikmetlerden birisi, insan iradesine dikkat çekmek ve ittifakın iradeye vâbeste bir mesele olduğunu bildirmektir. Vifak ve ittifakın temini için insanlardan iradelerinin hakkını vermeleri istenmektedir. Şüphesiz, "hissî kardeşlik" de önemli bir esastır; ancak yeterli değildir. Uhuvvet ve ittifak mevzuu hissîlikten daha çok aklî, mantıkî ve irâdîdir; gerçekleşmesi için de karar, azim ve gayret gereklidir. Mü'minlerin anlaşıp birleşmelerinde ve birbirlerini sevmelerinde esas olan, hissîlikten öte, duygu, düşünce, inanç ve itikat birliğinin, içtimaî mutabakatı iktiza etmesine bağlı mantıkî kardeşliktir. Bundan dolayıdır ki, Nur Müellifi, meselenin daima mantıkî yönlerini ve dinamiklerini nazara vermiştir. Mesela; "Hâlikınız bir, Mâlikiniz bir, Mâbudunuz bir, Râzıkınız bir, bir, bir... Bine kadar bir, bir. Hem Peygamberiniz bir, dininiz bir, kıbleniz bir... Bir, bir, yüze kadar bir, bir!.." demiştir. Öyleyse, insan, bütün bu ortak noktaları nazar-ı itibara almalı, ittifak ve uhuvvetin lüzumunu kavramalı ve sonra da onun tesisi için iradesini ortaya koymalıdır.

Aslında, netice itibarıyla kalbleri telif edecek, insanları birbirine sevimli kılacak ve dostluk köprülerinin kurulmasını sağlayacak olan sadece Allah'tır. Nitekim, İlahî Kelam'da "Şayet sen dünyada bulunan her şeyi sarf etseydin, yine de onların kalblerini birleştiremezdin; fakat, Allah onları birleştirdi. Çünkü O Aziz'dir, Hakîm'dir (üstün kudret, tam hüküm ve hikmet sahibidir)." (Enfal, 8/63) buyurulmuştur. Evet, kalbleri birbirine ısındırmak, insanları bir araya getirmek ve onlardan bir vahdet örgülemek için dünya dolusu altın gümüş sarf edilse yine de yeterli olmaz. Servet harcamak suretiyle çeşitli insanları zâhiren bir araya getirmek imkân dahilindedir; ama, onların kalb ve vicdanlarını barıştırıp yakınlaştırmak bununla kabil değildir. Allah'tır ki kalbleri yumuşatır, insanları uzlaştırır ve aralarında bir vahdet-i ruhiye hasıl eder.

Nihaî planda kalbleri birbirine ısındıranın ve kardeşlik duygusunu inkişaf ettirenin Cenâb-ı Hak olduğuna gönülden inanmak ve mü'minleri aynı istikamet çizgisinde buluşturması için her zaman O'na yakarıшта bulunmak lazımdır. Ne var ki, bu mevzuda pratik hayatta da bazı şeylerin yapılması gerektiği, bunların şart-ı âdî planında vifak ve ittifaka vesile teşkil edeceği ve fiilî dua yerine geçeceği de unutulmamalıdır.

13.03.2009 - Yeis Batağına Düşmemek İçin

Evvela şunu ifade etmeliyim ki, dünya ve Türkiye'nin bugünkü hali, hiç de ümitsizlik ve yılgınlığa sevk edecek durumda olmadığı gibi, bugünlerde yaşanan kriz de, günümüze has bir problem değildir.

Geçmişte de bu kabil durumlar tekrar tekrar yaşanmış ve netice itibarıyla hepsi de bertaraf edilmiştir. Evet, hâlihazırdaki durum ne iltir ne de son olacaktır.

Şimdiye kadar kim, yürekten ve samimî olarak kendi dâvâsına bağlanmışsa, Allah ona zafer ve muvaffakiyet ihsan etmiştir. Tarih, bunun örnekleriyle doludur. Meselâ, Havarilerin Hz. Mesih'ten aldıkları mesajla koca Roma İmparatorluğu'nu sarsmaları buna güzel bir örnektir. Hz. Mesih, Eyle'de veya bir kısım Hristiyanların iddia ettiği gibi eğer İzmir civarında neş'et etmişse, bu insanların o günkü şartlarla nasıl çoğalıp Roma İmparatorluğu'nu sarstıklarına ve arslanların ağızlarına atılmalarına rağmen nasıl yılmadıklarına hep hayret etmişimdir. Bir avuç insanın, insanlık tarihinin seyrini değiştirecek şekilde o günün en mütegalip, en mütehakkim, en müstebit hükümdarların hükmettiği ve aşılmaz lejyonları bulunan bir ülkeyi temelinden sarsmaları akıllara durgunluk verecek bir hadisedir. İşte bu, Allah'ın gücü, Hz. Mesih'in kudsiyeti ve onun mesajının nuraniyetindendir.

İkinci olarak, imanı olan bir insan, hiçbir zaman şu bezdirici ve yıldırıcı durumlardan dolayı ümitsizliğe düşmemelidir. Zira Allah'ın sonsuz kudretini mülâhaza ederken ümitsizliğe düşmeye ne hakkımız vardır ne de haddimizdir. Zira bizi mülkünde istihdam eden O'dur. Mülk O'nundur ve O, mülkünde dilediği gibi tasarruf eder. İsterse gecede gündüz; kışta da bahar yaratır.. ve isterse gündüzü geceye, yazı da kışa çevirir. Ayrıca âyetin ifadesiyle, "Allah'ın rahmetinden kâfir bir cemaatten başka kimse ümidini kesmez." (Yusuf Sûresi, 12/87) Söz buraya gelmişken, merhum Mehmet Akif'in her zaman tekrar ettiğim, kendi döneminde değişik hadiselerle sarsılan insanımıza söylediği bir sözünü hatırlatmak istiyorum:

"Yağmur, seni bekleyen bir taş da ben olsaydım
Çölde seni özleyen bir kuş da ben olsaydım
Dokunduğun küçük bir nakış da ben olsaydım
Sana sıırıslıkam bir bakış da ben olsaydım.

diyerek O'na karşı aşk u alakamızı seslendirebiliriz. Ne var ki, zihnimizin bir köşesinde de sürekli "Olduğuma da çok şükür. Ya seni tanımasaydım, ya Senin nurundan mahrum kalsaydım" mülâhazasını canlı tutmalıyız. Hani Hazreti Ömer, Yemâme Savaşı'nda kardeşi Zeyd bin Hattâb'ın şehid olduğu haberi karşısında çok hayıflanmış; "Sabâ yeli estikçe Zeyd'in kokusunu alıyorum." diyerek hüzünlenip ağlarmış. Bir gün şâir Mütemmem bin Nüveyre, onu ziyârete gelmiş. Mütemmem'in kardeşi Mâlik de Yemâme Savaşı'nda yer almış ama mürtedlerin safındayken ölmüş. Hazreti Ömer'in hüznünü gören Mütemmem, "Ey Ömer, Yemâme'de senin kardeşin şehid olup Cennet'e giderken benim kardeşim mürted olarak Cehennem'e girdi. Eğer benim kardeşim de senin kardeşinin gittiği yere gitseydi, ben ona hiç üzülmez ve hiçbir zaman ağlamazdım." demiş. Malumdur ki, Hazreti Ömer'in hüznü bunları bilmediği için değildi, ama kader-i İlahî'ye razı olmakla beraber sevdiklerden ayrılanın kalbinin hüzünlenmesi, gözünün yaşarması da insanın tabiatının icabıydı.

Evet, olduğumuza da hamd olsun; ya sokaklara korku salan şu serâzât, çakırkeyf insanlar gibi olsaydık; ya talihsizler safında yer alsaydık.. bu hâlimize de hamd olsun, demeli. Mükemmeliyet ve tamamîyetin peşinde olurken diğer taraftan da meseleye böyle bir hamd u senâ mülâhazasıyla yaklaşmalı ve katiyen ye'se düşmemeliyiz.

27.03.2009 - Affa Ferman Seccadeler

Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem), "Küllü'n-nâs hattâûn- bütün insanlar hata işler" demiş ve "hattâûn" kelimesini özellikle kullanarak hata yapmanın insanın tabiatından olduğunu, onun çok büyük hatalar yapabileceğini ifade etmiştir. Daha sonra da "Ve hayrul-hattâîne et-tevvabûn- Hata edenlerin en hayırlısı, hata ettikten sonra hemen tevbe ile onu silmeye çalışandır." buyurmuştur. Demek ki, bu yavuz hataları, bu sevimsiz kabahatleri ortaya koyan insanların en hayırlısı hata eder etmez, kabiliyetine, seviyesine göre, tevbe, evbe, inâbe kurnalarına koşarak hemen arınıp yeniden Allah'a yönelendir. Öyleyse biz, mükemmeliyete tâlib olsak da, insan olmanın gereği bazı zâaflarımız nüksettiği yerde, mânen hastalanabilir, sürçüp düşebiliriz. Önemli olan düşüp kalmamak, düşüp kalkmaktır. Düşer düşmez hemen kalkıp Seyyidina Hazreti Âdem gibi: "Rabbenâ zalemnâ enfüsenâ - Rabb'imiz kendimize zulmettik" (A'râf/23)) deyip, nefsin zulmünden Cenab-ı Hakk'a sığınmaktır.

Hata karşısında Âdem tavrı ortaya koymak çok önemlidir; Allah'ın kapısında akıllıca hareket etmeyi Hazreti Âdem'den öğrenmek lazımdır. Onunki bir zelledir; mukarreb hatasıdır. Buna rağmen Hazreti Âdem, zellesinin hemen ardından Rabb'ine yönelmiş; şeytan ise temerrüdünde devam etmiştir. İşte bu noktada, sürçüp düşen ile bilerek başkaldıran birbirinden ayrılmıştır. Biri, Cennet'ten çıkarılacağı sırada dahi kalbî teveccühünü devam ettirmiş, Hakk'ın kapısına karşı vefalı ve sadık olmuş, Rabb'iyle münasebetlerini tamamlamaya çalışmıştır. Diğeri ise mütemadi bir inişe geçmiş; kibir, gurur ve isyanından dolayı her geçen dakika biraz daha gayyâya yuvarlanmıştır.

Hazreti Âdem'in çocukları olarak biz de hataların ağına takılabilir ve onlar cibilliyetimiz üzerinde ciddi tesir icra edince, aradığımız mükemmeliyete giden yollarda bir tereddüt yaşayabiliriz. Kâmilîyet ve tamamîyeti yakalamak adına yürürken tökezleyebilir ve bir hendeğe düşebiliriz. Fakat insan için, düşüp kalmak değil; düşse de hemen kalkmaktır esas olan. Değişik münasebetlerle arz ettiğim gibi; elden geldiğince günaha en az hayat hakkı tanıma civanmertliğini göstermek çok önemlidir. Gözün bir harama kaysa, bu günahın üzerinden bir dakika bile geçmeden, o günahı sıyrılmak için hemen huzura koşmalı, Allah'ın huzurunda af fermanı arayacağın bir seccade bulmalı, başını yere koymalı ve tevbe etmelisin. Günahın canlı kalmasına meydan vermemelisin; çünkü Efendimizin ifadesiyle, işlenen her günah ruhta yaralar açar; kalbde bir leke

bırakır ve aynı zamanda her günah bir başka günahın davetçisi olur.

"Hey mübarek Allah hey!"

Eğer günah tevbeyle çabuk silinmezse, Üstad'ın dediği gibi, bir günah, bir günah, bir günah... daha derken ona eklenen diğer günahlarla kalbde hatm (mühür) olur, kalb mühürlenir, hafızanallah.. Bundan dolayı, "Her günah içinden küfre giden bir yol vardır." Evet, insan, günah işlemekle ne kâfir olur ne de küfürle iman arasında bir menzile asılı kalır. Fakat şurası da bir gerçektir ki; günah işleyen insan imandan bir adım uzaklaşmış, küfre de bir adım yaklaşmış olur. Eğer, iki günah işlerse, iki adım atmış ve küfre iki adım yaklaşmış, kendisiyle küfür arasındaki mesafeyi daraltmış olur. Bundan dolayı, hakiki bir mü'min, özellikle alerjik bir insanın arı veya akrep sokması gibi şeylerden sakındığı gibi günahlardan sakınmalı; yılandan, çıyandan kaçtığı gibi günahların en küçüğünden bile kaçmalıdır. Çünkü tamamiyetin ve kemâlin tâlipleri aradıklarını ancak böyle bir teyakkuzla bulabilirler.

İmanın tadına varmak için...

Peygamber Efendimiz bir hadis-i şeriflerinde, "Üç haslet vardır. Bunlar kimde varsa imanın tadını duyar: Allah'ı ve Resûl'ünü her şeyden ve herkesten daha çok sevmek; bir kulu sırf Allah rızası için sevmek; Allah, imansızlıktan kurtarıp İslâm'ı nasib ettikten sonra tekrar küfre, inançsızlığa düşmekten, ateşe atılmaktan korktuğu gibi korkmak." buyurmaktadır. Demek ki imanın tadını almanın ilk şartı, "Allah'ı ve Resûl'ünü her şeyden çok sevmek"tir. Bu sevgi, insanı "Allah için sevme" mülahazasına taşıyacaktır. Bunu da hidayet yolundan ayrılma korkusuyla tir tir titreme ve günaha, dalaletle girme endişesiyle sürekli teyakkuzda yaşama hâli takip edecektir. Evet, sevgi iradî olarak başlar. Sonra gayr-i iradî bir muhabbete inkılâb eder. İnsanlara karşı duyulan mecazî sevgilerin başlangıcında bile bir irade söz konusudur; bir görme, bir karşılaşma, bir görüşme vardır ve bunlar iradîdir. Bu mevzuda iradî bir adım atılınca zamanla gayr-i iradî alaka başlar. İşte, Allah'la olan münasebetlerimizi derinleştirme, Resûlüllah'a karşı alakamızı daha engin bir sevgiye dönüştürme mevzuunda da işin başı iradedir.

Derin bir muhabbete yürümek istiyorsan iradenin hakkını verecek, Allah'ı tanımaya bakacak, O'nun nimetlerini düşüneceksin; kudret eserlerini seyredecek, arzı senin için nasıl bir beşik yaptığını görecektir, bir meşher gibi yarattığı semalara nazar edecek, kainatı okuyacaksın. Ve bu iradî bakmaların, düşünmelerin, okumaların neticesinde adeta kendinden geçeceksin. Alvar

İmamı'nın derslerine devam eden, ondan feyz alan yaşlı bir zat vardı. Cenab-ı Hakk'ın efâl, âsâr ve esmâsının tecellilerinden bahsedildiği zaman, Erzurumlulara mahsus o kendine has lisanıyla "Hey mübarek Allah hey!" der ve adeta kendinden geçerdi. Sen de baktığın her şeyde O'nun mührünü göreceksin, için için coşacak ve "Hey mübarek Allah hey" demekten kendini alamayacaksın. Böyle hissedip, böyle görmeye irade adımıyla başlayacaksın ama bir gün gelecek, sen İlâhi üns esintileri sağanağıyla sıırıslıkla olacaksın. Öyle ki, artık O'ndan başka hiçbir şey duymayacak, hissetmeyeceksin.

03.04.2009 - Bir Sabır Hikâyesi

Hazreti İsa'nın (aleyhisselam) doğumundan yaklaşık olarak 9-10 asır önce Mısır ile Filistin arasında Amalika adlı bir kavim yaşamaktaydı. Câlût adında bir hükümdar tarafından idare edilen bu kavim, İsrailoğulları'na saldırıp onları perişan etmiş; vatanlarından kovmuş, çoluk-çocuklarından ayrı koymuştu.

Bunun üzerine İsrailoğulları, peygamberlerine müracaatta bulunmuş, düşmanlarıyla çarpışmak için kendilerine bir komutan tayin etmesini istemişlerdi.

Bu hadise, bahsi geçen peygamberin ve diğer şahısların kimlik bilgileri gibi bazı detay sayılabilecek hususlara yer verilmeden, sonraki nesillere ibret olabilecek yanlarıyla Bakara Sure-i Celilesi'nin 246-252. ayetlerinde anlatılmıştır. Kur'an-ı Kerim'de sadece Hazreti Musa'dan (aleyhisselam) sonra gelen peygamberlerden biri olduğuna işaret edilen bu Allah elçisinin adı Eski Ahid'de Samuel olarak zikredilmektedir. Adı ne olursa olsun, İsrailoğulları'nın fitratını çok iyi bilen o peygamber, "Ya savaşma emri size farz kılınır, siz de savaşmazsanız?" deyince onlar, "Ne diye Allah yolunda cihad etmeyelim ki; vatanlarından çıkarılan biz, çoluk çocuğundan ayrı düşenler de yine biziz." cevabını vermişlerdir. Onlar böyle deseler de, cihad kendilerine farz kılınınca içlerinden çoğu sözlerinden dönüvermiş ve geride ahdine sâdık pek az insan kalmıştır. Fakat dönemin peygamberi, bunu önceden bilmesine ve onların daha sonra takınacakları tavrı o anki hallerinden okumasına rağmen İsrailoğulları'nın kumandan talebini geri çevirmemiş, Tâlût'u hükümdar ve başkomutan olarak tayin etmiştir. "Tâlût" güçlü, kuvvetli ve iri cüsseli manalarını içermektedir; isimden ziyade bir lakap, maddî-manevî kuvvetliliğe bir unvan gibidir.

Tâlût ve suyla imtihan

İsrailoğulları, başlangıçta işi zenginlik ve kavmiyetçilik noktasından ele almış ve Tâlût'un hükümdarlığını tasvip etmemişlerdi. Onlara göre, içlerinden daha zengin, daha seçkin ve daha asil birinin komutan olması gerekiyordu. Cenâb-ı Allah, Tâlût'a hem maddî hem de manevî yönden bir üstünlük vermişti; o heybetli, güçlü, kuvvetli ve çok güzel suretli olduğu gibi, dinî, siyasî ve askerî işleri de bilen, idareciliğe kabiliyeti olan biriydi. Heyhat ki, İsrailoğulları her zamanki "seçkinlik" tutkusundan kurtulamamış ve daha soylu bir insanın tayin

edilmesini istemişlerdi. Peygamberleri onlara seçimin Allah Teâlâ tarafından yapıldığını ima etmiş, Tâlût'un Hak indindeki yerine dikkat çekmiş ve devamla şöyle demişti: "Onun hükümdarlığının alâmeti, size içinde Rabb'inizden bir sekîne ile Mûsâ ve Harun'un manevî mirasından bir bakiyye bulunan ve meleklerce taşınan bir sandığın gelmesidir. Eğer iman etmeye niyetli iseniz bunda, elbette sizin için delil vardır." İşte, İsrailoğulları ancak o zaman Tâlût'un hükümranlığına razı olmuşlardı.

Tâlût, Câlût'a karşı sefere çıkmak üzere ordusunu harekete geçirince askerlerine şöyle demişti: "Allah sizi, bir ırmakla imtihan edecek. Onun suyundan kana kana içen benden sayılmayacak; sadece avucuyla aldığı miktar muaf olmak üzere, kim o sudan içmezse o da benden sayılacak." Böylece, Tâlût onları uyarmıştı; fakat onlar, -pek azı hariç- suyun başına varır varmaz ondan avuç avuç içmişlerdi. İçmiş ama içtikçe daha bir susamış, bir türlü suya kanmamış ve imtihanı kaybederek yolda kalmışlardı. Tâlût ve zaruret miktarı bir avuç suyla iktifa eden sâdık mü'minler ise ihtiyaçlarını görüp ırmağın diğer tarafına selametle geçmişlerdi. Suyun öbür yakasında kalanlar, yeis ve inkisar şurubu içmişçesine "Bugün bizim Câlût ve ordusuna karşı duracak tâkatimiz yoktur." demiş, geri çekilmişlerdi; ama ölümden sonra diriltilip Allah'ın huzuruna çıkacaklarını bilen diğerleri, "Nice küçük topluluklar vardır ki, Allah'ın izniyle, büyük cemaatlere galip gelmiştir. Doğrusu Allah sabredenlerle beraberdir." diyerek yollarına devam etmişlerdi.

Sabr ü sebat ve nusret duası

Evet, ölümden kaçmanın mümkün olmadığını, bugün olmazsa yarın mutlaka öleceklerini ve nihayet Allah'ın huzuruna varacaklarını bilen mü'minler, ahde vefa göstererek Hak yolunda şehid veya vazifesini yapmış gazi olmaya karar vermişlerdi. Onlar, Câlût'u ve onun yüreklere korku salan ordusunu görünce ürküp kaçma yerine Tâlût'un etrafında daha bir kenetlenmiş ve Allah'a teveccüh edip sabra sarılmak gerektiğine inanarak şöyle niyaz etmişlerdi: *"Ya Rabbenâ, üstümüze gürül gürül sabır yağdır, ayaklarımıza sebat ver ve kâfir topluluğa karşı bizi muzaffer eyle!"* (Bakara, 2/250)

İsrailoğulları'ndan tahkiki imana ermiş bu küçük grup, sayıları az da olsa, Allah'a sığınmak suretiyle zafere kavuşabileceklerine gönülden inanmış; belli bir talim ve terbiyeden, bir ikaz ve rehabiliteden sonra ulaştıkları o iman ufkuyla içinde bulundukları hali değerlendirmiş ve içten yakarışa geçmişlerdi. Onlar, sadece "bize sabır ver" dileğiyle de yetinmemiş; "Sabrı başımızdan aşağı yağmur

gibi boşalt, üzerimize bol bol sabır yağdır." demek suretiyle Allah'ın inayetine ve sabra ne ölçüde muhtaç olduklarını dile getirmişlerdi. "Rabb'imiz, Sen yarattın, Sen yetiştirdin bizi; en iyi Sen bilirsin ihtiyaçlarımızı, zaafılarımızı, eksiklerimizi... Sabırla coştur yüreklerimizi, cesaretle doldur içlerimizi; hiç titremesin bacaklarımız, asla kaymasın ayaklarımız. Geriye tek adım atmadan ve yerimizden ayrılmadan Senin yolunda mücahedenin hakkını verdir bize, o kâfirler topluluğuna karşı yardım ve zafer ihsan et şu bîçare bendelerine!.." mülâhazalarıyla niyaz etmişlerdi.

İşte, İsrailoğulları'ndan çoğunun onca hır-gür çıkarmalarından, ahde vefasızlık yapmalarından ve inananları yüz üstü bırakıp geri dönmelerinden sonra, sâdıkların o kadarcık bir teveccühünü Cenâb-ı Hak cevapsız ve mükâfatsız bırakmamıştı. Allah'ın izni ve inayetiyle Dâvud (aleyhisselam) Câlût'u öldürmüş ve Tâlût ordusu, düşmanlarını bozguna uğratmıştı.

03.04.2009 - Allah Resûlü'nün (sas) Çocuk Sevgisi

Resûl-i Ekrem (sallallahu aleyhi ve sellem) çocuklar üzerinde çok ciddî dururdu. Çocuklar kendisini istikbal edince, o da bir büyük insan gibi onlara iltifatta bulunur; kimisini sırtına, kimisini kucağına alır ve müsavi muameleleriyle hemen hepsini hoşnut edecek bir tavır sergilerdi.

Bazen bir sokaktan geçerken, çocuklar oyun oynuyorsa, Allah Resûlü (sallallahu aleyhi ve sellem) onları büyük insan yerine koyar, onore eder ve onlara "Es-selâmu aleyküm" derdi; onlar da "Ve aleyküm selâm ya Resûlallah" mukabelesinde bulunurlardı. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi ve sellem) çocuklara oldukça fazla değer verirdi. Şayet bir çocuğa, "Sana filan zaman şunu vereceğim." diye söz vermişse, bir büyük insanla ahitleşmiş, sözleşmiş gibi, vaat ettiği vakitte mutlaka sözünü yerine getirirdi.

İnsanlık adına utandırıcı düşüncelerden biri de, 'Babana dahi itimat etmeyeceksin.' felsefesidir ve yanlıştır. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi ve sellem), hep 'itimat etmek' fikrini telkin eder ve çevresindeki çocuklar onunla alâkalı âdeta 'itimat' dışında hiçbir şey bilmezlerdi. O, herkesin nazarında 'Emin' bir insandı; çocukların nazarında da... Elbette böyle fertlerin teşkil edeceği millet de emin olacaktı.

Ayrıca Allah Resûlü (sallallahu aleyhi ve sellem), "Allah, çocuğuna merhamet etmeyene merhamet etmez." buyurur ve ümmetini kalb ve gönül insanı olmaya çağırırdı; 'Onları seviniz, onlara söz verdiğiniz zaman behemehâl yerine getiriniz; onlar sizin sözlerinizle davranışlarınız arasında zıtlık görmesinler; çocuk böyle bir şeye şahit olmasın.' mealine bağlı tavsiyeleriyle, terbiyede en ideal noktalara işaret buyururdu.

Yine bir hadis-i şeriflerinde Allah Resûlü (sallallahu aleyhi ve sellem), 'Sizden biriniz çocuğuna bir şey vaat ederse behemehâl onu yerine getirsin.' buyurur ki; bu, 'Çocuktur, yalan söylesem, aldatsam da bir şey olmaz.' demenin ne kadar yanlış olduğunu tasrihtir.

Evet, her aldatma ve hilâf-ı vâki her beyan, birer tohum hâlinde onun kafasında, bugün olmasa da yarın birer zakkum ağacı gibi zuhur edecek ve sizin terbiye gayretlerinizi tesirsiz hâle getirecektir. Anne-baba her zaman müstakîm olmalıdır. Zaten sırat-ı müstakîm erbabı olan sizlerin her davranışından sadece

doğruluğun dökülmesi de bir esastır.

Evet, çocuklarınızın sizin hakkınızda olumsuz şeyler düşünmesine kat'iyen meydan vermemelisiniz. Onlar sizi her zaman îsar (başkalarını kendine tercih) hasleti içinde, mutasaddık, mü'min, müslim, sâbir, hâşî, iffetli görmeli ve tanımalıdırlar.

10.04.2009 - Sabır, Kurtuluşun Sırlı Anahtarıdır

Selef-i sâlihînden bazıları sabredilmesi gereken bir durum başa gelmeden sabır talep etmeyi belalara davetiye çıkarma saymışlar. Musibetlerin toslamasına maruz kalmadan Allah'tan sabır istemeyi bela isteme şeklinde anlamışlar. Onlara göre; sabır, ancak belli bela ve musibetler karşısında kendisine koşulan bir tabya, bir mevzi, bir sığınak, bir dayanak noktası ve koruyucu bir seradır.

Fakat Kur'ân-ı Kerim'in sabır, sebat ve nusret isteme ile alakalı farklı yerlerdeki ifadeleri incelenirse görülecektir ki, sabır ü sebat sadece savaş meydanı ile alakalı bir husus değildir. Sabır yalnızca belaya karşı olsa, bela gelmeden sabır istemenin bela isteme manasına geldiği kabul edilebilir. Ne var ki, tahammül etme, vazgeçmeme, aceleci davranmama, katlanması zor vak'alar karşısında dişini sıkıp dayanma... gibi manalara gelen sabır bir zaviyeden dinî hayatın yarısını teşkil eden çok önemli bir kalbî ameldir; o sadece belalara münhasır değildir, onun pek çok çeşidi, derinliği, yanı vardır. Bediüzzaman, belli başlı sabır çeşitlerini üç kategoride toplamış; hususiyle masiyetten uzak durmayı, musibetlere katlanmayı ve ibadet ü taatte devamlı olmayı nazara vermiştir. Bununla beraber, sabredilen hususlar itibarıyla sabır çeşitlerini çoğaltmak da mümkündür: Dünyanın cezbedici güzellikleri ve nefsi gıcıklayan nimetleri karşısında istikameti koruma adına sabır, belli bir vakte bağlı işlerde zamanın çıldırtıcılığına karşı sabır, ermiş insanların can ü gönülden cemâl-i İlahiyi arzu etmelerine rağmen dine hizmeti kendi nefislerine tercih ederek burada kalıp vazifeye devam etmeleri, her anı "Refik-i A'lâ" hülyalarıyla geçirdikleri halde O'nun takdirine rıza göstererek ölümü değil O'nun hoşnutluğunu istemeleri şeklindeki vuslata karşı sabır... bunlardan bazılarıdır.

Bu itibarla, bilhassa sokakların birer kanal haline gelip gözlerden gönüllere günah akıtıp durduğu günümüzde masiyetten kaçma ve ibadet ü taatte sarılma adına sabır talebi çok önemlidir. Her mü'min hemen her zaman "Allah'ım! Kalbime ibadet ü taati şirin ve günahları da çirkin göster; kulluğu bana sevdire, günahlara karşı içimde tiksinti hissi uyar. İbadetlerde devamlı olma, kötülüklerden uzak durma konusunda beni sabırlı kıl!" mülâhazalarıyla oturup kalkmalıdır. Bu şekilde dua etmenin bela ve musibet istemekle hiç alâkası yoktur.

Sabır yağmuruna muhtacız

Bize gelince; o duayı ilk defa dillendiren Tâlût'un askerleri gibi değiliz; onların haline benzemiyor şu anki halimiz. Ashab-ı Bedir'in, Uhud kahramanlarının, Malazgirt, Niğbolu ve Çanakkale yiğitlerinin mücahedeleri gibi de değil bizim mücadelelerimiz. Onlar maddî bir savaşın içindeydiler ve her an ölümle burun buruna, şehadetle karşı karşıya idiler. Doğru, biz öyle zorlardan zor bir duruma düşmedik; -Cenab-ı Allah hiç düşürmesin- ne var ki, bugün de içinde bulunduğumuz zamanın şartlarına göre bazı zorluklar yaşadığımız ve sabra çok muhtaç olduğumuz bir gerçektir.

Evet, bugünün dünyasında bir sürü tiran var. Bazıları açıktan açığa Allah'a, Peygamber'e, Kur'an'a saldırıyorlar. Dünyanın değişik yerlerindeki Müslümanlara sırf dinlerinden ve diyanetlerinden dolayı zulmediyorlar. İnsanlar arasına fitneler sokuyor, mezhep çatışmalarını körüklüyor, ırkî mülahazalara bağlı kavgaları ateşliyor ve İslam dünyasında kardeş kanı dökülmesine sebebiyet veriyorlar. Bütün bu olup bitenleri görüp muvazeneyi koruyabilme sabr-ı cemilden başka ne ile mümkün olabilir ki? İster ferdî ister ailevî isterse de içtimâî olarak din ve diyanetin gereklerini yerine getirme hakkı tanınmıyorsa, onu bütün erkânıyla yaşama fırsatı verilmiyorsa, inanan kadınların saçıyla, başıyla uğraşılıyorsa, genç kızlara dinin emrini de yerine getirmek suretiyle eğitimlerini özgürce tamamlama imkanı sağlanmıyorsa.. bilakis insanlar dini kanaatlerinden ve inançlarından dolayı, ayırımlara tabi tutuluyor, hakaretlere uğruyor ve zulüm görüyorsa.. bütün bunlara da ancak sabr-ı cemille katlanılabilir.

Dolayısıyla, biz de "Rabbenâ efrîğ aleynâ sabran ve sebbit akdâmenâ vensurnâ ale'l-kavmi'l-kâfirîn" (Bakara Sûresi/250) desek sezâdır.. Müslümanların bugün maruz kaldığı mazlumiyet ve mağduriyetler karşısında, "Rabb'imiz, bizim başımızdan aşağı da sağanak sağanak sabır yağdır; gönüllerimizi sabırla, cesaret ve metanetle doldur. Bizi öyle sabır kahramanları eyle ki, hep sabır duyalım, sabır düşünelim, sabır görelim ve sabırla gerilelim... Hepimizi din ve diyanet üzere sâbit kadem eyle; bize masiyetlere karşı dayanma gücü, musibetlere tahammül kuvveti ver.. kalblerindeki inanç hissini köreltmış, kainattaki en aşikâr gerçek olan Uluhiyet hakikatini göremeyen körlere, mazhar olduğu nimetleri görmezlikten gelen nankörlere karşı bizi zaferyâb kıl." diye sürekli inleseک yine de azdır.

Hâsılı; sabır kurtuluşa ermenin sırlı-sihirli anahtarıdır; sabreden bir kimse

mutlaka aradığını bulur.. ibadet ü taatte sabreden nihayet huzura kavuşur.. mâsiyet karşısında dişini sıkıp günahlardan uzak kalan ve musibetleri takdir-i ilahî bilip onlara güzelce tahammül gösteren sonunda cennete girer. Hasımlarının değişik komplolarına rağmen çizgisini koruyan, durduğu yerin hakkını veren ve hep mü'min karakterinin gereğini sergileyen de er ya da geç zafere erer.

10.04.2009 - Bedir'den Çanakkale'ye Sabır Cepheleri

İnsanın sabredebceği meseleler ve m¼cadeleden kaçmaması gereken hadiseler her dönemde farklı farklı olabilir. Mesela; Çanakkale destanını al kanıyla yazan Mehmetçiğın mücahededesi "Rabbenâ efrîğ aleynâ sabran ve sebbit akdâmenâ vensurnâ ale'l-kavmi'l-kâfirîn- Ya Rabbenâ, üstümüze güröl güröl sabır yağdır, ayaklarımıza sebat ver ve kâfir topluluğâ karşı bizi muzaffer eyle!" (Bakara Suresi/250) denmesi gereken bir cihad meydanında cereyan etmiştir. Bedir ve Uhud gibi, Çanakkale de Allah'ın inayetiyle, ilahî nusretle ve sabr-ı cemille ancak aşılabilircek bir akabe olmuştur. Savaşlardan iyice bunalmış bir milletten geriye kalan bir avuç insanın her türlü maddî imkânlarla sahip mekanize birliklerle gelmiş koca ordulara karşı mücadele verdiği bir akabe... Orada, düşmanın kin ve nefret kusan silahları karşısında her türlü fakr ü zarurete maruz kalan Müslümanların iman dolu sineleri vardır. Mağduriyet ve mazlumiyet misalleriyle beraber yiğitlik ve kahramanlık örneklerinin onlarcasını, yüzlercesini okuduğunuz, dinlediğiniz o savaş meydanı gerçekten insanı hayrette bırakacak manzaralarla mâlâmâldir. Misal olarak, son günlerde hayalimden bir türlü gitmeyen şu tablo ne acı ve ne kadar elem vericidir: Daha askerlik eğitimini tamamlamadan, sırf vatan aşkı ve iman coşkusuyla cepheye koşan bir Mehmetçik kurşun yağmuruna tutulmuştur. Sağında-solunda şehadet şerbeti içmeyen kimse kalmamıştır. Şaşkıındır, zira acemiliğinden ne yapacağını da bilememektedir. Bir yolunu bulup zor güç çalışan cephe telefonunu eline geçirir ve karşıdaki insana bağıra bağıra halini arz eder; "Komutanım, bütün arkadaşlarım şehit oldular. Yalnız ben kaldım geride. Ne yapacağımı, nereye çıkacağımı bilmiyorum. Bana yol gösterin!" der.

İşte, vatan toprağının, milletin onur ve haysiyetinin payimal olması muhtemel o yerde can pahasına da olsa sabretmesini bilmek ve Allah'tan sabr ü sebat dilemek şarttı. Bedir'dekiler düşmana karşı öyle sabrettiler, Uhud'dakiler öyle sabrettiler. Çanakale'deki yiğitler de aynı selefleri gibi sabr ü sebat gösterdiler. Kaç asırlık tarihimizde değişik zaferlerimizin hepsi aynı sabırla kazanıldı. "Ölürsem şehit, kalırsam gâzi olurum; ikisi de Allah tarafından bahşedilen birer pâyedir benim için. O da cana minnet, öbürü de!" diyen ecdadımız hep bu ulvi yakarışı seslendirdiler.

17.04.2009 - 40 Hadis Ezberlemek, O'na En Güzel Hediye

Edebiyatımızda gül, Sevgili'nin, İnsanlığın İftihar Tablosu'nun remzidir. Rivayet olunur ki, Mi'rac Gecesi, Allah Resûlü'nün (aleyhi ekmelü't-tehâyâ) mübarek terleri yeryüzüne düşmüş ve düştüğü yerde de kırmızı gül bitivermiştir.

Halk arasında böyle bilinmiş ve inanılmıştır. Bu rivayetin aslı varsa, şahsen böyle bir şeyin olabileceğine inanırım; Efendimiz'in terinden değil gül bitmesi, ırmaklar bile fışkırabilir; ama aslı yoksa o türlü şeylere bir keramet elbisesi giydirmemek lazım. Fakat o rivayetin aslı olsa da olmasa da, Mevlid Kandili'nde Müslümanların gül hediye etmelerinin altında "Gül, Muhammed (sallallahu aleyhi ve sellem) teridir." anlayışı olduğunu zannediyorum. Şahsen, bu şekilde gül dağıtılmasına bütün bütün karşı değilim ama meseleyi "zeytin dalına karşı gül" şeklinde ele alarak bir reaksiyon haline getirmeyi de uygun bulmuyorum.

Kanaat-i acizanemce, meseleler reaksiyona bağlanmamalı, başka ve yeni şeyler bulunmalı. Asıl itibarıyla taze ve diri olan meseleleri üslupsuzluğa kurban vermemek için alternatif espriler ortaya koymak gerekir. Mesela; Efendimiz'e arz edebileceğimiz en güzel hediyeler, aynı zamanda bizim için de şefaate vesile olan salât ü selamlardır ya da O'nun mübarek sözlerini öğrenip başkalarına da öğretmektir. Bir yerde arkadaşlarımızın yaptığı gibi, "cevâmi'ül-kelim"den kırk kadar hadis-i şerif seçilip kitapçık halinde veya küçük kartlara yazılmış olarak hediye edilebilir. Bu sene şu hadisleri seçersiniz; gelecek sene de bir başka kırk hadisi hediye edersiniz. Onları verirken de "Bu armağanı vermemizin bedeli, bir sene içinde bu kırk tane hadisin ezberlenmesidir." dersiniz. Böylece, her sene, her ay, her gün yepyeni olan İnsanlığın İftihar Tablosu için taptaze hediyeler sunmuş olursunuz.

Evet, gül dağıtmanın tamamen karşısında olduğumu söylemek istemiyorum; fakat onun reaksiyoner bir tavır olduğunu da ifade etmeliyim. Gül verme ve zeytin dalı uzatma gibi şeyler İslâm kültüründe yoktur. Bizim kültürümüzün temel kanakları Kitap, Sünnet, icma-yı ümmet ve kıyas-ı fukaha gibi esaslardır. Bizim, bunlara bakmamız ve bunlarla işaret edilen yollarda yürümemiz gerekir. Yoksa yapıp ettiklerimiz kendi yakıştırmalarımız olmaktan öteye geçemez.

17.04.2009 - Mevlit Okuyan da Sohbet Eden de Samimi Olmalı

Allah Resûlü'nün (aleyhissalâtü vesselam) doğumu ve yeryüzünü şereflemesi insanlığın yeniden dirilişi sayılır; O'nun doğduğu gün de bizim için bir kutlu bayramdır.

Çünkü biz, Rabb'imizi O'nunla tanıdık. Nimete minnet ve şükran duygusunu O'ndan öğrendik. Yaratan ve yaratılan arasındaki ilişkileri, kul ve Mâbud münasebetlerini O'nun mesajlarıyla duyup anladık. Bu sebeple getirdiği mesaj vesilesiyle bütün varlığın çehresine nur saçan, nazarları ahiret yamaçlarına çevirerek topyekün insanlığa Cennet ve Cehennem'i tanıtan ve ebedî saadet yollarını aydınlatan Allah Resûlü'nün (aleyhi ekmelü't-tehâyâ) doğumu, bütün insanlığın ve kâinatın bayramıdır.

Fakat acaba biz, "Kutlu Doğum" dediğimiz mevlid-i şerifi, O'nunla irtibatımızı ortaya koyma adına gerektiği gibi değerlendirebildik mi? Zannediyorum, bu sorulara "evet" cevabı vermemiz zordur. Gerçi, şimdiye kadar, merasim türünden çok mevlit okumuş/okutmuşuzdur; birkaç ses sanatkârı ve birkaç ilâhîci ile o geceye bir nağme katmışızdır; birkaç paket lokum ve birkaç şişe gülsuyuyla gönüller almışızdır ama maalesef bunlar kat'iyen O'nun büyüklüğüne yaraşır şekilde ve O'na karşı, sevgi, vefâ, sadakat duygularını coşturacak seviyede olmamıştır.

Mevlid programları son senelerde "Kutlu Doğum Haftası" adı altında yapılsa da aslında yeni değildir ve menşei çok eskilere dayanmaktadır. Peygamber Efendimiz'i övmek ve O'nun şefâatine nail olmak maksadıyla Resûl-i Ekrem hayattayken bile şiirler yazılmış, kasideler söylenmiştir. Meselâ Ka'b b. Züheyr, İnsanlığın İftihar Tablosu'nun huzurunda O'nu övmüş ve Allah Resûlü tarafından tebrik edilmiş, teşvik görmüştür. Hassan bin Sabit de şiirleriyle iltifata mazhar olmuştur. İmam Busayri'nin Kaside-i Bür'e adlı aşk ve heyecan dolu şiiri de elden ele, dilden dile dolaşmıştır.

Daha sonraki dönemlerde de, Müslüman şairlerin hemen hepsi na'tlar yazmışlardır. Fuzulî, Nefî, Naîmî, Nâbî, İshak Efendi ve Şeyh Galip na't denince ilk akla gelen Peygamber âşıklarıdır.

O'nun Şeydaları!..

Bildiğiniz gibi, mevlidlerin Türkçede en meşhur olanı Süleyman Çelebi'nin "Vesiletü'n-Necât" adlı eseridir. Süleyman Çelebi, Yıldırım Beyazıt zamanında Divan-ı Hümayûn hocası olmuş, sonra da Bursa Ulu Camii'nde imamlık yapmış bir hak dostudur. Bediüzzaman hazretleri, "Cenâb-ı Hak bu âdeti ebede kadar devam ettirsin ve Süleyman Efendi gibi Mevlid yazanlara rahmet etsin, yerlerini Cennetü'l-Firdevs yapsın." demiştir.

Bütün bunlardan hareketle, Mevlid ve Mi'raç gibi vesilelerle Efendimiz'i bir kere daha ve daha engince yâd etmenin mahzuru olmadığı anlaşıyor. Çünkü bütün bunlar formül olarak ortaya konmamışsa da hepsinin aslı dinde vardır. Cenâb-ı Hakk'ı zikir ve O'na hamd ü senâ; Peygamber Efendimiz'i yâd etme ve O'na salât ü selam imanın gereğidir.

Ne var ki, bu güzel âdette işi ticarete dökmemek, gırtlak ağalığı yapmamak, riya ve süm'alara girmemek çok önemlidir. Allah'ı ve Efendimiz'i anma mevzuunda samimi olmaya çok dikkat etmek lazım. Bir insan, Cenâb-ı Hakk'ı andığında gözleri gerçekten yaşarmadığı ve burun kemikleri dahi sızlamadığı halde,

"Her kaçan anarsam seni, kararım kalmaz Allah'ım / Senden gayrı gözüm yaşın, kimseler silmez Allah'ım" (Yunus Emre) der ve riyakârlıklara, yalanlara girerek Efendimiz'e ait bazı günleri tes'îd etmeye kalkarsa, Allah'a karşı yalan söylemiş; Allah Resûlü'ne de saygısızlık yapmış olur. İnsan, içinden gelmeyen şeyi söylememeli; mutlaka bir şey söyleyecekse, kalbinin sesine tercüman olmalı, hislerinde mâkes bulmuş şeyleri ifade etmeli. Şuurundan vize alamamış sözleri gün yüzüne çıkarmamalı; riyakârlık ifade eden sesleri sineye gömmeli ve asla kimseye duyurmamalı.

Üslup ve muhtevada da yenilik olmalı

Ayrıca, o tür programlarda seslendirilecek ilahi ve kasidelerde de bir zenginliğe ihtiyaç var. Sadece Yunus Emre'yle yetinme, yalnızca Niyaz-ı Mısri'ye takılıp kalma da o mübarek toplanmaları matlaştırır. Aynı ifadeleri aynı üslup içerisinde tekrar edip durma ve bu şekilde bir araya gelmiş olma marifet değildir; asıl mesele, Efendimiz'in viladetini gerçek bir bayram olarak duyma ve duyurma; O'na vuslat duygusuyla dolma ve gönüllerde O'nun vuslatına iştiaak uyarma; dua ederken de aynı coşkuyla el kaldırma ve kalblerin bamteline dokunma.. nihayet, insanlarda bir heyecan tufanı oluşturma ve Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) o an gökten iniyormuş gibi bir ruh haleti hasil etmektir. Hani Arif Nihat Asya der ya;

Yıllar geçiyor ki, yâ Muhammed.
Aylar bize hep Muharrem oldu!
Akşam ne güneşli bir geceydi...
Eyvah, o da leyl-i mâtem oldu!
Âlem bugün üç yüz elli milyon
Mazlûma yaman bir âlem oldu:
Çiğnendi harîm-i pâki şer'in;
Nâmûsa yabancı mahrem oldu!
Beyninde öten çanın sesinden
Binlerce minâre ebkem oldu
Allah için, ey Nebiyy-i ma'sum,
İslam'ı bırakma böyle bîkes,
Ümmeti bırakma böyle mazlum.

24.04.2009 - Rabb'i O'na Hiç K smedi

Riv yetlere göre; Peygamber Efendimiz'e gelen vahiy bir müddet kesilmiş, Cibrîl (aleyhisselam) bu süre zarfında görünmemiş, bunun üzerine müşriklerden bazıları, "Rabbi Muhammed'e k st , O'nu terk etti" iddiasında bulunmuşlardır.

Allah Res l 'n   zmek, güya O'nu ye'se düşürmek ve davasından vazgeçirmek için müşriklerin "Rabbi O'nu terk etti." demelerine mukabil Cenâb-ı Allah; "Ey Resûlüm! Rabbin seni asla terk etmedi ve sana darılmadı da." (Duhâ, 93/3) mealindeki ayeti indirmiştir.

Allah Teâlâ'nın, Peygamber Efendimiz'e (aleyhi ekmelü't-tehâyâ) darılması ve O'nu terk etmesi vâki değildir ve bir süre vahiy gelmeyişi de asla öyle bir darılmadan kaynaklanmamıştır. Allahu a'lem, Efendimiz'in gönlünde, vahye karşı daha derin heyecanlar uyarmak ve  teleri gözlemesi, semanın dilinin üzülmesini beklemesi mevzuundaki iştiyakını tetiklemek için bir inkı a (kesinti) olmuştur. Bir hayl let (araya girip perde olma) şeklindeki bu inkı ada, O'nu geleceğe hazırlama gibi bizim bilemediğimiz başka hikmetler de vardır. Dolayısıyla, bu meseleyi, kendi düşünce tarzımız, kendi anlayışımız ve kendi ufkumuz itibariyle yorumlamaya kalkarsak, o Zât-ı  liş nı kendi seviyemize indirmiş oluruz;  yleyse, onu, Allah Res l 'nün şahsî mülahazası ve engin ufk  itibariyle ele almak lazım. Evet, değişik rivayetlerde   , beş, dokuz hatta kırk günlük bir süre zarfında vahyin kesintiye  ğradığından bahsedilmektedir. Fakat bu mevzuyu, bir dargınlığın neticesiyymiş gibi göstermek kat'iyen doğru değildir. Ayrıca, V k d  ve Kelb  gibi kimseler, Efendimiz'in (sallallahu aleyhi vesellem) vahyin kesilmesi karşısında duyduğu teess rden dolayı dağda, bayırda gezdiğini ifade etseler, onun bazı davranışlarını kendilerince farklı değerlendirseler ve bazı modern yorumcular da onların düşüncelerini aynen günümüze taşıyarak yeniden seslendirseler bile, ben bunların hiçbirine ihtimal vermiyorum. Onlara iştirak etmediğim gibi o türlü iddiaları Efendimiz'i hiç tanıyamamış olmalarına delil sayıyorum. Kendisine vahiy gelmeden evvel hayatında zerre kadar dengesizlik müşahede edilmeyen bir insanın, semalarla irtibata geçtikten ve ul hiyet hakikatına o kadar aşına olduktan sonra, öyle bir ruh haleti içine girmesi kat'iyen mümkün değildir. Evet, mutlaka O da bir beşerdi, muktez -yı beşeriyet olarak bizde bulunan bazı şeyler O'na da  r z olurdu, fakat O'nda asıl olarak meydana gelen şeylerin bizde yalnızca gölgeleri h s l olduğu gibi, bizde asıl olarak bulunan şeylerin de O'nda sadece gölgesi bulunurdu.

Sohbet-i Canan İçin Adeta Can Atıyordu

Allah Resûlû'nün bakışları hep ulvî âlemlerdeydi; O'nun ötelere karşı tarifi imkânsız bir iştiyakı vardı. Bazı insanların dünyaya bağlılığının ve dünyevîliklere tiryakiliğinin çok ötesinde O öteki âlemlere bağlıydı ve bir ibadet ü taat tiryakisiydi. Cenab-ı Hakk'ın rızasına vesile olacak hususları öğrenmek ve Cebrail'le (aleyhisselam) bir kere daha sohbet-i Canan'da bulunmak için adeta can atıyordu. Nitekim bir gün "Ey Cibrîl! Bizi (şimdiki mutad) ziyaretinden daha çok ziyaret etmene engel nedir?" demiş ve onunla daha sık bir araya gelme isteğini ifade buyurmuştu; Cibrîl-i Emin de, "Biz senin Rabbinin emri olmadıkça inmeyiz." (Meryem, 19/64) mealindeki ayetle ona cevap vermişti. İşte, kısa bir süreliğine de olsa vahyin kesilmesini, ötelere müteveccih ve vahiy tiryakisi bir insanın duygu, düşünce ve iştiyak enginliği açısından değerlendirmek gerekir.

Allah Resûlû kendi ufku itibariyle, onu önemli bir inkıtâ sayabilir, bir haylûlet vâki olmuş gibi algılayabilir, yani ötelere kendisi arasına bir perde konulduğunu ve adeta bir husûf (perdelenme, ay tutulması) yaşadığını düşünerek ciddi bir heyecan içine girebilir. Fakat kısa süreli böyle bir kesinti, belki de O'nun iştiyakını arttırmaya matuftur ve bir rahmettir. Geçici bir kabz tattırmak suretiyle, Allah (celle celâluhü) her zaman bast halinde yaşayan Habibi'nin teyakkuzunu tetiklemeyi ve teveccühünü güçlendirmeyi murad buyurmuştur. Nitekim Kur'an-ı Kerim, "Rabbinin yüce adını zikret, fânilere bel bağlamaktan kurtul ve bütün gönlünle yalnız O'na yönel." (Müzzemmil, 73/8) mealindeki ayetlerle böyle bir teyakkuz ve teveccühe davet etmektedir. Evet, bir süreliğine vahyin kesilmesi adeta daha derin bir yöneliş çağrısıdır; fakat kat'iyen bir küskünlük ve dargınlığın neticesi değildir. Bunun en önemli delili de, Duhâ Sûresi'nin tamamı ve bilhassa "Ey Resûlüm! Rabbin seni asla terk etmedi ve sana darılmadı da." (Duhâ, 93/3) mealindeki ayet-i kerimedir. Bu ayetler, Allah Resûlû için birer müjdedir; bulunduğu her hâlin önüne nazaran sonunun, mesela nübüvvetinin başlangıcına nazaran sonrasının, dünyaya nazaran ahiretinin daha hayırlı olacağını, Efendimiz'in daimi bir yükselişte bulunacağını; dünyada, ilahî feyizlerle ve tebliğ vazifesinde muvaffakiyetle, âhirette ise şefaât-ı uzmâ ve makam-ı mahmudla mükâfatlandırılacağını haber veren ve O'nun mutlaka razı edileceğini bildiren bir müjdedir. Selef-i salihinden bazıları, "Kur'ân'da en ümit verici ayet budur, zira kendisine ümmet olma şuur ve şerefini taşıyan kimseler kurtulmadıkça Efendimiz'in razı olması düşünülemez." demişlerdir.

24.04.2009 - O, Ümmetine Çok Düşkündür

Duhâ Sûresi'ndeki: "Rabbini seni asla terk etmedi ve sana darılmadı" ifadesini mukabele olarak değerlendirmek gerekir. Mesela, Arapçadan Türkçeye çevirirken kabaca "Kim Allah'a tevbe ederse Allah da ona tevbe eder." şeklinde dile getirilen hakikat, aslında "Bir insan günahından tevbe eder ve bir kere daha kulluk şuuru içinde Cenab-ı Hak'a yönelirse, Allah o kulun tevbesini karşılıksız bırakmaz ve ona rahmetinin genişliğiyle, mağfiretinin enginliğiyle muamelede bulunur." demektir.

Belâgat ilminde, aralarında tezat ve tekabül bulunan şeyleri bir ibarede bulundurmaya ve aynı kelimeyi birbirine mukabil iki ayrı manada beraberce zikretmeye "mukabele" denmektedir. İşte, "Mâ veddeake Rabbüke ve mâ kalâ" ifadesini de mukabele açısından değerlendirmek icap eder. Yani, sizin birbirinizi terk etmeniz, birbirinize küsüp darılmanız kendi acz, zaaf, fakr ve hiçliğiniz içinde ne ifade ediyorsa, birine küsüp darılınca siz ne yapıyorsanız, Hazreti Zât-ı zülcelal de kendi münezzehiyet, mukaddesiyet ve mübecceliyeti zaviyesinden öyle bir mukabelede bulunur. Küsme ve darılma gibi kelimeler Zat-ı Ulûhiyet'e nisbet edilince, o kelimelerin lazımı, Cenab-ı Allah'ın münezzehiyeti içinde anlaşılmalıdır. Yoksa bu sözler insanların küsüp darılmaları cinsinden beşerî bir manayı hatırlatmamalıdır. Öyleyse ayet-i kerime, "Allah, seni hiçbir zaman kimsesizliğe terk etmedi ve yalnız bırakmadı." anlamına gelmektedir.

Çoğumuz itibariyle, biz de bu âyeti her okuyuşumuzda, aynı mânâyı kendi adımıza duymaya çalışır ve sanki Rabbimiz bize hitap ediyormuş gibi bir hisse kapılırız. Aslında, bu hitap, evvelen ve bizzat, hakiki ve kâmil manasıyla Peygamber Efendimiz'e mahsus olsa bile, saniyen ve izâfî olarak, zıllî keyfiyetiyle ve izdüşümü itibariyle O'nun yolunda olan insanlara da bakmaktadır. Öyle inanıyorum ki, Allah Teâlâ, bir adımla dahi olsa Kendisine yaklaşanı hiçbir zaman yalnız bırakmayacaktır.

Cenab-ı Hak, Duhâ Sûresi'nde ayrıca "Elbette Rabbini sana ileride çok ihsanda bulunacak, tâ ki sen de O'ndan ve verdiğinden razı olacaksın." (Duhâ, 93/3) buyurmaktadır. İbn-i Abbas'tan gelen bir rivayette, "O'nun rızası, ümmetinin hepsinin Cennet'e girmesindedir." denilmektedir. Peygamber Efendimiz'in (sallallahu aleyhi ve sellem) ümmetine karşı duyduğu büyük şefkat de bunu gerektirmektedir. İnsanlık târihinde O'nun kadar ümmetine "düşkün" bir

başkasını göstermek mümkün değildir. Bu hakikati ifade sadedinde Kur'ân-ı Kerim'de, "Size kendi aranızdan öyle bir Peygamber geldi ki zahmete uğramanız ona çok ağır gelir. Kalbi sizin için titrer, mü'minlere karşı pek şefkatli ve merhametlidir." (Tevbe, 9/128) diye anlatılan Rahmet Peygamberi'nin (aleyhissalâtü vesselâm) ümmetine karşı alâkası fevkalâde ve had safhadadır. Bundan dolayı, Peygamber Efendimiz'in, ümmetine küsüp darılacağına hiç ihtimal vermiyorum. O'nun genel tabiatının ve yüksek karakterinin küsüp darılmaya müsait olmadığına inanıyorum.

01.05.2009 - Allah Resûlü'nün Eşi Menendi Yoktur

Allah, Efendimiz'e (sallallahu aleyhi ve sellem) iç ve dış yapısı itibarıyla öyle bir genişlik bahşetmişti ki, fevkalâde mütevazı olmasının yanında olabildiğine mehîb ve büyüleyiciydi; huzuruna giren en mağrur ve mütekebbir ruhlar bile O'nun mehâbeti karşısında tir tir titrer, düşünce ve niyetlerinin hilâfına farklı bir hâl alırlardı.

Mağrur Kisra elçileri, o mehâbet abidesiyle karşılaştıklarında oldukları yerde kalakalmış ve ne diyeceklerini unutmuşlardı. Aynı zamanda böylesi bir heybet ve ciddiyetin yanında herkesi büyüleyen ve kendine çeken öyle bir yumuşaklığı vardı ki, O'nu yakından tanıyan herkes, O'na, evlât, anne-baba ve bütün sevdiklerinden daha fazla alâka duyar, âdeta O'nun tiryakisi olur ve bir daha da huzurundan ayrılmak istemezdi. O her hâliyle çevresine güven vadeder; söz, tavır ve mimikleriyle her zaman Rabbisinin huzurunda bulunduğunu işaretler; sürekli emniyet soluklar ve herkese demet demet güven dağıtırdı. O, evvel ve âhir emin olarak tanınmıştı; bakışlarında emniyet nümâyândı, sözleri emniyet etrafında döner durur ve huzurunda hep emniyet besteleri duyulurdu.

O'nun umumî davranışlarıyla aklı, ruhu, hissi, mantığı atbaşıydı ve birbirine müsâvî sayılırdı. Keskin zekâsı; hiç yanıltmayan firaseti; her türlü tereddüde kapalı kararlılığı; azm ü ikdamı; kimseyi aldatmamanın yanında baş döndüren stratejileri; en yaman hâdiseler karşısında dahi asla "pes" etmemesi; musibetlerin yüzüne gülmesi ve belâları iyi okuyup onlardan kitaplar dolusu ibretler çıkarması; şiddet, hiddet ve öfkeye sebebiyet veren münasebetsizlikler karşısında olabildiğine soğukkanlı, olabildiğine temkinli davranması hem O'nun insanüstü karakterini, hem de konumunu ve o konuma göre duruşunu aksettiren hususlardan sadece birkaçıdır. Herkesin telâşa kapılıp paniklediği yerlerde O'nun öyle merdâne bir duruşu vardır ki, o duruş karşısında hezimetler zafere dönüşür, bozgunlar yerlerini taarruza bırakır ve mağlûbiyetin tozudumanı içinde başarı stratejileri tülленirdi.

Aile efradı arasında O, eşi menendi olmayan bir aile reisiydi.. arkadaşları içinde, kardeşçe, yumuşak tavırlarıyla gönüllere girmesini çok iyi bilen mükemmel bir mürşit ve muallimdi.. arkasındakileri hiçbir zaman yanıltmayan ve inkisara uğratmayan eşsiz bir rehberdi.. söz sultanı bir hatip, kalp eri bir rabbânî, muhakeme üstadı bir hâkim; harikulâde bir devlet reisi ve

bozgunlardan zafer çıkaran bir erkân-ı harpti. Bu mükemmelliklerin hepsi O'nda zirveye ulaşıyordu ama, bütün bunlara rağmen O, her zaman düz bir insan gibi davranıyor, kendini insanlardan bir insan sayıyor; hakkı olan, halkın da terbiyesinin gereği bulunan büyük payeler isnadından fevkalâde rahatsızlık duyuyor ve çok sevdiği o güzide arkadaşlarına bu konuda yer yer biraz da şiddetli ikazlarda bulunuyordu.

O, Misyonunun Enginliğine Denk Bir Okyanustu

Fevkalâde asalet, necâbet ve Hak'la münasebetin hâsıl ettiği, herkesin başını döndüren o müthiş mehâbetine rağmen, zıtları bir arada yaşıyor gibi öylesine mütevaziydi ki; az önce arz edilen hususiyetleri görmeyenler O'nu âhâd-ı nâstan biri sanırlardı. Arkadaşlarının onca tazim ve saygısını görmezlikten gelerek onlarla aynı zeminde bulunur, aynı sofrada yemek yer; farklılık ve hususiyetlerini bir namus gibi setreder ve yanında bulunanları, tabiatındaki mehâbet, haşmet ve mehâfetle bunaltmamak için yer yer cemâli tecelli dalga boyundan, ibret, ders ve nükte edalı mülâtefelerle rahatlatır; izzetini tevazu ile süsler; mehâbetini şefkatle tadil eder ve nâsûtî rengini öne çıkararak o şeker-şerbet konumuna ayrı bir halâvet katardı.

O her zaman halim, selim ve dengeliydi; kin, nefret ve öfke hislerinin tetiklendiği durumlarda bile fevkalâde mülayim davranır; gayzla köpüren insanların şiddetini, hiddetini tadil eder; en can alıcı hasımlarını bir hamlede yumuşatır ve cephe durumuna getirilmek istendiği yerlerde dahi hemen sıçrayıp hakemlik koltuğuna oturmasını bilirdi. Umumî bir hakkın çiğnenmediği, Allah hakkına saygısızlıkta bulunulmadığı hemen her yerde O, bağışlayıcı ve müsamahalı davranırdı ki siyer-i nebevîde, O'nun afv u safh ve müsamahasını gösteren misallerin yüzlercesini görmek, göstermek mümkündür.

Vade vefada da O'nun eşi-emsali yoktu. Bir kere hulfü'l-vaadde bulunduğu, bir kere olsun sözünden döndüğü görülmemişti. Ne peygamberliğinden önce ne de nübüvvetle serfiraz kılındıktan sonra -ahd u misak tanımayanlara karşı kararlı tavrı malum- hiç mi hiç sözünden dönmemiş, hilâf-ı vaki beyanda, hatta böyle bir şeyi îmâda dahi bulunmamış, hep bir güven ve vefa abidesi olarak yaşamıştı.

O, bütün muhtevası pırıl pırıl öyle bir bilgi havzı ve hazinesiydi ki, ne geçmiş zamanın küllenmiş hâdiselerinden verdiği haberlerinde ne de tarih öncesi farklı milletlerin din, mezhep, kültür, an'ane ve örfleriyle alâkalı ihbarlarında hiçbir

itirazla karşılaşmamıştı; karşılaşmazdı da; zira O, Allah'ın elçisiydi ve O'nun bilgi havzına akan o yanıltmayan malumat da hep O'ndan geliyordu. O, ifadelerinde söz kesen bir beyan sultanı, mantığında bir muhakeme abidesi ve düşüncelerinde de misyonunun enginliğine denk bir okyanustu. İfadeleri o kadar kıvrak, beyanı o denli vâzıh, üslûbu öylesine zengin ve rengin idi ki, bazen bir-iki cümle ile muhataplarına dünya kadar hakikatleri birden arz eder, bazen mücelletlere sığmayacak kadar geniş konuları bir solukluk söze sıkıştırır, bazen de tevil ve tefsir üstadlarına yorumlamak üzere ne söz cevherleri ne söz cevherleri emanet ederdi. "Bana cevâmiu'l-kelim verilmiştir" sözleri O'nun işte bu enginliğini işaretlemektedir.

01.05.2009 - Önyargısız Dinleyen Herkes O'na "Amenna" Der

İnsanlığın İftihar Tablosu (aleyhi ekmelü't-tehaya) çok konuşmuş, çok hutbe irad etmiş, ifadelerinde değişik meselelere girmiş, farklı konuları tahlil etmiş, ama hep vakıa mutabık düşünmüş ve konuşmuştur. Onun beyan ve hitabelerinin üzerine hilâf-ı vaki'in gölgesi bile düşmemiştir.

Öyle ki, O'nu yakın takibe alıp vurmak için sürekli fırsat kollayan o pek azılı hasımları bile hiçbir zaman O'na yalan isnadında bulunmamış ve bulunamamışlardır.

Aslında, çocukluğundan gençliğine, ondan da peygamberlikle şereflendirildiği kırk yaşına kadar fevkalâde bir hassasiyetle, hemen her davranışı gibi lisanını da hilâf-ı vaki beyandan sıyanet eden birinin, yaşının üçte ikisi gittikten sonra, kalkıp nübüvvet iddiasında bulunacağına ihtimal vermek gûnahtan öte apaçık bir küfür yobazlığı, akla ve mantığa karşı da bir saygısızlıktır. Kaldı ki, O'nun söylediği sözler, vaz'ettiği hükümler dünü-bugünü-yarını içine alacak şekilde fevkalâde geniş açılıydı.. ve muhtevaları da bir beşer dimağını aşacak kadar mütenevvi idi: O itikatla alâkalı konuşuyor, ibadete dair ahkâm vaz'ediyor, içtimaî, iktisadî, askerî ve idarî konularla alâkalı sözler söylüyor; söylediklerini uyguluyor; uyguladıklarından semere alıyor ve getirdiği esasların doğruluğunu tarihe tescil ettirerek insaflı ve önyargısız vicdanlara emanet ediyordu; ediyordu ve arkadan binlerce yorumcu, binlerce mütefekkir, yüzlerce filozof ve her biri pek çok fende uzman on binlerce mütefennin O'nun söylediği sözlere ve ortaya koyduğu içtimaî, iktisadî esaslara, askerî ve idarî disiplinlere, terbiyevî kurallara "evet" deyip imza basıyor; ayrıca bunların yanında milyonlarca evliyâ ve asfiyâ da her hüküm ve her beyanda O'nu tasdik edip, O'nun rehberliğinde bu payelere erdiklerini haykırıyorlardı. Bu itibarla da, O'na "hayır!" diyen herhalde ya ne dediğinin farkında olmayan bir densiz ya da beyni yıkanmış bir talihsiz olmalıdır; zira, ne dün ne de bugün birbirinden çok farklı bunca mesele hakkında hiç kimse bu ölçüde her zaman ter ü taze kalabilecek tek bir söz söyleyememiş ve değişmez hükümler verememiştir; hele uzmanlık isteyen konularda asla.! Her şeyden evvel, Bediüzzaman'ın da ifade ettiği gibi, bir insan ne kadar yüksek istidatlı ve kabiliyetli de olsa, ancak birkaç fen ve birkaç alanda tutarlı söz söyleyebilir. Oysaki bu Zât, bütün varlık ve

hâdiselerle alâkalı, bütün zaman ve mekânlarda geçerli öyle ince işlerden söz ediyor, söylediklerini öyle mâhirâne, hakîmane bir üslûpla ortaya koyuyor ve o denli kendinden emin ve tereddütsüz konuşuyordu ki, görüp tanıyan ve kulak verip önyargısız O'nu dinleyen herkese "âmennâ" dedirtiyordu.

08.05.2009 - Oğlun da Seni Atacak

Anne-babaya hürmetsizlik bugünün en büyük problemlerindendir. İnanan insanlar bu problemin halli için misyon yüklenmelidirler. Sadece "üzülüyorum, müteessir oluyorum, gözüm yaşıyor" deyip o mesele geçirilemez. O mevzuda mutlaka bir şey yapmak gerekir. Anne-babaya hürmet bir kere Allah'ın emridir. Ama maalesef bütün dünyada bu mesele yerle bir olmuştur.

Bediüzzaman, talebelerinden merhum Mustafa Çavuş'un, anne-babasına hürmetinden dolayı terakki ettiğini söylüyor. Eğer anne babaya saygı vesile-i terakki ise o herkes için söz konusudur. Herkesin terakkisi de onlara vefalı ve samimi davranmasına bağlıdır. Hiçbir şey demeseler bile hissiyatlarını çehrelerinden, işmizazlarından veya tebessümlerinden okuyarak emre amade olduğunu her zaman ifade edecek kadar saygılı olma, insanı amudi olarak Allah'a yükseltir. Böyle birinin öbür tarafta göreceği mükâfat da çok farklıdır.

Her şeyden evvel dinî emirlere ve disiplinlere saygı yıkıldığından dolayı anne-babaya da hürmetsizlik var. Ancak hayat burada bu perdenin kapanmasıyla bitmiyor. Meselenin öbür ucu var. Berzah var, mahşer var, köprü var, cennet var, cehennem var. Mü'min hayatını buna göre tanzim edecek ve büyüklerine saygı duyacak.

Burada bir menkıbe ile konuyu bağlamak istiyorum. Vaktiyle bir belde, yaşlanmış ve çalışamaz hale gelmiş insanları bir sepete doldurup sepetle beraber uçurumdan yuvarlarmış. İşte yine bir gün bir adam babasını alıyor, sepetin içine koyarak yuvarlayacağı zirvenin başına çıkarıyor. Babası, "Oğlum, beni böyle de atabilirsin. Yazıktır, sepetin zayi olmasın. Nasıl olsa senin oğlun da o sepeti sana kullanacak." deyince o delikanlının kafasına dank ediyor. Yaptığından utanıyor ve babasını gerisin geriye evine götürüyor. O âdet-i menhuseyi de böylece bitiriyor.

Bu hikâyede olduğu gibi birisinin bir yerden başlayıp içimize girmiş modernite kılıflı bu Batı vebasına dur demesi lazım. Bir kere de Allah'ın izni ve inayetiyle bu dur diyenlerin sayısı çoğalırsa iş tersine dönebilir. Cahiliyede gerek bakamama endişesi gerekse ar sebebi olur korkusuyla kız çocuklarını diri diri gömenler vardı. Bu âdet gibi içki ve üryan yaşama öyle yaygındı ki, Kâbe'yi bile öyle tavaf ediyorlardı. Akla hayale gelmedik şeyler işleniyordu. Böyle bir toplum bir nefhada medeni ümmetlere imamlık yapabilecek kıvama gelmişti. Bu

sebeple kesinlikle ümitsizliğe düşmemek ve sürekli gayret göstermek gerekiyor.

08.05.2009 - Anne-Babaya Hürmet Allah Emridir

Anne-babaya hürmetsizlik bugünün en büyük problemlerindendir. İnanan insanlar bu problemin halli için misyon yüklenmelidirler. Sadece "üzülüyorum, müteessir oluyorum, gözüm yaşıyor" deyip o mesele geçirilemez. O mevzuda mutlaka bir şey yapmak gerekir. Anne-babaya hürmet bir kere Allah'ın emridir. Ama maalesef bütün dünyada bu mesele yerle bir olmuştur.

Sadece bahtsız İslam coğrafyasında bazı güzel örnekler göstermek mümkün olabilir. Hâlâ bazı kimseler hakikaten anne ve babalarına karşı saygılıdır. İtaat ediyorlardır. Onlara saygılarını öyle uf dememe inceliğinde ifade etmeseler bile tartaklamazlar, açıktan açığa onlara karşı yüzlerini ekşitmezler, hırpalamazlar, incitecek söz söylemezler, yedirirler, içirirler. İsterse bu mülahazaları "Vefat edip gidecekleri anda nasıl olsa mirasları bize kalacak, ne diye inciteyim bunları? Sonra gider varlıklarını bir hayır kurumuna bağışlarlar. Bir vakfa bağışlarlar." endişesi olsun isterse başka bir şey olsun. Niyetlerine göre mükâfat görürler ama anne-babayı incitmeme başlı başına bir fazilettir.

Bu konunun eğitim sisteminin bütününü alakadar eden bir yanı da vardır. Caminin bu meseleyi işlemesi lazımdır. Herkesin, inandığı ölçüde evinde bu duyguyu canlandırması gerekir. Ve siz de elinizdeki imkânlarınızla nerelere tesir edebiliyor, eliniz nereye kadar ulaşabiliyorsa üzerinize düşeni yapmalısınız. Derginizle, gazetenizle, televizyonunuzla, radyolarınızla ve sahip olduğunuz bütün imkânlarla elinizden geleni yapmanız gerekir.

Bediüzzaman, annesine-babasına isyan eden insan bozması bir canavara benzetiyor. Hakikaten annesine-babasına saygısızlık yapan, isyan eden, başkaldıran, onların hukukunu çiğneyen bir insanı görünce içinizden: "Allah bu hayvanları neden insan suretinde yaratmış?" demek geliyor.

Anne-babaya hürmet meselesi vicdanlarda bütün vahametiyle duyulmuyor. Bu veba başta Batı'da başladı. Daha sonra modernite kılıfıyla bizim o güzelim dünyamıza da sirayet etti. Sanki anne-babanın sizi bakıp büyüttükten sonra o bölgede yaşamaya hakları yok gibi bir anlayış gelişti. Bu sakat felsefe bizim iradi davranışlarımızı da felç etti. Şimdi artık anne-babayla (pederşahi) oturulan aileler belki sadece köylerde kaldı. Cedşahî (dedeyle oturulan) ailelerin adı bile unutuldu. İnşallah bu kirlenme köylere de varmadan çark tersine döner. Yeniden onlara karşı toplum çapında bir saygı uyanır. Yeniden herkes annesine,

babasına, yuvasına, eşine ve çocuklarına sahip çıkar da bize mahsus cennet köşesi mesabesindeki yuvalar teessüs eder.

Huzurevinde Huzur Yok

En çok üzüldüğüm şeyler de şimdilerde "huzurevi" dedikleri yerler. Bu isim de esas aldatmaca bir isimdir. Oraya evlatları, torunları ya da yakınları tarafından terk edilmiş derbederlerin başlarını soktuğu yuva, manasına dar'ul metrukîn demek daha uygundur. Huzur, bir insanın bulunduğu atmosferden zevk duyması, hazz-ı manevi içinde bulunması, hayatı tebessümle karşılaması, onu tebessüm ettirecek hadiselerin çevresinde cereyan etmesi ise bu evlere nasıl huzurevi denebilir? Orada kalanlardan biri "Üç bayram oldu, dört bayram oldu benim çocuklarım bana gelmedi." deyip hıçkıra hıçkıra ağlıyorsa burası huzur evi mi olur? Eğer dilimizi bedduaya alıştırmış olsaydık bu durum karşısında, "Böyle bir toplum yerin dibine batsın her şeyiyle." dememiz gerekirdi. Fakat tel'ine, bedduaya âmin dememeye, tel'in ve bedduada bulunmamaya yemin ettiğimiz için demeyeceğiz onu. Allah bu canavar ruhları ıslah buyursun.

Hakikaten anne, baba ve büyükler bugün terk edilmişlerdir. Ve bu fena ahlak yaygındır. Gerçekten huzurevleri tesis etseniz, onlara denizlerin kenarlarında yalılar yapsanız, kayıklar inderseniz oradan, onlara denizin içinde yüzme imkânları da verseniz, evlatlarının, çevrelerindeki insanların soluklattığı o huzuru, o hazzı, o ruhani zevki onlara veremezsiniz. O açıdan da asıl mesele yeniden bizim yuvamızın tesisidir. Kendi yuvamızın, kendi düşüncemizin ihyasıdır. Yıkılmış o toplumun yeniden inşasıdır. Kendi ruh abidemizin ikamesidir. Bunu biz vicdanımızda azıcık duyuyorsak ben şahsen ona sevinirim. İhya etmek üzere, inşa emek üzere bir ba'su ba'de'l mevt gayreti başlamış demektir. Bir diriliş süreci başlamış demektir.

Keşke anam, babam hepsi benim yanımda burada olsaydı da yürüyememe gibi bir problemleri olduğunda onları sırtıma alıp yatacakları yere çıkarsaydım. Sonra yemek yiyecekleri zaman da tekrar sırtıma alıp yemek masasına götürseydim. Yemeklerini yedikten sonra da "Başka bir emriniz var mı, yapacağımız bir şey var mı" deseydim. "Yok evladım, Allah seni Firdevs'iyle sevindirsin." dedikten sonra da bir daha ellerini alıp öpseydim. Başıma koysaydım. "Bir emriniz olursa şayet, söylemeye çekiniyorsanız bana bir imada bulunun takla atarak gelirim." deme imkânım olsaydı. Yani birileri meseleye bu seviyeden yaklaşıyorsa ben bu vetirenin başladığına inanarak ümitleneceğim.

Ama biz de vicdanımızda o yıkılışı, o harabiyetin, o tezelzülün acısını hâlâ duymuyorsak bir süre daha beklemek icab edecektir.

Ebeveynin hakkının üstünde hak olamaz. Onların hakları azizdir; Allah hakkından sonra gelir. Onlara mektup yazın, telefonla arayıp hallerini hatırlarını sorun, "Bir emriniz var mı, burada güzel hizmetler oluyor. Size öyle dua edenler var ki siz bu dualarla amudi olarak Allah'a yükselirsiniz." deyin. Gönüllerini alın, mutlu edin. İnkisar yaşamalarına meydan vermeyin. Hasretlerini bir de inkisarla derinleştirmeyin.

15.05.2009 - Halîliyet ve Mesîhiyet

Peygamberan-ı izam hazeratı içinde hususiyle Seyyidina Hazreti İbrahim ve Hazreti İsa ile temsil edilen bir çizgi vardır ki, bunda da cemâl tecellileri daha baskındır; cemâl celâlin önündedir. Bu yolun esasları hilm ü silm, mülâyemet ve müsamahadır.

Nitekim Keldanîlerin türlü türlü zulümlerine, çeşit çeşit işkencelerine ve kendisini ateşe atmalarına rağmen, Hazreti İbrahim ellerini kaldırıp, *"Rabb'im! O putlar insanlardan çoğunu baştan çıkardı; bundan böyle kim benim izimce yürürse o bendendir. Kim de isyan ederse Sen Gafûr'sun, Rahîm'sin."* (İbrahim Sûresi, 14/36) diyerek dua etmiş; kavmine lanet okumamış ve onların helakini istememiştir.

Hazreti İsa da, kavmi, kendisine her türlü ezâ ve cefâyı revâ gördüğü halde, "Eğer onlara azap edersen, şüphesiz onlar Senin kullarıdır; şayet mağfiret buyurursan hiç kuşkusuz Aziz Sensin, Hakîm Sensin." (Mâide Sûresi, 5/118) diye niyazda bulunarak ciddî bir edep tavrı sergilemekle beraber şefkat ve merhametini dillendirmiştir.

İşte, Rehber-i Ekmel (aleyhi elfü elfi salâtin ve selâm) Efendimiz, hem Hazreti Nuh ve Hazreti Musa ile hem de Hazreti İbrahim ve Hazreti İsa ile temsil edilen meslekleri bütünüyle nazar-ı itibara alarak, kendisinin hilm, silm, mülâyemet ve müsamaha yolundakilere benzediğini ifade etmiştir.

Binaenaleyh, Bedir esirlerinin akıbetiyle alâkalı olarak Ashab'ın ileri gelenlerinin kanaatlerine başvurulunca, Hazreti Ebu Bekir (radiyallahu anh) esirlerin serbest bırakılmalarına, Hazreti Ömer (radiyallahu anh) ise öldürülmelerine taraftar olduğunu belirtmiştir. Bunun üzerine, Allah Rasûlü, önce Hazreti Sıddık'a teveccüh ederek, "Yâ Ebâ Bekir! Sen aynen atam Hazreti İbrahim'e ve Hazreti İsa'ya benziyorsun." buyurmuş; sonra da Hazreti Faruk'a dönerek, "Yâ Ömer! Sen de Nuh ve Musa (aleyhimessselam) gibisin." demiştir. Nihayet, kendisinin de, Halîlullah ve Ruhullah'a benzediğini ifade sadedinde esirlerin şartlı olarak salıverilmelerini hükme bağlamıştır.

Bu itibarla, Hazreti Rûh-u Seyyid'il-Enâm halîliyet ile mesîhiyeti cem'etmiştir. Hillet ve müsamaha yolunu seçmiş; bu meslekte varıp zirveye ulaşmış, tahtını hullet ve şefkat ufkuna kurmuştur. Hazreti İbrahim'de bir

çekirdek gibi icmalî bulunan halîliyet ve hîllet ile bir tohum misillü Hazreti Mesih'in özünde var olan mesihîyet ve re'fet, İnsanlığın İftihar Tablosu'nda ser çekmiş bir ağaca dönüşmüştür. Onlardaki hilm ve şefkatin tafsîl ve inkişafı, hakikî insan-ı kâmil Hazreti Habibullah'la gerçekleşmiştir.

15.05.2009 - Her Peygamber Asrının İdrakine Seslenmiştir

Eşya ve hadiseler, Âdem Nebi'den (aleyhisselâm) İnsanlığın İftihar Tablosu'na (sallallahu aleyhi ve sellem) kadar uzanan çizgide ruh, mana, idrak edilme ve yorumlanma açısından sürekli değişim geçirmiştir. Değişen şartlar her zaman farklı şekillerde toplumlara da aksetmiştir. Bundan dolayı, ayrı ayrı zamanlarda gelen peygamberlerin farklı hususiyetlerle donanmış olması gerekmiştir.

Mesela; bir dönemin şartları ve o devirdeki insanların özellikleri ancak Hazreti Nuh gibi bir resûlün gönderilişine müsait bir zemin teşkil etmişti. Bu itibarla, denebilir ki, şayet aynı dönemde risaletle görevlendirilseydi, Hazreti İsa'nın da Nuh (aleyhisselâm)'ın hususiyetlerine bürünmüş olarak vazife yapması iktiza ederdi; eğer Hazreti Nuh da onun kavmine gönderilseydi, kendi tabiatının özelliklerini aşip Mesihîyet ruhuyla hareket etmeye mecbur kalırdı. Günümüze gelinirken süratle küreselleşmeye doğru giden dünyada, bütün insanlığı kucaklayacak ve getirdiği düsturlarla kıyamete kadar beşerin ferdî, ailevî, içtimaî, idarî ve siyasî her türlü problemini çözebilecek âlemşümûl hüviyette bir peygambere ihtiyaç vardı.. ve Allah (celle celâluhu) böyle bir dönemde de o seviyede bir peygamberi, yani Nebîler Serveri Hazreti Muhammed'i (aleyhissalatü vesselâm) gönderdi.

Kur'an-ı Kerim'in peygamberleri anlatışına bakıldığında ve bu seçkin kulların güzîde hayatları incelendiğinde, onların bir kısmında cemâl bazılarında da celâl tecellilerinin öne çıktığı görülecektir. Bilhassa, Hazreti Nuh ve Hazreti Musa çizgisindeki peygamberlerde celâl cemâlin bir adım önündedir; dolayısıyla, onların kısmen sert bir mizaç sergiledikleri müşahede edilecektir.

Nuh aleyhisselâm tebliğ vazifesini eksiksiz yerine getirmiş; yılmadan, yorulmadan devamlı sûrette kavmini Allah'a imân ve kulluk etmeye çağırmış; isyan ederlerse azaba yakalanacakları hususunda ikazlarda bulunmuştu. Fakat pek çokları onun davetine icabet etmedikleri gibi, Allah'a inananlara zulüm ve işkenceden de geri durmamışlardı. Hazreti Nuh'un çağrısına koşanlar birer ikişer çoğaldıkça, münkirler daha bir endişeye kapılmış ve düşmanlıklarını safha safha artırmışlardı. Kavminin bu husumetine rağmen tebliğ ve temsil vazifesine uzun süre devâm ettikten sonra, onların bir türlü imâna gelmeyeceklerini iyice anlayan Nuh aleyhisselâm sonunda şöyle dua etmişti: "Ya

Rabbî! Yeryüzünde dolaşan bir tek kâfir bile bırakma! Zira bırakırsan onlar Senin kullarını, Senin yolundan saptırırlar ve sadece kendileri gibi kâfir, ahlâksız çocuklar dünyaya getirip yetiştirirler. Ya Rabbî beni, annemi, babamı ve evime mü'min olarak girenleri, erkek ve kadın bütün mü'minleri affet. O zalimleri ise, daha da beter, daha da perişan eyle!" (Nuh Sûresi 71/26-28).

Cenâb-ı Hak bu Kutlu Nebî'nin duasını kabul buyurmuş ve o kavmin altını üstüne getirmiştir. Fakat Kur'an-ı Hakîm'in bu hadiseyi kısasa ederken kullandığı üslupta göze çarpan, şartlara bağlı bir karakter mevzubahistir; ayetlerde o gün öyle bir peygamberin gerekliliğini vurgulayan bir eda vardır. Dolayısıyla, Hazreti Nuh'un, Allah'ın rızasına muhalif olarak hissiyatını seslendirdiğini düşünmek ve öfkesini öne çıkararak o insanların helakı için beddua ettiğine ihtimal vermek büyük bir hatadır. Ulü'l-Azm bir peygamberin, Mevla-yı Mûteâ'l'in muradının aksine bir arzu ve istekte bulunması düşünülemez. Meseleye, "peygamber de olsa bir insanın öfkesi" şeklinde yaklaşmak kat'iyen doğru değildir; böyle bir yorum çok yanlış bir algılamamanın neticesidir. Ayrıca, bir peygamber hakkında değerlendirmede bulunurken çok temkinli davranmak icap eder. Zaten, Allah'ın muradı -kapalı dahi olsa- o istikamette bulunmasaydı, Cenâb-ı Hak, "Ben o şekilde yazmadım, Benim kader planım öyle değil" der ve onun talebini geri çevirirdi. Hâlbuki Yüce Yaratıcı, elçisinin istediğini aynıyla gerçekleştirmiştir. Demek ki, o zamanki şartlar ve o dönemin insanların tabiatları öyle gerektirmiştir.

Hazreti Musa Yörüngesi

Benzer hususlar Hazreti Musa için de geçerlidir. Malum olduğu üzere, özellikle sihirbazların iman etmelerinden sonra, Firavun iyice azgınlaşmış, baskı ve zulmünü artırmıştı; Musa (aleyhisselâm)a inananları şehit etmiş, hatta Hazreti Asya'nın da canına kıymıştı. Firavun ve kavmi küfürde ve imansızlıkta ısrâr edince, çeşitli belâlara mübtela olmuşlar; önce şiddetli bir kuraklık ve çetin bir kıtlığa tutulmuşlardı. Sonra da su baskını, çekirge, haşarât ve kurbağa istilâsına uğramışlardı. Başlarına belâ geldikçe Hazreti Musa'ya gidip ondan eman dilemiş; fakat belâ kalkınca azgınlıklarına devam etmişlerdi. Nihayet, Hz. Musa şöyle yakarışa geçmişti: *"Ey Rabb'imiz! Gerçekten sen Firavun ve kavmine dünya hayatında zinet ve mallar verdin. Öyle ki, netice itibarıyla onlar da, ey Rabb'imiz, (başkalarını) Senin yolundan çevirip saptırıyorlar! Ey Rabb'imiz! Onların mallarını yok et, kalblerini de sıkıp daraltiver; çünkü onlar, o acıklı azabı görmedikçe iman etmeyecekler."* (Yunus Sûresi, 10/88)

Bu ifadeler de Seyyidina Hz. Musa'nın karakterini nazara vermektedir. Musa (aleyhisselam) bîzâr olduğu o kavme karşı böyle beddua etmiştir. Ne var ki, bir peygamberin Cenâb-ı Hak'tan bir işaret almadan o şekilde tazarruda bulunması nübüvvet âdâbıyla telif edilemez. Belki orada Allah'ın emri sarîh değildir, fakat mutlaka bir işaret vardır; aksi halde, bir peygamber Allah'ın emrine muhalîf hareket ettiği zaman dergâh-ı ilahîden kovulur.

22.05.2009 - Bahtımız Hz. Muhammed'le Gülmüştür

Muhammedî ruh, içten samimi bir dostluk, kardeşlik, ülfet tavrı ve ünsiyet muamelesi şeklinde tezahür eden İbrahimî ve Mesihî üslûbu özünde birleştirmiş insan tabiatıdır. Artık beşeriyetin bu karakter ve tabiattaki insanlara muhtaç olduğunu bilen Cenâb-ı Hak, evvelki iki elçisinin hususiyetlerini Allah Resûlü'nde (aleyhi ekmelüttehayâ) toplamış ve rehber-i ekmel olarak O'nu göndermiştir.

Zira Muhammedî ruhla hayatiyet kazanan insanlar, başkalarını şefkatle kucaklayacak ve onları kaçırarak davranışlardan fersah fersah uzak duracaklardır. Onlar, muhataplarını celbetme, yumuşatma ve düşündürme metodunu deneyecek; her meseleyi empatiyle değerlendirip karşıdakileri anlamaya çalışacak, böylece gönüllere girmeyi başaracak, en azından herkesi bir insaf zeminine çekecek ve sonra söylemek istediklerini dile getireceklerdir. Bu suretle, hem diğer insanların ufuklarını açmış hem de onları kendilerine karşı insafî davranmaya sevk etmiş olacaklardır.

Muhammedî ruh, şefkat ve merhametle yoğrulmuş karakter demektir. Öyle bir karaktere sahip olan insanın, başkalarının dünya ve ahirette mutsuz olmalarını istemesi mevzubahis olamaz. Hatta muhatapları nasıl davranırsa davranırsa, onun misliyle mukabelede bulunması, kahriyeler okuması ve lanetler yağdırması mümkün değildir. Zira beşere bu ruhu kazandıran Şefkat Peygamberi, şahsına reva görülen işkenceler, eziyetler ve zulümler karşısında dahi insanların hidayetlerini dilemiştir. Hele kendi ümmeti söz konusu olunca, onların ebedî kurtuluşu hesabına gece gündüz dualar etmiş ve gözyaşı dökmüştür.

Ezcümle; Müşfik Nebî, bir gece hangi işarete ve endişeye binaen, kim bilir nasıl sarsılmıştı ki, sabaha kadar, Hazreti İbrahim'in duası olan, "Ya Rabbî! Doğrusu onlar (putlar) insanların çoğunu saptırdılar. Artık bundan sonra kim bana tâbi olursa, o bendendir. Kim de bana karşı gelirse, o da Senin merhametine kalmıştır, şüphesiz Sen Gafûr'sun, Rahîm'sin." (İbrahim, 14/36) mealindeki ayet ile; Hazreti İsa'nın duası olan, "Ya Rabbî! Eğer onları cezalandırırsan, şüphe yok ki onlar Senin kullarıdır. Onları affedersen, Aziz ü Hakîm (üstün kudret, tam hüküm ve hikmet sahibi) ancak Sensin!" (Mâide, 5/118) mealindeki ayeti tekrar tekrar okumuş, ellerini kaldırıp "Allah'ım!

Ummetimi (mağfiret et), ümmetimi (mağfiret et!)" diye yalvarmış ve ağlamıştı. Bunun üzerine Allah Teâlâ, "Ey Cebrail! Muhammed'e git ve O'na de ki: Biz seni ümmetin hususunda razı edeceğiz ve asla kederlendirmeyeceğiz." buyurmuştu.

İşte, bizim mesleğimizin esasını da bu duygu oluşturmaktadır; bizim gözlerimizi diktiğimiz ufuk Muhammedî ruhtur. Her mü'min, karakteri itibarıyla olabildiğine ince, fevkalâde narin, bir anne gibi şefkatli; hep mütevazı, mahviyet içinde, yüzü yerde ve herkesi sevgiyle kucaklamaya hazır bir insan olmalıdır. O kendi asrında Muhammedî Ruh'un (aleyhi ekmelüttehâyâ) izdüşümü bir varlık olmaya çalışmalıdır. Evet o, en uzaktakilere bile yakın durmalı ve meclisini, Peygamber meclisi gibi herkese açık tutmalıdır ki, can alıcı hasım ruhlar dahi ellerinde olmayarak kendilerini birden onun şefkat iklimine salıversinler.

Muhammedî Ruhun Temsilcileri Mütevazı Olmalıdır

Muhammedî ruhun mümessili, ötelerle sağlam irtibat içinde bulunduğu halde, insanlara karşı muamelesinde bu farklılığını hissettirmeyecek kadar muhlis ve mütevazı olmalı; insanlar içinde insanlardan bir insan olarak yaşamalı; onlarla oturup kalkmalı, onlarla yiyip içmelidir. Bütün bunların yanı sıra her zaman gönüllere nüfuz etme yolları araştırmalı; "sohbet-i Cânân" deyip sürekli nazarları O'na çevirmeli ve iklimine uğrayan herkese hakiki insan olma ufkunu göstermelidir. O, Cenâb-ı Hakk'ın teveccühünü vifak ve ittifakta görmeli, iftirakı İlahî inayetten mahrum kalmanın sebebi bilmeli ve bu duyguyla hemen herkesle uzlaşmanın, vifak ve ittifakı temin etmenin ve hayatı başkalarıyla paylaşmanın vesilelerini kollamalıdır.

Tabii ki, diğer peygamberlerin hususiyetleri ve yolları da saygıdeğerdir; bütün güzel hasletler enbiya ve mürselînin hepsinde belli ölçüde mevcuttur. Fakat Muhammedî ruh, farklı bir ufuktur. Onda evrensel bir dinin cihanşümül prensipleri ve topyekûn insanları kucaklayıcılığı vardır. Dahası, bu kuşatıcılık sadece Nebiler Serveri Efendimiz'e ve O'nun mesajına mahsustur. Bu açıdan, durumumuzu ve konumumuzu çok iyi değerlendirerek, nerede ve kimin arkasında bulunduğumuzu tam kavramamız ve ona göre davranmamız gerekmektedir. Bu idrak sayesinde, "Bütün insanlığın gönlüne nasıl gireriz, bağrımızı herkese nasıl açarız, sesimizi-soluğumuzu cihana nasıl duyururuz, Muhammedî ruhun varidâtını ve mevhibelerini başkalarının sinelerine nasıl boşaltırız ve nasıl onları da bu yüce hakikatten haberdâr kılarız?" dememiz, bu soruların cevaplarını arayarak, bu istikamette gayret göstermemiz icap

etmektedir.

Hâsılı, Muhammedî ruh, elden geldiğince affetmeyi, kine, nefrete yenik düşmemeyi ve öç alma duygusuna kapılmamayı salıklar ki, zaten sürekli Allah'a doğru yürüyor olma şuurunda bulunanların başka türlü olmaları da düşünülemez. Onlar, işe gönüllerinden başlayarak, her bucakta iyilik, güzellik fidelerinin boy atıp gelişmesine ortam hazırlar ve kimi zaman zehir olsa da, herkesi ve her şeyi şeker-şerbet gibi kabul ederler. Karakterlerinin ana çizgileri haline gelen hilm, silm, merhamet ve mülâyemet sayesinde, üzerlerine kinle ve nefretle gelenleri bile tebessümlerle ağırlar ve en mütecaviz orduları sevgi ve şefkatin yenilmeyen gücüyle püskürtürler. Şu kadar var ki, başkalarına saygılı oldukları kadar onurlarına da düşkündürler; müsamaha, şefkat, mülâyemet ve inceliklerinin bir zaaf şeklinde yorumlanmasına asla müsaade etmezler; zira onlar, gerekirse, bir an bile tereddüt yaşamadan, hayatı istihkâr edebilecek bir ruh yüceliğine sahiptirler.

22.05.2009 - İnsanlığın İftihar Tablosu'nun Ufku

Kâdı Beyzavî, tefsirinin birinci cildinde, İnsanlığın İftihar Tablosu (sallallahu aleyhi ve sellem) Efendimiz'in ufku ile alâkalı olarak şu kıyaslamaları dile getirmektedir:

İsrailoğulları maruz kaldıkları zulümden kaçarken, onları takip eden Firavun ve askerleri iyice yaklaşıp, iki topluluk birbirini görececek hale gelince, Hazreti Musa'nın arkadaşları, "Eyvah! Bize yetiştiler!" dediler. (Şuara, 26/61) Seyyidina Hazreti Musa, "Hayır, asla! Rabbim benimledir ve O muhakkak ki bana kurtuluş yolunu gösterecektir." (Şuara, 26/62) cevabını verdi. Hazreti Musa'nın "Rabbim benimledir" derken sadece kendi şahsından bahsetmesi ve "yol gösterecektir" buyururken de Arapçada geleceği ifade için istimal edilen "sin" ilavesini kullanması iki hususu ima etmektedir: Birincisi, demek ki, İsrailoğulları'nın ekserisinde Allah'a güvensizlik, tevekkülsüzlük ve teslimiyetsizlik hâkimdir. İkincisi ise; Hazreti Musa, Cenâb-ı Hakk'ın maiyyetinden emindir ama "Allah mutlaka bizimle beraberdir ve şüphesiz şimdi bir yol gösterecektir." dememiş; beklediği kurtuluş vesilesinin ileriye matuf olduğunu işaret eder gibi bir üslupla konuşmuştur.

Resûl-i Ekrem (sallallahu aleyhi ve sellem) Efendimiz ise müşrikler tarafından Mekke'den çıkarılıp Sevr Mağarası'na sığındığı esnada, kendisini takip edenlerin gürültülerinin duyulduğu bir anda, Hazreti Ebu Bekir'e "Sen hiç tasalanma, zira Allah bizimle beraberdir." demiştir. (Tevbe, 9/40) Bu ifadede, ileriye matuf bir kurtuluş recası değil, Allah'ın maiyyetinin hâlihâzırdaki mevcudiyetine olan inanç; tefviz ve sika ufku söz konusudur.

Ufuk itibarıyla, Rehber-i Ekmel'in bu sözünün Hazreti Musa'nın sözüne çok ciddi bir rüçhaniyeti vardır. Zira Seyyidina Hazreti Musa'nın yoldakiler adına söylediği sözü, Allah Resûlü müntehilere verilmiş bir nimet mahiyetinde seslendirmektedir.

Yine, Hazreti Musa, Firavun'un karşısına çıkacağı zaman "Ya Rabbî, genişlet göğsümü, kolaylaştır işimi, çözöver şu dilimin bağını. Ta ki anlasınlar sözümü!" (Tâhâ, 20/25-28) demiştir. Bu dilek, onun talep mevkiinde bulunduğunu ve o kapıya yoldaki bir insan edasıyla teveccüh ettiğini göstermektedir. Ne ki, Hazreti Musa'da bir istek halinde ortaya çıkan bu husus, Peygamber Efendimiz'e Allah'ın bir lütfu olarak, "Biz senin kalbine inşirah vermedik mi?" (İnşirah, 94/1)

âyetiyle mevhibe ve minnet ufkunda tecelli etmiştir. Diğer bir ifadeyle, Hazreti Musa'nın (aleyhisselam) Rabb'inden istediği inşirah-ı sadr, Resûl-i Ekrem Efendimiz'e bir nimet olarak verilmiş ve böylece O'nun şükran duyguları coşturulmuştur.

29.05.2009 - Asıl Olan Ruhun Zaferidir

İnsan, bu dünyada ruh ve beden gibi birbirinden farklı iki kuvveti temsil etmektedir. Zaman zaman bu iki kuvvetin birleşip bir bütün oluşturduğu müşahade edilse bile, ekseriyet itibarıyla, zıtlastıkları ve birinin zaferinin diğerinin hezimetini netice verdiği görülmektedir.

Bedenî isteklerin şaha kalktığı ve azgınlaştığı bir bünyede ruh, çelimsiz, dermansız ve cismanî arzuların âzat kabul etmez kölesidir; buna karşılık, nefsin iştihalarına baş kaldırıldığı, kalbin akla, ruhun bedene hâkim kılındığı bir bünyede ise ruh, bin bir labirenti bir solukta aşan ve bir anda ölümsüzlüğe ulaşan hürriyet âbidesidir.

Her bucağı, yüzlerce zafer takı ve dragon timsâlleriyle süslense dahi, ruh plânında çökmüş bir ülkenin mezardan farkı yoktur. Evet, ruhun zafer solukları üzerine kurulmamış bir dünya, kaba kuvvetin elinde bir oyuncak; onun faziletli ikliminde geliştirilmemiş bir kültür, insanlığın yolunu kesmiş bir cadı ve böyle bir ülkede yaşayan yığınlar da buhrandan buhrana sürüklenen gözü bağlı talihsizlerdir. Ne var ki, şahsî haz ve zevklerinden başka bir şey düşünmeyen ve bir türlü varlığını başkalarının mutluluğuyla birleştiremeyen ham ruhlara, hiçbir zaman bunu anlatmak da mümkün olmayacaktır.

Ah! Ne olurdu, bir kere bunlar da nefis ve benlikleri cihetiyle yokluğa erip, ruhta ebedîleşmenin sırrını kavrayabilselerdi!..

Sînesini en yüksek mefkûre ve insanlık sevgisiyle donatanlardır ki, kalbin enerji balansını düzeltmiş, duygularını en ulvî hedeflere doğru kamçılarmış ve kendi içlerinde ölümsüzlüğe ermişlerdir. Bir hamlede hayvanî yaşayıştan kurtulup bedenî hazlarını aşan bu talihliler, ruhlarını coşturmuş, kalblerini kanatlandırmış ve nefislerinin rağmına insanî yanlarıyla zaferlere ulaşmışlardır.

Güçlü ve muzaffer insan, kendini yenen insandır. Nefis ve kötü tutkuların esaretinden kurtulamamış sefil ruhlar, cihanlar fethetseler dahi mağlûp sayılırlar. Böylelerinin, bir baştan bir başa dünyayı işgal etmelerine fetih denemeyeceği gibi, istilâ ettikleri yerlerde de uzun zaman pâyidar olmalarına imkân yoktur.

Gerçek Kahramanlar

Kendini cihanın tek hâkimi görme çılgınlığıyla, feylesof Molmey'in şahsında, ilim ve fazîleti tokatlayan Napolyon, bilmem ki ruhtaki bu hezimet ve yenilmenin Yena'daki mağlubiyetten daha acı ve daha alçaltıcı olduğunu anlayabilmiş miydi?..

Merzifonlu, ordusunun Viyana'daki bozgunundan evvel, kendi içinde yenilmişti. Kumandanın ruhundaki hezimetle başlayıp yaygınlaşan, tarihimizdeki bu ilk bozgun, onun kellesini alıp götürmeden başka, cihanın en muazzam fâtilh ordusuna, firar etme gibi, o güne kadar bilmediği bir zilleti de öğretmiş oluyordu.

Arslan yürekli Yıldırım Han, Çubuk'ta değil, hasmını hakîr ve kendini yeryüzünün biricik hükümdarı saydığı gün yenilmişti...

Ve insanlık tarihi ruhun mağlubiyetine maruz daha nice kimselere şahitlik etmişti.

Buna karşılık Tarık, Herkül sütunlarını geçip bir avuç fedaisiyle, doksan bin kişilik İspanya ordusuna galebe çaldığı zaman değil, Endülüs'ü fethettikten hemen sonra Toleytula'da hazine dairesine girip de altınları, mücevherleri görünce kendi kendine "Tarık, dün bir köleydin. Bugün muzaffer bir komutansın. Yarın ne olacağını da ancak Allah bilir. Şımarma..." dediği ve sonra gurura, çalıma girmemek için yatağını kraliyet dairesine değil ahıra serdirdiği an, ruhuyla kanatlanmış ve hakiki nusrete ulaşmıştı.

Salahaddîn'in, "Arslan Yürekli Rişar"a karşı civanmertliği, kibir ve gösterişten kendini göremez hâle gelmiş bu mağrur hükümdarı, hayretten hayrete sevk etmiş ve fevkalâde utandırmıştı. Keza; Alparslan'ın, "Romen Diyojen"i hüngür hüngür ağlatan mürüvvet ve âlicenâplığı; Antalya Kalesi'nde, barbar Haçlılara karşı göğüs göğüse erkekçe dövüştükten sonra, elde ettiği esirlerin bütününe hürriyete kavuşturan Kılıçarslan'ın asâlet ve insanlığı hep bu yüce ruhun zaferleriydi...

Fatih'in, Bizans surları önündeki -o devre göre- en muazzam ve modern ordusunun gücüne güç katan, ona çağının kilit ve anahtarlarını kazandıran o en önemli kuvveti de yine, Akşemseddin'lerle temsil edilen bu ruh ve iman kuvvetiydi. Fatih, azgın maddî gücün temsilcisi değildi. O, askerî dirâyet, dehâ ve iktidarıyla bu yüce ruh ve inancı temsil ediyordu. Öyle olmasaydı, onun İstanbul'a girişi de Sezar'ın Roma'ya girişi gibi olmayacak mıydı?.. Halbuki o, Bizans'ın bu eski pâyitahtına, Mekke'yi fetheden Kudsi ruhun affediciliği,

müsâmahası, mağlûplara sonsuz haklar bahşetmesi ve civanmertliği gibi yüksek hasletleri temsil ederek giriyordu.

Cihânı, iki hükümdar için az gören Yavuz, dünyanın dört bir bucağını velveleye veren fatih ordusuyla, krallara taç verip taç aldığı günlerde değil, Ridâniye zaferini müteakip İslâm dünyasının biricik hükümdarı unvanıyla, İstanbul kapılarına kadar gelip de teb'anın alkış ve alâyişini görmemek için, halkın uykuda olduğu bir saati kollayıp, pâyitahta sessizce girdiği zaman gerçek fâtih; hocasının atının ayağından sıçrayan çamurla kirlenmiş, -estağfirullah- ıtırlanmış cübbesinin, tabutuna sarılmasını vasiyet ettiği zaman da hakiki muzafferdi.

29.05.2009 - Nefsine Esir Olan Kahraman Olamaz

Bir ağacın boy atıp gelişmesi için kökleri ne ise bir insanın da maddî-mânevî füyûzat hislerinden fedakârlığı aynı şeydir. Ağaç, köklerinin sağlamlığı nisbetinde serpilip geliştiği gibi, insan da menfaat düşüncesinden ve bencillikten sıyrılıp, başkaları için yaşadığı sürece gelişir, yükselir ve başı bulutlara erer.

Evet, kahramanlığın bu çeşidini görmek için, mutlaka bizim dünyamıza seyahat lâzımdır. Zira nefsine gurur geldi diye, sırtına bir çuval un yükleyip, halkın içinde yürüyen devlet reisi; bir hamlede Batı'nın en güçlü ordularını târumâr edip, sonra kralın sarayındaki hazineler karşısında, "Dün bir Berberi'ydin, bugün muzaffer kumandan; yarın toprak altında hesaba hazır bir insan." diyen, başı dönmemiş, bakışı bulanmamış kumandan; Şark'ı, Garb'ı halayık olarak kullandığı bir dönemde, bir hakikat erinin atının ayağından sıçrayan çamurla lekelenmiş cübbesinin, tabutuna sarılması tavsiyesinde bulunan büyük asker ancak bu anlayışın insanları arasından zuhur etmiştir. Orduların başında cihanı ezip geçen, tahtına oturduğunda dünyaları idare eden, ama aynı zamanda gece halvette zahid kesilen gerçek kahramanı tanımak için, behemehal bizim iklimimize uğramak lâzımdır. Çünkü tahtlarla, taçlarla başı dönmeyenler, mebde ve müntehası aynı gidenler, önu sonu birbirine benzeyenler, hayat ve hâdiseler karşısında değişikliğe uğramayanlar; aşkı, heyecanı ve iniltileriyle meleği, feleği velveleye veren talihliler sadece bizim dünyamızda bulunur.

Bizde, nefsin frenlenmesi, ferdin kendi kendini yenmesi bir esastır. "En büyük cihad" unvanıyla ferdin derununda başlatılan bu kavga, daha sonra onun bütün davranışlarını tesir altına alarak, ona yenilmezliğin sırrını öğretir. Zira, kendi içinde zafere ermiş böyle bir el, maddenin ve kuvvetin bütün hokkabazlıklarını bir anda yutar ve yok eder. "Tûr"un esrarını ruhuna geçirmiş bir babayiğidin nazarında, kemiyet bütün debdebe ve âlâyişiyle keyfiyetin zerresine râm olur. Bilakis, nefsinin esir ve zebunu olan bir insan, İskender dahi olsa zavallıdır ve acınacak haldedir.

Bundan ötürüdür ki, bizim zaferlerimiz ve bu zaferleri hediye eden kahramanlarımız, başkalarından tamamen ayrılmış ve farklı bir durum arz etmişlerdir. Şüphesiz, bizim tarihimizdeki gerçek fatih ve muzaffer kumandanlar, hep bu içteki zaferin kanatlarıyla yükselmiş ve o sayede Hızır'la

sohbete ermişlerdir.

Hâsılı; yüce duygu ve yüksek idealleri gönüllerinde âbideleştiremeyenler, şahsî istek ve arzularına karşı koyamayanlar, Hakk'a saygı ve hakikate hürmetteki zevki idrak edemeyenler, bir baştan bir başa bütün cihanı fethetseler dahi asla zafere ermiş sayılamazlar. Zira onların muvakkat nusretleri aslında kalıcı hezimetlerinin habercileridir. Muhtemel mağlubiyetleri ebedî muvaffakiyete çevirmenin yolu ise yalnızca ruhun zaferine ermekten geçmektedir.

Geleceğin hakiki muzafferleri, başka değil, ruhuyla ölümsüzlüğe ulaşarak sonsuz saadete ermiş talihliler arasından çıkacaktır.

05.06.2009 - Efendimiz, Kendisine Vefalı Olanı Terk Etmez

İnsanlığın İftihar Tablosu (sallallahu aleyhi ve sellem), ümmetine karşı o denli merhamet ve şefkatle doluydu ki, bir gece sabaha kadar, Hazreti İbrahim'in duası olan, "Ya Rabbî! Doğrusu onlar (putlar) insanların çoğunu saptırdılar. Artık bundan sonra kim bana tâbi olursa, o bendendir. Kim de bana karşı gelirse, o da Senin merhametine kalmıştır, şüphesiz Sen Gafûr'sun, Rahîm'sin." (İbrahim, 14/36) mealindeki ayet ile; Hazreti İsa'nın duası olan, "Ya Rabbî! Eğer onları cezalandırırsan, şüphe yok ki onlar Senin kullarıdır. Onları affedersen, Aziz ü Hakîm (üstün kudret, tam hüküm ve hikmet sahibi) ancak Sensin!" (Mâide, 5/118) mealindeki ayeti tekrar tekrar okumuş, ellerini kaldırıp, "Allah'ım! Ümmetimi (mağfiret et), ümmetimi (mağfiret et!)." diye yalvarmış ve ağlamıştı. Bunun üzerine Allah Teâlâ Hazretleri, "Ey Cebrail! Muhammed'e git ve O'na de ki: "Biz seni ümmetin hususunda razı edeceğiz ve asla kederlendirmeyeceğiz." buyurmuştu.

Peygamber Efendimiz, bir hadis-i şeriflerinde haşrin dehşetini anlatırken de, "O gün ümmetimden bazıları sol taraflarından yakalanmış olarak getirilir. Ben, 'Ya Rabbi, bunlar da benim ashabım! Bunlar da benim ümmetimden!' derim. Cenâb-ı Hak bana hitaben, 'Ya Muhammed! Bilmiyorsun onlar senden sonra neler işlediler.' der. Ben de artık salih kul Hazreti İsa gibi derim: 'Ya Rabbî! Ben aralarında olduğum müddetçe onları kolladım. Fakat vakta ki Sen beni aralarından tutup aldın, onları görüp denetleyen yalnız Sen kaldın. Sen gerçekten her zaman, her şeye hakkıyla şahitsin. Eğer onları cezalandırırsan, şüphe yok ki onlar Senin kullarıdır. Onları affedersen, Aziz ü Hakîm ancak Sensin!" (Mâide, 5/117-118) buyurarak, ötede de ümmetini düşünüp onları kurtarmak için çırpınacağını söylemişti.

İşte böyle bir zatın ümmetine küsmesi ve darılması söz konusu olamaz. O'nun kendi hakları açısından hiç kimseye küsüp darılmayacağından emin olabilirsiniz. Fakat Allah Resûlü'ne karşı yapılan bazı hatalar ve cinayetler vardır ki, doğrudan doğruya O'na karşı yapılmış olsa da, belki umurun hukukuna bir tecavüz ya da hukukullah adına bir saygısızlık sayılır.

Yapılan o kötülükler içinde, Kur'an'a hakaret yer alıyorsa, Efendimiz'e saygısızlık bulunuyorsa, dine-diyanete karşı bir tecavüz söz konusu ise bir

asırdan beri insanlığın hayrına ortaya konulan bir hizmet çizgisine ve o eşiğe baş koyan insanların sa'yine ihanet varsa, bunlar öyle büyük cinayetlerdir ki, bu konuda affetme ve bağışlama hakkı hiç kimseye verilmemiştir. O cinayetleri işleyenler, Kâbe'yi tavaf etmiş ve beş vakit namazlarını aksatmamış olsalar bile, yaptıkları kötülüklerin hesabını ahirette mutlaka verecek ve cezalarını çekeceklerdir. Hatta siz onları affedip her gün dualarınızda yâd etseniz de, onlar bu hesaptan ve cezadan kurtulamayacaklardır.

Ashabımı Bana Bırakın!..

Ümmet-i Muhammed'e ihanet, hizmet-i imaniye ve Kur'aniye'ye ihanet ahirette affedilir türden değildir. Âdet-i İlahiye açısından Allah affetmez o türlü kötülükleri; âdet-i İlahiyeye inkıyad ve saygı zaviyesinden de Hazreti Muhammed (aleyhi ekmelü't-tehâyâ) sahip çıkmaz o kötülükleri işleyenlere... Bu açıdan, Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) ümmetine darılmaz; fakat Allah'a ve âdet-i İlahiye'ye saygı ve edebinin gereği, O'nun da ses ve soluklarını tutup temkin içinde bir tavır alması gereken yerler vardır. Öyleyse O'nun, bize küsmemesi, darılmaması, kırılmaması ve bizi terk etmemesini istiyorsak, riayet etmemiz gerekli olan hususlarda, özellikle de âmme hakkı diyeceğimiz ve içinde Allah hakkı da bulunan meselelerde çok hassas olmamız, çok titiz davranmamız gerekmektedir. O'na ümmet olma nisbetimizi koruduğumuz sürece, O bize küsmeyecek ve bizi kimsesizliğe terk etmeyecektir.

Bu hususla alakalı bir hadiseyi hatırlatmakta da fayda mülâhaza ediyorum: Yeni Müslüman olmuş birisi, Efendimiz'in yanına gelerek O'ndan yardım talep ediyor. Allah Resûlü, adama bazı şeyler vermesine rağmen adam hoşnutsuzluk izhar edip edep sınırlarını zorlayınca, sahabe efendilerimiz o şahsın üzerine yürüyor ve saygısızlığını cezalandırmak istiyorlar. Fakat Peygamber Efendimiz onlara mani oluyor ve başka şeyler de verip o adamı memnun ediyor. Sonra da ashabına dönüp şöyle buyuruyor: "Benimle bu köylünün durumu kaçan bir deve ile sahibinin durumu gibidir. İnsanlar devenin peşinde koşmuş, hep beraber onu yakalamaya çalışmışlardır ama deve kalabalıktan daha çok ürkmüştür. Sonunda deve sahibi, 'Devemi benimle baş başa bırakın.' diye seslenmiş; eline bir tomar ot alarak ona ön tarafından yavaş yavaş yaklaşmış ve sonuçta devesini sakinleştirerek boynuna zimamı vuruvermiştir. Eğer siz de o adamı bana bırakmasaydınız onu ateşe atmış olurdunuz. Benimle ümmetimin arasına girmeyin, ashabımı bana bırakın."

Bu hadisede de görüleceği üzere, Rahmet Peygamberi, kendisinden kaçanlara

bile fevkalâde bir şefkat, bir mülâyemet ve bir merhametle yaklaşıyor ve gönlünü herkese açık tutuyordu. Bugün de siz, O'na olan nisbetinizi korursanız, Allah Resûlü o nisbeti kendi eliyle koparmayacaktır.

05.06.2009 - "Haysiyetime Dokundu" Demeyin...

"Milletimizin imanını selâmette görürsem, cehennemın alevleri içinde yanmaya razıyım." diyen bir insanın değil talebelerine, dostlarına ve arkadaşlarına, en uzak kimselere bile küsüp darılması mümkün değildir.

Biraderi Abdülmecid Efendi ve yeğeni Abdurrahman Abi'nin ayrılığından dolayı dile getirdiği duygularına bakılınca açıkça görülür ki, o çizgide dostlarıyla beraber yürüme arzusu vardır içinde.. hem çok ciddi bir arzu, öldüresiye bir iştihak, bir tutku ve bir tiryakilikle bağlanmıştır yol arkadaşlarına. "Aman! Tanışıp kader birliği ettiğimiz hiç kimse uzaklaşıp gitmesin!" der büyük bir heyecanla ve o mevzuda çırpınır adeta. Uzaklaşıp giden birkaç insanın hicran ve hasretini çok derinden yaşamıştır. Hatta talebelerinden bazılarının küçük içtihad farklılıklarından dolayı birbirlerine küsecek gibi olmaları karşısında yalvarırcasına, başını onların ayaklarının altına koyarcasına sızlanmış, inlemiş, tir tir titremiştir.

"Kardeşlerimden ricâ ederim ki: Sıkıntı ve ruh darlığından veya nefis ve şeytanın desiselerine kapılmaktan ya da şuursuzluktan dolayı arkadaşlardan sudûr eden fena ve çirkin sözlerle birbirine küsmesinler ve 'Haysiyetime dokundu' demesinler. Ben o fena sözleri kendime alıyorum. Damarınıza dokunmasın, bin haysiyetim olsa kardeşlerimin mabeynindeki muhabbete ve samimiyete fedâ ederim." demiştir. Evet, şefkati bu enginlikte olan ve daire-i kudsiyesine giren herkese bu ölçüde sahip çıkan bir insanın talebelerine, dostlarına ve o daire içine girdiğine inandığı kimselere küsmesi, darılması ve onları terk etmesi söz konusu değildir. O yaşadığı asırda mukaddes bir çağlık olmuş, on üçüncü asrın minaresinin başına çıkmış, sureten medeni, sireten çok geri, dinde lâkayt ve fikren mazinin en derin derelerinde olan kimseleri bile imana, Kur'an'a ve camiye davet etmiştir. O, sesini herkese duyurabilme ve mesajıyla herkesi tanıştırabilme sevdalı bir büyük müezzindir. Herkesi çağırmış, millet camiye doldurmuş ama bazıları namaz kılmadan veya namazı yarıda keserek camiye terk etmiş, kulluk namazını yarıda bırakarak geriye dönüp gitmişlerdir. Bediüzzaman ise onlar için de ağlamış ve tekrar o kudsi daireye dönmeleri adına inlemiştir. Öyle bir insanın, kimseye darılması ve küsmesi mümkün olamaz. Onun işi, vazifesi ve misyonu davettir, çağrıdır, insanları mübarek bir gâye etrafında toplamadır. Cennete girmekle hissedeceği zevkten daha fazla haz duyar kazandığı her insanla.. uzaklaşıp yolunu yitiren

insanlardan dolayı da cehenneme girmiş gibi azab çeker.

Bu meselede şahsî hesap peşine hiç düşmez, kendisine işkence ve eziyet edenlere hesap sormayı asla düşünmez. Şu sözler, küsmeyen, darılmayan, gönül koymayan, misliyle mukabeleyi hiç hatırına getirmeyen, herkesi bağışlayan ve sadece davasını düşünen bir mefkûre kahramanına ne kadar da çok yakışır: "Eğer Risale-i Nur'u tenkid fikriyle tetkik eden adliye memurları, imanlarını onunla kuvvetlendirip kurtarırlarsa, sonra beni idamla mahkûm etseler bile, şahit olunuz, ben hakkımı onlara helâl ediyorum. Çünkü biz hizmetkârız. Risale-i Nur'un vazifesi imanı kuvvetlendirip kurtarmaktır. Dost ve düşmanı tefrik etmeyerek, hiçbir tarafgirliğe girmeyerek hizmet-i imaniyeyi yapmaya mükellefiz."

12.06.2009 - Kur'an Nasıl Okunmalı?

Kur'an okumanın ehemmiyetine dair Hafız Münâvî'den nakledilen bir vak'a vardır: "Bir genç hafızlığını ikmal ederken hemen her gün sabahlara kadar uyumayıp Kur'an-ı Kerim'i hatmediyor. Ertesi gün de tabii olarak hocasının karşısına rengi solmuş, benzi sararmış olarak çıkıyor. Hem maddî hem de mânevî açıdan kendisine mürşid olabilecek kapasitede olan hocası bu durumun sebebini onun ders arkadaşlarına soruyor. Onlar cevaben, 'Üstadımız, bu talebeniz hemen her gün sabahlara kadar uyumayıp, Kur'an-ı Kerim'i hatmedip duruyor.' diyorlar. Üstad, talebesinin Kur'an-ı Kerim'i böyle okumasını arzu etmediği için bir gün onu karşısına alıyor ve, 'Evlâdım! Kur'an indiği gibi okunmalıdır. Bugünden itibaren sen Kur'an'ı, şu ana kadar okuduğun gibi değil de beni karşında farz ederek, dersini bana takrir ediyormuşsun gibi oku.' tavsiyesinde bulunur. Genç gider, hocasının tavsiyeleri çerçevesinde o gece Kur'an-ı Kerim'i okur ve sabah hocasının huzuruna geldiğinde, 'Efendim bu gece ancak Kur'an-ı Kerim'i yarısına kadar okuyabildim.' der.

Üstad, 'Pekâlâ, bu gece de Kur'an-ı Kerim'i doğrudan doğruya Resûl-i Ekrem'in (sallallahu aleyhi ve sellem) huzurunda okuyor gibi oku!' emrini verir. Talebe "Kendisine Kur'ân nazil olan Zât'ın huzurundayım, doğru okumalıyım" düşüncesiyle o gece Kur'an'ı daha dikkatli tilavet eder. Ertesi gün üstadına Kur'an-ı Kerim'in ancak dörtte birini okuyabildiğini belirtir. Üstadı talebesindeki terakkiyi görünce, bir mürşidin müridinin dersini arttırması gibi, 'Bugün o emin melek, Cibril'in Resûl-i Ekrem (sallallahu aleyhi ve sellem)'e tebliğ ettiği anda dinliyor gibi oku!' der. Talebe ertesi gün, 'Vallâhi üstadım, bugün ancak bir sûre okuyabildim.' der. Üstad son adımı atar: 'Evlâdım! Şimdi de onu, Mevlâ-yı Müteal'in huzurunda okuyor gibi oku! Düşün ki, okuduğunu Allah (cc) dinliyor, senin için indirdiği kelimini senin ile mukâbele ediyor.' Talebesi ertesi gün ağlayarak üstadının karşısına gelir: 'Üstadım, "Elhamdü lillâhi Rabbi'l-âlemîn. Errahmanirrahim. Mâlikî yevmi'd-dîn" dedim. Ama "İyyake na'büdü" demeye bir türlü dilim varmadı. Çünkü "Sadece Sana kulluk yaparım" diyeceğim; diyeceğim ama ben o kadar çok şeye kulluk yapıyorum ve o kadar çok şey karşısında eğiliyorum ki, O'nun karşında hazır ve nazır olduğumu mülâhazaya alınca 'İyyake na'büdü'yü aşamadım.' der."

Hâfız Münâvî, bu gencin fazla yaşamadığını bir-iki gün sonra vefat ettiğini kaydeder. Onu bu seviyeye getiren o bilge ve mânâ eri üstad, gencin mezarının

başında onun ahvalini müşahede ederken, delikanlı hocasının duyabileceği bir sesle, "Üstadım, ben hayyim (hayattayım). Hayy u Kayyûm olan Sultanlar Sultânı'nın huzuruna vardım ve hiç hesap görmedim." diye konuşur.

12.06.2009 - Kur'an Okumayı Bilmiyoruz

Hüzün ve Kur'an adeta birbirini tamamlayan iki kelime. Kur'an hüznle inmiştir. Allah Resûlü (sallallahü aleyhi ve sellem) bir hadislerinde buna işaretle buyurur ki; "Kur'an-ı Kerim'in en güzel tilaveti ciddi bir hüzün içinde okunanıdır." Şahsen ben, ruhsuz Kur'an okumanın insanımızı duygusuz hale getireceğine inanıyorum. Kur'an'ı anlamak, Kur'an ile dirilmek onun özünde derinleşmeye bağlıdır.

Kur'an'ın sadece ibare ve lafızları ile ilgilenenler sevap kazansalar bile sevaba açık bir topluluk haline gelemeyiz. Bir başka tabirle Kur'an'ı muhtevasına uygun şekilde anlayıp hayatlarına hayat kılamazlar. Evet, Kur'an'la münasebetimiz açısından asıl mesele kalb, şuur, irade, idrak ve hislerimizle ona yönelebilmek ve benliğimizin bütün buutlarıyla O'nu duyabilmektir. İşte böyle bir yöneliş ve duyuş sayesinde Allah'ın (cc) bize seslendiğini hisseder, suya ve ziyaya ulaşmış rüşeymler gibi birdenbire yeşeririz. Okuduğumuz ayetin her kelimesinde her cümlesinde farklı derinliklere erer, ruhumuzun atlasını temaşâ ettiğimiz aynı anda göklerin haritasını da müşahade etme ufkuna ulaşırız.

Âcizane kanaatim Kur'an okuma tam manâsıyla bilinmiyor. Onun için bu meselenin çok ciddi olarak ele alınması gerekir. Çünkü Kur'an'ı kaide ve kurallarına uygun şekilde okuma onu içte duyma, manâ ve muhtevasına vâkıf olma, derinliklerine nüfuz edebilme kadar önemlidir.

Elfaz, meâninin kalıbıdır (Lafızlar, ibareler manâ ve muhtevanın kalıbıdır). Kalıp bozuk olunca manâ sıkışıp kalıyor ve derinliklerine nüfuz edilemiyor. Mesela, kendi adıma Kur'an dinlerken yanlış okumalar karşısında ruhumda ihtilâç (sıkıntı) hâsıl olduğunu, konsantrasyonumun bozulduğunu, manânın derinliklerine inmekten uzaklaştığımı rahatlıkla söyleyebilirim. Bende böyle olduğu gibi Kur'an'ı tam bir konsantrasyonla duyarak, hissederek dinlemek isteyen herkesin ruhunda da aynı şeylerin olacağı muhakkaktır.

Evet, Kur'an'ı Allah'ın (cc) Cebrail Aleyhisselam'a, Cebrail'in İnsanlığın İftihar Tablosu'na veya Efendiler Efendisi'nin sahabeye okuduğu gibi okumak gerek. Cebrail (aleyhisselam) Allah Resûlü (sallallahü aleyhi ve sellem) ile "Kur'an nazil olduğu şekliyle korunuyor mu, doğru eda ediliyor mu?" diye her sene mukabele ediyordu. Bu açıdan hadiseye bakınca mukabeleye "test etme" de diyebiliriz. Bunun bize verdiği ehemmiyetli bir mesaj olsa gerek.

İsterseniz bir benzetme yapalım; namazı duyma, her rûknünü vicdanında hissederek kılma, O'nun huzurunda bulunduğunun şuurunda olma çok önemlidir. Ama bunun yanında namazı namaz yapan rûkû, secde, kıraat, kıyam, teşehhüd gibi zahirî erkâna riayet de şarttır. Kur'an'ı tilavet kaidelerine riayet ederek hakkıyla okumayı da namazın zahirî erkânı gibi değerlendirebilirsiniz.

Kur'an'ı Doğru Okumak İçin Ne Yapmalı?

Kur'an'ı doğru okumak için üç şeyin çok önemli olduğunu söyleyebilirim. Birincisi; bir fem-i muhsinin (okuyuşu düzgün bir hoca) rahle-i tedrisine oturma. Yani mutlaka işin uzmanından ders alma. Kur'an okumak sadece harfleri bilmek değildir. Ben kendi kendime Fransızca öğrenmiştim; öğrenmiştim ama nasıl konuşuyordum Allah bilir. Bir ara İngilizce de çalıştım. Bir gün rahmetli Tuzcu Cahid Bey bana "Hocam! Türkçe gibi İngilizce konuşuyorsun." dedi ve ben o gün İngilizce öğrenmeyi bıraktım. Harf ve kelimeleri aslına uygun şekilde telaffuz ancak işin uzmanının önüne diz çökmekle öğrenilir. İkincisi; talim esnasında doğru telaffuz için insanın kendini zorlaması. Mesela mehâric-i hurufa (harflerin mahreçleri) çalışırken bizim kıraat hocamız kendisini ve bizleri çok zorlardı. Mesela, "Dat" harfini gösterirken parmağını damağına koyardı. Bu ilk bakışta zorlama gibi görünse bile belli bir müddet sonra alışıyor insan. Ve üçüncüsü, kulak dolgunluğu. Bu da Kur'an'ı tekellüfsüz okuyan hâfızları çok dinlemekle olur. O hâfızları, okudukları yerlerde bizzat dinlemek de mümkündür. Ama tam bir kulak dolgunluğu için evde, işyerinde, arabada ve imkân bulduğumuz her yerde Kur'an dinlemeliyiz.

Maalesef biz doğru düzgün Kur'an-ı Kerim okumayı unutmuşuz. Hatta imam hatiplerde ve ilahiyatlarda bile bu eğitim insanımıza tam tekmil verilemiyor. Kur'an kursları ölçüsünde verilemiyor desem kimse bana alınmasın.

Kur'an'ı esas kıymetine uygun bir ciddiyette okumak gerek. İnsan Kur'an okurken kendisini Kelâm'ın Sahibi'nin huzurunda, kıraatini O'na arz ediyor gibi düşünmeli. Bu ölçüler içinde Kur'an'ı okumuyor veya okuyamıyorsanız onu okumayın!" demek istemiyorum. Fakat şu da unutulmaması gereken bir hakikat ki ruhumuzda inkılâplar meydana getirmeyen Kur'an'ın ferdî ve içtimaî hayatımızda müessir olacağı düşünülemez. Biz Kur'an'la değişebilmeli, O'nun ufkuna yönelebilmeli, O'nu kendi derinlikleriyle duymalıyız ki O da esrarını sinelerimize boşaltsın.

Keşke çeşitli vesilelerle bir araya gelindiğinde çok değil bir on dakika bu işe ayrılrsa; ağzı düzgün bir kişi talimde bulunsa; bilenler bilmeyenlere talim etse;

birebir mukabele şeklinde Kur'an okunsa.

19.06.2009 - Kur'an-ı Kerim'e Karşı Gerçek Saygı Nasıl Olur?

Peygamber Efendimiz (aleyhi ekmelü't-tehâyâ) bir hadis-i şeriflerinde altı garipten bahseder: "Mescid, namaz kılmayanlar arasında; Kur'an-ı Kerim, fâsıkın kalbinde ya da onu okumayan birinin evinde; sâliha bir kadın kötü huylu bir adamın nikâhı altında; sâlih bir erkek arsız bir kadının yanında ve âlim, onun ilminden istifade etmeyen bir topluluk arasında gariptir."

Bir başka defa da şöyle buyururlar: "İnsanlar, öyle bir zamanı idrak edeceklerdir ki, o dönemde Kur'an bir vadide, onlar da başka bir vadide olacaklardır." Yani, o devrin insanları Kur'an'la aynı vadiyi paylaşamayacak, yeni ifadesiyle, aynı düzlemde buluşamayacak, farklı farklı kulvarlarda bulunacaklardır. Dolayısıyla Kur'an, onu okumayan, onda ne olduğunu bile merak etmeyen ve ondan istifade etmeyi hiç düşünmeyen insanların evlerinde, gönüllerinde garip kalacaktır. Zaten, asıl garip, yurdundan yuvasından uzak kalan, dostundan, ahabından ayrı düşen değil, yaşadığı dünya içinde, bulunduğu toplum itibariyle hâlden anlaşılmayan, kıymeti bilinmeyendir.

Kur'an-ı Kerim'e karşı ortaya konan şekli saygının da kendine göre mutlaka bir değeri vardır, o da boşa gitmez. Fakat asıl olan, zarfla beraber mazrufa, lafızla beraber manaya ve Kur'an'ın mushafıyla beraber onun Rabbimizin kelamı oluşuna da saygı, hürmet ve muhabbet göstermektir. Mesela, insanlar onu atlastan bohçalara sarsalar, gül kokulu altın yaldızlı mahfazalar içinde evlerinin en yüksek yerine assalar.. sonra evlerini yükselttikçe onu daha da yükseğe çıkarsalar.. Her sabah kalktıklarında ve akşam yatağa yöneldiklerinde beş-on defa öpüp yüzlerine gözlerine sürseler de, eğer Kur'an-ı Kerim'in ortaya koyduğu davaya sahip çıkmıyorlarsa ona gereken değeri vermiş olamaz, hak ettiği hürmet ve muhabbeti ortaya koymuş sayılmazlar. Çünkü saygı ve sevgi adına yapılan şeylerin hepsi, ancak Kur'an'a karşı gerçek saygı ortaya konduğu zaman bir kıymet ifade eder.

Eğer bir insan, hazreti İkrime gibi her yerde Kur'an hakikatlerini anlatmaya ve onun hakiki bir hâdimi olmaya çalışıyor, sonra da onu sabah akşam hürmetle okuyup yüzüne-gözüne sürüyor ve gönlünde coşan Kur'an sevgisiyle mushafı bağrına basıp "Kelâm-u Rabbî - Benim Rabbinin sözleri" diyerek öpüyor, öpüyorsa, diğer saygı tavırları da bir mana ifade eder. Fakat, bir insan, Kur'an'ı

okuyup anlama heyecanı taşımıyorsa, onu başkalarına da duyurma gayretinden mahrumsa, her bir ayet-i kerimeyi hayat veren bir nefes gibi muhtaçlara üfleme aşk u şevkinden uzaksa, onu sadece evinin en yüksek yerine asmak, bazı hususi gün ve gecelerde tozunu silerek öpüp alnına koymakla iktifa ediyorsa.. bu zahirî ve sûrî hürmet tavırları çok fazla şey ifade etmez.

Gurbeti Dindirecek Fikir İşçileri

Bununla beraber, meseleye temkinli yaklaşmak ve "Hiçbir şey ifade etmez" dememek gerektiğini düşünüyorum; çünkü Kur'an-ı Kerim'e karşı o kadarcık saygı bile bazılarımız için bir kurtuluş vesilesi olabilir. Öyle bir saygının bizim mazimizde ve kültürümüzde önemli bir yeri vardır. Mazi ve Kur'an'a saygı deyince, zannediyorum, o meşhur menkıbe sizin de aklınıza gelmiştir; anlatılır ya: Osman Gazi hazretleri Şeyh Edebâlî'nin evinde kaldığı gece ayağını uzatıp yatamaz; çünkü odada Mushaf-ı Şerif vardır. Bir köşeye kıvrılıp tesbihiyle meşgul olurken bir ara içi geçer. Rüyasında, Edebâlî hazretlerinin göğsünden çıkan bir nur tarafından kuşatıldığını; sonra kendisinin dallanıp budaklanarak kolları bulutlara varan, kökleri nice beldelere ulaşan bir çınar haline geldiğini görür. Edebâlî Hazretleri rüyadaki o nurun kendi kızı ve Osman Gazi'nin müstakbel eşi Bâlâ Hatun'u gösterdiğini, ağacın ise büyük bir devlete işaret ettiğini söyler; "Allah Teâlâ seni ve neslini insanların İslâm'la şereflenmesine vesile edecek." der. O geceden günümüze kadar da Osman Gazi ve onun neslinin Kur'an'a hürmetin bereketiyle bütün dünyaya kök saldıklarına inanılır. İşte, Kur'an'a karşı ayak uzatıp yatmama şeklindeki bir zahirî saygı, Osman Gazi gibi gönlünü ona bağlamış, dilbeste olduğu mefkûre uğruna arzda yapacağını yaptıktan sonra onu göklere taşımaya ve süreyya yıldızına asmaya karar vermiş bir insanın saygısıysa, o çok kıymetlidir ve bir gün mutlaka katlanarak geriye dönecektir.

Bugün de iç içe iki gurbet yaşanıyor; insanların çoğu pek acı bir gurbet, "Kur'an'sızlık gurbeti" yudumlarken Kur'an da cemaatsizlik gurbeti yaşıyor. Keşke, insanlar Kur'an'ın haremgâhına yürüyüverseler, ona karşı muhabbet izhar ederken kelim-i ilahîye ve hakikatlerine gerçekten sahip çıksalar.. yani Kur'an ile insanlar arasında sahih bir izdivaç gerçekleşse ve bir şeb-i arûs olsa.. işte o zaman insanlar, hem kendi gurbetlerinden sıyrılmış, hem de Kur'an-ı Kerim'in çehresinden o gurbetin tozunu silmiş olacaklardır. Böyle bir vuslatla Kur'an-ı Kerim'in gurbetinin giderilmesi de zannediyorum, ona her zaman sahip çıkan fikir işçileri, bu devrin garipleri sayesinde gerçekleşecektir. İnsan aklının ve istidadının çok üstünde işler yaparak hep sulh ve ıslah yörüngeli yaşayan

aşkın insanlar, Kur'an-ı Kerim'in gurbetini izale edeceklerdir.

Elverir ki onlar, durdukları yerde hep konumlarının hakkını verme duygusuyla bulunsun ve tam bir rehber tavrı ortaya koysun. Zaten, beşerin öyle örnek insanlara ve kaliteli rehberlere ihtiyacı vardır.. ne zaman müracaat edilirse edilsin, kahvesinin köpüğü üzerinde, tavşan kanı gibi çayı buğu buğu, sinesi de herkese açık rehberlere. Evvela kendi üzerlerindeki o gurbet tozu-toprağını silip atarak Kur'an'ın gurbetini giderecek ve sonra da onun hidayetiyle kurbet ufkuna doğru seyahate çıkacak olan fikir işçilerine...

19.06.2009 - Müjdeler Olsun Gariplere

Kur'an'a saygı konusundaki samimiyet tavrını Peygamber Efendimiz'i sevmeye mevzuunda da düşünebilirsiniz: Mesela, bir insan, lihye-i şerifin tek teline canını feda edebileceğini söylüyor, Peygamberimizin mübarek sakalından bize hatıra kalan mukaddes emaneti bazı gecelerde bohçasından çıkarıp öpüyor ve mûy-i nebevîyi yüzüne gözüne sürüyorsa..

Fakat diğer taraftan, Allah Resûlü'nün sünnetleri ayaklar altında çiğnendiği halde rahatsızlık duymuyor, O'nun adını dünyaya duyurma mevzuunda bir gayret göstermiyor ve dinin yüceltilmesi hususunda aşk u şevkten mahrum yaşıyorsa, sevgi ve hürmet adına yaptıkları, bir kısım şekli şeylerden ibaret kalır. O hürmet ve muhabbet tavırlarının bir kıymet ifade etmesi, insanın muhabbet-i nebevîyi (peygamber sevgisi) gönlünde bir kor haline getirmesine, onunla yüreğini yakıp kavurmasına, kalbinde sürekli Sevgili'den bahsetme duygusunu coşturmasına ve fırsat bulunca da, lihye-i şerifi (Efendimiz'in mübarek sakalları) öpmek suretiyle içindeki yangına bir miktar su serpmesine bağlıdır. Ancak Sultan Ahmet -cennet mekân- gibi Efendimiz'in kadem-i mübarekinin (mübarek ayak) izini alnında bir sorguç olarak taşıyan âşıklardır ki, onların hürmet ve muhabbet adına ortaya koydukları davranışlar çok kıymetlidir ve çok manalar ifade eder.

Evet, Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) "Bu din, kendisini bilmeyen, hâl ve dilinden anlamayan insanlar arasında neş'et etti. Bir gün gelecek, ilk ortaya çıktığı anki garipliğine tekrar dönecek ve bir kere daha gurbet yaşayacak. Müjdeler olsun gariplere!" buyurmuş; sonra da "Onlar, bozguncuların yakıp yıktıklarını yapıp ıslah etmekle uğraşan kimselerdir." diyerek garipleri tavsif etmiştir. Dinin kaynağı Kur'an'dır. Din derin bir gurbet daha yaşayacaksa, demek ki, Kur'an da o gurbetten nasibini alacaktır. İşte, dinî değerlerin horlandığı, halkın bütünüyle fesada koştığı, kalabalıkların anarşiye ve nihilizme yürüdüğü o gün, bir zümre de himmetlerini tamamıyla ıslaha teksif edecek, yıkılan değerleri tekrar asıl kaideleri üzerinde yükseltmeye koşacaklardır. Efendimiz'in diliyle kendilerine müjdeler çekilen kutlular işte o ıslahçılardır. Aslında, o gün Kur'an garip olduğu gibi ondan istifade etmeyen insanların da elim bir gurbet yaşamaları söz konusudur. O hidayet kaynağına sırt dönenler de gariptir; zira şu gurbethanede insanın gurbetinin giderilmesi ancak Kur'an-ı Kerim'in rehberliği ve refakatiyle, onun enis (yoldaş, arkadaş)

olmasıyla mümkündür.

26.06.2009 - "Sen Gerçekten İnanmışsın!"

Kur'an'a aşina olmam, öğrenmem, okumam, ezberlemem çocukluk yıllarımda anne-babamın vesilesiyle olmuştur. Bununla beraber onu hakiki manada bana duyuran, benim nazarımda yücelten ve tek kelime ile sevdiren Bediüzzaman'ın eserleri olmuştur. Kur'an'ın gerçek buudları ile alabildiğe derin bir şekilde Risalelerde anlatıldığı kanaatindeyim.

Efendimiz'e de âşıktım ben küçüklüğümde. Bir keresinde babam bana, "Gece yatmadan önce 1.000 defa Kureyş Sûresi'ni okursan, rüyanda Efendimiz'i görürsün." demişti ve ben hiç tereddüt etmeden o gece 1.000 defa Kureyş Sûresi'ni okudum. Ama ne zaman ki eserlerde Efendimiz'i anlatan yerleri okudum, Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) gözümde bir başka göründü ve O'nu daha bir başka sevdim.

Kanaat-i acizanemce herkes, her gün hem Kur'an'la hem de onu çağımız insanının ihtiyacını karşılayacak şekilde yorumlayan Risalelerle ciddi meşgul olmalı. Ayrıca herkesin her gün hiç aksatmadan okuyacağı bir hizbi bulunmalı. Sadece bunlarla da yetinmemeli. Evrad u ezkarda monotonluktan, ülfet ve ünsiyetten kurtulmak için çeşitlilik önemlidir. Üstad, 15 günde bir üç ciltlik Mecmuatu'l-Ahzab'ı bitiriyormuş. Yakın geçmişte bu üç ciltlik dua mecmuasından alınan bazı cami (kapsamlı) dualar "El-Kulûbu'd-Dâria (Yakaran gönüller)" adıyla bir cilt halinde tekrar basıldı. Keşke herkes bu bereketli evrad kitabını aksatmadan okusa. Hazreti Ali'nin ömrü boyunca günlük evradını hiç aksatmadığı söylenir. Ona sormuşlar: "Nehrivan'da da mı?" "Evet, Nehrivan gecesinde bile!" demiş. Benim rahmetli validem de sabahtan akşama kadar Büyük Cevşen'i bitirirdi de bana, "Başka okuyacağım bir şey var mı?" diye sorardı.

Evrad u ezkarda bu ciddiyet olursa kim bilir gün gelir büyük zatların duyduğu şeyleri duyarsınız? İmam Şâzilî, Ahmed Bedevî gibi zatlar namazda "Sübhone rabbiye'l-azim" dedikleri zaman bütün zerrat-ı kâinatı mülâhazaya alarak söyleme seviyesine çıkmışlardı. Adeta bütün kâinat onların dilleri ile tesbihat yapıyor gibi bir his bu. Nitekim Üstad'ın, yakın talebelerinden bazılarına yıllar ve yıllar sonra, "Kardeşim! Ben de Hasan Şâzilî gibi kâinatın her bir zerresinin tesbihatını duyabiliyorum artık." dediği nakledilir. Fakat bu iş, gayret ve mücahedeyle birlikte Allah'a tam teveccühe bağlıdır.

Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) bir sahabiye bir gün "İmanın hakikati nedir?" diye sorar. Sahabi hiç tereddüt etmeden, "Ben kendimi her gün Cennet ve Cehennem'i müşahade ediyor gibi, mele-i âlânın sakinleriyle beraber olur gibi hissediyorum." diye cevap verince Efendimiz (sallallahu aleyhi vesellem) takdir hisleri içinde bu sahabiye: "Sen gerçekten inanmışsın." der.

Evet, herkes ama özellikle turnikeye önce girenler Cenab-ı Hakk'ın geçmişte kendilerine ihsan ettiği nimet-i sabıka adına evrad u ezkar hayatlarına çekidüzen vermeliler, bir disiplin getirmeliler. Kaldı ki bu, kulun Allah'la, Allah'ın kuluyla olan münasebeti adına bir ölçüdür.

Dua, Aramızdaki En Kuvvetli Bağdır

İslam tarihine baktığınızda günde farz namazlarına ilaveten 100 rekât nafile namaz kılan, Ramazan orucuna ilaveten savm-ı Davud tutan, zekât denince kırkta biri yeterli görmeyip ihtiyacından fazlasını infak eden, gece gazelhanları adını almaya layık sabahlara kadar hiç uyumadan evrad u ezkar okuyan nice insanlar görürsünüz. Nedir bu insanların hareket noktası? İhtimal bunlar, Kur'an'ın namaz kılın, oruç tutun, zekât verin emrini mutlak emir olarak anlamış ve ona göre yaşamışlardır.

Evet, ibadet ü taatte sınır yoktur. Herkes, içinde bulunduğu konuma ve şartların müsaitliğine göre durumunu ayarlamalı ve yapabildiğince ibadet ü taat yapmalıdır. Bakın bir sahabi "Ya Resûllallah! Sana günde şu kadar salâvat getiriyorum." deyince, Efendimiz, "Güzel ama daha çok olsa iyi olur." buyuruyor. Buradan hareketle bugün bana birisi gelse ve dese ki: "Günde 100 rekât namaz kılıyorum." "Güzel ama daha fazla kılsan daha iyi olur!" derim.

Allah, mü'minlerin birbirleri ile bünyan-ı mersus (sarsılmaz bir duvar) olmasını emrediyor. Ben bu emrin bizler tarafından tam anlamıyla gerçekleştirildiğini zannetmiyorum. Devr-i saadette Hazreti Ebu Bekir ve Hz. Omer, aralarındaki bir meseleden dolayı hafifçe birbirlerini kırmışlar ve hemen ardından her ikisi de Allah Resûlü'ne (sallallahü aleyhi vesellem) ayrı ayrı gelerek "Hata bende" demiş ve özür dilemişlerdir. O sarsılmaz duvarı oluşturmak için birbirimize sarsılmaz bağlarla bağlanmamız gerekir. Bu bağı oluşturan en önemli unsur da duadır. Her gün evrad u ezkarımızı okurken dünyanın dört bir tarafındaki kardeşlerimizi de dualarımıza dâhil edersek bünyan-ı mersusu gerçekleştirebiliriz.

Bütün bunlar peygamberane bir azim ve irade istiyor. Zaman bunu

gerektiriyor. İnsanın en az gördüğü şey kendisidir. Onun için sık sık aynaya bakmak lazım. Sahabenin o derin anlayışı içinde birbirimizin elinden tutup; "Teâlev nü'min saaten! - Gelin bir süre iman edelim!" dememiz, imanî meseleleri sürekli müzakere ederek imanda, marifetullahta, muhabbetullahta ve mehâfetullahta derinleşmemiz lazım. Zira mücerret imanla günümüzün inhıraflarından kurtulmak imkânsızdır.

Hâsılı; her şeyimizi sohbet-i Canan'a bağlayıp, ihlâsla O'nun rızası istikametinde hareket edersek şaşırmayız. Üstad, ihlâsla yapılan hizmetin ikiye katlandığını anlatıyor. "İhlâsla çalışırsanız beni de ihlâsa muvaffak kılarırsınız." sözleriyle ehl-i keşfin müşahedesine göre 40 vefiyattan ancak birinin kurtulduğu dehşetli bir dönemde bizlere sarsılmaz ölçüler veriyor.

Kısacası; iş çetin, yol uzun, menzil uzak, tuzak çok. Allah muînimiz ola.

26.06.2009 - Kıvamı Yakalamak İçin Kullukta Devamlılık Önemlidir

Rüyamda bir dostumun benim kabrimi kazdığını gördüm fakat ben hayattaydım. Sonra tabirine baktım: Sıkıntılardan kurtulmaya işaretmiş. Kabir, ahirete giden açık bir kapı ve insanlar kabir denince derin mülahazalara dalıyorlar.

Zaten Allah Resûlü'nün (sallallahu aleyhi vesellem) önceleri yasaklamasına rağmen sonra kabir ziyaretine izin vermesi ve ahireti hatırlatacağını ifade buyurması bunu göstermiyor mu?

Rüyadan uyanınca ilk aklıma gelen 17. Lem'a'nın 12. Nota'sında söylenenler oldu: "Ey Rabb-i Rahîmim ve ey Hâlık-ı Kerîmim! "Küllü âtin karîb" sırrıyla ben şimdiden görüyorum ki, yakın bir zamanda, ben kefenimi giydim, tabutuma bindim, dostlarıma veda eyledim. Kabrime teveccüh edip giderken, Senin dergâh-ı rahmetinde, cenazemin lisan-ı haliyle, ruhumun lisan-ı kâliyle bağırarak derim: "El-aman, el-aman! Ya Hannân! Yâ Mennân! Beni günahlarımın hacâletinden kurtar!"

İşte kabrimin başına ulaştım, boynuma kefenimi takıp kabrimin başında uzanan cismimin üzerine durdum. Başımı dergâh-ı rahmetine kaldırıp bütün kuvvetimle feryad edip nidâ ediyorum: "El-aman, el-aman! Yâ Hannân! Yâ Mennân! Beni günahlarımın ağır yüklerinden halâs eyle!"

İşte, kabrime girdim, kefenime sarıldım. Teşyîciler beni bırakıp gittiler. Senin af ve rahmetini intizar ediyorum. Ve bilmüşahede gördüm ki, Senden başka melce ve mence yok. Günahların çirkin yüzünden ve ma'siyetin vahşî şeklinden ve o mekânın darlığından, bütün kuvvetimle nidâ edip diyorum:

"El-aman, el-aman! Ya Rahmân! Yâ Hannân! Yâ Mennân! Yâ Deyyân! Beni çirkin günahlarımın arkadaşlıklarından kurtar! Yerimi genişlet! İlâhî, Senin rahmetin melceimdir ve Rahmeten li'l-âlemîn olan Habib'in, Senin rahmetine yetişmek için vesilemdir. Senden şekvâ değil, belki nefsimi ve halimi Sana şekvâ ediyorum." Kabre, ahirete çok iyi inanmış bir insanın ağzından ancak çıkabilecek cümleler bunlar.

Evet, çok ama çok iyi inanmak lazım. Muhammed Kutup, yazdığı bir

kitabının adını "Hel Nahnu Müslimûn? - Biz Müslüman mıyız?" koymuş. Neden? Çünkü iman problemimiz var bizim. Kimse rencide olmasın bu sözlerimden ama maalesef gerçek bu. Kıvam, evi-işi ve camisi arasında mekik dokuyan Müslümanlar için de, gönüllerini yüce bir davaya kaptırıp yaşatma zevkiyle yaşamadan vazgeçen gönül erleri için de çok önemlidir. İbadet ü taatin, Allah'a yapılan kulluğun sürekli ve her gün artan bir ivme ile devamı, gündüzleri dünyaya açılıp, geceleri gözyaşlarıyla seccadesine kapanıp "Ya Rabbi! Ne yapıyorsam Senin adına yapıyorum. Beni affet!" diye dua dua yalvarma hep bu kıvamla olacak şeyler.

03.07.2009 - El-Kulûbu'd-Dâria: Yakaran Gönüller

El-Kulûbu'd-Dâria, tek sığınak bildiği İlahî dergâhın kapısını gözyaşlarıyla çalan, onun eşiğinde boyun büküp el pençe dîvan duran, tazarru ve niyazda bulunan, içini şerheden, dertlerini bir bir sayıp döken ve yana yakıla "derman" deyip inleyen kalbler demektir; bütün bu manaları çağrıştırmak üzere kısaca "Yakaran Gönüller" de denilebilir.

Bu kitap, Gümüşhanevî Ahmed Ziyaüddin Efendi'nin "Mecmuatü'l-Ahzâb" adlı üç ciltlik eserinden seçilen evrâd ü ezkârın (okunması âdet edinilen belli âyet, sûre, dua ve zikirlerin) yeniden tasnif edilmesi suretiyle hazırlanmıştır.

Son devrin Osmanlı ulemasından merhum Ahmed Ziyâüddin Efendi, 1813 yılında Gümüşhane'nin Emirler köyünde doğmuştur. Sadece zâhirî ilimlerle meşgul olmamış aynı zamanda bâtinî ilimleri de okumuş ve her iki sahada da icazet almıştır. Nakşibendî-Hâlidî şeyhlerinden birisi olan Gümüşhanevî Hazretleri, hayatını ilim ve irşada adanmış; 1893 senesinde İstanbul'da dâr-ı bekâya irtihal ederken geride onlarca eser bırakmıştır.

İşte, Hazret'in yâdigârlarından biri de, "Mecmuatü'l-Ahzâb" adlı yaklaşık ikibin sayfalık eser olmuştur. Gümüşhanevî Hazretleri, eserini talebeleriyle beraber büyük bir itina ile hazırlamış ve bu vesileyle onlarca Hak dostunun yüzlerce evrâd ü ezkârını bir araya getirmiştir. Mecmuada her bir hizbin ismini, müellifini, ne zaman ve ne şekilde okunacağını da belirtmiştir. Mesela, Hasan Basrî Hazretleri'nin, cumadan başlayıp haftanın her gününde bir bölüm okuduğu İstiğfar-ı Üsbûiyyesi'ni kaydetmiş, hangi güne hangi bölümün düştüğünü de göstermiştir. Ayrıca, kitapta, Hazreti Ali (kerremallahu vechehû), Hazreti Üsâme (radiyallahu anh), Muhyiddin ibn Arabî, Ebu Hasan Şazilî ve İmam Cafer-i Sâdık gibi maneviyat âleminin sultanlarının da "Üsbûiyye" adıyla andıkları ve haftanın her günü belli bir bölümünü okudukları hizibleri, virdleri, gece zikirleri, duaları, istiğfarları, istiâzeleri, tesbihleri, tehlilleri, salâvat ve na'tları vardır.

"Mecmuatü'l-Ahzâb", Bediüzzaman Hazretleri'nin de elinden hiç düşürmediği bir dua kitabıdır. Öyle ki, Hazreti Üstad'ın, yaklaşık üç mushaf-ı şerif hacmindeki bu kıymetli eseri her onbeş günde bir hatmetmeyi itiyad haline getirdiğini muhterem talebelerinden birkaç defa dinlemiştim. Demek ki, Nur Müellifi, her gün en az beş-altı saatini bu mecmuaya ayırıyor ve evrâd ü ezkârla

meşgul oluyormuş.

O Kaynağın Ne Olduğunu Şimdi Anladım

Burada, bir hatırayı arz edeyim: Büyük âlimlerden ehl-i kalb bir insan, Hazreti Üstad'ın iman hakikatlerini ele alışına, anlatışına, tahlillerine ve onları neşretmedeki üslubuna çok hayran kalıyor. Nur Risalelerinin, yazılması çok zor, pek kıymetli eserler olduğunu ve bunların sadece düşünüp taşınmakla kaleme alınamayacağını söylüyor. Eserlerin çoğaltılmasının ve neşrinin de ancak çok güçlü bir kaynağa dayanmak suretiyle gerçekleşebileceğini ifade ediyor. Nur Müellifi ve iman hizmeti hakkındaki takdirlerini her fırsatta dile getiriyor. Sonra birisi ona, Hazreti Üstad'ın başucundan hiç ayırmadığı "Mecmuatü'l-Ahzâb"ını gösterince, o zat diyor ki: "Şimdi o kaynağın ne olduğunu anladım; demek ki, Bediüzzaman'ın Rabb'imizle çok ciddi bir münasebeti var, Cenâb-ı Hak'la irtibatı pek kavî. O, Allah'a teveccühten bir lahza dûr olmadığı ve kat'iyen gevşeklik göstermediği için Mevlâ-yı Mûteâl de onu sürekli te'yid ediyor ve İlahî ihsanlara mazhar kılıyor."

Evet, Hazreti Üstad'ı hangi yanıyla ele alırsanız alınız, bir mükemmeliyet abidesi olarak karşınıza çıkıyor. "Ben hizmet ediyorum, evrâd u ezkârım eksik olsa da olur!" veya "Ben kendimi zikr ü fikre adadım, i'lâ-yı kelimetullah vazifesinde geri kalsam da mahzuru yok!" ya da "Şu işi tam yapayım, bunu ihmal etsem de olur!" demiyor. Tam bir denge insanı olarak yaşıyor; her hususta esas kabul ettiği iktisadı, zamanı iyi kullanma mevzuuna da uyguluyor. Asla israfa girmiyor ve hiçbir anını boşa geçirmiyor; her saatini dolu dolu değerlendiriyor. Dolayısıyla, kulluğa ait hiçbir vazifeyi ihmal etmiyor; günlük virdlerini ve zikirlerini de hiç aksatmıyor. Kendisi "Mecmuatü'l-Ahzâb"ın tamamını okuduğu gibi, ondan bazı kısımları da alıp, Cevşenü'l-Kebir, Şah-ı Nakşibend'in Evrâd-ı Kudsiye'si, Delâilu'n-Nur, Sekine, Münacât-ı Üveys el-Karnî, İsm-i Azam Duası, Münacât-ı Kur'an, Tahmidiye ve Hulâsatü'l-Hulâsa misillü duaları bir araya getirerek bir "hizip" yapıyor. Mecmua'nın tamamını okuyamayanlardan hiç olmazsa bu hizbi takip etmelerini istiyor. Hazret'i sevip sözlerine itimad edenler dünden bugüne o hizbi hep okudular, hâlâ da okuyorlar; bundan sonra da devamlı okumalılar.

Çünkü evrâd u ezkâr, i'lâ-yı kelimetullah yolunda mücahede eden bir mü'minin en önemli zâd ü zahîresi; Allah Teâlâ ile münasebetinin de emaresidir. Cenâb-ı Hak'ın gücüne ve kuvvetine, her şeye kâdir olduğuna ve her şeyi O'nun yaptığına inanan bir insan, bu inancının gereği olarak mutlaka Mevlâ-yı

Müteâl'e teveccüh eder, ihtiyaçlarının giderilmesini ve arzularının yerine getirilmesini sadece O'ndan ister. Dua eden bir kimse, bütün gönlüyle Allah'a yönelip yalvarışa geçebildiği takdirde, kendi beden ve cismaniyetinden kaynaklanan uzaklığı aşmış ve kendisine her şeyden daha yakın olan Rabb-i Rahîm'e kurbet kesbetmiş olur.

Eser Nasıl Hazırlandı

Öteden beri çok değer atfettiğim "Mecmuatü'l-Ahzâb"ın bütün hizmet erlerinin başucu kitaplarından birisi olması gerektiğine inandım. Fakat eserin eski nüshaları yeni nesillerin rahatlıkla okuyabileceği şekilde olmadığından bu düşüncemi yeterince dile getirememiştim.

Gerçi, Gümüşhanevî Hazretleri, döneminin şartları zaviyesinden, olabilecek en güzel çalışmayı ortaya koymuştu; heyhat ki, o günün yazı ve baskı teknikleri yüzünden bu nadide eser bazı hatalara maruz kalmıştı. O dönemde matbaalar çok ibtidaî olduğundan dolayı baskı sırasında bir kısım yanlışlıklar yapılmış ve sonra da bu kıymetli mecmua hatalarıyla öylece kalmıştı. Daha sonraları, Gümüşhânevi Hazretleri'nin bizzat kendisi asıl nüsha üzerinde bazı tashihlerde bulunmuştu; ayrıca, farklı matbaalar tarafından elyazması nüshalardan fotokopi olarak tab'edilen baskılarda da, metin kenarlarına yer yer bir kısım tashihler ve şerhler düşülmüştü. Ne var ki, bu kitap, genellikle o ilk baskılardaki haliyle çoğaltılmıştı; zira o tarihlerde hemen herkes Arapça bildiği ve kıraat esnasında baskı hatalarını kolayca fark edip düzgünce okuduğu için, mecmuanın tashih edilerek yeniden basılmasına lüzum duyulmamıştı. Böylece, Merhum'un hassasiyet, itina ve dikkatine rağmen, eser teksir edilirken ortaya çıkan cümle, kelime ve hareke hataları günümüze dek sürüp gelmişti.

Bu hususlar nazar-ı itibara alınınca, "Mecmuatü'l-Ahzâb"ın tekrar gözden geçirilerek yeni bir tasnif ve güzel bir baskı ile daha geniş kitlelerin istifadesine sunulabileceği düşüncesi hâsıl oldu. Önce kitap baştan sona birkaç defa taranarak muhafaza edilecek ya da kitap haricinde tutulacak virdler tefrik edildi.

Hazreti Üstad'ın düzelttiği yerler de göz önünde bulundurularak, seçilen metinler üzerinde tashih çalışması yapıldı; eser birkaç kere de lafız, gramer ve hat hatalarını giderme maksadıyla okundu. Tashihler tamamlandıktan sonra, bu defa da dinî kaynaklarda Ashab-ı Bedir arasında ismi zikredildiği halde, bu dua kitabında adı anılmayan sahabîlerin isimlerinin derc edilmesi gibi bazı ilaveler yapıldı. Kitabın sonuna İmam Bûsîrî'nin Kaside-i Bürde'si ve Kaside-i

Mudariye'si ile beraber câmi' bir salât ü selam da eklendi. Bugünkü kuşakların rahatlıkla okuyabilecekleri bir dizgi ve isimlendirme metodu izlendi; peygamberlerin münacaatlarının yanı sıra, Hazreti Ebû Bekir ve Hazreti Ali Efendilerimiz gibi Ashab-ı Kirâm'ın yakarışları, Üveys el-Karnî, Abdülkadir Geylanî, Muhyiddin ibn Arabî, İmam Zeynülâbidîn, İmam Gazâlî, Ebu Hasan Şâzilî, Hasan Basrî gibi her dönemden pek çok İslâm büyüğünün duaları ile Esmâ-i Hüsnâ, değişik hal ve şartlarda okunacak dualar, çeşitli tarikatlerin zikirleri, günlük ve haftalık virdler belirli bir düzen içinde sıralandı. Böylece, 590 kûsur sayfalık bir eser ortaya çıktı ve adına da -başta da ifade ettiğim gibi- "El-Kulûbu'd-Dâria" denildi.

10.07.2009 - Anlamını Bilmek, Duaya Derinlik Katar

Bir duayı, manasını da anlayarak okumak daha engin mülâhazalara açılmaya ve daha derin hislerle dolmaya vesile olur. Bazı ifadeler vardır ki, okuyan ya da dinleyen insanın yüreğini ağzına getirir.

Hususiyle, Hak dostları daha önce kimsenin söylemediği ve hiç matbaa mürekkebi görmemiş sözler söylerler. Onlar aşk u iştihaklarını, Allah'a karşı o kadar saygılı, üslup itibarıyla o kadar ince ve Mevlâ-yı Müteâl'e o kadar layık bir eda ile seslendirirler ki, o ifadeler karşısında kalbinizin ritmi değişir, bayılacak gibi olursunuz ve kendinizi yere atarsınız.

Hazreti Şah-ı Geylanî'nin Evrâd-ı Kudsiye'sini ilk defa okuduğum zaman bana çok tesir etmişti. Adeta kendimden geçmiştim; Hazret'in Cenâb-ı Hak'la münasebetine, O'na içini döküşüne ve Rabb-i Rahim'e hitap ederken seçtiği kelimelere hayran kalmıştım. Hacı Kemal Efendi, duadan çok etkilendiğimi görünce hemen yanıma gelmiş ve "Hocam, size o kadar tesir eden dua hangisi?" demişti. Evet, gönlün sesi-soluğu olan o sözler karşısında müteessir olmamak elde değildi.

Bu açıdan, okunan evrâd ü ezkârın manalarını bilmek, insana engin bir ruh haleti kazandırır; yakarış heyecanlarını tetikler, konsantrasyonun temin edilmesini sağlar ve dudaklardan dökülen kelimelerin dilden değil gönülden kopup gelmesine zemin hazırlar. Bu itibarla da, keşke herkes okuduğunu anlasa, o büyük insanların hissiyatlarına ortak olsa ve o derin manalarla dolup manen doysa.. bu arzulanan bir neticedir. Ne var ki, böyle bir anlama söz konusu olmayınca, yapılanın hiçbir işe yaramadığını düşünmek de kat'iyen doğru değildir. Kur'an-ı Kerim'in ayetleri ve Resûl-i Ekrem (sallallahu aleyhi ve sellem) Efendimiz'in duaları zatında nuranî olan ifadelerdir. "El-Kulûbu'd-Dâria" isimli dua kitabında yer alan sözlerin çoğu, Kur'an-ı Hakîm'den ve İnsanlığın İftihar Tablosu'nun (aleyhi ekmelüttehayya vetteslimat) dualarından mülhemdir; ayet-i kerimelerden ve hadis-i şeriflerden alınmış, format değişikliği yapılarak farklı bir şekilde yeniden seslendirilmiştir. Dolayısıyla, biz onların manalarını hiç bilmesek de, abdestimizi alır, kıbleye dönerek oturur, saygılı durur, gönlümüzü Cenâb-ı Hakk'a tevcih eder, huzur-u kalble o duaları okur ve Allah Teâlâ'ya karşı bir dilenci edasıyla ellerimizi açarsak umulan sevaba ulaşırız.

Evet, dualardaki derin manaları his, akıl ve mantığımızla yakın takibe alıp

onlardan azamî istifade etmemiz için Arapçayı anlamak ya da o virdlerin Türkçe meallerini okumak lüzumludur ve bu olsa çok iyi olur; fakat o olmayınca, duanın hiçbir fayda sağlamayacağını zannetmek de yanlıştır. Bir kere, manası ister anlaşılsın isterse de anlaşılmasın, duayla meşgul olmanın kendisi bir teveccühtür; dua ile değerlendirilen zaman da başlı başına bir teveccüh vaktidir. İnsan, arzularını yalnızca Allah Teâlâ'nın is'af edebileceğine, ihtiyaçlarını sadece O'nun giderebileceğine inanır ve bu inançla Cenâb-ı Hakk'a yönelirse o müddet zarfında onun kalbi, hisleri, latifeleri çok istifade eder, ihsasları dua boyunca demlenir ve insan huzurda bulunuyor olmanın lezzetiyle zaman zaman kendinden geçer. Dolayısıyla, tazarru ve niyaz yine kâmet-i kıymetince eda edilmiş olur; kazandıracağı mükâfatı yine kazandırır ve okuyan kimseyi Allah'a yaklaştırır.

Arapça kadar Türkçeyi de iyi bilmek gerek

Şüphesiz, daha baştan heyecanı tetikleme, konsantrasyonu temin etme, kalb ve ruhun yanı sıra akıl ve mantığı da besleyip doyurma açısından, takip edilen virdlerin mealinin okunması çok faydalı olacaktır. İnşallah ileride, Arapça ile beraber Türkçeyi de iyi bilen ve her iki dildeki temel espriye vakıf olan bir arkadaşımız, bazı yerlerde derkenar yaparak, bir kısım haşiyeler (şerhler, açıklamalar) düşerek el-Kulûbu'd-Dâria'yı tercüme edebilir. Bir cümledeki kelimelerin tek başlarına bulundukları zamanki anlamlarını değil de, cümle içindeki konumlarını, diğer sözcüklerle bir araya geldikleri zamanki manalarını ve üzerlerine yüklenen mazmunları (nükteli, sanatlı, ince sözleri) nazar-ı itibara alarak; bir de, "Bu mefhumu Türkçe dile getirseydim, nasıl ifade ederdim?" ölçüsüne bağlı kalarak o güzel duaları dilimize çevirebilir.

Evet, el-Kulûbu'd-Dâria gibi kitapları ya da onlardaki bazı metinleri Türkçeye çevirirken, deyimleri, atasözlerini ve bazı hususi tabirleri dilimizin temel espri ve genel özellikleri açısından değerlendirip, dil zevkimize uygun şekilde manalandırmak da çok önemlidir. Mesela, bir velinin, "Allah'ım, halimi Senin bilmen, benim onu şerhetmeme ihtiyaç bırakmıyor!" şeklindeki sözünü, kelimesi kelimesine tercüme etmek yerine, "Halim sana ayan, söze ne hâcet!" diyerek Türkçeye aktarmak daha hoş düşebilir. Bu açıdan, harfi harfine mana vermeye çalışmamak ve kelimelerin ilk anlamlarına takılıp kalmamak gerekir; çünkü Kur'an-ı Kerim meallerinin bazılarında olduğu gibi, kelime kelime tercüme meseleye darlık getirir; sözün ruhunu ve cümlenin ışığını söndürür. Öyleyse, anlatılmak istenen hususu ve o sözün maksadını kendi dilimizde nasıl ifade ediyorsak, onu o şekilde meallendirmek, en azından parantez içinde belirtmek

icap eder. Böylece, dua edecek olanlar, önce okuyacakları yerlerin Türkçesine bakarlar, sonra da Arapçasını okurlar.

Özetle

- Bir duayı, manasını da anlayarak okumak daha engin mülahazalara açılmaya ve daha derin hislerle dolmaya vesile olur. Bazı ifadeler vardır ki, okuyan ya da dinleyen insanın yüreğini ağzına getirir.
- Okunan duaların manalarını bilmek, insana engin bir ruh haleti kazandırır; yakarış heyecanlarını tetikler ve dudaklardan dökülen kelimelerin dilden değil gönülden kopup gelmesine zemin hazırlar.
- Dualardan azamî istifade etmemiz için Arapçalarını anlamak ya da Türkçe meallerini okumak lüzumludur ve bu olsa çok iyi olur; fakat o olmayınca, duanın hiçbir fayda sağlamayacağını zannetmek de yanlıştır.

Yakaran gönüller halkasından ayrılmamak gerek

Şayet, inanan insanlar bir dua kitabındaki duaları paylaşır ve manevî bir halka yapmış gibi her gün belli bir sıraya göre okurlarsa, o zincire dâhil olan herkesin amel defterine o dua kitabının tamamını okumuş olma sevabı yazılır.

Bu hakikat, İhlâs Risalesi'nde misalleriyle anlatılır; dört beş adamdan, biri gazyağı, biri fitil, biri lâmba, biri şişe, biri kibrit getirip iştirak niyetiyle bir lâmbayı yaksalar, onlardan her birinin tam bir lâmbaya mâlikmiş gibi istifade edeceği ve aydınlanacağı ifade edilir. Hazreti Üstad, bu misali verdikten sonra mealen şöyle der: "...Aynen öyle de, uhrevî amellerde ihlâs, kardeşlik ve birlik sırrı ile dayanışma ve ortak iş üretimi meydana gelir. Neticede, o ortaklıktan hâsıl olan bütün sevaplar, iştirakçilerin her birinin amel defterine eksiksiz olarak yazılır. Bu husus hakikat ehline tespit edilmiştir. Cenab-ı Hakk'ın rahmetinin enginliği ve kereminin bolluğu bunu gerektirir." Demek ki, bin kişinin dâhil olduğu bir halkada yer almak, hasenât defterine o bin adamın hepsinin sevabını kaydettirmeye vesiledir. Bu itibarla, böyle büyük bir manevî şirketten hisse alma ve o şirketin kârına ortak olma çok mühim bir meseledir.

Bu sebeple bizler, M. Lütfi Hazretleri'nin,

"Ey tâlib-i feyz-i Hudâ gel halkaya, gir halkaya!

Ey âşık-ı nûr-i Hudâ gel halkaya, gir halkaya!"

Davetine icabet ederek, bir manevî şirkete de biz başvurmalı ve halkadaki yerimizi almalıyız.

Hasılı; dua halkaları, kalbî ve rûhî hayata sıçrama faslı gibidir.. Herhangi bir halkada gönüllerini göklere bağlamış ve kendilerini uhrevîliklere salmış zâkirler, ötede kim bilir ne kevserler ne kevserler içeceklerdir. Adanmış ruhlar, "Yakaran Gönüller" in dua halkasından hiç ayrılmamalı, ruh haleti itibarıyla bast (inşirah, neş'e ve sevinç) anlarında başkalarına şevk kaynağı olmalı, kabz (gönül darlığı) yaşadıkları zamanlarda da dostlarının kanatlarıyla uçmalı; fakat ne yapıp edip yol yorgunluğunu tazarru ve niyazla aşmaya çalışmalıdırlar. Halkanın dışında kalanlar, dışta kalmış sayılırlar; -hafızanallah- zamanla heyetten de kopup ayrılırlar. Halkanın içinde bulunanlar ise Allah Teâlâ'nın bütün halkaya teveccühü ölçüsünde sevaptan nasıpdar olurlar. Onlar kalb ve ruh ufku itibarıyla tutukluk yaşadıkları anlarda bile, dâhil oldukları halkadaki arkadaşlarının sînelerinden kopup gelen inanç ritimli sesler ve rikkat yüklü inilti sayesinde haşyetle dolar ve canlılıklarını hep korurlar.

Haftanın Duası

Yüce Mevlâ'mız! Senin masum kullarına adavet besleyen amansız ve emansızların elleri bize uzanmasın! Şayet, kendilerini kin, haset, düşmanlık ve zulüm gibi çirkin sıfatların mahbusu haline getirmiş o tali'sizlerin hidayetini murad buyuruyorsan en kısa zamanda onların kalblerini de İslam, Kur'an ve iman istikametinde yumuşat! Yok eğer ıslahları kâbil değilse, çirkin ve menfur emellerine ulaşmalarına asla fırsat verme!.

Sözün Özü

Kur'an tilavet ederken, O'nun enginliğine yakışır bir ruh haletini yakalamaya çalışmalıyız. Sormalıyız kendi kendimize: ruh var mı, mana var mı benim okuyuşumda? İhlas var mı, Kur'an saygısı var mı? Telaffuz ettiğimiz her kelimeyi duyarak seslendiriyor muyuz? Eğer, bütün bu sorulara "evet" cevabı veremiyorsak, "Kolunu-kanadını kırdın İlahî kelimamın." diyerek nefsimizin başını ezebiliyor muyuz?

17.07.2009 - O Gece Sema Bayram Ediyordu

Peygamber Efendimiz'in (sallallâhu aleyhi ve sellem) dünyayı teşriflerine mekân olarak Kâbe'den başka herhangi bir yerin anne rahmi olabilmesi mümkün değildir. Eğer, "Allah (cc), varlık arasında en kudsî yer olarak Kâbe'yi görmüştür. Beytullah binası da buna bir işarettir. Ayrıca 'Allah'ın baktığı yer orasıdır, Cenâb-ı Hakk'ın isim ve sıfatlarının halîtası buradadır." denmişse, şüphesiz Peygamber Efendimiz'in (sallallâhu aleyhi ve sellem) dünyayı şereflelendireceği yer de, en mübarek '*Buk'a (toprak parçası)*' sayılan Kâbe olacaktır.

Evet, Nebiler Serveri'nin başka bir yerde doğması düşünülemez. O (sallallâhu aleyhi ve sellem), ancak Kâbe'nin rahm-i mâderinde neş'et edebilir. Annesi bir başka yerde olsaydı bile, gelip O'nu Kâbe'de dünyaya getirmeliydi. Çünkü insanlar arasında bütün İlâhî isim ve sıfatların hareket ve odak noktası olan Hz. Muhammed Mustafa'yı (sallallâhu aleyhi ve sellem), bütün bu isim ve sıfatların bir nokta-i mihrâkiyesi olan Kâbe'den başka bir yer besleyemezdi. Allah Resûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem), Kâbe'den 53 yaşında iken ayrılmıştır. Kâbe, Nebiler Serveri'ni, her şeye rağmen bağrında besleyen bir ana gibidir. Ama o, mehîb ve mehâfetli bir anadır. İhtimal onun böyle olması da, Efendimiz'in (sallallâhu aleyhi ve sellem), maruz kaldığı değişik musibet ve belâlar karşısında metafizik gerilimini yitirmeden dayanması ve daha pek çok kabiliyet ve istidatlarını inkişaf ettirmesi açısından büyük bir önem arz etmektedir.

Allah Resûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem), Kâbe'yi görmüş, ondaki esrarı, âlem-i şehâdetteki bir insanın kabiliyet, istidat ve zâhir-bâtın bütün hisleri ve tecessüsleri ile alabildiği kadar almıştır. Oysaki Kâbe'nin hakikati, göklerin ötesinde, Sidretü'l-Müntehâ'dadır. Efendimiz'in (sallallâhu aleyhi ve sellem) miracı da Sidretü'l-Müntehâ ile noktalanmıştır. Bir taraftan Nebiler Serveri (sallallâhu aleyhi ve sellem) Miraç'ta semaların eteklerini cevherlerle doldurmuş, onlar da O'nunla şeref kazanmışlardır. Çünkü onlara, o güne kadar bekledikleri O Dürr-i Yektâ'nın solukları ulaşmış ve onlara bir visal yaşatmıştır. Diğer taraftan Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem), miraç esnasında değişik yerlere uğrayıp geçmiş, her yerde kendisine 'Top senin, çevkân senin.' denmiş ve O, bu muhteşem istikballe gidip tâ Sidretü'l-Müntehâ'ya kadar yükselmiştir. Sidretü'l-Müntehâ, O'nun için bile aşılmaz bir yerdir. Zira orası, insan ufkunu aşan bir hazîredir. Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) de nihayetinde diğer

varlıklar gibi yaratılmış biridir.

Evet, Sidretü'l-Müntehâ'ya kadar Efendimiz'in (sallallâhu aleyhi ve sellem) geçtiği yerler, O'nunla şereflendirilmişlerdir. Çünkü şimdiye kadar böylesine uzun bir yolculuk yapacak, Sidretü'l-Müntehâ'ya ulaşacak ve bizzat Mütekkellim-i Ezelî'den kelâm ahzedecek dereceye hiç kimse yükselememiştir. Bu meseleyi bir teşbih ile ifade edecek olursak, bir yönüyle Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem), kendisine analık yapan Kâbe'den ayrılırken hüznüyle ayrılmış, fakat diğer bir yönüyle de, Kâbe'ye 'Sen ayrı ben ayrı.' diyerek, aralarındaki özdeşliğe karşı bir tavır koymuştur. Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) Medine'deki o muhteşem karşılanma merasimiyle de, Kâbe'den ayrılığın vermiş olduğu hüznüne teselli bulmuştur. Medine, İnsanlığın İftihar Tablosu'na bağrını açmış, O da Kâbe için yaptığı gibi, Medine için de dua etmiş ve orası da üns esintileri ile dolmuştur.

Ayrıca Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem), peygamberliğini sema ehline göstermek için bütün gökleri dolaşmış, başta diğer peygamberler olmak üzere bütün gök halkı, Medinelilerin hicret esnasında Allah Resûlü'nü 'Üzerimize ay doğdu...' diyerek karşıladıkları gibi, O'nu büyük bir coşku ile istikbal etmişlerdir. Efendimiz, pek çok kapıdan geçmiş, kendisini karşılayanları, hattâ kendisine refakat eden Cibrîl'i bile belli bir noktadan sonra geride bırakmış ve her şeye perdesiz, engelsiz ulaştığı bir noktada Kâbe'nin Sidretü'l-Müntehâ'daki hakikati ile yüz yüze gelmiştir.

Allah Resûlü, mirâcı anlatırken, *'Öyle bir noktaya ulaştım ki, kader kalemlerinin cızırtılarını duydum.'* buyurmuştur. Efendimiz'in Sidretü'l-Müntehâ'da Cenâb-ı Hakk'ın cemalini kemmiyetsiz, keyfiyetsiz, hâilsiz ve perdesiz bir şekilde müşahade etmesi de söz konusudur. Ayrıca O (sallallâhu aleyhi ve sellem), enbiyâ-ı izâmı da ayniyet içinde müşahade etmiş, onlarla zaman üstü görüşüp konuşmuştur. İşte İnsanlığın İftihar Tablosu, böyle bir buudda seyahatini yaparken, Kâbe'nin hakikati ile de buluşmuş ve böylece kendisini besleyen anayı tanımış, onun elini öpmüş ve onunla denk hale gelmiş veya onu aşmıştır. Bu, O'nun (sallallâhu aleyhi ve sellem) için hem anasına karşı bir hasret giderme, hem de o terbiye ve edep insanına, terbiyesini ortaya koyma fırsatı, gök ehline de bu büyük vuslatı gösterme merasimi idi. Bu şehrayinde belki de, bizim bilemediğimiz âlemlerde binlerce, yüz binlerce şahaplar sağa sola saçılmıştır. Çünkü, yeryüzü yaratıldığı günden itibaren gökteki yıldızlar böyle bir şehrayine asla şahit olmamışlardır. Oyle ki o gece âdeta yıldızlar, kaldırım taşları gibi o Dürr-ü Yektâ'nın ayaklarının altına serilmiştir. Evet, O'nun

ruhunun vüs'ati ile mesele ele alınınca, zaten bunu başka bir şekilde ifade etmek de mümkün değildir.

Allah (cc), Nebiler Serveri'ni değişik âyât u beyyinâtı ile arz dakilere anlatarak O'nun kim olduğunu tespit ve tescil ettikten sonra, miraç mucizesi ile de gökler ehline tanıtmıştır.

Kâbe, Kalblerin Birliğini Sağlayan Binadır

Cenâb-ı Hakk'ın isimlerinin, sıfatlarının veyahut Zâtî tecellilerinin varlıklarla irtibatı düşünüldüğünde, her varlığın belli tecellilerle meydana geldiği anlaşılabacaktır. İnsan, yaratılmışlar arasında en şerefli varlıktır.

İnsanlar arasından seçilen bilhassa büyük peygamberler ise, bütün yaratılmışlar içinde husûsî tecellilere mazhar olmuş kullardır. Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) de, bu peygamberler arasında kaymak gibidir. Bu sebeple O'na kaymak', 'öz' ve 'hulâsa' mânâsına 'Mustafa' denmesi boşuna değildir. Hatta meleklerin Hz. Âdem'e 'safıyyullah' demelerinin sebebinin, Hz. Âdem'in ruhunda gizlenmiş ve zamanı geldiğinde zuhur edecek olan böyle bir saffet olduğu da söylenebilir.

Yine Nebiler Serveri, makam itibarıyla makam-ı cem'in sahibi olduğundan, bütün enbiyâ-i izâmın en has varisidir. O (sallallâhu aleyhi ve sellem), vazifeleri itibarıyla bütün enbiyâ-i izâma ait hususiyetleri şahsında toplamış olup, kâinattaki onlara ait mânânın bir fihristidir. Bu itibarla İnsanlığın İftihar Tablosu, 'özün özü'dür. Bu hakikatten hareketle, *'O olmasa idi, kâinat da olmazdı.'* denebilir.

Bir diğer açıdan, hakîkî mânâda kâinat ve onun gerçek yorumu Efendimiz'le (sallallâhu aleyhi ve sellem) anlaşılmış ve O'nun tarafından anlatılmıştır. Eğer Allah Resûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem), kâinatın mânâsını ve kâinat gerçeğini anlatmasa, mânâlandırmasa ve yorumlamasaydı, kâinat mânâsız ve karışık bir kaostan ibaret kalacaktı.

Efendimiz'in Kâbe'yle münasebetine gelince; Kâbe, insanların kalblerinin vahdetini sağlayacak bir binadır ve insanların yanlış yere yönelmemeleri için yapılmıştır. Fakat haddizatında Kâbe, arzın merkezinden Sidretü'l-Müntehâ'ya kadar, arz yaratıldığından beri etrafında meleklerin tavaf ettiği muallâ bir yerdir. Orası bir tecelligâh-ı ilâhî ve bir metâf-ı kudsiyândır. Bu, Kâbe'nin mülk yönüdür.

Mekke ise, Kâbe'nin zarfı gibidir. Mekke, böyle yüce bir mânâyâ zarf olması

itibarıyla büyük bir kıymet kazanmış ve mübarek bir yer olmuştur. Kâbe'yi sînesinde barındıran Mekke'ye gelişigüzel 'ana' denmemiştir. Kur'ân, onu doğrudan doğruya '*Bütün beldelerin anası*' olarak isimlendirmiştir. (En'âm Sûresi, 6/92; Şuarâ Sûresi, 42/7) Çünkü bütün beldelerin Kâbe ile bir göbek bağı vardır. Ve bütün beldelere hükmedebilecek evrensel bir peygamber ancak Kâbe'de doğabilir. Dolayısıyla Kâbe gibi, Mekke de metâf-ı kudsiyân olmuş, Hz. Âdem'den bu yana bütün kudsîler hep oraya koşmuş ve onun hariminde ölmek istemişlerdir. Ehl-i tahkikin keşif ve ifadelerine göre, insanların tavaf ettiği o yerde yüzlerce peygamberin medfeni (kabri) vardır.

Haftanın Duası

Ey, varlığı canlarımızın cânı, nûru gözlerimizin ziyası Yüce Varlık! Kalb katılığından, gafletten, başkalarına bâr olmaktan, aşağılıktan, aşağılanmaktan, miskinlikten; cehaletten ve faydasız bilgiden; ürpermeyen gönülden, doyma bilmeyen nefisten, kabul edilmeyen duadan; nimetlerinin zeval bulmasından, lütuflarının değişip başkalaşmasından; ansızın bastıran azabından, gelip çatan gazabından Sana sığınıyoruz!

Sözün Özü

Efendimiz,"Müjdeler olsun nefsine hakim olana!.. Müjdeler olsun (misafir kabul etme hususunda) evini geniş ve müsait tutana!.. Müjdeler olsun hataları karşısında gözyaşı dökene!.." diyerek ümmetine âdeta üç basamaklı bir miraç yolu göstermiştir. Gözyaşının kıymetini de şöyle ifade buyurmuştur: "İki göz vardır ki, cehennem ateşi onlara dokun(a)maz: Birisi gözü yaşlı Hak erinin, diğeri de Allah yolunda nöbet tutan yiğidin gözleridir."

24.07.2009 - Bir Kere Değil On Kere Hizmet Ettin

Hiç şüphesiz seyahatin dinimizi anlatma hususunda çok önemli bir yeri vardır. Onun irşad ve tebliğdeki bu ehemmiyetini anlamak için Efendiler Efendisi'nin (sallallâhu aleyhi ve sellem) şu nurefşan beyanını hatırlayabiliriz: O buyuruyor ki; "Ümmetimin seyahati Allah yolunda cihaddır." (Ebu Dâvud, Cihad 6).

Cihadın değişik mânâları vardır. Bunlardan birisi maddî cihaddır ki vatan ve millet düşmanlarıyla karşı karşıya gelme, yaka paça olma demektir. Bu, cihadın bir buududur. Cihadın diğer bir buudu ise i'lâ-yı kelimetullahıdır. Yani Allah'ın adının gönüllerde yüceltilip yayılması için cehd ve gayret içinde olmaktır. İşte bu mânâda cihad her zaman cari ve her zaman yapılması gereken mukaddes bir vazifedir. Hem öyle bir vazifedir ki, biz, dua ve isteklerimizde bir gaye-i hayal, bir mefkûre hâlinde hep onu ister ve sürekli; "Allah'ım! Din-i Mübîn-i İslâm'ın dünyanın dört bir yanında şehbal açmasını nasip eyle ve bizi de bu işte istihdam buyur." diye talepte bulunuruz.

Hem Efendimiz'in (sallallâhu aleyhi ve sellem) beyanları içinde cihada denk ikinci bir amel yoktur ve ona denk bir şey yapılamaz. Bu husus Ebu Hureyre Hazretleri'nin rivayet ettiği bir hadis-i şerifte şöyle anlatılmaktadır: "Allah Resûlü'ne (sallallâhu aleyhi ve sellem) bir gün şöyle bir soru sordular: '*Ey Allah'ın Resulü! Allah yolunda yapılan cihada hangi amel denk olur?*' Buyurdular ki, '*(Başka bir amelle) ona güç yetiremezsiniz.*' Soruyu soranlar ikinci ve hatta üçüncü sefer tekrar sordular: Resûlullah (sallallâhu aleyhi ve sellem) her seferinde aynı cevabı verip: '*(Bir başka amelle) ona güç yetiremezsiniz.*' dedi ve sonra şunu ilave etti: '*Allah yolunda mücahede edenin misali, mücahid cihaddan geri dönünceye kadar hiç ara vermeksizin oruç tutan, namaz kılan ve Allah'ın ayetlerini okuyup duran kimse gibidir.*'" (Buhârî, Cihad 2; Müslim, İmâret 110)

Niyetin Enginliği

İşte yukarıda anlatılanlar muvacehesinde umumi mânâsıyla cihadı ele aldığımızda, bu ümmetin seyahatinin daha ziyade cihada bağlandığını görüyoruz. Öyleyse kendini irşad ve tebliğe adanmış hakikat gönüllüleri de her şeyden önce i'lâ-yı kelimetullah niyetiyle seyahat etmeli ve yolculuklarını Din-i Mübîn'i anlatma gayesine bağlamalıdır. Bu noktada "*Ameller (başka değil) ancak niyetlere göredir; herkesin niyeti ne ise eline geçecek odur.*" (Buhârî,

Bed'ül-vahy 1) hakikatini hatırlayabiliriz. İşte insan bu sağlam niyetle yola çıkabilirse yapabildiği kadar cihad vazifesini yapar; yapamadıklarını da Allah (celle celaluhu) o halis niyete bir karşılık olarak yapmış gibi kabul buyurur.

Zaten kulluğun temelinde de bu espri söz konusu değil midir? Diyelim ki biz altmış sene yaşıyoruz. Bu altmış senenin bütününe ibadetle geçiremiyoruz. Ömrümüzün bir hayli vakti uykuda ve çocukluk çağında geçerken; bir kısmı da hastalıklarla geçiyor ve neticede biz Rabb'imize karşı kulluğumuzu hakkıyla ifa edemiyoruz. Fakat Allah (celle celâlûhu) onu tamam olarak kabul buyuruyor. Konuyla alâkalı bir başka misal olarak da şunu söyleyebiliriz; bir mü'min gece yatmaya hazırlanırken "Bir dinleneyim de kalkıp sabah namazımı zinde olarak kılayım" mülâhazasıyla uyursa Efendimiz'in (sallallâhu aleyhi ve sellem) müjde dolu beyanları içinde onun solukları bile tesbih olur. İşte bu, niyetle boşluk doldurma mevzuudur.

Şimdi asıl konumuza dönecek olursak eğer biz ta baştan i'lâ-yı kelimetullah ve ruh u revani Muhammedî'nin şehbal açması adına sağlam bir niyetle yola çıkar ve niyetimizi işin sonuna kadar koruyabilirsek, seyahat boyunca boşluklarımız olsa, maksadımızı tam tasarlayıp canlandıramasak, onu kâmil mânâda tam temsil edemesek bile öyle inanıyor ve ümit ediyoruz ki Allah (celle celâlûhu) rahmetiyle boşluklarımızı dolduracaktır.

Özetle

- Kendini irşad ve tebliğe adanmış hakikat gönüllüleri de her şeyden önce i'lâ-yı kelimetullah niyetiyle seyahat etmeli ve yolculuklarını Din-i Mübîn'i anlatma gayesine bağlamalıdır.
- Bir mü'min gece yatmaya hazırlanırken "Bir dinleneyim de kalkıp sabah namazımı zinde olarak kılayım" mülâhazasıyla uyursa Efendimiz'in müjde dolu beyanları içinde onun solukları bile tesbih olur.
- İnsanlara hak ve hakikat adına faydalı bir şeyler anlatmak niyetiyle yola çıkan birinin yol boyunca davranışları, benzini, emeği, enerjisi, yorgunluğu... bütün bunlar ahi-rette o kişinin sevap kefesine konulur.

Yolculukta dua ve evrâd u ezkâr

Sünnet-i seniyyeye bakıldığında, yolculuğa çıkış anından bineğe oturulduğu esnaya, gidilen beldenin görüldüğü andan o beldeye giriş vaktine, dönüş yolundan aile fertlerinin yanına ulaşıldığı ana kadar yolculuğun âdeta her karesinin dualarla dolu dolu geçirildiğini görüyoruz.

Mesela sahih kaynaklarda Ruh-u Seyyidi'l-Enâm Efendimiz'in (aleyhi elfü elfi salâtin ve selâm) bir sefere çıkarken biniti üzerine oturunca önce üç defa tekbir getirdiği, sonra şu ayeti okuyup şöyle dua ettiği rivayet edilmektedir:

"Bunları bizim hizmetimize veren Cenâb-ı Hakk'ı tesbih ve takdis ederiz; O yüceler yücesidir, her türlü eksiklikten münezzehtir. Allah lütfetmeseydi biz buna güç yetiremezdik. Muhakkak ki biz sonunda Rabb'imize döneceğiz." (Zuhruf, 43/13-14) Allah'ım, bu yolculuğumuzda Senden her türlü iyilik, hayır, takva ve hoşnut olacağın ameller istiyoruz. Allah'ım, bu seyahatimizde bize kolaylıklar ihsan eyle, mesafeleri bize yaklaştır. Allah'ım yolculuk boyunca bizim sahibimiz, arkada kalan çoluk çocuğumuzu da görüp gözeten Sensin. Allah'ım, yolculuğun meşakkatinden, tasalı, kederli, kırık dökük, morali bozuk ve buruk bir duruma düşmekten, mal, aile ve çoluk çocuğun kötü bir duruma maruz kalmasından Sana sığınırım." (Müslim, Hac 425. Ayrıca bk. Ebû Dâvûd, Cihad 72; Tirmizî, Daavât 45-46.)

Sahabe efendilerimizin (radıyallâhu anhüm ecmain) ne güzel hâlleri vardır. Mesela onlar sefer esnasında aşk, heyecan ve coşku içerisinde tekbirat u tesbihatta bulunur, gürül gürül dua ederlerdi. Evet, onlar gidecekleri yere sürekli Allah'ı anarak gidiyor; tesbihat, tahmidat, tekbiratla âdeta kanatlanıyor ve böylece gafletten uzak bir hayat yaşıyorlardı.

İşte sahabe efendilerimizin bu hâlinin, bugün de aynı şekilde hayata taşınması, hayata hayat kılınması gerektiğini düşünüyorum. Biz de herhangi bir vasıtaya bindiğimizde Efendiler Efendisi'nin yaptığı duaları yaparak gideceğimiz yere gidelim ve seyahatimizi gafletten uzak bir şekilde gerçekleştirmeye çalışalım.

Yolculuk esnasında musibetlerden korunmak ve seyahati bereketlendirmek için daha başka dualar da okunabilir. Mesela, her ne kadar me'suratta yeri olmasa da, Ayete'l-kürsi belalardan korunma adına çok önemli mânevî bir zırh olarak görülmüştür. Ezcümle, bir hak dostundan vasıtaya binince yedi defa Ayete'l-kürsi'nin okunması gerektiğini duymuştum.

Ayrıca üzerinize aldığınız, disiplin olarak benimsediğiniz bir evrâd u ezkârınız varsa yolculuk süresince onu da okuyabilirsiniz. Bazen mesela Salât-ı Tefriciye'yi okuyarak da Efendimiz'e (sallallâhu aleyhi ve sellem) salât ü selâm getirebilirsiniz. Yol arkadaşlarınızla paylaşabilir veya kendiniz de yolun uzunluğuna göre 4444 rakamını tamamlayabilirsiniz. Bütün bunları yapmak suretiyle gevezelik etme durumuna düşmekten kurtulmuş olursunuz.

Haftanın Duası

Ey Yücelerden Yüce Rabb'im! Bütün mal ve mansıp sahipleri kapılarını sürmelediler. Sen'in yüce dergâhının kapısı ise asla kapanmaz ve dilekte bulunanlara her zaman açıktır.

Ya İlâhî! Ulu dergâhına sığınan bu kimsesiz kullarını kapından kovacak olursan biz gidip hangi kapıya iltica edebiliriz ki! İlâhî! Yakınlığından mahrum edersen bizi, o zaman biz kimin yakınlığını umabiliriz ki!

Sözün Özü

Hizmete giderken laubaliliğe girmemek, işin ruhunu muhafaza adına hakikaten çok ehemmiyet arz etmektedir. İrşad ve tebliğ gibi ulvî bir vazifenin tabanını sağlam kurmalı ve onu iyi bir blokaj üzerine bina etmeliyiz.

"Allah'ım beni nefsim hesabına konuşurma, kendimi anlatma adına gevezelik yaptırma!" diyerek ciddi bir nefis muhasebe ve murâkabesiyle, yüreğimiz tir tir titreyerek gideceğimiz yere gitmeliyiz.

31.07.2009 - "Beraatımızı İhsan Edip Bizlere Rahmetinle Muamele Eyle Ya Rabbi!"

Âlemlerin Rabbi Allah'a sonsuz hamd ü senâ, O'nun en büyük elçisi olan Hazreti Muhammed (aleyhissalâtü vesselâm)'a, diğer enbiya ve mürselîn efendilerimize, Hakk'ın mükerrerrem ibâdı olan melâike-i kirama, yer ve gök ehlinden salih kullara da Cenab-ı Allâmü'l-Guyûb'un ilmi ve malûmatı adedince salât ü selam olsun.

Ey kudreti sonsuz, merhameti nihayetsiz, bütün âlemlerin yegâne sahibi Yüceler Yücesi Rabbimiz! Senin ifadelerin ve âyât-ü beyyinât ile huzuruna geliyor sana dehalet ediyoruz. İstedğin şekilde Efendimiz'e teslimat ve salât-ü selamla huzuruna geliyor el pençe divan duruyoruz. Habibine konuştuğün şeyle ki, "İsm-i a'zamla kim dua ederse kabul buyururum" dedirttin. İsm-i azam diye rivayet edilen şeyleri terdad edip huzuruna geliyoruz. Bizleri dergâh-ı nezd-i ehadiyetinden gafil çevirme ya Rabbi. Bizlere kerem ü lütfunla muamele eyle Ya Rabbi.

Ya İlâhel âlemin ve ya Ekrame'l-ekramîn. Şu anda bütün memleketimizde bütün kubbeler altında yer yer radyo ve televizyon diliyle Seni ve Habib-i Edibin'i anmak, Kur'an'dan âyât-ü beyyinât tilavet etmek üzere Senin cemaatin, Senin kulların, Habib-i Edibin'in ümmeti mescitlere koştular. Ayaklarını koydukları yerlere yüzlerini sürdüler. İçlerini inceltip kasveti izale ettiler. Gönül rikkati içinde, edeple ellerini Sana kaldırdılar, kurtuluşlarını ve beraatlerini Senden istiyorlar. Milletçe kurtuluşlarını ve cennete giriş müjdelerini Senden istiyorlar. Sen Sen'den bunları isteyenleri hâib ve hâsir bırakma ya Rabbi.

Ya İlâhe'l-âlemin ve ya Ekrame'l-ekramîn! Sen ferman ediyorsun, "Bir cemaat içten kendi kendini değiştirmemezse ben onları değiştirmem" diyorsun. Binaenaleyh biz bu perişan halimizin altında içten değişmemizi görüyoruz; belki bu sözleri Sana takdim ederken de bu mevzu karşısında hicap duyuyor, utanıyorum. Sesimi kısmak istiyorum. Ama bununla beraber başka kapı da bilmiyorum.

Ellerimi bir ızdırar ve mecburiyetle kapına doğru açıyorum. Başka yerlere gitsek, başka vadilerde dolaşsak, cürme, günaha saplansak ve sokakların çirkefine karışsak bile Sen biliyorsun ya Rabbi, vallahi biz başkasına secde

etmedik, billahi başkası karşısında bel bükmedik, tallahi başkasının kapısına gitmedik. İşte bu kadarcık sadakatimizle yeniden ahd ü peymanda bulunarak huzuruna geldik. Bizi burada boş çevirmeyip aziz ve payidar eyle ya Rabbi. Beraatımızı ihsan edip bizleri kıyamete kadar Kur'an'a hadim eyle ya Rabbi.

Mescitlerimizde Kur'an okunuyor, minarelerimizden dinin temeli ezanlar yükseliyor ve biz mabetlerimizde, mescitlerimizde bülbülü hoş eda nağmeler dinlemeye erdik, Sen bu nağmeleri kesip bizi inkisara itme ya Rabbi. Hazreti Muhammed'i güldüren, Kur'an'ın manasını güldüren, eslâfı, ervahı, eşbahı güldüren bu manzarayı makûs edip bütün bu gülenleri ağlatma ya Rabbi.

Rahmetinden Ümidimizi Kesmedik

Yıllar var ki bizler hep günahlarımıza, ihmallerimize ağladık, ama can dudağa geldiği hengâmda Sen imdadımıza yetiştin "Rabb'inizin rahmetinden ümidinizi kesmeyin" dedin. "Lebbeyk" dedik, elimizi göğsümüze vurduk, paçalarımızı sıvadık, sokaklara daldık, âr ettik, hicap ettik, ama kahveler içine girdik, Seni anlatmaya çalıştık, camiler içine girdik Seni anlatmaya, çatlak seslerimizle, saksâğan sesi gibi edalarımızla bu kürsülerde Sana dem tutmaya çalıştık. Ama Sen biliyorsun, biz de öyle zannediyoruz Ya Rabbi; bunları sadakat içinde yapmaya çalıştık, sadakat içinde olmayı Senden diledik ve dilendik. Yanlış dedikse, içimize inemedikse, nifaka girdikse şayet, bizi mağfiret eyle, bizlere beraat lütfeyle ya Rabbi.

Ya Rabbi dokuz asır tevhide bayraktarlık yapmış bir milletin torunları olarak biz o havaya alıştık; Senin adını omuzumuzda taşımaya, âfaktan âfâka serhad türkûleri söyleyerek gezmeye, kaleleri aşmaya, cihana muvazene getirmeye, insanlık için muvazene unsuru olmaya alıştık ya Rabbi. Sen bizi buna davet ettin, "Sizi ifrat ve tefritin ortasında ümmet-i vasat yaptım" dedin. Böyle olmaya çalıştık, böyle olmak için mahrumiyetlere katlandık ama Senin rızanı kazanacağımız ümidinden asla dûr olmadık.

Bir gün biz mezarlarımızda yatarken, elinde bir demet gülle başımızda Fatiha okumak için gelen neslimizin güldüğünü, onların o dırâhşan çehrelerindeki tebessümlerini bize göstereceğini ümit ettik. Mezarımızın başlarında Allah diyenleri, minarelerimizde Allah diyenleri, mescitlerimizde Allah diyenleri bize göstereceğini ümit ettik. Ümit ettiyse de bunu Sen "Ümitsizliğe düşmeyin" dediğin için yaptık. Şimdi bizi bir noktaya getirdin; semamızın gözünü yaşlarla doldurdun, semalar üzerimize ağlamaya başladı.. zemin şak şak olup rüşeymler çıkardı.. Ama etrafta muhalif rüzgârlar esmeye, dış mihraklar içimize

düşmanlık atmaya başladı. Sen bu noktada bizim korktuklarımızdan bizi masûn ve mahfuz eyle Ya Rabbi.

Yâ Hafîyye'l-altâf. Neccinâ mimmâ nehâf, ey lütufları gizli olan Allah, ey keremleri gizli ve umman olan Allah! Bizleri korktuklarımızdan halâs eyle, şu ana kadar lütfedip bağışlayıp gedaya sultanlık mülkü sayılan bu lütufları bize ihsan ettikten sonra, bunları payimâl eyleme. Bunları devamlı ve sürekli kılarak, bizleri bunlarla serfiraz eyle ya Rabbi. Bu muammayı hal ve fasl eyle ya Rabbi. Bu müşkülümüzü müşkülûşâ olan Hazreti Muhammed (sallallâhu aleyhi ve sellem)'le hal ve hak eyle ya Rabbi. Coştuk, ne diyeceğimizi bilemiyoruz, Ağustos böceği gibi öttüğümüz mihraplarda çatlamak istiyoruz. Beni, benimle beraber neslimi, Senin yüce adını bir ağaç dalı olan mihrablarda haykırırken çatlat yâ Rabbi.

Ey Yüceler Yücesi Sultanımız! Şu anda ellerimi açmış cemaatinin hissiyatını onlar namına Sana takdim ediyorum. Benim günahkâr sesime, günah dolu ifadelerime değil, şu Allah diyen seslerin duruluğuna, heyecandan çatlamak üzere olan gönüllere bak ya Rabbi. Bunların ötesinde, bizim Seninle olan alakamıza, Sana karşı olan sevgimize değil, Senin sevdiğin kullarına olan alakan ve sevgin hürmetine bizleri mağfiret ve merhamet eyle, Beraatımızı tamam eyle ya Rabbi.

Kur'an'ın kalbimizde ma'kes bulmasını kolaylaştır, hizmetlerimizi de makbul eyle ya Rabbi. Şu başlattığın aşkı söndürme, içimizde olduğu gibi dışımıza da tezahürünü lütfeyle.. Halkımız içinde öyle mütecelli olmaya muvaffak eyle Ya Rabbi. Bizi bir daha beraatımızı almak ve içimizi inşirahla doldurmak için huzuruna geldiğimiz gün çok daha değişik ve başka şekilde gelmek şerefiyle şerefyâb eyle ya Rabbi.

Seccadeleri Gözyaşlarımızla Islatalım

Cihanın çeşitli yerlerinde yeni gelişmelerin olduğunu duyalım ve bunların şükrünü eda etmek için iki büklüm huzuruna gelelim. Minarelerden hakiki manasına uygun Allahu Ekber nidalarının yükseldiğini duyalım.. gözyaşlarımızı Ceyhun ederek huzuruna koşalım.. iki büklüm rükua varalım.. bu az oldu diye secdeye kapanalım.. gözyaşlarımıza muhtaç seccadeleri ıslatalım.. ve pek çoğumuz bu neşvenin içimizde hasıl ettiği mevcelenme ile canı dudağına gelmiş, kalbi durmuş insanlar olarak ruhumuzu teslim edelim.. inşirah, beşaret ve beşâset içinde şadırvanların temiz güvercinleri gibi kanat çırpalım, Sana yükselelim.. Bedrin aslanları gibi, Uhud'un kaplanları gibi, cihan tarihinde

benzerine az rastlanan harika nesiller gibi olma yolunda bir hayat sürelim.. Bizi bu mübarek gece hürmetine bu türlü lütuflarla şerefyâb eyle ya Rabbi.

Ya İlâhe'l-âlemin veya Ekrame'l-ekramîn! Sen'in Dinine, Kitabına, Peygamberine ve masum kullarına düşmanlık besleyen cahil, kaba, insanlık ve medeniyet mahrumu, zalim birtakım insanlar var. Onlar, Sen'in kendilerine iyilikte, hayr u hasenâtta kullansınlar diye emaneten verdiğin gücü ve saltanatı, inanan insanların hukukuna tecavüz edip onlara karşı bir baskı unsuru olarak kullanıyor ve göz göre göre zorbalık, derebeyliği yapıyorlar. 'Lâ havle velâ kuvvete illâ billah' hazinelerinin tek sahibi Sen'sin; mutlak güç ve otorite yalnız Sen'indir; biz de izafi, gölge mahiyetindeki güç ve kuvvetimizden arınıp Sen'in asla karşı konulamayacak güç ve kuvvetine iltica ediyoruz. Ne olur, Yüce Mevlâmız, adavet hisleriyle oturup kalkan, inanmış insanların aleyhinde sürekli komplo üstüne komplo kuran o kimselerin düşmanlık hislerini kalblerinden söküp at ve bütün duyma, görme ve idrak kabiliyetlerini topyekün insanlığın hayrına olabilecek istikamete tevcîh buyur. Biz, onların yapmak istedikleri kötülükleri, vermek istedikleri zararları, hile ve hud'alarını, tuzaklarını, komplolarını ancak Sen'in yardımıyla def'edebiliriz. Onun için de, Rabbimiz, o insafsız gaddarlardan gelebilecek her türlü şerden Sen'in sıyanetine dehâlet ediyoruz. Bu haddini bilmez, insafsız tipler şayet salâh yolunu seçmezler, fitne ve fesatlarına devam ederlerse, Sen onların ellerini kollarını bağla.. ayaklarına prangalar vur.. kalemlerini yazamaz, dillerini de konuşamaz hale getir.. inananların aleyhinde kullandıkları ne kadar yol-yöntem, imkân ve malzeme varsa, hepsini ellerinden çekip al.. menfûr emellerine ulaşmalarına fırsat verme ve bizi o tiran bozması zalimlerle karşı karşıya bırakma.. nusretinle, hıfz u inayetinle bu âciz ve çaresiz kullarını te'yîd buyur!

Duamızın evvelinde salât ü selamla kaldırdığımız ellerimizi, bir kere daha Efendimiz Hazreti Ahmed ü Mahmûd u Muhammed Mustafa'yı, O'nun tertemiz, dupduru, pırıl pırıl aile fertlerini, yıldızlar kadar yükseklerde dolaşan ashabını hayırla anarak indiriyor ve bizi ellerimiz boş, haybet ve hüsrân içinde geri çevirmemeni diliyoruz Rabbimiz!

Amin.. Amin.. Amin..

Haftanın Duası

Hız. Aîşe validemiz, Efendimiz'in, Berat Gecesi kıldığı namazın secdesinde şöyle dua ettiğini anlatıyor: "Allah'ım! Gazabından rızana sığınıyorum. Cezandan affına sığınıyorum. Allah'ım! Senden, yine sana iltica ediyorum. Sana yaptığım senâyı (övgüyü), senin kendine yaptığın senâ ölçüsünde yapmaktan âciz olduğumu itiraf ederim. Senin komşuluğun ve yakınlığın, azizliktir. Senin senâ ve övülmen yücedir. Senin

ordun mağlup edilemez. Sen, vaat ettiğin şeyde, vaadinden dönmezsın. Senden başka ilah, senden başka ma'bud yoktur." (Müslim, salât, 222)

Sözün Özü

Esas olan, kalb derinliği, vicdan genişliği ve himmet yüceliği ile beraber sığ görünmek, düz bir mü'min edasıyla hareket etmek ama görünenden daha derin olmaktır.. Allah'a itimad ederek, büyük şeylere talib olmak ve büyük şeylerin arkasına düşmek ama kendini küçük görmek, küçük göstermek ve insanlardan bir insan olmak; hatta onların en küçüğü olduğuna inanmaktır... Belli olma ve bilinme duygusu kalbde barındırılmaması gereken bir duygudur; o, tavır, davranış ve görüntüyü kalbinin önüne geçirme demektir. Bu metin M. Fethullah Gülen Hocaefendi'nin 9.7.1979 tarihinde İzmir Hisar Camii'nde verdiği Berat Gecesi vaazının akabinde yaptığı duadan derlenmiştir.

07.08.2009 - Tefekkür, Fikir Çilesi Demektir

Herhangi bir konuda başı-sonu, hedef ve gayesi belirlenmiş; disiplinli, derin ve sistemli düşünme mânâsına gelen tefekkür, esasında bir peygamberlik mesleğidir.

İnsanlığın İftihar Tablosu'nun mübarek beyanlarına ve hayat-ı seniyyelerine bakıldığında bu hakikat açık ve net bir şekilde görülür. Mesela tefekkür ile alâkalı bir nurlu beyanında O (sallallâhu aleyhi ve sellem); "Tefekküre denk ibadet yoktur; öyle ise gelin Cenâb-ı Hakk'ın nimet ve kudret eserlerini tefekkür edin! Ama zinhâr Zât-ı Bârî'yi tefekküre kalkışmayın. Zira O, insan düşüncesini aşan bir mevzudur." (el-Beyhakî, Şuabü'l-iman 1/136) buyurmaktadır. Görüldüğü üzere Allah Resûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem), Cenâb-ı Hakk'ın zâtı dışında her şeyi tefekkür sahası içine dâhil etmiştir.

Nitekim Peygamber Efendimiz'in (sallallâhu aleyhi ve sellem), bizzat kendisinin de eşya ve hâdiseleri sürekli hallaç ederek, hep tefekkür ufkunda tefekkür yörüngeli bir hayat yaşadığını müşâhede ediyoruz. Mesela bir hadis-i şerifte O'nun bu hâli bize şöyle anlatılır: Allah Resûlü (aleyhi ekmelü't-tehâyâ) bir gece kalktığında gözleri hüznü dolu bir şekilde, "Muhakkak göklerin ve yerin yaratılışında, gece ile gündüzün birbiri ardınca gelip sürelerinin uzayıp kısılmasında düşünen insanlar için elbette birçok dersler vardır. Onlar ki Allah'ı gâh ayakta divan durarak, gâh oturarak, gâh yanları üzere zikreder, göklerin ve yerin yaratılışı hakkında düşünürler ve derler ki: 'Ey Yüce Rabbimiz! Sen bunları gayesiz, boşuna yaratmadın. Seni bu gibi noksanlardan tenzih ederiz. Sen bizi o ateş azabından koru!'" (Âl-i İmran Sûresi, 2/190-191) âyetlerini okudu; okudu ve gözyaşları içinde derin bir tefekküre daldı. Sabah namazı için ezan okumaya gelen Hazreti Bilal kendisine, "Ya Resûlallah! Kendini niçin bu kadar zora koşuyorsun? Allah, geçmiş-gelecek bütün günah yollarını Sana kapattı." dediğinde Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem); "Bana bu kadar ihsanda bulunan Rabb'ime, ihsanı ölçüsünde şükreden bir kul olmayayım mı?" buyurdu. (Buhârî, Teheccüd, 6)

Hayatının her karesini böylesine tefekkür atkısıyla örgüleyen Peygamber Efendimiz (aleyhi ekmelü't-tehâyâ), kendisine atfedilen bir sözde mü'minin sözünün hikmet, sükûtunun da tefekkür olması gerektiği tavsiyesinde bulunur. Bu ifadede mü'minin hâlinin iki hususa bağlandığını görmekteyiz. Bir; mü'min

konuştuğu zaman mutlaka belli bir hikmet, maslahat ve hayır gözeterek konuşur. İki; konuşulacak mevzuda böylesi bir hikmet ve hayır söz konusu değilse o zaman mü'min sükûtu tercih eder. Ancak onun bu sükûtu boş boş, tembel tembel durma şeklinde anlaşılmamalıdır. O, sükûtiliğine bir anlamda uhrevîlik boyası çalar, tefekkür etmesi gereken meseleleri düşünür ve neticede onu bir tefekkür zemini hâline getirir. Bu sebeple diyebiliriz ki tefekkür yörüngeli bir hayat yaşama, kâmil mü'minin mütemadi hâlidir.

Tefekkürünüz muhtevalına göre kıymet kazanır

Ne var ki, asrımızda Müslümanlarda kıtlığı yaşanan en önemli hususlardan birisi tefekkürdür. Bu itibarla insanımızın tefekkür yolunda yaya olduğu söylene zannediyorum mübalâğa yapılmış sayılmaz. Mesela günümüzde ümmet-i Muhammed'in, tarihinde hiçbir zaman olmadığı ölçüde bela ve musibetlere maruz kaldığı bir vak'adır. Ancak Müslümanların beyin zonklatıp, fikir üretip alternatif çözüm yolları araştırarak bu belâ ve musibetlerden sıyrılmak için kayda değer bir şey yapmadıkları da ayrı bir vak'adır. Hâlbuki bu vartadan çıkış ancak tefekkürle olacaktır. Bu sebeple tefekkürü sadece Cenâb-ı Hak'ın ef'âl ve esmâsının cilvelerini düşünme, lütfettiği nimetleri teemmüle koyulma ve böylece iman ve mârifetimizi derinleştirme şeklinde anlamamamız gerekir.

Elbette ki bu hususlar tefekkür adına çok önemlidir; ancak din-i mübîn-i İslâm'ı bütün cihana duyurma.. varsa bunun önündeki gaileleri bertaraf etme.. o gailelerin bertaraf edilmesi adına alternatif düşünceler üretme... gibi hususlar da tefekkür kategorisi içinde mütalâa edilmelidir; mütalâa edilmelidir çünkü bir mü'minin en temel vazifesi i'lâ-yı kelimetullahtır. Yani Allah'ın adının gönüllerde yüceltilip yayılması için cehd ve gayret içinde olmaktır. Elbette ki Cenâb-ı Hak, her zaman mütealdir, O'nun adı zaten zâtında yücedir. Ancak zâtında yüce olan bu yüceliğin gönüllerde duyulup hissedilmesini sağlamak da bir mü'minin varlık gayesi, en temel vazifesidir.

İşte bu itibarla diyoruz ki din-i mübîn-i İslâm'ın, bütün bir yeryüzünde gönüllerde bir kez daha şehbal açması için sürekli fikir çilesiyle oturup kalkma, hep o mevzu etrafında tedebbür ve teemmülde bulunma, çözüm adına değişik yol ve yöntemler arama, onunla uykuların kaçması ve o ızdırapla geceleri kalkıp deliler gibi dolaşıp durma.. evet, bütün bunlar hem de âlî derecede tefekkür kategorisine giren hususlardır. Zira tefekkürünüz neye taalluk ediyorsa taalluk eden mevzuun kıymeti ölçüsünde sizin tefekkürünüz de kıymet kazanır.

Bir mü'min ızdırapla kıvranıyor ve Efendiler Efendisi'nin namını en üst seviyede insanlığa duyurmak için fikrî cehd ve gayret içinde bulunuyorsa, işte onun bu tefekkürü âlî derecede bir tefekkür demektir. Bu noktada yukarıdaki ifademizi bir kez daha hatırlayabiliriz: Bizim düşüncemizi bağladığımız mevzû ne ölçüde kıymetliyse, tefekkür ameliyemiz de o ölçüde değer kazanacak, kıymetli hâle gelecektir.

Sakın Ye'se Kapılma

Bildiğiniz gibi, hayatını ibadetle geçiren Esved b. Yezîd en-Nehâî vefat ederken çok korkuyor ve çok ağlıyor. Gelip diyorlar ki; "Nedir bu hıçkırıklar, günahlarından mı yoksa ölmekten mi korkuyorsun?" Bunun üzerine o büyük Hak dostu, "İnne'l-emra ciddün - Hayır hayır, iş çok ciddi; ben günahlarımdan ya da ölümden değil, küfür üzere ölmekten korkuyorum." diyor.

Vefat ettikten sonra rüyada görüyorlar; "Orada ne muamele gördün, nasıl karşılandın?" diye soruyorlar; "Vallahi, nübüvvetle aramda dört parmak bir mesafe kalmış gibi muamele ettiler." cevabını veriyor.

Esved b. Yezid, Alkame, İbrahim Nehaî.. gibi insanlar rıza-yı ilahiye muhalif bir davranışta bulunma korkusuyla yaşamış, hayatlarını havf ufkunda sürdürmüş; hayır adına yapıp ettiklerine ve ibadet u taatlerine hiç bel bağlamamış, imanlı olarak ölememe endişesini hep taşımışlardır ama bütün bunlara rağmen ümitsizliğe de katiyen düşmemiş, rahmet-i ilahiyenin onların imdadına da yetişeceği recasını gönüllerinde hep canlı tutmuşlardır. Allah dostlarının hiçbirisi ye'se düşmemiştir; çünkü Hazreti Üstad'ın ifadesiyle; Yeis, mâni-i herkemâldir.. Ümitsizlik hastalığına yakalananların kemale ve tamamiyete yürümeleri mümkün değildir. İnsanın kendisini yetersiz, eksik ve nâkıs görmesi onu ümitsizliğe değil, bilakis eksiklerini tamamlamak için daha ciddi bir cehd u gayrete sevk etmelidir.

Biliyor musunuz, korkudan yüreğimin ağzıma geldiği anlar çok olmuştur!.. "Acaba ölünce bir çukura mı yuvarlanırım, ne olur benim hâlim?" şeklindeki endişeler zihnimi, hayâlimi sarınca saatlerce kıvrandığım, uyuyamadığım geceler vardır. Ama eksiklerime, daha iyi bir kul olma adına fevt ettiğim fırsatlara rağmen, ben hiçbir zaman ye'se, ümitsizliğe düşmedim.

Rüyalarda insanlar harikuladede uçar ya bazen; koşuyorsunuzdur doludizgin, beklemediğiniz anda bir uçurum geliverir önünüze. Aslında o uçuruma yuvarlanmanız muhtemeldir; fakat rüyadaki o fevkalâde uçma

kabiliyetinizle aşar geçersiniz bütün uçurumları. İşte, ümitsizliğe düşebileceğim anlar olmuştur, mehib bir dağ gibi ufkumun önüne geçen ve onu karartan hadiseler yaşamışımdır ama Allah'ın rahmeti rüyadaki uçuş kabiliyeti gibi imdadıma yetişmiştir her defasında. Rahmet-i ilahiye iki kanat haline gelmiş, en çaresiz anlarımda bile rahmetin enginliğine bağlılık bir kurtuluş kaynağı olmuştur.

Haftanın Duası

Ey bizatihî var olup başkasına muhtaç olmayan ve her şeyin varlık ve bekası kendisine muhtaç bulunan Hayy u Kayyûm! Her hal ve tavrımızı rızan istikametinde eyle.. göz açıp kapayıncaya kadar hatta ondan da kısa bir süre için bizi nefsimizle baş başa bırakma.. Bizi ve dünyanın dört bir yanındaki kadın-erkek kardeşlerimizi, sevdiklerimizi, dostlarımızı başımıza gelebilecek her türlü kötü durumdan himaye buyur!

Sözün Özü

Allah Teâlâ, sözün tesirini, söyleyenin hasbîliğine, diğergamlığına ve yaptığı irşad vazifesi karşılığında hiçbir ücret beklememesine bağlamıştır. Çoğu zaman, bir köşeyi veya bir kürsüyü tutmuş, sadece dine hizmet için yaşayan samimi, hasbî ve diğergam bir insan, cılız bir sesle, pek de parlak görünmeyen bazı şeyler anlatır; fakat ma'şeri vicdanda büyük bir tesir bırakır. Çünkü o, müstağnî bir insandır ve muradı da Allah'tır.

14.08.2009 - Hüzün ve İzdırap En Makbul Duadır

Günümüzde âlem-i İslâm'ın yürek parçalayan durumu karşısında çaresizlikten dolayı hüznü duyma, Allah'a inanmışlığın, Kur'ân'a bağlı olmanın, Efendimiz'e "Muhammedün Resûlullah" demenin gereğidir.

Her mü'minde böylesi bir hüzn-ü daim olmalıdır. Zaman, gülüp oynayacak zaman değildir. Düşünün ki, bir kimse, anne ve babasını aynı günde kaybetmiş, evinde taziye ziyaretlerini kabul ediyor. Ama o, böyle bir ortamda şen şakrak, def vuruyor, gülüp oynuyor. Bu durum o insanın akılsızlığına delâlet etmez mi? Hâlbuki hâlihazırda Müslümanlığın maruz kaldığı gadirler, yıkımlar; annenin, babanın, eşin, çocukların hepsinin birden ölmesinden çok daha büyük bir felakettir.

O zaman denilebilir ki hiç olmazsa günün belli vakitlerinde bu zulüm ve gadirleri mülâhazaya alıp tefekkürde bulunma, kurtuluş yolları için mahzun bir edayla Rabb'imize yalvarıp yakarma "Allah'a daha has mânâda inanmışız." demenin ve ihlâslılar yolunda bulunmanın gereğidir. Dolayısıyla böyle bir dönemde hüznü, o hüznü bağli bir ızdırap, Kâbe'de yapılan dualardan daha makbuldür, denilebilir. Evet kanaat-i âcizânemce bir kimsenin Arafat'ta el kaldırıp dua etmesinden daha büyük bir dua varsa, o da, ümmet-i Muhammed'in derdiyle kıvrım kıvrım, gece başını seccadeye koyup, "Ne olur Allah'ım, bahtına düştüm. Ümmet-i Muhammed'i bu mezelletten kurtar." diye inim inim inleyerek yaptığı duadır.

Hüzünle tefekkürün kesiştiği, iç içe girdiği konulardan biri de imanımız adına akıbet endişesi mevzuu olsa gerek. Mesela inanan bir gönül "Beni bir akıbet bekliyor ama acaba bu nasıl bir akıbet; su-i akıbet mi yoksa hüsn-ü akıbet mi? Acaba Müslümanlık adına şimdiye kadar çizgimi koruyabildim mi, bundan sonra koruyabilecek miyim?" duygu ve düşüncesi içinde bulunur. Şimdi bu düşüncedeki bir insan sürekli hüznü içinde demektir. Böyle bir hüznü karşı yapılması gerekli olan şey de tefekkür-ü daimidir. Yani o mü'min, "İman adına nasıl derinleşmeli, mârifet adına nasıl enginleşmeli, muhabbet ve zevk-i ruhanî adına Allah'la nasıl bir münasebete geçmeliyim ki su-i akıbetimi hüsn-ü akıbeti çevirebileyim?" düşünceleri içinde ızdırap ve hüznü kıvrım kıvrım kıvrınca bu durum onu tefekküre sevk edecektir.

Böylesi bir tefekkür hüznü kaynaklı, hüznü televvünlü bir tefekkürdür. Onun

için büyükler sabah-akşam sık sık: "Allahümme ahsin âkıbetenâ fi'l-umûri küllihâ ve ecirnâ min hizi'd-dünyâ ve azâbi'l-âhirati- Allah'ım! Yapıp ede geldiğimiz bütün işlerimizin neticesini güzel eyle! Bizleri dünyada rezil rüsva olmaktan ve âhiret azabından koru!" duasını yapmışlardır.

Tefekkürü ve Duaları Umuma Yaymak Gerek

Ancak ben burada durup mevzû ile alâkalı önemli gördüğüm bir hususa dikkatlerinizi çekmek istiyorum. Elbette ki ferdî akıbetimiz adına tefekkür ve hüznün küçümsenecek bir husus değildir. Fakat şahsî akıbet endişesi ve bundan kaynaklanan hüznün ve tefekkürden daha ziyade; bence asıl önemli olan ruhumuzda bulunan bu hüznü, dimağımızdaki bu tefekkürü başkalarına da aşılama, dert edindiğimiz esasları âlemin derdi hâline getirme, tefekkür ve hüznü herkesin ruhuna duyurma ve böylece bu zımnî ve mânevî duaları küllî birer dua enginliğine ulaştırabilmektir.

Çünkü bilhassa umumu ilgilendiren meselelerde duaların kabulü, o duanın külliyet kesbetmesiyle çok ciddi irtibatlıdır. Vâkıa biliyoruz ki Cenâb-ı Hak, ferdin tek başına yaptığı duaya da icabet buyurmakta, icabet buyuracağını vaat etmektedir. Bir mü'min, ferdî olarak istediği şeyi Allah'ın ona lütfedeceğine inanarak yürekten, halisane isterse Cenâb-ı Hak onun isteğine icabet buyurur. Fakat şu husus da gözden kaçırılmamalıdır ki, külliyet kesbetmiş duaların reddedildiği çok az görülmüştür. Bu sebeple hüznün ve tefekkürümüzün Allah indinde daha bir kıymetli hâle gelmesi, değerler üstü değerlere ulaşması onun umumîleştirilip herkesin meselesi hâline getirilmesiyle yakından alâkalı bir husustur.

Bana göre hüznün ve ızdırap en içten dualardan daha makbul bir duadır. Hele bir de o hüznün başkalarının imanı, başkalarının ebedî hayatını kurtarmak için ise. Denilebilir ki, böyle bir gaye için bir dakika çekilen ızdırap, yüz tane kurban kesmekten, birkaç defa nafile hacca gitmekten daha bereketli bir ameldir. Gönülden ah edenin her ahına icabet edilmiştir. O'na doğru içten yükselen hiçbir ses cevapsız kalmamıştır; el verir ki biz sesimizi, gönlümüzün sesi hâline getirelim.

Peygamber Efendimiz'e (aleyhi ekmelü't-tehâyâ) "Hüznün Peygamberi" denmesi ne kadar manidardır! Zira O'nun hâli daima hüznü idi. Vakıa insanlarla karşılaştığında, sırf onların hatırına tebessüm buyuruyordu. Bûsîrî'nin Kaside-i Bür'esinde ifade ettiği gibi çehresinde tebessüm vardı. Fakat gülme meselesine gelince, O, hayatında üç kere gülmüştü.

Ozetle

- Günümüzde âlem-i İslâm'ın yürek parçalayan durumu karşısında çaresizlikten dolayı hüznün duyma, Allah'a inanmışlığın, Kur'ân'a bağlı olmanın, Efendimiz'e "Muhammedün Resûlullah" demenin gereğidir.
- Bir kimsenin en büyük duası, ümmet-i Muhammed'in derdiyle, gece başını seccadeye koyup, "Ne olur Allah'ım, bahtına düştüm. Ümmet-i Muhammed'i bu mezelletten kurtar." diye inim inim inleyerek yaptığı duadır.
- Külliyet kesbetmiş duaların reddedildiği çok az görülmüştür. Hüznün ve tefekkürümüzün Allah indinde daha kıymetli hâle gelmesi, onun herkesin meselesi hâline getirilmesiyle alâkalı bir husustur.

Gelin Günahlara Karşı Tavır Alalım

Hepimizi bekleyen ciddi bir akıbet var. Esved İbn Yezid en-Nehaî'nin mülâhazasıyla diyecek olursak:"İş bildiğiniz gibi değil; çok ama çok ciddi." Hiçbirimizin kabir azabından kurtulma, hesaba, mizana takılmama, sıratı uçarak geçme, mahşeri güvenle aşma adına bir garantisi yok.

O zaman ciddi meseleler karşısında ciddi olmamız gerekmez mi? Öyleyse gelin Allah aşkına, günah ve mâsiyete karşı ciddi bir tavır, ciddi bir duruş sergileyelim ve dilimizde bir vird-i zeban hâlinde sürekli "Allah'ım, bize günah işlettirme! Ezkaza hataya düşersek hemen tövbeye hidayet eyle. Sürekli tövbe, inâbe, evbe kurnalarına koşarak arınma yollarına bizi hidayet buyur." diye dua dua yalvaralım; yalvaralım da tek dakika olsun kirli kalmamaya çalışalım.

Gözümüz bakmanın, kulağımız duymanın, ağzımız konuşmanın kirleriyle kirli kalmasın. Hemen tövbe ve istiğfar kurnasıyla arıalım. Her zaman Allah'ın huzuruna çıkacak gibi tertemiz duralım. Nasıl bir büyüğün yanına çıkma öncesinde aynanın karşısına geçip gömleğimizi, kravatımızı düzeltir, birkaç defa ceketimizin yakalarından tutar, omuzlarını düzeltmeye çalışır, kapıya yanaştığımız zaman son bir kere daha kendimizi kontrol ederiz.

Aynen öyle de Âlemlerin Sultanı'nın huzuruna düzgün çıkmamız gerekmez mi? Tam kirlendiğin bir anda düşüverirsen, -nitekim ona düşme ve yuvarlanma denir, gitme denmez- bizi tertemiz yaratan, dünyaya fıtrat-ı selim ile insan mahiyetinde gönderen, hayvanlardan ayırıp bizi akıl, fikir ve şuurla serfiraz kılan Allah'a karşı ayıp olmaz mı? Rabbim hepimizi böyle bir ayıpla öte tarafa gitmekten, bütün sırların ortaya saçılıp döküleceği bir günde rezil ü rüsvay

olmaktan muhafaza buyursun!

Ya Seyyidî, ya İlâhî! Marifet erbabı kulların Seni bulduklarında Sen'den başka ne varsa hepsinden yüz çevirmişlerdir. Salih kulların Sen'in fazlınla necâta ermişlerdir. Taksîratı pek çok günahkârlar da "Tövbe, ya Rabb'i!" deyip yine Senin kapına yönelmişlerdir.

Ey affı güzel Rabb'im! Ne olur, affının serinliğini ve marifetinin halâvetini benim ruhuma da duyur ve beni onlarla doyur! Her ne kadar ben bunlara lâayık olmasam bile, haşyetle önünde iki büklüm olup ikâbından sakınılmaya lâayık olan da, mücrimlerin günahlarını bağışlama şanına yaraşan da yalnız Sensin! Âmin!

Haftanın Duası

Rabbimiz! Ne olur, halimize merhamet et; et de nezdinde kurbet kahramanlığını ihraz etmiş seçkinlerin evsaf-ı hasenesiyle bizim ruhlarımızı da güzelleştir.. sevip hoşnut olduğun salih amelleri işlemeye bizleri de muvaffak kıl.. Bu bendelerini de, sürekli Senin kapının aralanmasını bekleyen yüzü yerde, tevazu, mahviyet ve hacâlet kahramanlarından eyle.. bu marifete muhtaç kullarını da marifet tecellilerin ile doyur!.

Sözün Özü

Çehresinde pırıl pırıl bir hayâ ve davranışlarında dupduru bir samimiyet bulunan nesiller yetiştirmek istiyorsak, bedene ait arzu ve isteklerini zarûret çerçevesine hapsetmiş ve hep O'nu seslendirme, O'nunla nefes alıp-verme azmiyle gerilmiş ciddi kimseler olmalıyız. Sonra da, maddî-mânevî hiçbir şey beklemeden, dünyevî-uhrevî hiçbir sevdâyâ kapılmadan, en içten ve şefkat dolu bir edayla neslimize el uzatmalıyız.

25.09.2009 - Biz Efendimiz'e Borçluyuz

Her fırsatta, Peygamber Efendimiz'e (aleyhissalatu vesselam) salât u selam getirmemiz ona karşı vefamızın gereğidir. Çünkü salât u selamlarla onu her anışımız, hem onun peygamberliğini bir tebrik, hem getirdiği saadet-i ebediye müjdesine karşı bir teşekkür ve hem de bildirdiği fermanlara itaatimizi ve biatımızı yenilememiz manasına gelmektedir.

Evet, Efendiler Efendisi'ne salât u selam okumakla, ahd-ü peymanımızı yenilemiş, ümmeti arasına bizi de dâhil etmesi isteği ile kendisine müracaat etmiş oluyoruz. "Seni andık, Seni düşündük; Allah Teala'ya Senin kadrini yüceltmesi için dua ve dilekte bulunduk." demiş ve "Dahîlek ya Resûlallah - Bizi de nurlu halkana al ey Allah'ın Resûlü!.." talebimizi tekrar ederek onun engin şefkat ve şefaatine sığınmış oluyoruz. Dolayısıyla, salât u selama Efendimiz'den daha çok biz muhtaç bulunuyoruz. Ona müracaatımızla mevcudiyetini, büyüklüğünü kabullenmiş ve küçüklüğümüzü, hiçliğimizi ilan etmiş; acimiz ve fakrımızla beraber, şiddetli ve çok büyük bir günün endişesiyle melce ve mencâ olarak Resûl-i Ekrem'e dehâlet etmiş, arz-ı ihtiyaç ve arz-ı halde bulunmuş oluyoruz.

Bildiğiniz gibi, "salât", tebrik, dua, istiğfar, rahmet gibi anlamlara gelmektedir. Salât kelimesinin çoğulu "salavât" gelir. Kur'ân-ı Kerim'de şöyle buyrulur: "Allah ve O'nun melekleri Peygamber'e hep salât ederler. Ey mü'minler, siz de Ona salât (ve dua) edin ve samimiyetle selam verin." (Ahzab, 33/56) Bu âyeti kerimeyle, Peygamberimiz'e salât ve selamlar getirerek hürmetlerini arz etmek her Müslüman'ın yapması gerekli olan bir görevdir. Her Müslüman en azından "Allahümme salli alâ Muhammed - Allah'ım rahmet ve bereketin Efendimiz Hazreti Muhammed üzerine olsun." diyerek salât getirmek mecburiyetindedir.

Resûl-i Ekrem Efendimiz, "Yanında benim adım anılıp da bana salât getirmeyen kişinin burnu sürtülsün, hakarete uğrasın." buyurmuştur. Bununla beraber, Peygamberimiz'in ismi her işitildiğinde veya anıldığında salât getirilip getirilmeyeceği hususunda; bazı âlimler, "Bir yerde, Hz. Peygamber'in adı ne kadar anılırsa anılsın bir defa salât edilmesi yeterlidir." derken, âlimlerin çoğunluğu ise, "Efendimiz'in mübarek adı her anıldığında salât u selam getirilmesi gereklidir." demiştir. Bazıları, insanın, ömründe bir kere salât u

selam getirmesinin vâcib olduğunu söylerken, İmam Şâfi gibi kimseler de nâm-ı celil-i Muhammedî ne zaman anılırsa anılsın hemen salât u selamla O'na senâda bulunmak gerektiği kanaatindedirler.

Nitekim hadis ilmiyle uğraşanlar, hadisleri rivayet ederken, O'nun adı ne kadar çok anılırsa anılsın, her anılışında, "Sallallahu aleyhi ve sellem" diyerek hürmet ve vefalarını ifade etmişlerdir. Hatta bazı yerlerde, ezanda Efendimiz'in ism-i şerifi de anıldığı, "Eşhedu enne Muhammeden Resûlullah" dendiği için, ezandan sonra da salât u selam okuna gelmiştir. Erzurum da bu yerlerden birisidir. Orada da, ezanı müteakip "es-Salâtu ve's-selamu aleyke ya Resûlallah, es-salâtu ve's-selamu aleyke ya Habîballah, es-salâtu ve's-selamu aleyke ya hateme'n-nebiyyîne" şeklinde salât okurlar. Aslında, ezan kelimelerinin içinde böyle bir salât u selam yoktur, fakat bir vefa borcu olarak söylerler.

O'nun caddesinden başka yol yok

Evet, salât u selam meselesine bir vefa borcu nazarıyla bakmak lazım. Biz Efendimiz'e karşı borçluyuz. Allah, bazılarımız için ağır gelebilecek şekilde her an o borcu ödüyor olma şuuru içinde bulunmakla bizi mükellef kılmamış. Hayatımızın her saniyesinde O'nu hatırlıyor olma, O'na hiç durmadan salât u selam getirme teklifinde bulunmamış. Fakat biz zaten O'nun getirdiği dinin hükümlerine riayet ettiğimizde bir yönüyle O'na karşı medyuniyetimizi de sürekli ve fasılasız dile getirmiş oluyoruz.

Günde beş defa minarelerimizden olduğu gibi gönüllerimizden de yükselen ezanımızı düşünün.. her namaza yürüyüşümüzde,

"Varıp bezmine âşıkân bin bir leâl ister,
Ben bir garîb-i nâlân u şeydâyım Efendim!
Geçerler candan, girenler nûr hâlene bir kez,
O dertten bin belâya müptelâyım Efendim..!
Olur Mecnûn görenler ruhsârını a cânân!
Kapında mülk-i serâp bir gedâyım Efendim!"

demeli.

Bazen, ben de kendimi Ravza-i Tahire'nin, muvâcehenin önündeymişim gibi hissederim. Hayalen o mübârek Merkâd'in önüne varınca, ümîd ve emel heyecanı ile çırpınıp duran yüzlerce âşık ruh arasında, bir-iki kadem ötede Sevgili'yle buluşacakmışım gibi bir his ve heyecanla köpürür ve dilimin döndüğü kadarıyla O'na salât u selam okurum. Sonra da O'nun meclisinden sızıp gelecek

en mahrem fısıltıları duymaya çalışırım. Merak ederim, acaba ne dedi benim selamıma karşılık? Acaba nasıl mukabelede bulundu? İçimi derin bir merak sarar... Bir şey demiştir mutlaka. Zira salât u selamın kabul edileceği hususunda şüphe yoktur. Önemli olan onu daha içten, daha gönülden ve derinden söylemektir.

Evet, "tahiyyât"ta, kabul olmuş bir duaya bir ilavede daha bulunur ve "es-selamu aleynâ ve ala ibâdillahissalihîn - Allahım, Habibin hürmetine, bizim üzerimize ve salih kulların üzerine de selam olsun" deriz. Belki bazıları bu manayı yakalamak için o lafızları üç- dört defa tekrar ediyorlardır. Siz de vicdanınızda duyuncaya kadar "es-selamu aleynâ ve ala ibâdillahissalihîn" deyip tekrar edebilirsiniz. Bir defa demekle o manayı duyuyorsanız; o sözler, tepeden tırnağa kadar vücudunuzda bir karıncalanma hâsıl ediyorsa şayet, gerektiği gibi söylemiş ve gönlünüzde duymuşsunuz demektir. Yani, o kelimelere şuur derinliği, his derinliği de katmak lazım. O sözlerin içinde irademizle de bulunmak lazım. Vücudumuzun bütün zerratıyla da onları söylemek lazım. Bu da ibadet ü taati iradî olarak ele almaya, onları aynı zamanda tabiatımıza ait çok önemli bir ihtiyacı yerine getiriyor olma mülahazasıyla yapmaya, her şeyi mutlak duymaya, tezekkür ve tahayyül etmeye bağlıdır.

Özetle

- Her şey Efendimiz'den hatıradır bizim için. Ezan, ikamet hatıra olduğu gibi, namazda "Subhaneke" okuyor yine O'nu hatırlıyoruz; "Fatiha"yı terennüm ederken bir kere daha O'nunla doluyoruz/dolmalıyız.
- Dudaklarımızdan dökülen her salât ve her selam bin bir âh u eninle, acz ve zaaf hüznüyle, hakkını veremesek de kapıdan da ayrılmama azmiyle dökülmeli; dilimiz salât okurken gönlümüz de ona eşlik etmelidir.
- Efendiler Efendisi'ne salat ü selam okurken o kelimelere şuur derinliği, his derinliği de katmak lazım. O sözlerin içinde irademizle de bulunmak lazım. Vücudumuzun bütün zerratıyla da onları söylemek lazım.

Ben Tanırım Adamlarımı

İbadet ü taatte esas olan, Allah karşısında bulunma şuuru, Hazreti Resûlullah'a seslenme ve onun cevabî sesini hissediyor gibi olma duyusudur; görüyor ve görülüyor olma esprisine bağlı kalmaz.. ibadeti bütünüyle bu his, ihsas ve ihtisaslara bağlama ve gevşekliği affetmeme, esnemeyi ve gafleti affetmeme, kendi nefesine hesap sorma..

"Burada bu gevşeklik ve gaflet olmaz a dostum.. burası teyakkuzda olma yeri ve zamanıdır" deme.. İşte siz bu incelikleri duyuyor ve hissediyorsanız, Allah Resûlü'yle gelen armağanları şuurunuzla derinleştiriyorsunuz demektir. Ne biliyorsunuz, sizin şuurunda olarak ve gönülden hissederek okuduğunuz bir ezan duası, söylediğiniz bir salât u selam bir yönüyle Efendimiz'in oradaki makamının daha bir irtikasına, daha bir irtifasına, hatta şefaât dairesinin genişlemesine vesile oluyordur. Dolayısıyla, siz orada yine kendi kurtuluşunuz adına bir yatırım yapıyorsunuz, yine kâr sizin hesabınıza yazılıyor. Eğer Allah Resûlü'nün şefaât edeceği kimseler, burada kendisini Ona tanıtan, bir nevi adres bırakan, salât u selam referanslarıyla Ona müracaat eden kimselerse, Ona karşı ifade ettiğiniz her vefa sözünüzle yine kendi hesabınıza yatırım yapıyorsunuz demektir.

Mesela; Peygamber Efendimiz, "Şüphesiz ki, Benim ümmetim 'gurr-u muhaccel'dir; kıyamet gününde, abdest izlerinden dolayı yüzleri nurlu, elleri ve ayakları parlak olarak çağırılacaktır." buyuruyor ve şunu ilave ediyor: "Ben onları mahşerde tanırım, çünkü onlar alınlarındaki secde izlerinden bellidir; abdest uzuvları nuranidir." Hadisin metninde geçen 'gurr' kelimesinin dilimizdeki karşılığı, atın alnındaki beyazlıktır. İnsan için kullanıldığında 'nurlu yüz' anlamına gelir. 'Muhaccel' de atın ayaklarındaki seki yani beyazlıktır. Bu da insan için kullanıldığında 'el ve ayak gibi uzuvların parlaklığı' anlamındadır. Efendimiz kendi ümmetini iman ve ibadetin hâsıl ettiği nur ve parlaklıkla tanıyacağını hadisteki teşbihle ifade ediyor, "Ben tanırım adamlarımı" diyor. Demek ki, burada O'nun dini istikametinde, dinini yaşama yolunda yapacağınız her şey, bir yönüyle O'nun tarafından kabule, bilinmeye, aranmaya, hatta Allah korusun, Cehennem'e girseniz bile oradan alınıp çıkarılmaya vesiledir ve bunlar öyle normal bir borcu ödeme gibi şeyler de değildir. Allah'ın size imdadı, inayeti, raiyyeti ve Efendimiz'in şefaati, âleme diyet ödeme gibi değildir; onlar birer bahanedir. Allah ve Resûlü, sizi belli bahanelerle kendilerine döndürürler, size tevcihâtta bulunur ve kendilerine tevcih ederler. Niçin yaparlar bunu? Ahiretinizi kurtarmak için yaparlar; yoksa sizden bir şey bekleme, bir şey alma değildir maksatları. Siz vermeniz gerekli olan şeyleri ortaya koyun da, Onlar da daha büyüğünü size versinler diye yaparlar.

Haftanın Duası

Ey isteyenlere cevap veren ve dua dua yalvaranların dualarını kabul buyuran Yüceler Yücesi Rab! Sen her şeye gücü yeten, her istediğini gerçekleştiren ve yakarışlara mukabelede bulunmak şanına çok yakışan yegane Zat'sın; ne olur, bizim dualarımıza da icabet eyle ve gelebilecek bütün tehlikelerden ve Sen'in azabına uğramaktan; aynı zamanda bunların hasıl edeceği korku, gam ve kederden de sıyanet buyur!

Sözün Özü

Müslüman, bir hakka ulaşmak istiyorsa, o istikamette kullanacağı argümanlar mutlaka "caiz" veya "meşru" olmalıdır. Yoksa, "Nasıl olsa benim ikame etmeye çalıştığım bir hak abidesidir, bu mevzuda bazı bâtil yolları da kullanabilirim" düşüncesine Kur'ân ve Sünnet asla cevaz vermez. Eğer Müslümanlar bugün bir kısım mağlubiyetler yaşıyorlarsa, bunun arka planında, hakkı doğru temsil edip-edemediklerini aramak gerekir.

09.10.2009 - Aklımız O'na Kurban

Hayatımızın her anında sürekli Allah Resûlü'nü mûlahazaya alma, sürekli O'nu düşünme, yapılan her işte O'nun sevgisini, kabulünü ve şefaatinin kazanma gayreti içinde olma çok önemlidir.

Mesela, O misvak kullanmayı tavsiye buyurmuşsa, bana düşen, onun faydasına ve sıhhat açısından yararlarına bile bakmadan, sırf O kullandı ve tavsiye buyurdu diye misvak kullanmaktır. O işi, elde edeceğim bir faydaya bağlamak da ne demek? O kullandı ise ben de kullanırım. Efendimiz bana dese ki takla atacaksın. Bu meselenin mantığı var mı? Aklım öyle inceliklere ermez benim.. Senin mantık dediğin şey nedir ki? Mevlânâ Hazretleri demiyor mu, "Aklını Hazreti Muhammed'e kurban et." Ben de aklımı kurban ederim Efendim'e ve Onun emir ve tavsiyelerini yerine getiririm.

Öyleyse, siz de bazı şeyleri yaparken, kendi hislerinizi, size râci' bir faydayı nazar-ı itibara almayın. O işin içinde o fayda da olabilir; Allah o işten size bir kısım yararlar da hâsıl edebilir. Fakat siz şefaât zeminine ulaşmaya bakacaksınız. O Zat'la tanışmaya ve buluşmaya çalışacaksınız. O'nun daire-i kudsiyesi içine girince sizin bir şey talep etmenize zaten lüzum yoktur. Rica ederim, evinize bir misafir geldiği zaman siz ne yapacağınızı bilmez misiniz? Buraya şimdiye kadar gelen misafirlerden kim aç kaldı, kim çay-kahve içmedi? Siz boş çevirmiyorsunuz misafirlerinizi. Şimdi, siz O'nun maide-i semaviyesinin başına gidecekseniz, O'nun da ne yapacağını bildiğine iman edeceksiniz. Allah ne yapacağını, misafirlerini nasıl ağırlayacağını bilir. O zaman ibadet ve hasenâtınızın karşılığını neden Allah'ın rahmetinin enginliğine bırakmıyorsunuz? Neden o türlü şeyleri teşhis ve tayin etmek suretiyle meseleyi daraltıyorsunuz? Neden "Şefaâtî liehlî'l-kebâiri min ümmetî-Benim şefaâtım ümmetimden büyük günah işleyenleredir" diyen bir Sultan-ı Zîşân'ın size teveccühüne meseleyi bırakmıyor da, onu kendinize göre bir kısım küçük, sinek kanadı kadar menfaatlara bağlıyorsunuz. Öyle bir tavır hem O'na karşı bir saygısızlıktır, hem de himmetinizi dar tutma ve verilecek şeylere bir yönüyle filtre koyma demektir.

Bu açıdan, misvak kullanmanız, misvağınız yoksa parmaklarınızı dişlerinize sürüp onları sıvazlamanız (sivak), abdest sırasında genzinize su çekmeniz... gibi şeyleri bile Efendimiz yaptığı için yapmanız bunlara bir şuur katma manasına

gelir. "Ya Resûlallah, bunu Sen yaptın ya, ben de onun için yapıyorum. Abdest dualarının Sana ait olup-olmadığını bilmiyorum ama madem İbn Hümam onları Sana isnad ediyor ve 'bunlar abdestte okunsun' diyor, bunları Sen abdest alırken söylediğin için ben de söylüyorum. Abdestten sonra bir yudum su içtiğin için ben de içiyorum..." Bütün bunlar hep O'nu duymaya çalışma, hayatın her safhasını O'nun hayatı ve atmosferiyle bütünleştirme ve O'nun yaptığı şeyleri paylaşma cehd u gayretidir.

Sen "Habibim!" desen O "Ümmetim!" demez mi?

Siz O'nun sevgisi, hoşnutluğu ve şefaati arkasında bu kadar koşarsanız, o Rahmet Peygamberi de mutlaka geri dönüp size teveccüh buyuracak ve elinizden tutacaktır. Alvar İmamı'nın ifadeleriyle sorayım:

"Sen Mevlâ'yı seven de Mevlâ seni sevmez mi?

Rızasına iven de Hak rızasın vermez mi?

Sen Hakk'ın kapısında canlar feda eylesen,

Emrince hizmet etsen Allah ecrin vermez mi?"

Evet, "Sen gönülden bir kerecik 'Yâ Resûlallah' deyiversen, O "Ümmetim!.." deyip imdadına koşmaz mı?" Kaldı ki, yine Üstad'ımızın dediği, bazı sâdık kâşiflerin ifade ettiği ve bir kısım kitaplarda da geçtiği gibi, mahşerde "Ümmetî, ümmetî" diyecek olan Şefkatli Nebî, doğduğu zaman da "Ümmetî, ümmetî" demişti. Allah, O'nu çok özel bir mahiyette yaratmış ve gönlünü insanlığın kurtuluşuna bağlamıştı. Diğer peygamberlerin şefkati O'nun şefkatinin yanında deryada katre kalırdı. Öyleyse, siz bir kerecik "habibî" deseniz, o da mutlaka "ümmetî" diye çağrınıza icabet edecektir.

Hâsılı, salâvatın mânâsı rahmettir. Allah Teâlâ, Efendimiz'e bizzat salât etmiş, meleklerinin de Peygamberimiz'e salât ve selâm ettiklerini bildirmiş ve bize de onu bir vazife olarak tahmil buyurmuştur. Bizim salâtımız, "Ya Rab! Yanımızda elçiniz ve dergâhınızda elçimiz olan reisimize merhamet et ki, bize sirayet etsin." manasına bir duadır. Bununla beraber salât u selamın ayrı bir hususiyeti daha vardır. Salât u selam makbul bir duadır; yapılan diğer duaların başında ve sonunda salât u selam okununca, iki makbul dua arasında istenilen şeyler de makbul olur. Onun için hem duanın başında, hem de sonunda salât u selam okumak lazımdır. Gerçi, Efendimiz (Aleyhissalatü vesselam) duaların "Ya ze'l-celâli ve'l-ikrâm" hitabıyla noktalanmasını tavsiye buyuruyor; fakat o sözü Efendimiz'in tevazuuna verip, onda başka bir mahmil düşünüp duaları "Ya ze'l-celâli ve'l-ikrâm"la beraber salâtla bitirmek daha doğru olsa gerektir. Evet, hem

kendilerinin ifadesiyle, hem Sahabe-i Kiram'ın hassasiyetiyle, hem de büyük zatların keşfiyle salât u selamın ayrı bir hususiyeti vardır ve o geriye çevrilmeyen bir duadır.

Allahümme salli ve sellim alâ seyyidinâ Muhammedin ve alâ âlihî ve ashâbihî ecmaîn.

(Allahım, Efendimiz Hazreti Muhammed'e, O'nun aile fertlerine ve ashabına salât ve selam eyle.)

Özetle

- Hayatımızın her anında sürekli Allah Resûlü'nü mülâhazaya alma, sürekli O'nu düşünme, yapılan her işte O'nun sevgisini, kabulünü ve şefaatinin kazanma gayreti içinde olma çok önemlidir.
- Siz sünnete riayetle şefaât zeminine ulaşmaya bakacaksınız. O Zat'la tanışmaya ve buluşmaya çalışacaksınız. O'nun daire-i kudsiyesi içine girince sizin bir şey talep etmenize zaten lüzum yoktur.
- Salâvatın mânâsı rahmettir. Bizim salâtımız, bu rahmetin celbine vesile ve "Ya Rab! Yanımızda elçiniz ve dergâhınızda elçimiz olan reisimize merhamet et ki, bize sirayet etsin." manasına bir duadır.

Niçin o inkisar, neden o ağlama?

Terbiye ve talim adına yapılan işlerin en tesirlisi davranışlarla ifade edilenidir. Evde hayatı uygunca tanzim etmenin, çocuklara bir fikir verme bakımından önemi münakaşa edilmeyecek kadar büyüktür.

Bir teheccüd namazını -mümkünse- onun uyanık olduğu saate rast getirme, sadece Mevlâ-yı Müteal'in sizi gördüğü o karanlıkta, tıpkı Resûl-i Ekrem (sallallahu aleyhi ve sellem) gibi 'tekallübât' sizi sarıp da kıvrım kıvrım kıvrandırken, çocuğunuzun mütecessis nazarlarının şuurlatı sermaye açısından ne ilhamlara erdiğini kestiremezsiniz. O, "Niçin o inkisar, neden o ağlama, neden o kalb burkuntusu?" diyecek; şayet bunları sesli düşünecek olursa, siz de ona Allah'ın huzuruna çıkıp da nimetlerinden mahrum kalacağınız, azabına dûçâr olacağınız endişesini taşıdığınızı anlatacaksınız. Hem sevgi ve ümit dolu bakışlarınızla hem de endişeli hâlinizle Allah'a karşı saygınızı onun ruhuna duyuracak ve hep onun gözetiminde olduğunuzu vurgulayacaksınız. Kendinize tanzim ettiğiniz bu hayat şeklini ve şayet var ise iç derinliklerinizi ona hissettirmeye çalışacaksınız. Aksine henüz ruhunuzda yer etmemiş ya da size ait olmayan şeyleri anlatmaya uğraştığınız zaman, ona emniyet telkin edemeyecek

ve müessir olamayacaksınız.

Bu itibarla bizim davranışlarımız başka, sözlerimiz de başka olmamalıdır. Aslında buna, amelî münafıklık denir. İç-dış farklılığı çocuğu riyakârlık, mürâilik ve dual bir anlayışa iter, Kur'ân'ın ifadesiyle, onu bir orada-bir burada "müzebzeb" hâle getirir.

Siz, çocuğa Allah'ın nimetlerini anlattıkça, o da Allah'a (cc) karşı sizinle beraber şükran hissiyle, hamd hissiyle dolacak ve; "O sizin anlattığınız bizi yaratan, insan yapan ve sayısız nimetleriyle nimetlendiren, sıhhat lütfeden, anne-baba veren, her gün değişik nimet sofralarını gönderen; havayı, suyu, toprağı, ağaçları yaratan, yaratıp emrimize veren Allah'a (cc) binlerce hamdolsun." diyecektir.

Hele bir de yer yer bunları telkin eder, evdeki konuşmaları, muhavereleri bu yörüngede götürürseniz her şey bir başka güzelliğe ulaşır.

Haftanın Duası

Rahman ve Rahîm Allah'ın adıyla... Dinimizi en güzel şekilde yaşama ve onu başkalarına da anlatma hususunda Allah bize yeter. Dünyamızı mamur kılma, yeryüzünde Hakk'ın muradını gerçekleştirme ve bu yolda karşılaşacağımız her türlü musibete sabretme noktasında Allah bize yeter. Taşkınlıkla üzerimize hücum edenlere karşı -bütün zalimlere hadlerini bildirme kudretine sahip bulunan- Allah bize yeter.

Sözün Özü

Şayet neş'et ettiğiniz yerde kalıp kendinizi o çeperle sınırlandırmışsanız, Hızır'dan ders alsanız bile belli bir darlığın mahkûmusunuz demektir. Aksine her taraftan haberdar olabiliyor, her yeri âdetâ avucunuzun içi gibi biliyorsanız, işte ancak o zaman dünyanın geleceğı adına ümit vaat ettiğinizden bahsedilebilir. Yoksa rahatlıkla denilebilir ki, Amerika'da, Avrupa'da neş'et etseniz de belli bir darlığın mahkûmu hâline gelirsiniz.

16.10.2009 - "Ben" Deddiğiniz Şey Nedir?

Minnet kelimesi, Allah'a ve insanlara nispet edilmesine göre farklı mânâlara gelmektedir. Allah'a nispet edildiğinde; O'nun bütün varlıklara olan nâmütenâhî lütuf ve nimetleri, ikram ve ihsanları şeklinde anlaşılmıştır. İnsanlara nispet edildiğinde ise "minnet" kelimesinin bir menfî bir de müspet anlamı söz konusudur.

Menfî anlamda minnet; bir kimsenin yaptığı iyiliği başa kakması, sayıp dökmesi, iyilikte bulunduğu kimseden karşılık beklemesi... gibi olumsuz tavır ve davranışları ihtiva eder. Müspet mânâda ise Cenâb-ı Hak'ın sonsuz nimet ve lütufları karşısında insanların O'na olan hamd ü senâ ve şükran duygularını ifade için kullanılır.

Kelimenin bu farklı mânâlarıyla alâkalı Hücurât Sûresi'ndeki şu âyet-i kerimeyi hatırlayabiliriz. Söz konusu ayette Cenâb-ı Hak şöyle buyuruyor:

"İslâm'a girmelerini sana minnet ediyorlar. Onlara de ki: Müslümanlığınızı bana minnet etmeyin. Eğer gerçekten iman etmiş, iman şuuruna ermiş iseniz bilmelisiniz ki, sizi iman yoluna sevk ettiğinden dolayı, asıl Allah size minnet eder!" (Hücurât Sûresi, 49/17).

Öncelikle ifade etmeliyim ki her mü'min bu âyet-i kerimeyi sürekli boynuna asılı duran bir ferman-ı İlâhî gibi düşünmeli ve Hak karşısındaki konum ve duruşunu ayarlamak için sık sık ona bakmalıdır. Çünkü O Allah'tır (celle celâlühü). Her şeyin mutlak ve yegâne malikidir. Dolayısıyla minnet O'na aittir ve O'nun hakkıdır. Bu âyetle Allah (celle celâlühü) sanki bize şu hususları hatırlatmaktadır: "Ben sizi yoktan var etmedim mi? Varlığınız Benim vücudumun gölgesinin gölgesi değil mi? Size verilen izafî sıfatlar vahid-i kıyasî olarak Benim varlığımı ve sıfatlarımı göstermek için size verilmiş değil mi? Ben size imanı lütfetmedim mi? Biliyorsunuz ki eğer iman meşalesini içinizde yakmasaydım, ne âfâkî ne de enfüsî tefekkürünüz onu size kazandıramazdı! Ben sizi İslâm'ın yaşandığı bir ortamda yaratmadım mı? Sizi mütedeyyin bir ailenin vesayetinde dünyaya getirmedim mi! Din-i Mübîn-i İslâm'a hizmet yoluna sizi sevk etmedim mi?"

Evet, bütün bunlar bize sorulabilir. Zira bir âyet-i kerimede, *"Tutun onları, çünkü onlar sigaya çekilecekler."* (Saffat Sûresi, 37/24) denilirken, başka bir ayette; *"Sonra o gün bütün nimetlerden hesaba çekileceksiniz."* (Tekasür Sûresi,

102/8) buyuruluyor. Yani hayat, iman, İslâm, içinde neş'et ettiğimiz ortam... vs. maddî-mânevî bütün lütuf ve nimetlerden sorguya çekileceğimiz bize bildiriliyor. İşte üzerimizde nâmütenâhî nimetleri bulunduğundan dolayı Zât-ı Ulûhiyet'in bize karşı minneti vardır ve elbette ki bu minnet O'nun hakkıdır. Değişik vesilelerle -biraz da espriye benzer bir mülâhazayla- ifade ettiğim gibi, Cenâb-ı Hak bize, "Bana ait şeyleri bir kenara koyun da kendi kimliğiniz adına Bana bir tekmil verin!" diyecek olsa, neyin geriye kalacağını hiç düşündünüz mü acaba? Nasıl "ben" diyeceksiniz orada? Her şey Allah'tan olduğuna göre "ben" dediğiniz şey nedir? İşte bütün bunları teemmül edip Cenâb-ı Hakk'ın üzerimizdeki sayısız lütuf ve ihsanlarını görünce, O'na karşı hamd ü senâ hisleriyle dolup "Minnet ve şükran O'nadır." diyoruz. Bu, minnetin olumlu mânâsıdır.

Sadaka sadakatin ifadesidir

Kelimenin olumsuz mânâsına gelince konunun başında da geçtiği üzere, gerek açık bir şekilde, gerekse ima ve işaret yoluyla kapalı bir biçimde, yapılan iyilikleri ifade etme, sayıp dökme, başa kakma ve böylece iyilik yapılan kimseyi manen ezme, ona eza ve cefada bulunma demektir. Bu mânâyla alakalı da Kur'ân-ı Kerim'deki şu ayet-i kerimeyi hatırlayabiliriz: *"Ey iman edenler! Sadakat nişanesi olan sadakalarınızı -zekât da buna dâhildir- insanların başına kakmak suretiyle o işi yapmamış gibi bir duruma düşmekten sakının."* (Bakara Sûresi, 2/264) Sadaka, sizin Allah'a karşı sadık birer bende olduğunuzun ifadesidir. Çünkü mal, canın yongasıdır. Siz sadaka vermek suretiyle âdeta kendi canınızı yontuyor; yontup yongalar meydana getiriyor ve onları veriyorsunuz. Çalışıp kazandığınız, elde etmek için alın teri döktüğünüz o şeyleri verirken sanki canınızın yarısı sizden kopup gidiyor. İşte Kur'ân; "Böyle önemli bir ibadeti ifa ederken eziyet etmeyin, minnette bulunmayın!" diyor. Başa kakmanın neticesini de "Sadakalarınızı boşa çıkarmayın." ikazıyla bize gösteriyor.

Açıkça görüldüğü üzere bu mânâdaki minnet yapılan iyiliği alıp götüren, zararlı, haram kılınmış memnu' bir minnettir. Çünkü *"Kendilerine ihsan ettiğimiz nimetlerden hayır yolunda harcarlar."* (Bakara Sûresi, 2/3) ayetiyle de ifade buyrulduğu gibi, esasen biz başka değil, Allah'ın bize verdiklerini veriyoruz. Buna göre biz sadece bir aracı, emanetçi, tevzi (dağıtım) memuru konumundayız. Allah'ın verdiği malın temizlenmesi, manen nemalanıp bereketlenmesi ve herhangi olumsuz bir tesire maruz kalmadan devam ve temadi etmesi için duruma göre bazen kırkta bir, bazen onda bir, bazen de beşte birini Allah yolunda harcıyoruz. Bu, o malın devam ve temadisinin garantisi

olduğu gibi, bizim de Allah'a karşı sadakatimizin bir emaresi oluyor. Farklı bir ifade ile biz bu emri yerine getirmekle malın da mülkün de Allah'a ait olduğunu tasdik etmiş oluyoruz.

Özetle

- Minnet kelimesi, bir anlamda Cenâb-ı Hakk'ın sonsuz nimet ve lütufları karşısında insanların O'na olan hamd ü senâ ve şükran duygularını ifade için kullanılır. Çünkü Zât-ı Ulûhiyet'in bize karşı minneti vardır ve bu minnet O'nun hakkıdır.
- Cenâb-ı Hak bize, "Bana ait şeyleri bir kenara koyun da kendi kimliğiniz adına Bana bir tekmil verin!" diyecek olsa, neyin geriye kalacağını hiç düşündük mü acaba? Her şey Allah'tan olduğuna göre "ben" dediğimiz şey nedir?
- Sadaka, sizin Allah'a karşı sadık birer bende olduğunuzun ifadesidir. Çünkü mal, canın yongasıdır. Siz sadaka vermek suretiyle âdeta kendi canınızı yontuyor; yontup yongalar meydana getiriyor ve onları veriyorsunuz.

Unutmadığım Bir Minnet Hatırası

Minnet etmenin de kendi içinde dereceleri vardır. Meselâ bazıları bu tür duyguları iradeleriyle bastırır ve dışarı vurmazlar. Bu bir ölçüde şâyân-ı takdirdir. Çünkü en azından başa kakmak suretiyle insanlar rencide edilmemiş ve bilfiil günaha girilmemiş demektir.

Bazı kimseler de vardır ki içlerindeki o sevimsiz ve nahoş duyguları saklayamaz, kontrol altında tutamaz, o ölçüde olsun iradelerinin hakkını veremezler. Bu duruma bir misal olması açısından şu an aklıma gelen bir hatıramı sizinle paylaşmak istiyorum:

El ele, omuz omuza sa'y ü gayrette bulunan bir heyetin samimi gayretleri neticesinde, Cenâb-ı Hakk'ın ilim-irfan hayatımıza lütfettiği bir müessesenin açılış merasimine davet edilmiştim. Tören esnasında konuşma yapanlardan birisi yapılan hizmetlerden bahsederken; "Bugüne kadar bu işleri, bu hizmetleri "bizdeniz" ettik, eyledik, ulaştırdık..." gibi sözler söyledi. Hem ifade, hem de muhteva yanlışlığının iç içe girdiği böyle nahoş bir durumdan şahsen çok utanmıştım. Evvela bildiğiniz üzere "bendeniz", lisanımızda kendinden bahsetme mecburiyetinde kalındığında başvuru, mahviyet ve mahcubiyet edalı bir sözdür ve "kul, köle" mânâsına gelen "bende" kelimesinden türetilmiştir. Yani "bendeniz" derken "kulunuz, köleniz" kastedilmektedir. Böyle olunca "bizdeniz" in

kelime ve ifade açısından bir mânâsının olmadığı, yanlış bir kullanım olduğu açıktır. Konuşma esnasında iddialı tavır ve üslûptan kaçınılabilseydi, yanlış kullanım da olsa mahviyet ve tevazuu çağrıştıran "bizdeniz" kelimesi belki o ölçüde sevimsiz düşmeyecekti. Fakat âdeta denizin dalgalanmasını hatırlatırcasına bir üslûpla -hafızanallah- oradaki insanlara karşı bir iddia, bir başa kakma tavrı vardı ki, doğrusu o tablo gönlümde sevimsiz ve yaralayıcı bir iz bırakmıştı. Hâlbuki biliyoruz ki Allah dilerse o işi bir başkasına yaptırırdı. Eğer O, bu şerefi bir kuluna lütfetmişse, kanaatimce, Alvar İmamı'nın dediği gibi "Değildir bu bana layık bu bende/Bana bu lütf ile ihsan nedendir?" denmeli ve "Nasıl oluyor da Allah bizim gibi kırık dökük insanlarla böyle sağlam işleri gördürüyor?" anlayışı içinde hamd ü sena duyguları dile getirilmeliydi. Neredeyse üzerinden kırk sene geçmiş olmasına rağmen bir mânâda çiğ sayılabilecek, yaralayıcı, insanın içini kanatan ve yanlış bir ifadeyle ortaya çıkmış bu yanlış mazmûnu maalesef unutabilmiş değilim. Unutamadım ve mevzuun ehemmiyetini anlatabilmek için böyle bir hatırayı sizinle paylaşmış oldum. Böyle yapmakla hata ve günaha girdiysem rahmeti sonsuz Rabb'imden beni bağışlamasını dilerim.

Şimdi bu hatıra perspektifinden konuya bakacak olursak, diyebiliriz ki muhatabı minnet altında bırakacak iddia, tavır ve beklentilerden mümkün olduğunca sakınmamız gerekir.

Haftanın Duası

Allahım, beni, bütün mü'min kardeşlerimi, mü'mine bacılarımı ve arkadaşlarımı kurbiyetinin halaveti ve üns esintileriyle rızıklandır. Eziyet ve ızdırap veren saiklerden halas eyle. Sen benim Rabb-i Rahimimsin; ben ise Senin zavallı ve boynu tasmalı bir kapıkulunum. Evliya ve asfiyaya lütuf buyurduğun faziletleri bana ve benimle beraber bulunanlara da nasip et. Allahım, akıbet açısından hayırlı olan dualarımı kabul buyur.

Sözün Özü

Eğer bir insan günah çukurlarından birine düşmüşse hiç vakit kaybetmeden tövbeyle kendini yenilemeli ve işlediği günahın hacaletini bir ömür boyu vicdanında duyup hissederek onunla iki büklüm olmalıdır. Çünkü hakikî mü'min, günahının üzerinden elli-altmış sene geçmiş olsa dahi, onu her hatırladığında daha dün yapmışçasına kalbine bir zıpkın saplanmış gibi ızdırap duymalı ve sürekli nefsinı sorgulamalıdır.

23.10.2009 - Sen Yaptıklarının Karşılığını Aldın

Kanaatimce insanı Allah'la irtibatı noktasında yanlışlığa sürükleyen en önemli saik, onun mârifetullah hususundaki eksiklik, kusur ve cehaletidir.

Bu durum da kudret sahibi Zât'ın irade ve meşîetinin görülüp bilinmesine; neticeyi var eden Müessir-i Hakikî'nin tesirinin vicdanlarda duyulup hissedilmesine engel teşkil ediyor. Bütün bunların sonucunda neticeyi kendinden bilen, en azından kendine bir pay ayıran kişi, enaniyet ve gurur içine giriyor, yapıp ettiklerini gösterme, duyurma, kendini ifade etme derdine düşüyor, "Ben, ben!" diyerek Ramazan davulu gibi gülmeye başlıyor.

Kişinin bu hâlini basit ve mücerred enaniyet diye isimlendirecek olursak, kimileri işi biraz daha ileri götürüp mürekkep enaniyete sürükleniyor ve tam bir egoist gibi davranma yoluna giriyor. Sanki kendisi olmasaymış, başka güzel işlerin ortaya çıkması pek mümkün değilmiş gibi kuruntuya, bir aldanmışlığa kapılıyor.

Bazıları daha bir ileri giderek egosantrist bir tavırla kendini beğenme sevdasına tutuluyor, kendi yapıp ettiği şeylerin beğenisiyle hayatını örgülüyor, onları her şey gibi görmeye-göstermeye çalışıyor.

Ve hele bazıları narsist bir edayla, yapıp ettiklerine âşık ve meftûn bir halde, bütün güzelliklerin kendisine ait olduğu vehmiyle oturup kalkıyor, başkalarının yaptığı hiçbir şeyi beğenmiyor, hiçbir güzelliği kabul etmiyor, kendisinden sadır olmayan hiçbir güzele güzel demiyor. Sanki işin içinde o olmasa güzellik adına herhangi bir şeyin ortaya çıkması mümkün değilmiş gibi sapık bir anlayış içinde hayatını sürdürüyor.

Tabî bu hâle gelmiş bir zavallı bilmiyor ki, bu duygu kademe kademe onu mahvediyor, adım adım kalbini öldürüyor. İşin daha da vahim yanı, bütün bunlara rağmen o, hâlâ yerinde durduğunu zannediyor; zannediyor da içten içe bir firavun, bir narsist kesilmişken kıldığı namaz, yaptığı ibadet, ettiği sohbet ve insanlar üzerinde meydana getirdiği sûrî ve sun'î bir heyecanla kurtulabileceği vehmiyle esfel-i safilîne doğru yuvarlanıp gittiğinin farkına varamıyor.

Görüldüğü üzere tehlike baştan sezilip önü alınmazsa -Allah korusun- işin sonu gidip esfel-i safilîne dayanabilir. Bundan dolayıdır ki ehlullah, tahayyül ve tasavvur mertebesinde dahi olsa, nefsanî dürtüler karşısında büyük bir günah

işlemiş gibi ürpermiş ve vakit geçirmeksizin hemen onunla mücadeleye girişmişlerdir. Mesela bakıyorsunuz, onlardan biri, "Sübhânallahi ve bihamdihî sübhânallahi'l-azîm Allah'ı her türlü eksiklikten tenzih eder ve O'na hamd ederim. Azîm olan Allah, her türlü eksiklikten münezzehtir." derken gönlünün derinliklerinden kopup gelen bir edayla, kalbinin sesi olarak ortaya çıkan tesbih u tahmidlerle çevresindeki insanlarda aşk u heyecan uyarıyor, cezb u incizab mevcelenmeleri meydana getiriyor.

Kimileri kendinden geçiyor, kimileri hıçkırıklara boğuluyor. İşte o esnada "Benim zikrim, benim ses ve soluğum vesilesiyle bunlar gerçekleşti..." gibi bir his kalbine hutûr edince zahiren hiç münasebeti yokken, birdenbire o zikrini kesiyor, dehşet verici ve ürperten bir hâlde, belki bütün vücuduyla titreyerek "Estağfirullah ya Rabbi! Estağfirullah ya Rabbi! Estağfirullah ya Rabbi!" deyip inliyor, inleyip içine doğan o anki mülâhazaya karşı ciddi bir isyan ahlâkıyla mücadeleye girişiyor.

Evet, sizin ortaya attığınız tohumlar gözünüzün önünde birdenbire yerden fııksırsa; bir tanesi bin başak verse ve her başak bin buğdaya yürüse... işte bütün bunların neticesinde dahi aklınızın köşesinden "Bu işte bizim de bir dahlimiz var", diye geçecek olursa, büyük bir günah işlemiş gibi istiğfar etmiyorsanız yaptığınız işlerin hepsi "hebâen mensûrâ/toz-duman" hâline gelir, heder olur gider. Kendinize mal ettiğiniz an, bu nimetler elinizden alınır. Hadis-i şerifte de ifade buyrulduğu gibi öbür tarafta; "Sen, yaptıklarını 'yapıyor' desinler diye yaptın ve onlar da dediler. Dolayısıyla sen belli bir darlık içinde yaptıklarının karşılığını aldın. Ahiretin o genişliğine, o enginliğine rağmen burada alacağın bir şey kalmadı." sözüne muhatap olursunuz. O açıdan bu mevzuda donanımımız tam olmalı. Rabb'imizin rızasına muhalif ve O'nu ifade etmeyen mülâhazalar içimizi bulandırdığında yani bütün müspet şeyleri O'na bağlamamız gerekirken bunları kendimize mâl etme gibi gafil, cahil ve nadanlara düşecek bir yanlışlık sürecine girdiğimizde meseleyi hemen orada kesmeli ve derin bir nefis muhasebesiyle soluklanıp "Estağfirullah ya Rabbi! Ben yine kendime takıldım." demeliyiz. Çünkü kendine takılan kat'iyen Allah'a doğru yürüyemez, nefisini ayaklar altına alıp üzerinde raks etmeyen de asla O'na ulaşamaz.

Ne Olur Affının Serinliğini Ruhuma Duyur

Ey kudreti sonsuz, merhameti nihayetsiz, bütün âlemlerin yegâne sahibi Yüceler Yücesi Rabb'imiz! Efendiler Efendisi'ne, O'nun nezih ehl-i beytine, seçkinlerden seçkin ashâbına salât ü selam ederek bunları Senden dileniyoruz,

Rabb'imiz!

Ey Yücelerden Yüce Rabb'im! Bütün mal ve mansıp sahipleri kapılarını sürmelediler. Sen'in yüce dergâhının kapısı ise asla kapanmaz ve dilekte bulunanlara her zaman açıktır.

Ya Rabbî, Ya İlâhî! Yıldızlar gaybûbet âlemine, gözler de uykuya daldılar. Sen ise ey Rabbim, Hayy'sın, Kayyûm'sun; uykudan, uyuklamadan sonsuz defa münezzeh ve müberrâsın.

Ya Rab! Gece, karanlığıyla mevcûdâtın üzerini örtünce döşekler de seriliverdi ve sevenler sevdikleriyle baş başa kaldılar. Sen, Sen'in yolunda, Sana ulaşma istikametinde cehd ü gayret içinde bulunanların biricik sevgilisi, (benim gibi) yalnızlık gurbetine maruz kalanların da yegâne enîsisin!

Ya İlâhî! Ulu dergâhına sığınan bu kimsesiz kulunu kapından kovacak olursan ben gidip hangi kapıya iltica edebilirim ki! İlâhî! Yakınlığından mahrum edersen beni, o zaman ben kimin yakınlığını umabilirim ki! İlâhî! Şayet Sen bana azap etmeyi murad buyurursan, ben biliyorum ki, cezalandırılmaya fazlasıyla müstehakım! Fakat affınla sarıp sarmalarsan, o da Sen'in lütfun ve keremindir.

Ya Seyyidî, ya İlâhî! Marifet erbabı kulların Sen'i bulduklarında Sen'den başka ne varsa hepsinden yüz çevirmişlerdir. Salih kulların Sen'in fazlınla necâta ermişlerdir. Taksîratı pek çok günahkârlar da "Tevbe, ya Rabbi!" deyip yine Senin kapına yönelmişlerdir.

Ey affı güzel Rabb'im! Ne olur, affının serinliğini ve marifetinin halâvetini benim ruhuma da duyur ve beni onlarla doyur! Her ne kadar ben bunlara lâayık olmasam bile, haşyetle önünde iki büklüm olup ikâbından sakınılmaya lâayık olan da, mücrimlerin günahlarını bağışlama şanına yaraşan da yalnız Sen'sin!

Âlemlerin Rabbi Allah'a sonsuz hamd ü senâ, O'nun en büyük elçisi olan Hazreti Muhammed'e (aleyhissalâtü vesselâm), diğer enbiya ve mürselîn efendilerimize, Hakk'ın mükerrem ibâdı olan melâike-i kirama, yer ve gök ehlerinden salih kullara da Cenab-ı Allâmü'l-Guyûb'un ilmi ve malûmatı adedince salât ü selam olsun.

Haftanın Duası

Allah'ım, i'tikad, söz ve amel bakımından şanına lâayık olmayan her türlü kusurdan Zat'ını yüce tutma ve Sana layık olan sıfatları da isbat etme adına dile getirilen sözlerin en güzelleriyle, renk renk, desen desen tesbîh ü takdîs ifadeleriyle Seni anmak istiyorum. Sırf Senin hoşnutluğunu gözeterek ve rızana ermiş bir kul olma ümidi besleyerek Seni tesbîh ü takdîs etmeyi arzuluyorum. Bunu nasip eyle Allahım, beni bu devletten mahrum kılma.

Sözün Özü

Dünyanın bir yüzü, Cenâb-ı Hakk'ın güzel isimlerine bakar ve onların aynasıdır. Bu açıdan dünyaya bir meşher, bir seyrangâh; bir kitap, bir seyahat gemisi ve bütün bunların neticesinde Rabb'imizi derin derin murâkabeye alabileceğiniz bir koy nazarıyla bakılabilir. Bu veçhesiyle dünya, Allah'ın sonsuz güzelliklerine, güzelliklerinin tecellilerine sahne vazifesi görüp O'nun muhabbetine vesile olduğundan mezmum değil aksine sevgiye layıktır.

30.10.2009 - 'Sizin İçin Şunu Yaptım' Deme!

İnsanlığın İftihar Tablosu (aleyhi ekmelüttehâyâ vetteslimât) hayat-ı seniyyelerinde elbette ki hiçbir zaman yaptığı hizmetlerden dolayı herhangi bir ücret talebinde bulunmamış ve "Sizin için şunu yaptım, bunu ettim!" diyerek asla kimseyi minnet altında bırakmamıştır.

Ancak sayılabilecek kadar az vâkıa olsa da, değişik hikmet ve maslahatlara binaen, kendisinin muhatapları için nasıl büyük bir nimet olduğunu hatırlattığı durumlar da söz konusudur. Mesela Huneyn Harbi sonrası gelişen hâdiseler buna bir misal olarak zikredilebilir. Hatırlanacağı üzere Huneyn Harbi'nde elde edilen ganimetleri Allah Resûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) daha ziyade gönüllerini İslâm'a ısındırmak istediği insanlara dağıtmış ve bazı şahıslara hususiyet arz edecek şekilde paylar vermişti.

Böyle yapmakla O (sallallâhu aleyhi ve sellem) yeni Müslüman olmuş bu fertlerin gönüllerini almak, onları da istikbalin kahraman sahabileri hâline getirmek, kendi semahatini sergileyerek onların gönlünde de imanın oturaklaşmasını sağlamak murad buyuruyordu. Ayrıca bu kişilerin birçoğu, kavim ve kabileleri arasında söz sahibi olan insanlardı. Siz fakir fukaraya bakar, onları görüp gözetirsiniz; ama öyle birisi de vardır ki, onun gönlünü kazandığınız zaman arkasındaki binlerce insanın da gönlünü kazanmış olursunuz. O şahıs; "Buyurun gelin!" dediği zaman ardındaki binlerce insan da size katılmış olur. Fetanet-i azam sahibi Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) ganimet taksiminde bu ve benzeri birçok hikmet ve maslahat gözetmişti.

Şu an biz belli ölçüde bunları düşünüp idrak edebiliyoruz ancak o günkü şartlarda Ensar'dan üç-beş genç bunları düşünememişti. Düşünememiş ve "Daha onların kanı kılıçlarımızdan damlıyor, hâlbuki en fazla payı da onlar alıyor!" demişlerdi. Bunun üzerine Peygamber Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) Ensar'ın, aralarına başka kimse almadan, hemen bir çadırın altında toplanmasını emretti. Tabii bu husus da taktik açısından ayrıca üzerinde durulabilecek bir konudur. Zira fitneye yol açabilecek, dedikodu denilebilecek şeyler konuşulmaya başlanmıştı. Bundan dolayı problem çözülürken fitne ve dedikodunun şuyû' bulmaması adına muhacir topluluğunun söylenenleri duymaması dikkat edilmesi gereken bir husustur. Ayrıca Ensar'ın bütününe toplu bir şekilde hitap edilmek suretiyle, bu sözleri dillendiren kişilere karşı perde

yırtılmamış, onlar hususi mahiyette hırpalanmamış olacaktı. Bu da kimsenin suçlu duruma düşürülmemesi, suçluluk psikolojisi içine itilmemesi adına önem arz etmekteydi.

Hâsılı, Peygamber Efendimiz (aleyhi ekmelüttehâyâ vetteslimât) Ensar'ı toplamış ve onlara minnet ifadeleri olarak telakki edilebilecek şu sözleri söylemişti:

"Ben geldiğimde, siz dalâlet içinde değil miydiniz? Allah, benimle sizi hidayete erdirmemi mi? Ben geldiğimde, siz fakr ü zaruret içinde kıvranmıyor muydunuz? Allah, benim vesilemle sizi zenginleştirmedimi mi? Ben geldiğimde siz, birbirinizle düşman değil miydiniz? Allah, benimle sizin kalblerinizi telif etmedi mi?" Elbette orada bulunanların çoğu zaten O'na (sallallâhu aleyhi ve sellem) çok iyi inanmış kimselerdi. Efendimiz (aleyhi elfü elfi salâtin ve selâm), her cümle ve soruyu bitirdikçe onlar topluca: "el-minnetü lillâhi ve lirasûlihî- Evet, evet, minnet Allah'a ve Resûlü'ne aittir!" diye gürlemişlerdi. (Buhârî, menâkıbü'l-ensâr 1-2; megâzî 56) Görüldüğü üzere burada -hâşâ- nimetlerin onların başına kakılması, yüzüne vurulması mevzubahis değil; aksine muhatapları içine düşebilecekleri bir vartadan kurtarma, fitnenin önünü alma ve ortaya çıkmış problemi çözmeye matuf bir gaye söz konusudur.

Şimdi mevzuun bize bakan yönüne gelecek olursak, hangi yolla olursa olsun, bu yaptığımız iyiliklerin hiçbirini minnet işlememede olacak ölçüde dahi olsa dile getirmemizde doğru değildir. Bu konuda bize düşen şöyle düşündürmektir: Allah'a binlerce hamd ve sena olsun ki bizi sizinle beraber böyle güzel bir yola hidayet eyledi; eyledi de iman ve İslâm hayatımız, gönül ve ruh dünyamız itibarıyla henüz gerçek bayrama eremesek de Rabb'imiz bize el ele, omuz omuza âdeta bir bayram sevinci yaşattı.

Evet, yaptığımız hizmet, ettiğimiz iyilikler karşısında kardeşlerimize minnet edip onları incitmemeli, üzmemeliyiz. Bazen anlaşılmama, hissedilmeme gibi durumlar karşısında insan olmamız münasebetiyle gönül kırgınlığı yaşayabiliriz. Ancak bu durumda içteki duygularımızı ifadeye dökmez ve bastırabilirsek -inşallah- mahzurlu bir tavır ve davranış içine düşmemiş oluruz. Hele hele "Ben olmasaydım nereden bu yolu bulacak ve doğruyu nasıl bilecektiniz?" şeklinde beyanlarda bulunarak vesile olduğu hizmetleri gurur vasıtası yapıp başa kakmaya hiç kimsenin hakkı yoktur. İstanbul gibi beldeleri fethedebilir, Belgrat'lara gidebilir, Viyana'lara yönelebilir, kıtalara nam-ı celil-i Muhammedî'yi duyurabilirsiniz. Ve bütün bunlar insanlar tarafından sanki sizin

dehanızdan fışkırmış gibi görülüp öyle de algılanabilir. Ancak bu yaptıklarınızı, arkanızda sizinle beraber koşan o insanların başına kakar, minnet mevzuu hâline getirirseniz, bu durum, o büyük işlerin hepsini iptal eder, sevabını alır götürür ve ahirette o işlerden sizin hesabınıza hiçbir şey kalmaz. Bunca iş yapmış olmanıza rağmen bir arpa boyu yol almamış/alamamış olduğunuzu öte tarafta acı acı müşâhede edersiniz.

Özetle

- Hangi yolla olursa olsun, bu yaptığımız iyiliklerin hiçbirini minnet işlemam edecek ölçüde dahi olsa dile getirmemiz doğru değildir. Yaptığımız hizmet, ettiğimiz iyilikler karşısında kardeşlerimize minnet edip onları incitmemeli, üzmemeliyiz.
- Bazen anlaşılmama, hissedilmeme gibi durumlar karşısında gönül kırgınlığı yaşayabiliriz. Bu durumda içteki duygularımızı ifadeye dökmez ve bastırabilirsek -inşallah- mahzurlu bir tavır ve davranış içine düşmemiş oluruz.
- Yaptıklarınızı, sizinle beraber koşan insanların başına kakar, minnet mevzuu hâline getirirseniz, bunca iş yapmış olmanıza rağmen bir arpa boyu yol almamış/alamamış olduğunuzu öte tarafta acı acı müşâhede edersiniz.

İhtimaller Üzerine Hüküm Verilmez

Her meselede itidal ve denge çok önemlidir. Hoşgörü konusunda da kalb balansının çok iyi ayarlanması gerekmektedir.

İddia olmayacağı mülâhazasıyla diyorum ki, biz, hoşgörü hususunda dengeli olduğumuza inanıyoruz. Bu itibarladır ki; hoşgörü derken, bunu milletimizin ve ülkemizin geleceğini tehlikeye sokacak, tarihimizi, millî-mânevî değer ve dinamiklerimizi tahribi netice verecek davranışlara karşı hoşgörülü olunması asla söz konusu değildir. Aslında bugünümüz ve yarınımız adına nelerin hoşgörüleceği ve nelerin hoşgörülmeyeceği bellidir. Ama öyle ümit ediyorum ki toplum, zamanla birbiriyle kaynaya kaynaya o dengeye ulaşacaktır. Bugün bize düşen şey, şu demokratik hava içinde, tartışma ve ayrılık konusu meselelerden kaçınarak, bizi toplum olarak, millet olarak birbirimize bağlayan hususları öne çıkarmak suretiyle, herkesi bulunduğu konumda kabûl edip, hoş görmekle işe başlamak isabetli bir yol olsa gerek.

Zaten başkalarının hukukunun söz konusu olduğu bir yerde müsamaha

gösterme, kimsenin hakkı değildir. Biz nefsimize ait meselelerde fedakârlıkta bulunabiliriz; ama toplumun hakkını fertlere bağışlamaya gelince, o topluma karşı işlenmiş bir haksızlıktır. Evet, ben cüzdanımı veya sırtımdaki elbiseyi birisine verebilirim; bu bir fedakârlıktır. Ne var ki millete ait bir cüzdanı, millet malını ve kamunun hakkını birisine bağışlamam, zahiren hayır gibi görünse de, temelde zulümdür.

Öte yandan, hükümler muhtemeller üzerine kurulmamalıdır. Eğer hüküm muhtemeller üzerine kurulacak olursa, o takdirde, su-i zanna gidilmiş ve günaha girilmiş olur. Hükümler vukuâta, yani olup bitmiş hadiselerle göre verilir. Ortada bir işaret ve delil olmadığı müddetçe, beraat-ı zimmet, yani kişilerin masumiyeti esastır. Bu, bir hukukî disiplindir. O açıdan, bazılarının, siz hoşgörü diyerek millet ve maneviyat aleyhinde her şeyi dinamitliyorsunuz ve bazılarının dümen suyunda gidiyorsunuz gibi dayanaksız ve tamamen sû-i zanna dayanan suçlamaları, nasıl bir bühtandan öteye geçmiyorsa, aynı şekilde, daha başkalarının, şimdi hoşgörü diyorsunuz ama fırsat elinize geçerse şöyle yaparsınız gibi düşünce ve sözleri de, hiçbir işaret ve delile dayanmayan birer kuruntu olduğundan birer paranoya deyip üzerinde durmamak icap eder.

Şimdi bize düşen şey, savunduğumuz meselelere âlemin inanıp inanmaması değil; samimiyetle inandığımız sevgi ve hoşgörü davasında, Risalet vazifesinin ayları ve güneşleri olan peygamberlerin, o üstünlerden üstün vazifelerini yerine getirirken gösterdikleri azim, sebat ve kararlılığı göstermektir.

Haftanın Duası

Allah'ım, i'tikad, söz ve amel bakımından şanına lâyık olmayan her türlü kusurdan Zatını yüce tutma ve Sana layık olan sıfatları da isbat etme adına dile getirilen sözlerin en güzelleriyle, renk renk, desen desen tesbîh ü takdîs ifadeleriyle Seni anmak istiyorum. Sırf Senin hoşnutluğunu gözeterek ve rızana ermiş bir kul olma ümidi besleyerek Seni tesbîh ü takdîs etmeyi arzuluyorum.

Sözün Özü

İnsan, cismaniyetine bağlı kaldığı, hayvaniyetinin güdümünde yaşadığı; yani yiyip içip yan gelip kulağı üzerine yattığı sürece, mülk âleminin dar çerçevesi içinde sıkışır kalır; kalır da ahsen-i takvîm sırrına mazhar bir varlıkken hayvanlardan da aşağı bir duruma düşer. Fakat o, hayvaniyetten çıkıp cismaniyeti bırakırsa farklı bir mahiyete erer, farklı bir mahiyet kazanır.

06.11.2009 - Tanımayanlar Onları Zengin Zanneder

İffet; çirkin söz ve fiillerden uzak kalma, hayâ ve edep dairesinde bulunma, doğruluk, dürüstlük ve ahlâkî değerlere bağlılık üzere yaşama demektir. Aslı Arapça olan bu kelime, namuslu, şerefli ve ahlâklı olma halini ifade edecek şekilde dilimize de geçmiştir.

Özellikle eski nesir ve nazımlarda, izzet ve haysiyetiyle yaşayan, çalıp çırpımayan, haramlardan sakınan ve namusunu koruma mevzuunda fevkalâde hassas davranan kimseler hakkında "afif" tabiri kullanılagelmiştir.

İslâm ahlakçıları insanda üç temel duygunun bulunduğunu söylemiş; belli ölçüde de olsa hakikatleri görüp, fayda ya da zarar getirecek şeyleri birbirinden ayırma melekesine "kuvve-i aklıye"; kin, hiddet, kırgınlık ve atılganlık gibi hislerin kaynağı sayılan güce "kuvve-i gadabiye"; arzu, iştihâ ve cismânî hazların menşei kabul edilen duyguya da "kuvve-i şehviye" demişlerdir. Kuvve-i şehviye'nin, hayâ hissinden tamamen sıyrılarak her türlü cürmü işleyecek kadar kayıtsız kalma şeklindeki ifrat hâlini "fısk u fücûr"; helal nimet ve lezzetlere karşı dahi hissiz ve hareketsiz kalma durumunu da "humûd" olarak isimlendirmişlerdir. Kuvve-i şehviye açısından istikamet ve itidal üzere bulunarak, meşru dairedeki zevk ve lezzetlere karşı istekli davranmanın yanı sıra gayr-i meşru arzu ve iştihâlara iradî olarak kapalı kalma tavrını ise "iffet" kelimesiyle ifade etmişlerdir. Bu zaviyeden iffet, umumî manasıyla, iradenin gücünü kullanarak cismanî ve behimî arzuları kontrol altına almak, zinadan ve sefihlikten uzak durmak demektir.

Kur'an-ı Kerim, iman edenlerin iffetli, hayâlî ve edep yerlerini koruyan insanlar olduklarını nazara vermiş (Mü'minûn, 23/5-7); iffetli yaşamının mükâfatı olarak Allah'ın mağfiretini ve ahiret sürprizlerini müjdelemiştir. (Ahzâb, 33/35) Mevzunun önemine binaen kadınları ve erkekleri ayrı ayrı zikrederek bütün mü'minlere iffetli olmalarını ve iffetsizlik için bir giriş kapısı sayılan haram nazardan kaçınmalarını emir buyurmuştur (Nur, 24/30-31). Ayrıca, Hazreti Yusuf ve Hazreti Meryem gibi iffet abidelerini misal vererek inananlara hayâ ve ismet ufkunu göstermiştir.

Evet, Hazreti Yusuf (aleyhisselam), vezirin hanımından gelen bir günah çağrısı karşısında *"Ya Rabbî! Bu kadınların beni dâvet ettikleri o işten zindan daha iyidir."* (Yusuf, 12/33) diyerek, iffetine toz kondurmaktansa senelerce

hapiste yatmayı göze almış ve kıyamete kadar gelecek olan bütün ehl-i imana bir hayâ timsali olmuştur.

Cenâb-ı Allah'ın, *"İffet ve namusunu gerektiği gibi koruyan Meryem'i de an. Biz ona rûhumuzdan üfledik, hem onu, hem oğlunu cümle âlem için bir ibret yaptık."* (Enbiya, 21/91) diyerek yücelttiği Hazreti Meryem de bütün insanlık için tam bir iffet örneğidir. Öyle ki, temiz ve nezih bir atmosferde, iffetli ve şerefli bir şekilde yetişen Meryem validemiz, o paklardan pak mahiyetiyle adeta mücessem iffet haline gelmiştir. Bundan dolayıdır ki, Hazreti İsa'nın doğumunu dile dolayanların yakışksız sözleri karşısında bin bir ızdırapla, "Keşke bu iş başıma gelmeden öleydim, adı sanı unutulup gitmiş biri olaydım!" (Meryem, 19/23) diye inlemiştir.

İffetin bu umumî manasını hatırdan tutmakla beraber, onu daha geniş ve şümullü olarak ele almak da mümkündür. Bediüzzaman Hazretleri'nin, "Helal dairesi geniştir, keyfe kâfi gelir. Harama girmeye hiç lüzum yoktur." şeklinde dile getirdiği ölçüye göre iffet, meşru daire içinde yaşayıp gayr-i meşru sahaya nazar etmeme, el uzatmama, adım atmama demektir. Dolayısıyla, iffetli bir insan, göz, kulak, el, ayak gibi bütün âzâların helal dairedeki lezzetleriyle iktifâ etmeli, hiçbir şekilde ve hiçbir yolla haram işlememeli, izzet ve haysiyetine dokunacak durumlardan da sakınmalıdır.

Bu açıdan, insanın kendi el emeği ve alın teriyle kazandığına razı olması, başkasının malına göz dikmemesi, daha çok kazanma ve daha rahat yaşama hırsıyla gayr-i meşru daireye el uzatmaması ve dilencilik yapmaması da iffetin ayrı bir yanıdır. Evet, insan kendi emeği ve alın teriyle geçimini sağlamalı, gerekirse inşaatlarda taş kırmalı, hamallık yapmalı ama asla başkalarına el açmamalıdır.

Evet, bu müstağni insanlar, kimseden karşılıksız bir şey kabul etmeyen, kimseye evvel ve âhir diyet ödeme mecburiyetinde kalmayan aziz ruhlardır. Halden anlamayanlar, izzet-i nefislerini korumayı açlığa tercih eden ve yokluklara katlanıp asla isteme zilletine düşmeyen bu insanları zengin zannederler. Aslında, dikkat edilse hallerinde fakirlik emareleri görülecektir. Fakat onlar kimseden bir şey isteyemezler, hele hele ısrarla ve bıktırırçasına hiç istemez ve kat'iyen dilencilik yapmazlar.

Resûl-i Ekrem Efendimiz'in (aleyhi ekmelü't-tehayâ) sabah-akşam tekrar ettiği dualardan biri, "Allah'ım! Senden hidayet, takva, iffet ve gönül zenginliğiyle beraber başkalarına muhtaç olmayacak kadar rızık istiyorum."

niyazıdır. Her söz, hal ve tavrıyla hidayet üzere olan, muttakilerin imamı ve iffetlilerin en afifi Allah Resûlü'nün hidayet, takva, iffet ve gönül tokluğu istemesi, hem bu hususlardaki temadî ve derinlik talebi şeklinde anlaşılmalı hem de ümmet-i Muhammed'in (aleyhissalatü vesselam) neler istemesi gerektiğine bir işaret olarak kabul edilmelidir.

Özetle

- İstikamet ve itidal üzere bulunarak, meşru dairedaki zevk ve lezzetlere karşı istekli davranmanın yanı sıra gayr-i meşru arzu ve iştihalara iradî olarak kapalı kalma tavrına "iffet" denir.
- İffetli bir insan, göz, kulak, el, ayak gibi bütün âzâların helal dairedaki lezzetleriyle iktifâ etmeli, hiçbir şekilde ve hiçbir yolla haram işlememeli, izzet ve haysiyetine dokunacak durumlardan da sakınmalıdır.
- İnsanın, el emeği ve alın teriyle kazandığına razı olması, başkasının malına göz dikmemesi, daha rahat yaşama hırsıyla gayr-i meşru daireye el uzatmaması ve dilencilik yapmaması da iffetin ayrı bir yanıdır.

Sırtta yük taşımak dilencilikten hayırlıdır

Kur'an-ı Kerim, ihtiyacı olduğu halde dilenmeyenleri takdirle anmış ve onların durumunu da iffet çerçevesine dâhil etmiştir. "Bu yardımlar, kendilerini Allah yoluna vakfeden yoksullar içindir.

Bunlar yeryüzünde dolaşma imkânı bulamazlar. Halktan istemekten geri durmaları sebebiyle, onların gerçek hallerini bilmeyenler, onları zengin sanırlar. Ey Resûlüm, sen onları simalarından tanırsın. Onlar yüzsüzlük ederek halktan bir şey istemezler. Hem hayır adına her ne verirsенiz mutlaka Allah onu bilir." (Bakara, 2/273) mealindeki ayet-i kerime işte bu manadaki iffeti ve iffetlileri anlatmaktadır. Sadakaların kimlere verileceğini belirten bu ayet, Peygamber halkasının Allah yoluna adanmış talebeleri olan, mescidde yatıp kalkan, Resûl-i Ekrem'in sohbetlerini dinleyip öğrenerek sonraki nesillere nakletmeye çalışan, vakitlerini ibadetle, ilimle değerlendiren ve iâşeleri de Allah Resûlü tarafından karşılanan "Ashab-ı Suffe" başta olmak üzere, kendini öğrenip öğretmeye vakfeden, dolayısıyla malı-mülkü olmayan, başka bir meslekte çalışmaya vakit bulamayan ya da güç yetiremeyen ama her şeye rağmen başkalarına da el açmayan, hayâ ve iffetlerinden ötürü dilencilikte bulunmayan her devirdeki fakir fakat afif Müslümanları takdir etmektedir.

Haddizatında, Peygamber Efendimiz (aleyhissalatü vesselam) hakiki fakiri bu

çerçeve içinde zikretmiş; "Fakir, kapı kapı dolaşan ve bir iki lokma veya bir iki hurma ile baştan savılan kimse değildir. Gerçek fakir, durumu bilinmediği için kendisine sadaka verilmediği halde, ihtiyaç içerisinde olmasına rağmen iffetinden dolayı başkalarına el açmayan ve halktan hiçbir şey istemeyen insandır." buyurmuştur.

Ashab-ı Suffe'den olan Ebu Hüreyre gibi sahabe efendilerimiz açlıktan kıvrım kıvrım kıvrandıkları halde kimseden bir şey istememeyi ahlâk haline getirmişlerdir. Öyle ki, Hazreti Sevban ve Hakîm b. Hizam'ın da aralarında bulunduğu bazı sahabiler, insanlardan bir şey istememe konusunda Allah Resûlü'ne söz vermiş ve ömürlerinin sonuna kadar sadık kaldıkları bu vaadlerinden dolayı asla sadaka kabul etmemiş; hatta deve üzerindeyken kırbaçları yere düşse onu bile kimseden istememeleriyle meşhur olmuşlardır. İşte, "Her kim iffetli olmaya çalışır, yüzüzlükten sakınırsa Allah da onun iffetini korur ve arttırır. Bir insanın bir ip alıp sırtında odun taşıyarak onu azıcık hurmaya satması, dilenmesinden daha hayırlıdır." buyuran Peygamber Efendimiz'in bu tavsiyesine uygun yaşamak da iffetin önemli bir derinliğini teşkil etmektedir.

Haftanın Duası

Allah'ım, bendeni, hatalarını itiraf edip pişmanlıkla kıvranan, herhangi bir inhiraftan sonra yeniden toparlanıp dergahına yönelen, büyük-küçük her gaflet karşısında himmet kanatlarını açıp Senin inâyetine sığınan kullarının arasına kat. Bizleri seher vakitlerinde istiğfara sarılarak Senin mağfiretini dileyen Hak erlerinin safına dahil et; beni günahlardan, ayıplardan, isyanlardan, kusurlardan ve hakka muhalefet etme tehlikelerinden arındır.

Sözün Özü

İnsan, beden ve cismaniyetin dar çerçevesinde kalır, tıpkı çuval içinde yok olup giden bir tohum gibi olur. Böyle bir tohumda çoğalma, artma ve bereketlenme söz konusu olamayacağı gibi, mevcut hâliyle kaldığı müddetçe onun için çürüme ve yok olma mukadder demektir. Fakat ne zaman ki toprağın altına girer ve neşv ü nema sürecine dahil olursa, sümbüle, derken oradan başağa yürür ve Allah'ın izniyle, bir tek tohum ambarlar dolusu buğdaya dönüşür.

13.11.2009 - Kenarına Yaklaşma ki Uçuruma Düşmeyesin

Bir insanın haddini bilmesi, teklif edilen bir makam-mansıp karşısında hemen ileri atılmaması, hevesleriyle hareket etmemesi, o işe liyakat sahibi olup olmadığını iyi değerlendirebilecek kimselerin kanaatlerine göre tavır belirlemesi, gerekiyorsa müstağni davranması ve bir başkasını o işe teklif etmesi ama şartlar ne olursa olsun kendine terettüp eden bir vazifeden de kaçmaması gibi hususlar bir yönüyle iffetin çerçevesine dâhildir.

Öyle ki, bu duygu ve düşüncelerle omuzlanılan bir vazifenin hakkını vermeye "meslek namusu" ya da "meslek ahlakı" denilegelmiştir. Her doktor, öğretmen, üniversite hocası, avukat, asker, savcı ya da hâkim kendi mesleğine ait bazı disiplinlere uymak, bir kısım kural ve kaidelere göre iş yapmak ve "meslek ahlakı" dediğimiz değerler bütününe sadık kalarak çalışmak zorundadır. Dolayısıyla, böyle kurallı, bir intizam içinde ve hakperestçe çalışma da iffetin farklı bir yanı olarak değerlendirilebilir.

Ayrıca, söz ve yazılarımızda sık sık kullandığımız ve bazen "fikir namusu" bazen de "düşünce iffeti" olarak zikrettiğimiz bir husus daha vardır. Özellikle, heva ve hevesi fikir suretinde takdim etmeme; ulvî ve derin hakikatleri anlatırken fantastik ve muğlak ifade avcılığı yapmama, fakat pespâyeye sözlere ve bayağı ifadelere de yer vermeme; kullandığımız hemen her kelimeyi bir mücevherci titizliğiyle seçerek dilin saffetini korumaya çalışma ve okuyucuyu mutlaka hayra, güzele sevk etme gibi konularda hassas davranma da iffetin bu çeşidini oluşturmaktadır.

Aslında, düşünce iffetini yakalamak ve korumak için tahayyül ve tasavvur planındaki duyguları dahi temiz tutmaya çalışmak gerekir. Çünkü fikir, söz ve ameller bir yönüyle hayalde mayalanır. Bundan dolayıdır ki, Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem), "Fena duygular, seni hayallerinde yakalayınca, ilk fırsatta hemen onlardan kurtulmaya çalış; yoksa bir müddet sonra götürüldüğün yerden geriye dönemezsin" demektedir. Evet, bir şeytanî ok gelip hayalinize çarptığı zaman dönebiliyorsanız hemen geriye dönmeli ve zihninizde meydana gelen yırtığı vakit geçirmeden dikmeye çalışmalısınız. O ok daha derinlere nüfuz etmeden ve aldığınız yara sizi öldürecek seviyeye ulaşmadan bir tabyaya sığınmalı, ezeli düşmanınızın saldırılarından

korunmalısınız. Aksi halde, bazı hayal deryalarına yelken açmış olur, onun dalgaları içinde savrulur durur ve sahile çıkmaya yol bulamayacak kadar kıyıdan uzaklaşırsınız. Öyleyse, yol yakinken ve iradenizin gücü yetiyorken kötü duygu ve fena tutkulardan kurtulmalısınız!..

Kur'an-ı Kerim ve sünnet-i sahîha "sedd-i zerâî" adı altında bu mevzuya vurguda bulunmakta ve farklı hadiseler münasebetiyle farklı ifadelerle bu hususu nazara vermektedir. Bildiğiniz gibi; "sedd" menetme ve engellemenin adıdır; "zerâî" de sebep ve yol manasına gelen "zerîa" kelimesinin çoğuludur. "Sedd-i zerâî" ise, fenalıklara ve günahlara götüren yolları tıkama, harama sebep olabilecek fiillerden kaçınma demektir. Mesela, zina büyük bir günahdır. Harama nazar bu günaha götüren bir sebep olduğu için o da günahdır ve yasaklanmıştır. Bunun için, Kur'an-ı Kerim, "Zina etmeyin", "Yetim malı yemeyin" emrini ifade ederken "Zinaya yaklaşmayın", "Yetim malına yaklaşmayın" şeklinde seslenmekte ve neticede günaha götürebilecek atmosferden uzak durmayı emretmektedir.

Evet, göz görür, kulak dinler, dil telaffuz eder; görülen, duyulan ve söylenen şeyler zihinde kurgulanır; tahayyül tasavvura dönüşür, o da gidip taakkulle belli bir kalıba dökülür, bir kılıfa girer.. ve sonra bu vetire insanın iradî davranışlarına tesir eder; el tutar, ayak gider... Dolayısıyla, daha tahayyül durağında iken günahın önü kesilmeli; onun tasavvura ve sonrasına ulaşmasına mani olunmalıdır. Mesela; harama nazar önü alınabilecek ve iradeyle kaçınılabilecek bir tehlikedir. Biraz gayret etseniz bakmamaya katlanabilirsiniz. Gözünüze ilişen çirkin bir manzaradan sıyrılma, iradenizin belini bükebilecek kadar büyük bir yük değildir; gözünüzü kapamaya irade gücünüz yeter. Fakat nazarlarınızı haramdan çevirmez, kendinizi o işe salar ve bir "bakma tiryakisi" olursanız artık geriye dönme ihtimaliniz azalır. Hele bir de gözünüzden zihninize akan manzaraları tasavvurla, taakkulle besler ve büyütürseniz sahilden ayrılmış sayılırsınız. Ondan sonra geriye dönmek çok daha büyük cehd ü gayret ister. Şair bir arkadaşımın, "İsyân deryasına yelken açmışım, kenara çıkmaya koymuyor beni" dediği gibi, Allah muhafaza, o günah deryası, dalgaları arasında sizi evirir çevirir ve kıyıya çıkmanıza izin vermez.

Dolayısıyla Allah'la irtibatın kesintiye uğramadan devam etmesi için öyle tehlikeli sahalara hiç girmemek, uçurumun kenarına hiç yaklaşmamak ve günah sahillerinde asla dolaşmamak icap eder.

Özetle

- "Sedd-i zerâi", fenalıklara götüren yolları tıkama, harama sebep olabilecek fiillerden kaçınma demektir. Zina büyük bir günahdır. Harama nazar bu günaha götüren bir sebep olduğu için o da günahdır.
- Göz görür, kulak dinler, dil telaffuz eder; görülen, duyulan ve söylenen şeyler zihinde kurgulanır; tahayyül tasavvura dönüşür, o da gidip taakkülle belli bir kalıba dökülür ve bu, insanın iradî davranışlarına tesir eder.
- Allah'la irtibatın kesintisiz devam etmesi ve her anlamda iffetin ve Hak rızasının tahsili için öyle tehlikeli sahalara hiç girmemek, uçurumun kenarına hiç yaklaşmamak ve günah sahillerinde asla dolaşmamak icap eder.

Üç İffet Kahramanı

Tam günah eşiğinde ve uçurumun kenarında iken geri dönebilen ve büyük bir felaketten kurtulan yiğitler de yok değildir. Mahşerin dehşet verici tehlikelerinden "zıllullah"a sığınarak korunacak olan yedi grup insan anlatılırken, böyle bir iffet kahramanına da işaret edilmektedir.

Zira namus ve haysiyetini muhafazada fevkalâde hassas ve şehvânî isteklerine karşı alabildiğine kararlı o babayiğit, güzellik ve servet sahibi bir kadının günaha davetini "Ben Allah'tan korkarım" çılgılığıyla reddedebilmiş ve irade ile aşılamaz gibi görünen bir akabeyi aşabilmiştir.

Hazreti Ömer'in (radıyallahu anh) gözünün nuru olan delikanlı da o ismet ufkunun temsilcilerindendir. O da bir tuzığa düşüp günaha karşı hafif bir temayül gösterecek gibi olunca birdenbire "Allah'a karşı gelmekten sakınanlara şeytandan bir dürtü ilishince, hemen düşünüp kendilerini toparlar, basiretlerine tam sahip olurlar." (A'raf, 7/201) mealindeki ayeti hatırlamış; Cenab-ı Allah'tan hayâ etmiş; günah eşiğinden geri dönmüştür.. dönmüştür ama vicdanı o kadarcık bir meyli bile iffetine yakıştıramamış, gönlü Allah korkusundan hasıl olan heyecana dayanamamış ve genç oracığa yığılıp kalmıştır. Bedeni oracığa yığılıp kalsa da "iffet şehidi" ya da "ismet şehidi" denebilecek o yiğidin hatırası da bir yâd-ı cemil olarak günümüze kadar ulaşmıştır.

"Mağara hadisi" olarak da bilinen bir hadis-i şerifte de yine böyle bir iffet kahramanından bahsedilmektedir. Gecelemek için bir mağaraya sığınan üç kişi, dağdan kopan büyük bir kaya parçası yuvarlanıp çıkışı kapayınca bir türlü oradan çıkamazlar. Bunun üzerine, sırayla Hak katında makbul olduğuna inandıkları bir ameli vesile edinerek Cenab-ı Hak'tan kayanın yuvarlanıp

gitmesini dilerler. Her birinin duasıyla kaya biraz hareket eder ve nihayet o üç arkadaş kurtulurlar. Onlardan birincisi, anne-babasına karşı ihsanla davranışına tevessül ederek niyazda bulunur; sonuncusu da, çalıştırdığı işçinin ücretini veremeyince onun parasını işletip nemalandırarak sonunda eksiksiz teslim edişi hürmetine rahmet-i ilahiyeden yardım ister. İkinci şahıs ise, "Allah'ım! Amcamın bir kızı vardı. Onu herkesten çok seviyordum. Ondan kâm almak istedim ama bana hiç yüz vermedi. Fakat bir kıtlık senesinde elime düştü. Ona kendini teslim etmesi mukabilinde yüz yirmi dinar verdim, mecburen kabul etti. Ne var ki arzuma nail olacağım sırada, "Allah'tan kork da iffetime dokunma!" dedi. Ben de, o söz üzerine, insanlar arasında en çok sevdiğim kimse olduğu halde onu bıraktım, verdiğim parayı da geri almadım. Allah'ım eğer bunu Senin rızan için yapmışsam, bizi bu sıkıntıdan kurtar!" diyerek iffetini muhafaza edişini makbul bir amel olarak Allah'a arz eder.

İşte, bu üç misaldeki afîf insanların ortaya koyduğu kahramanlıklar herkese müyesser olmaz. Bunlar, çok istisnâî olan irade zaferleridir. O türlü durumlarda devrilmeme her insanın ulaşabileceği bir başarı değildir. Pek çokları o kaygan zeminlerde ayakta kalamaz ve yıkılır.

Haftanın Duası

Ey kendisinden istekte bulunulanların en cömerdi ve ey talepleri yerine getirenlerin en hayırlısı Yüce Rabb'im!.. Bilerek ya da bilmeyerek işlediğim günahlardan dolayı beni yarlıgamanı ve hususi himayene, ilahî riâyetine almanı diliyorum. Sana karşı her an kulluk şuuruyla yaşayabilmenin kapısını ve ihsan sırrını benim için aç; beni peygamberlerin, siddikların, şehitlerin ve sâir sâlih kulların yoluna hidayet eyle.

Sözün Özü

Aklın, sahip olduğu potansiyeli değerlendirebilmesi, dinle irtibatını devam ettirerek meselelerini onun muhkemâtına bağlı götürmesine vâbestedir. Zira akıl dinin emrine girip ona tâbi olduğu, meselelerini dinin referansına bağladığı takdirde gerçek kıvamını bulabilir. İşte bu yapılabildiği takdirde akıl, sınırlılığы içinde kendisinden beklenen birçok fonksiyonu icra edebilir.

20.11.2009 - Gel Ey Âşık ki Mahremsin Seni Ehl-i Vefâ Gördük

Hac, Müslümanlar arasında içtimâî birliği tesis ve tecelli ettiren öyle büyük ve öyle şümullü bir İslâm şîârıdır ki, onun enginlik ve vüs'atini, küre-i arz üzerinde bir başka mekân ve bir başka cemaatte bulup göstermek mümkün değildir.

Her yıl, yüzbinlerce insan, Allah'a karşı kulluk sorumluluklarını yerine getirmek için, Hakk'a en yakın olacakları bir zaman diliminde, bir zirve mekânda, edâ edecekleri ibadetlerin menfezleriyle duygularını, düşüncelerini soluklar.. ahd u peymanlarını yeniler.. günahlarından arınır.. birbirlerine karşı sorumluluklarını hatırlar ve hatırlatır.. içtimâî, iktisâdî, idârî ve siyâsî işlerini, her yanıyla Hakk'a kulluğu çağrıştıran bir ibadet zemininde, kalblerin rikkati, duyguların enginliği ve İslâm şuurunun med vaktinde, bir kere daha gözden geçirip pekiştirir; sonra da yepyeni bir güç, yepyeni bir azim, yepyeni bir şevkle ülkelerine dönerler.

Kâbe, bakış zâviyesini iyi belirlemiş olanlara göre, boynu ötelere uzanmış, bir bize, bir de sonsuzluğa bakan; yer yer sevinen, zaman zaman da kederlenen için için bir hâli olduğu hissini uyarır. Binlerce ve binlerce senenin tecrübe, vakar ve ciddiyetini taşıyan ve daha çok da bir insan yüzüne benzeteceğimiz onun dış cephesini görünce, edâsı ve endâmıyla bize bir şeyler anlatmak istediğini, harîmini açıp bize:

"Gel ey âşık ki, mahremsin
Bura mahrem makamıdır
Seni ehl-i vefâ gördüm."

dediğini duyar gibi oluruz.

Kâbe, konumu itibâriyle, evimizin en mûtenâ köşesinde, en hâkim bir sedir üzerinde oturup evlatlarının, torunlarının neşelerini paylaşan, elemelerini ruhunda yaşayan bir anne görünümündedir. Bulunduğu yerden çevresini temâşâ eder; yer yer acılarla burkulur, zaman zaman da inşirahla çevresine tebessümler yağdırır. İnsan, beldelerin anasına yaslanmış bu binaların anası çevresinde dönmeye başlayınca şefkatle kucaklandığını, sevgiyle koklandığını duyar gibi olur. Tavafta hemen herkes kendini, annesinin elinden sımsıkı

tutmuş koşan bir çocuk gibi hafif, güvenli ve şevkli hisseder. Evet insan, o binler ve yüzbinler içinde, uhrevî düşüncelerle coşmuş onun etrafında pervaz ederken, âdeta Allah'a doğru yürüyormuşçasına şevk u tarâbla coşar ve kendinden geçer.

Vücutlarının yarısından çoğu açık, urbaları omuzlarında "remel" yapıp zıplayarak yürürken her zaman telaşlı, endişeli; fakat bir o kadar da ümitli ve çelik-çavak bir yol alışı heyecanını yaşarlar. İnsan, o uhrevî kalabalığın ukbâ buudlu görüntüsü karşısında, daha tavafa girmeden o İlâhî harîmin münzevî sükût ve şiirini duyar gibi olur. Her zaman kendini Kâbe'nin çevresinde bu dönme büyüüne kaptıran derin ruhlar, dönerken kim bilir, ne mahrem kapıların önünden geçer.. ne bilinmez tokmaklara dokunur ve ne sihirli panjurlar aralarlar ötelere.! Öyle ki, bu eski fakat eskimemiş binanın çevresinde, her an yepyeni duygularla coşup dönerken, tahayyüllerimizde açılan menfezlerden gönüllerimize akan vâridâta, sînelerimizde çakan ışıklara ve ruhlarımızı uçuran sırra şaşarız. Her adım atışımızda, sırlı bir kapı açılacakmış da, bizi içeriye çağıracaklarmış gibi bir hisle hareket eder, keyfiyetini bilemediğimiz bir zevke doğru kaydığımızı sanır ve kalbimizin heyecanla attığını hissederiz. O esnâda bulunduğumuz yerden, Kâbe'nin gönüllerimize sinmiş olanca büyüklüğünün, derinliğinin, büyüünün canlanıp, köpürdüğünü tepeden tırnağa her yanımızda duyar ve ürpeririz.

İnsan mes'âda (sa'y mahalli) hep bir koşup aramanın, bir medet dileme ve imdat etmenin kültürünü, şiirini, mûsikisini, vuslat ve "dâussıla"sını yaşar. Orada önemli bir şeyin peşine düşülmüş gibi, takipler aralıksız devam eder. Aranan şey zuhur edeceği âna kadar da gelip-gitmeler sürer durur. O yolda rastlanılan her iz ve emâre insanın heyecanını bir kat daha artırır.. ve sîneler, Kâbe'nin çevresinde olduğu gibi hem koşar hem de içine matkaplar salarak, Beytullah'ın çevresindeki enfüsî derinleşmeye mukabil, burada, bir hatt-ı müstakîm üzerinde gelip-giderek, peygamberâne his ve duygularla, başkaları için yaşama, başkaları için gülme ve ağlama, hatta başkaları uğrunda ölme cehdiyle gerilir.. yeni bir vuslatın heyecanı ve henüz aradığını tam bulamamış olmanın tahassürüyle gelir-gider, koşar-âheste yürür, tepeye tırmanır, oradan aşağı iner ve yolda olmanın bütün kararsızlıklarıyla çırpınır durur.

Günler bayrama doğru kaydıkça, metafor, zemzem ve mes'â gizli bir gurbet ve hasret duygusuyla lacivertleşir.. Kâbe, bize araladığı pencerelerin panjurlarını yavaş yavaş indirir.. ve her hadise ile fâniliğini anlayan insan, buradan göçme zamanı geldiğinde ayrılması icap ettiği gibi, bir gün mutlaka dünyadan da ayrılacağını düşünür ve kendi içine, kendi hususî dünyasına çekilerek âdeta bir

rûhî inzivaya bürünür.

Ama henüz her şey bitmemiştir; Hakk'a yürüyen bu insanları bekleyen hâlâ upuzun bir yolculuk var. İnanılmaz tılsımı ve başdöndüren füsûnuyla güzergâhı kesmiş duran "Mina" onları bekliyor.. gök kapılarının gıcırtilarının duyulduğu "Arafat" onları gözlüyor.. "Müzdelife", onlara mini bir şeb-i arus yaşatmadan salıvereceğe benzemiyor.. daha ileride teslimiyetlerini soluklayıp akl-ı meâşlarını taşa tutacakları yerler gelecek ve Allah'a nefislerinin fidyelerini sunup, kendi duygu dünyalarında beraatlerinin bayramını yaşayacak; sonra da, Kâbe'de, kâbe-i kalblerine yönelerek, Hak'tan yine Hakk'a, urûc ve nüzûllerini noktalayarak "fenâ fillâh" ve "beka billâh" tedâîlerinin ilhamlarıyla tâlihlerine tebessümler yağdıracaklar.

Bence Mina, fedâkârlıkla şefkatin, emre itaatteki inceliği kavramakla muhabbetin tüllendiği arzda semâvî bir kuşak ve sımsıcak bir kucaktır. Mina, âdeta bir teslimiyet kovanı ve bir hasbîlik yuvası gibidir. Eski hâli itibâriyle tamamen, şimdiki durumu itibâriyle de kısmen, hemen herkesin, evsiz-barksız, yurtsuz-yuvasız birkaç günlüğüne ikamet ettiği Mina, öyle sırlı bir yerdir ki, ukbâya bütün bütün kapalı olmayan her gönül, o dağlar ve vadiler arasındaki âramgâhta neler hissederler neler..! Bizler Mina'yı, her yanıyla, ruhumuzla öyle kaynaşmış ve bütünleşmiş buluruz ki; onun, âdeta kalbimizde attığını, damarlarımızda aktığını ve âsâbımızda yaşadığını duyar gibi oluruz. Öyle ki, oraya daha adım atar-atmaz, onun, ruhumuzla kucaklaştığını, bize ötelere açılan yolları işaret ettiğini ve bizi tamamladığını, hatta gelip duygu dünyamıza karıştığını hisseder ve bir ölçüde hepimiz Minalaşırız.

Biz Mina'da hazırlıklarımızı yapıp ruhumuzun kanatlandırılmasıyla uğraşırken, "Arafat" bir baştan bir başa gelin odaları gibi süslenir ve bağrını gelip konacak, gerilip ötelere açılacak misafirleri için tıpkı bir liman, bir meydan, bir rampa gibi hazırlar, açar.. ve ona bir dâussıla tutkusuyla koşan Hak konuklarını beklemeye koyulur.. yeni bir imkân, yeni bir devran mülâhazasıyla coşkun Hak konuklarını.

Arafat'ın öyle bir nûrânîliği ve orada yaşanan zamanın öyle bir derinliği vardır ki, o hazîrede bir kere bulunma bahtiyarlığına ermiş bir ruh, gayri hiçbir zaman bütün bütün mahvolmaz ve kat'iyen dünyevîler gibi ölmez. Ömrünün birkaç saatini Arafat'ta geçirmiş olanlar, bütün bir ömür boyu güller gibi açar durur ve asla solmazlar. Onun şefkatli, aşklı, şiirli dakikaları, hep bir sabah güneşi gibi gönül gözlerimizde ışıldar durur. Bence, ruhun uhrevîleşip incelmesi

için insan hiç olmazsa ömründe bir kere Arafatlaşmalı, Arafat'ı yaşamalı ve Arafat'ın tulû' ve gurûbunu oksijen gibi ciğerlerine çekmelidir.

Arafat'ta insan, duânın, yakarışın, iç çekiş ve iç döküşün en ürperiticilerine şahit olur. Hele ikindi sonrasına doğru, biraz da buruksu veda havasıyla eda edilen duâlar, daha bir derinlikle tülленir; sesler, soluklar, göklerötesi meleklerin çığlıklarını hatırlatan bir enginlik ve duruluğa ulaşır. İnsan, Arafat düzlüğünde yükselen âh u efgânı duydukça, seslerdeki uhrevîlik, ebedî saadet ümidinin hâsıl ettiği rikkat, şefkat ve recâsıyla gençleştiğini, ebedîleştiğini, büyük bir açılışa geçtiğini ve genişlediğini sanır.

Vicdanlarımızdan, Müzdelife'nin bizi beklediği mesajını alır almaz, içinde bulunduğumuz ışıklardan ve ümitle bize tebessüm eden Arafat'tan ayrılır, rûkûa nisbetle secde seviyesinde Allah'a yakın olmanın unvanı sayılan Müzdelife'ye yürürüz.. sonsuza, mekânsızlığa, ebediyete ve Allah'a yürüdüğümüz gibi Müzdelife'ye yürürüz. Tamamlanmaya yüz tutmuş mehtâbın, dağ-dere, vadi-yamaç her yanı aydınlatan ışıklarla cilveleştiği bir mübarek mekânda ve göklerin yere indiği, arzın semâvîleştiği duyguları içinde, kendimizi, orada, Hakk'a ulaştıran ayrı bir rıhtım, ayrı bir liman ve ayrı bir rampada buluruz. Kâbe'den beri değişmeyen halleriyle, göklerin pırıl pırıl çehresinin, hacıların simalarındaki akislerini, Allah'a yönelmiş yalvaran bu sâdık bendelerin seslerini bedenlerimizde, ruhlarımızda, gözlerimizde ve gönüllerimizde duyarak ötelerde dolaşıyor gibi öteleşir, meleklerle ve melekûtla hemhâl olur uhrevîleşir ve kendimizi bütün bütün rahmetin enginliklerine salarız.

Ufuklarda şafak emâreleri tülленmeye başlayınca, tan yeri bir sürü his, bir sürü iniltiye karışarak ağarır. Namaz dışı Hakk'a yönelişler, namaz içi teveccühler.. ve namazın içine akıp kunutlaşan duâlar her biri Hakk'a yakınlığın ayrı bir buudu olarak keyfiyetler üstü bir derinlikte edâ edilir.

Bu yalvarış ve yakarışlar, güneş ışınları yeni bir günün müjdesiyle ufukta belireceği âna kadar da devam eder. Güneş doğarken de, âdeta o âna kadar secdede olan başlar, bir başka yakınlığa ulaşmak için yeniden "şedd-i rihâl" eder ve yollara koyulurlar. Şimdi, önümüzde daha önce de uğrayıp ve vadi vadi selâm durup geçtiğimiz Mina var. Safvete ermiş kalblerin, düz mantığa zimam vurup ruhun eline teslim edecekleri Mina.. teslimiyete ermiş gönüllerin inkıyadlarını ortaya koyacakları Mina.. Hazreti Âdem'den Hazreti İbrâhim'e, ondan da insan nev'inin Şeref Yıldızı'na kadar binlerin, yüzbinlerin akıl ve mantıklarını gemleyip muhâkemelerini kalble irtibatlandırdıkları Mina.. nihayet bütün

bunlardan sonra, şeytanı taşlarken nefislerimizin de paylarını aldıkları, ayrıca ibadetin esası sayılan taabbüdiliğin ma'şerî vicdan tarafından temsil edildiği Mina... Ve şeytan taşlamanın yanında daha neler neler yapılır orada.. kurban, tıraş, hac esvâbından soyunma.. ve yol boyu derinleştirilen konsantrasyondan sonra tam bir metafizik gerilimle eda edilen farz tavaf bunlardan sadece birkaçı..

Hac yolcusu, evinden ayrıldığı andan itibaren, yol boyu, nefis ve enâniyeti hesabına iplik iplik çözülür; kalbî ve rûhî hayatı adına da bir dantelâ gibi ibrişim ibrişim örülür. Evet, insan bu ışıktan yolculuğunda en eski fakat eskimeyen, en ezeli ama taptâze gerçeklerle tanışır ve halleşir.. ve hiçbir zaman unutamayacağı edalara ulaşır. Hele, yapılan işin şuurunda olanlar için bu arzî fakat semâvî yolculuk, ihtivâ ettiği vâridât ve hâtıralarla daha bir derinleşir ve ebediyet gamzetimeye başlar.. başlar ve güya semânın renkleri, hacıların sesleri gelir hülyalarımıza dolar, ruhlarımızı sarar ve ömür boyu gönül gözlerimizde tülленir durur. Oralara yüz sürme tâlihliliğini paylaşan ruhlar, ebediyen başka bir ibadet mahalli arama vehminden kurtulurlar.. ve oraların ötelер buudlu cazibesini ömürlerinin gurûbuna kadar da asla unutmazlar.

Haftanın Duası

Ey Rabbimiz! Bizi her zaman koruyup kollamanı ve sıyanet etmeni dileniyoruz. Ey sevdiği kullarını hiç yalnız bırakmayan Mevlâmız! Sen bizim için lütufkâr namına lâıyk yegâne Zatsın. Biz muhtaç kullarını riayet ve inayetle, insî ve cinnî şeytanların asla ulaşamayacağı sıyanet kalene al.. etrafımızı muhafaza surlarınla kuşat.. Düşmanlıkla oturup kalkan kötü niyetli kimselerin şerlerinden bizi muhafaza buyur, ey celâl ve ikram Sahibi!

Sözün Özü

Kâbe, hepimizde ürperti hâsıl eden mehîb dağ ve tepeler arasında filizlenmiş bir nilüfere benzer. İçinde varlığın esrârını taşıyan bir sır fanusu, Sidretü'l-Müntehâ'nın izdüşümü veya gökler ötesi âlemlerin üsâresinden meydana gelmiş bir kristâl gibidir. İnsan onun çevresinde şuuruyla döndüğü sürece, akıp dışarıya sızan dünya kadar gizli şeyler hissettiği gibi, zaman zaman da, Sidretü'l-Müntehâ'ya kilitli bu prizmadan gökler ötesi âlemleri de temâşâ eder.

27.11.2009 - Kurban, Teslimiyetin Sembolüdür

Kurban Bayramı, Hazreti İbrahim ve İsmâil'den günümüze kadar, hep bir kahramanlık, bir fedâkarlık, bir hasbîlik ve bir teslimiyet sembolü olagelmıştır. Kurban Bayramı, tıpkı orduların savaşa gidişi gibi gürül gürül tekbirlerle gelir ve bir velvele olur, her yanda yankılanır. Onda hem bir mûsiki ve şiir hem de muharebelerin bin tarraka ile gürleyen hakkı ilan sesleri iç içedir.

Kurban Bayramı'nda evler, sokaklar, mabetler, dağlar, taşlar tekbirlerle lerzeye gelir inler. Minarelerden yükselen temcidler en bayıltıcı nağmelerle, dalga dalga tâ evlerimizin içine kadar gelip yayılırken, köy-kent, şehir-kasaba, ova-oba koyun-kuzu meleyişleriyle sarsılır. O kutlu zaman diliminde hemen herkes, her şey ve her yer âdeta dile gelir ve konuşur. Arafat bir mahşer gibi kaynar ve köpürür, bir hesap meydanı gibi endişe ve ümit soluklar.. Müzdelife, Mîna yoldakilerin telaş ve tedarikiyle uğuldar.. Kâbe, sinesi hasretle yanan gufrana susamışların nabzı gibi atar.. ve bütün bu sesler, soluklar Hakk karşısında divan durmuş inleyen en mükerrem kulların çığlıkları gibi gider verâların kapılarına dayanır. Sanki ebediyet gamzeden bu seslerle, hislerimizin sınırsızlığını, hülyalarımızın sonsuzluğunu edâ ediyormuşuz gibi, duygularımızın bütün hazineleri açılır.. ve bütün mahrem hislerimiz bağı kopmuş tesbih taneleri gibi dört bir yana saçılır. Her yanda köpürüp köpürüp Hak katına yükselen bu sihirli sesleri duyup gönüllerimizde cennetler gibi esen şevk ü tarâbı yaşadıkça, aşktan, şevkten ve bayramın büyüünden süzölmüş diriltici bir iksiri içiyor gibi oluruz.

İmana mazhariyetin, Hakk'a kulluğun, kullukta şuûrun gönüllerimizi yükseltmiş bulunduğu zirvelerden yürüdüğümüz yolu seyreder, kader kitabımızı okur "İşte kitap bu!" der ve talihimize tebessümler yağdırırız. Bu mazhariyet ve mevhîbelerin tadı, lezzeti ruhlarımızı o kadar yumuşakça sarar ki, gözlerimiz şükranla açılır-kapanır, duygularımız baharlar gibi yeşerir.. derken ruhlarımıza gelip vâsıl olan ilham ve ruhlarımızdan ötelere yükselen inâyet kanatlı duâlar, münâcâtlar, sızlanışlar, âdetâ tabiatlarımızı aşan semâvî bir mana, bir hâl ve bir te'sire ulaşır. Öyle ki, her yeni saat, her yeni dakika, her yeni iş, her yeni imkan daha derince yaşanmaya, daha şuurluca değerlendirilmeye layık birer kıymet alır; alır da, rûhânî zevklerle coşmuş vicdanlar "lûtfunu artır Allah'ım!" der daha da mest olmak isterler.

Bayram günleri, din ve meşrû âdetlerin ferah-fezâ ikliminde ibadetlerle hazza ve rûhânî hazlarla ibadet neşvesine büründükçe, yepyeni bir varlığa erdiğimizi, ebedileştüğimizi, sinelerimizin kevn ü mekânlar kadar genişlediğini ve şuurlarımızın ilâhî vâridatla aydınlandığını daha açık-seçik duyar.. ve maddiyatımızın bütün bütün çözüldüğünü, tamamen manevîleştüğimizi sanırız.. sanırız da, hep imanın gönüllerimize saldığı ezeli vaadlere doğru akarız.

Bazen bütün bütün rikkate gömülür ve duyduğumuz her tekbir, her tehlil, her uhrevî ses ve sözle kendimizi öyle bir ağlamaya salarız ki, tepeden tırnağa sıırılsıklam oluruz. Bazen pür-neşe kesilir ve kendimizi havâî fişeklere binmiş ışık ışık gökyüzünde dolaşıyor sanırız.. bazen de sihirli bir seccâde üzerinde yıldızlar arası seyahat ediyor gibi oluruz. Bazen koyun-kuzu meleyişiyle rikkate gelir, duygulanır ve bir kısım tuhaf hislerin te'siriyle içten içe mumlar gibi eririz.. bazen de bunları o kadar tabîî, yerli yerinde ve baş döndürücü bir ahenk içinde görürüz ki, "böylesinden daha mükemmeli olamaz" der, kaderin sırlı nakışları karşısında büyüleniriz.

Bazen minarelerden yükselen temcidler, ezanlar, câmilerden taşıp dört bir yanda yankılanan tekbirler, Kur'an'lar ve bunların vicdanlarda meydana getirdiğı aks-i sadâlar öyle şiirleşir, öyle insanların içine akar ve onları büyüler ki; zannediyorum gönül dünyamızda hiçbir zevk ne bu derinliğe ulaşabilir ne de bu müessiriyete. Hele bu ses ve bu sözlere bir fon müziğı gibi seher yeli de karışıp esince heyecanlarımız tarif edilmez bir noktaya ulaşır, hislerimiz de bir tûfan halini alır.

Husûsiyle hacc esnasında hemen her yerin umûmî lisanı ve umûmî şivesi olan "tekbir"ler ve "telbiye"lerle en gizli düşüncelerimizi, en muhterem kanaatlerimizi en yüksek bir âvâz ile ilân ederek ve en mahrem hislerimizi en yakıcı nağmelerle dile getirerek âdeta bir mahşer provası yaparız. Bu çok mûnis ve o kadar da ürperten tablolar karşısında, bu alabildiğine derin ve o kadar da fitrî sözlerle hep ayrı ayrı yerlerde dolaşır, ayrı ayrı vazifeler yaparız ama, her zaman arkamız cehennemlere dönük, gözlerimiz cennetlerin tûllenmiş şafaklarıyla mest, kalblerimiz de ilâhî rıdvân avında olarak...

İşte bu duygularla bütün bütün hudutlarımızı aşarak, bitevî hodgâmlıklarımızdan sıyrılarak, tahtlarımızı kalb ve ruhun ufkuna kurar; dünyaya bakan yönleriyle beden ve cismâniyetin küllerini sağa-sola savurur; vicdanın bir köşesinde muhâfaza ettiğimiz cennetten getirilmiş kıvılcımları bir kere daha tutuşturur.. ve o alev, o harâret, o ışık altında bu yeni varlığımızı

yürekten selamlar, bahtımıza tebessümler yağdırırız.

Özetle

- Kurban Bayramı, Hazreti İbrahim ve İsmâil'den günümüze kadar, hep bir kahramanlık, fedâkarlık, hasbîlik ve teslimiyet sembolü olarak gelmiştir. O, gürül gürül tekbirlerle gelir ve bir velvele olur, her yanda yankılanır.
- Kurban Bayramı'nda evler, sokaklar, mabetler, dağlar, taşlar tekbirlerle lerzeye gelir, inler. Minarelerden yükselen temcidler dalga dalga tâ evlerimizin içine kadar gelip yayılırken, köy-kent, ova-oba koyun-kuzu meleyişleriyle sarsılır.
- Bayramlarda imana mazhariyetin, Hakk'a kulluğun, kullukta şuûrun gönüllerimizi yükseltmiş bulunduğu zirvelerden yürüdüğümüz yolu seyreder, kader kitabımızı okur "İşte kitap bu!" der ve talihimize tebessümler yağdırırız.

Haftanın Duası

Ey Yücelerden Yüce Rabb'im! Bütün mal ve mansıp sahipleri kapılarını sürmelediler. Sen'in yüce dergâhının kapısı ise asla kapanmaz ve dilekte bulunanlara her zaman açıktır. Ya İlâhî! Ulu dergâhına sığınan bu kimsesiz kulunu kapından kovacak olursan ben gidip hangi kapıya iltica edebilirim ki! İlâhî! Yakınlığından mahrum edersen beni, o zaman ben kimin yakınlığını umabilirim ki!

Sözün Özü

Bayram günlerinde yaşadığımız dolu dolu duygularla çok defa havada uçuyor veya neşeli, ahenkli ve pürüzsüz bir yolda yürüyor gibi oluruz. Bazen gökyüzünde hiç kanat çırpmadan sağa-sola süzülen kuşlar gibi, bazen ağaçların başlarında ince ince salınan dallar gibi, bazen de rüzgârların dokunmasıyla yatıp kalkan, yatıp kalktıkça da, çevreye kokular salan çiçekler gibi inceler, zarifleşir ve şiirleşiriz.

04.12.2009 - Yalan Öldürücü Bir Virüstür

Doğruluk, peygamberliğin mihveridir. Peygamberlik, doğruluk yörüngesi üzerinde hareket eder. Peygamberin ağzından çıkan her şey tasdik edalıdır. Çünkü onlar, hilâf-ı vaki hiçbir beyanda bulunmazlar. Allah Resûlü'nün hayat-ı seniyyeleri buna en güzel misaldir.

Kâbe tamir edilmiş ve Hacerü'l-Esved'in (Biz Es'ad: Mutlu Taş diyelim) tekrar eski yerine konulması büyük bir mesele hâline gelmişti. Kabileler kılıçlarını yarıya kadar sıyırmış ve herkes bu şerefine kendine ait olmasını istiyordu. Sonunda şöyle bir karara vardılar. Kâbe'ye ilk girenin hakemliğini kabul edeceklerdir. Herkes merakla bekliyordu.. ve tabiî, Allah Resûlü'nün hiçbir şeyden haberi yoktu. O'nun dosta-düşmana güven telkin eden gül yüzü görününce, oradakiler sevinçlerinden havaya zıplayıp "Emîn" geliyor, dediler ve O'nun hükmüne kayıtsız şartsız razı olacaklarını söylediler.

Zira O'na güvenleri tamdı. Allah Resûlü o gün henüz peygamber olarak vazifelendirilmemişti ama herkesin itimat edeceği bir insandı ve bir peygambere ait bütün vasıfları üzerinde taşıyordu.

Eğer siz de insanlığa sevgi, barış ve kardeşlik götürmek üzere yola koyulmuşsanız ve nübüvvet misyonuna talipseniz doğruluk en büyük sermayeniz olmalıdır. Bir yalan insanı haline gelmeden, temrinat yapa yapa doğru söylemeye kendinizi şartlandırmalı ve asla hilaf-ı vaki beyanda bulunmamalısınız. Özellikle de, bir insanın sözünü ya da bir meseleyi naklederken her hususu kelimesi kelimesine aktarmaya ve yarım kelime de olsa farklı bir söz katmamaya çok dikkat etmelisiniz. Çünkü yalanın iki tarifi vardır: Birincisi, konuşan şahsın gerçek düşüncesini saklayıp kanaatinin aksini söylemesidir. İkincisi ise, vâkıye mutabık olmayan bir beyanda bulunmaktır; tabir-i diğerle, Allah nezdindeki hakikate ve Cenab-ı Hakk'ın gördüğü, duyduğu, bildiği bir meseleye aykırı bir söz söylemektir. Öyleyse, söylediğiniz her cümlenin gerçekten gönlünüzün sesi olup olmadığına özen göstermeli ve mutlaka kesin bildiğiniz şeyleri tam doğru olduğuna inandığınız şekilde söylemeli; bunu yaparken de "İşin hakikatini Allah bilir" düşüncesini zihninizden ırak etmemelisiniz. Günlük konuşmalarınızdaki sıradan gördüğünüz cümlelerinizde bile böyle bir doğruluk aramalı ve yalanın öldürücü bir virüs olarak kalbinize musallat olmasına meydan vermemelisiniz.

Sıdk konusundaki hassasiyetiyle hüsn-ü misal olan Abdullah b. Mes'ud hazretleri hadis rivayet ederken tir tir titrermiş. Peygamber Efendimiz'in mübarek beyanlarını naklederken o kadar titiz davranırmış ki, heyecandan adeta bütün vücudu ürperir ve alnından boncuk boncuk terler akarmış. Mesela, herkes tarafından bilinen "Bir gûnahtan tevbe eden, onu hiç işlememiş gibidir." mealindeki hadis-i şerifi söylerken bile birkaç defa ileri gider, geri gelir, ellerini ovuşturur; "Lâ havle velâ kuvvete illâ billah.." der, o sözü eksiksiz ve ziyadesiz aktarabilmek için âdetâ göbeğini çatlatır ve sonunda da yine "Allahu a'lem" kaydını düşürmüş. Talebelerinden biri der ki, "Bir sene boyunca İbn-i Mesud hazretlerinin yanında kaldığım halde, onun bir kere bile "Resûlullah buyurdu ki" dediğini duymadım."

İşte böyle bir hassasiyete de isterseniz "dil iffeti" diyebilirsiniz. Adına ne dersiniz deyin, söylediğiniz sözlerin vâkıa mutabık olması ve Allah ilmindeki hakikate, yani, o meselenin mahiyet-i nefsü'l-emriyesine denk düşmesi de iffetin diğer bir parçasıdır. İnsan, iffet ve hayâ perdesini yırtmamak için doğrulukta temrin yapa yapa hilaf-ı vâkî beyanlara da bütün bütün kapanmalı ve yalanın gölgesine bile yaklaşmamalıdır.

Dünyevî güzelliklere ve mala-mülke karşı tama duygusu da, henüz zihinde bir görüntü gibiyken oracıkta boğulmalı ve gelişip büyüyerek başkasının kazancını çekememeziğe, hasede ve kıskançlığa dönüşmesine fırsat verilmemelidir. Zira bu zaaf, daha küçükken önü alınmazsa, değil insanı dilencilığa sevk etmek, karakter bakımından zayıf kimseleri hırsızlığa bile götürebilir. Bundan dolayıdır ki, "hortumlama" sözü son zamanlarda en çok duyulan ifadelerden biri olmuştur. Bazıları, "hırsızlık" kelimesini sevimli bulmadıklarından dolayı mıdır ya da "hortumlama" tabirinde bir kibarlık sezdikleri için midir, yoksa büyük büyük lokmaları yutmayı anlatabilmek maksadıyla mıdır, bilemeyeceğim, sürekli "hortumlama"dan bahsediyorlar; bazıları da halk arasında kocaman kocaman insanlarmış gibi görünmelerine rağmen ancak bir hırsızın yapabileceği bayağı şeyleri yapıyor ve milletin malını haksız yere yiyorlar.

Evet, insan mal-mülk mevzuunda da kendinde bir zaaf görüyorsa, daha baştan ayaklarını sağlam tutabileceği yerde durmalı ve yıkılabileceği alanlarda dolaşmamalıdır. Gözünü servet hissi bürümüş bir kimsenin makam, mansıp ve imkân sahibi olması buzlu yolda ulu orta koşması gibi bir şeydir. Onun kayıp düşmesi her an muhtemeldir. Öyleyse, o insan, yüzüstü kapaklanmayacağı sahalara yönelmeli; dönebileceği yerde geri dönmeli ve henüz iş işten

geçmemişken iradesinin hakkını vermelidir. Aksi halde, iradesinin sırtına çok ağır bir yük yükleyip devrildikten ve "iffetsiz" damgasını yedikten sonra "Ben ne kadar da iradesizmişim" diyerek yakınmasının bir manası yoktur.

Özetle

- Doğruluk en büyük sermayeniz olmalıdır. Bir yalan insanı haline gelmeden, temrinat yapa yapa doğru söylemeye kendinizi şartlandırmalı ve asla hilaf-ı vaki beyanda bulunmamalısınız.
- Söylediğiniz her cümlenin gerçekten gönlünüzün sesi olup olmadığına özen göstermeli ve mutlaka kesin bildiğiniz şeyleri tam doğru olduğuna inandığınız şekilde söylemelisiniz.
- Günlük konuşmalarınızdaki sıradan gördüğünüz cümlelerinizde bile hep doğruluk aramalı ve yalanın öldürücü bir virüs olarak kalbinize musallat olmasına asla meydan vermemelisiniz.

Peygamber Efendimiz hep doğruluk tavsiye etmişti

O hep doğru olarak yaşadığı gibi ümmetine de daima doğruluğu tavsiye etmiştir.

Evet, O hep ok gibi doğru yaşamış, doğruluğu tavsiye buyurmuş ve o kendine has doğrulukla âdeta imkân-vücub arası bir noktaya ulaşmıştı. Öyle bir noktaya ki, onun ötesinde sadece ve sadece Allah sıdkı vardır. Elbette O, her hususta bir beşerdi. Fakat doğruluk O'nu işte böyle bir seviyeye yükseltmişti. O, bize de aynı tavsiyede bulunmakta ve: "Doğru söylemeye söz verin, hayatınıza yalan karıştırmayın, ben de size Cennet'i söz vereyim." demektedir.

Kırk yaşına kadar O'nun hilâf-ı vaki bir söz söylediğini veya sözünde durmadığını bir kimse ne görmüş ne de duymuştu. Daha sonra sahabe olma şerefine eren bir zat diyor ki: "Cahiliye devrinde Allah Resûlü'yle bir yerde buluşmak üzere anlaşıştık. Ben verdiğim sözü unuttum. Üç gün sonra hatırladığımda koşarak anlaştığım yere gittim.. baktım ki Allah Resûlü orada bekliyor. Bana ne kızdı ne de darıldı. Sadece: "Ey genç! Bana meşakkat verdin. Üç gündür seni burada bekliyorum." dedi.

İşte, -o güne göre- Efendimiz'in (sas) en azılı düşmanı Ebû Süfyan'ın, O'nun doğruluğunu tasdiki:

Allah Resûlü etraftaki hükümdarlara nâmeler gönderiyordu. Bu mektuplardan birini de, Roma imparatoru Hirakl'e (Hiraklius) göndermişti.

Hirakl, mektubu baştan sona okudu. O sırada Şam bölgesinde bulunan Ebû Süfyan'ı çağırttı ve aralarında şu şekilde bir muhavere cereyan etti:

- O'na daha ziyade ittiba edenler kimlerdir, zenginler mi fakirler mi?
- Fakirler.
- Hiç O'na inananlardan dönenler oldu mu?
- Şimdiye kadar hayır.
- Artıyorlar mı, eksiliyorlar mı?
- Her geçen gün biraz daha artıp çoğalıyorlar.
- Hayatında hiç yalan söylediğini duydunuz mu?
- Hayır, O'nu hiçbirimiz yalan söylerken duymadık.

Ve işte mektubun tesirinden sonra, henüz Müslümanların en amansız düşmanı olan Ebû Süfyan'dan aldığı bu cevaplarla çarpılan Hirakl, kendini tutamayarak şöyle dedi:

- Bir insanın bunca zaman, insanlara yalan söylemekten kaçınıp da Allah'a karşı yalan söylemesi düşünülemez.

Sadece mevzumuzla alâkalı yönünü aktarmak için çok kısa temas ettiğimiz bu hâdisede, Allah Resûlü'nün doğruluğuna iki delil vardır. Birincisi, Bizans İmparatoru Hirakl'dir ki, yukarıda kaydettiğimiz sözü söylemiştir. İkincisi ise, o gün için henüz İslâm'la şereflenmemiş Ebû Süfyan'ın verdiği cevaptır ki, Allah Resûlü'nün doğruluğunu kabullenip tasdik etmiştir.

Haftanın Duası

Ey Rabbimiz! Ey biricik koruyucumuz! Bizi her zaman koruyup kollamanı ve sıyanet etmeni diliyoruz. Ey sevdiği kullarını hiç yalnız bırakmayan Mevlâmız! Sen bizim için lütufkâr namına lâayık yegâne Zatsın. Biz muhtaç kullarını riayet ve inayetle, insî ve cinnî şeytanların asla ulaşamayacağı sıyanet kalene al.. etrafımızı muhafaza surlarınla kuşat.. düşmanlıkla oturup kalkan kötü niyetli kimselerin şerlerinden bizi muhafaza buyur.

Sözün Özü

Bayram günlerinde yaşadığımız dolu dolu duygularla çok defa havada uçuyor veya neşeli, ahenkli ve pürüzsüz bir yolda yürüyor gibi oluruz. Bazen gökyüzünde hiç kanat çırpmadan sağa-sola süzülen kuşlar gibi, bazen ağaçların başlarında ince ince salınan dallar gibi, bazen de rüzgârların dokunmasıyla yatıp kalkan, yatıp kalktıkça da, çevreye kokular salan çiçekler gibi inceler, zarifleşir ve şiirleşiriz.

11.12.2009 - Sadakat Kahramanı Üç Yiğit

Kurtuluş ve necat doğruluktur. İnsan doğrulukla ölse bile bir kere ölür; hâlbuki her yalan ayrı bir ölümdür. Nitekim sadakat kahramanı Kâ'b b. Mâlik (radıyallâhu anh): "Ben doğruluğumla kurtuldum." der. Evet, doğruluk deyince O'nu hatırlamamak mümkün değildir.

Kâ'b b. Mâlik, kılıcı kadar sözü, sözü kadar da kılıcı keskin bir insandı. Şairdi. Şiirleriyle kâfirlerin moral dünyalarını alt-üst edebilirdi. Akabe'de gelip Allah Resûlü'ne biat etmişti. Dolayısıyla da Medine'nin ilklerindendi. Fakat Tebük Seferi'ne katılamamıştı. Tebük zorlu bir savaştı. Bu savaşta bir avuç insan koskoca Roma İmparatorluğu'nun ordularıyla yaka-paça olacaktı. Hem de çölün o kavurucu ve bitirici sıcağında. O düşünceyle gidildi.. o civanmertlik gösterildi.. o sevap alındı ama o korkunç muharebe sadece düşüncelerde kaldı.

Allah Resûlü, bütün askerî harekâtlarını gizli tutarken bu defa açık gitmiş ve herkesi açıktan davet etmişti. İşte, böyle açık bir davete rağmen Kâ'b, bu sefere iştirak edememişti. Şimdi siyer kitaplarından, kendi serencamını kendi ağzından icmal ederek anlatalım:

"Herkes muharebeye davet edildi. Çünkü mücadele çetin olacaktı. Fakat Allah takdir etmedi ve sadece tatbikattan ibaret bir hareket olarak kaldı. Böyle olacağı bildirilmiş veya bildirilmemişti ama Allah Resûlü bu muharebeye ayrı bir ehemmiyet veriyordu.

Herkes gibi ben de hazırlıklarımı tamamladım. Hatta o güne kadar hiçbir harbe bu kadar iyi hazırlanmamıştım. İki Cihan Serveri hareket komutunu verdi ve ordu harekete geçti. Ben kendi kendime: Nasıl olsa onlara yetişirim, diye beraber çıkmadım. Hiç de bir işim yoktu. Fakat kendime olan güvenim beni alıkoyuyordu. Bugün-yarın-öbür gün, derken günler gelip geçiverdi. Artık Allah Resûlü'ne yetişmem mümkün değildi. Mecburen bekleyecektim.. ve bekledim de. Hem de her saati günler süren bir bekleyişle bekledim.

Nihayet, Allah Resûlü'nün seferden dönüşü her yandan duyulmaya başladı. Zaten her defasında öyle olurdu. Medine, O'nun dönüşüne yakın yeniden bir kere daha canlanırdı. İşte şimdi yine herkesin yüzünde bir beşâset vardı; Allah Resûlü dönüyordu...

Nihayet beklenen vakit geldi. Ordu Medine'ye avdet etti. Efendimiz de mutadı

olduğu üzere evvelâ mescide uğrayıp iki rekât namaz kılmış ve halkla görüşmeye başlamıştı. Herkes bölük bölük mescide geliyor, ziyaret ediyor ve harekete iştirak etmeyenler de özür beyanında bulunuyorlardı. Benim durumumda olanlardan da çoğu mazeret bildirmiş ve Allah Resûlü tarafından mazeretleri kabul edilmişti. Ben de aynı şeyi yapabilirdim. Zira içlerinde ikna kuvveti ve söz söyleme kabiliyeti en güçlü olanlardan biriydim. Ama nasıl olur da hiçbir mazeretim olmadığı hâlde Allah Resûlü'ne yalan söyleyebilirdim. Yapmadım, yapamadım. Karşılaştığımızda, İki Cihan Serveri kalbimi delip geçen bir buruk tebessümle karşıladı beni. Ve: 'Neredeydin?' diye sordu. Durumumu olduğu gibi eksiksiz anlattım. Başını çevirdi ve dil ucuyla: 'Kalk git!' dedi.

Dışarı çıktım. Kavmim etrafımı sardı: 'Sen de bir mazeret söyle, kurtul!' dediler. Dedikleri bir aralık kalbime yatar gibi de oldu. Fakat birden kendime geldim ve sordum: 'Benim durumumda olan başkaları var mı?' 'Var.' dediler ve iki isim söylediler. İki de Bedir'e iştirak etmiş namılı, şanlı sahabeler arasında bulunuyorlardı: Mürâre b. Rebî ve Hilâl b. Ümeyye. Evet, onlar da hiçbir mazeret beyan etmeyerek doğruyu söylemişler ve benim durumuma düşmüşlerdi. -Estağfirullah- intizar koridoruna girmişlerdi. Benim için ikisi de kendilerine ittiba edilecek insanlardı.. ben de onlara uymaya karar verdim; mazeret ileri sürmekten vazgeçtim.

Namaz kılarken gözümün ucuyla O'na bakıyordum

Üçümüz hakkında bir emir yayımlandı. Artık hiçbir Müslüman bizimle görüşüp, konuşmayacaktı. Diğer iki arkadaşım evlerine kapanıp, durmadan gece gündüz ağlıyorlardı. Ben, aralarında en genç ve kuvvetli olandım. Sokağa, çarşıya, pazara çıkıyor ve namaz vakitlerinde de mescide gidebiliyordum. Ancak benimle kimse konuşmuyordu. Vaktimin çoğunu mescidde geçiriyordum. Allah Resûlü'nden bir tebessüm yakalayabilmek için uzun uzun beklediğim oluyordu.. heyhât ki, her gün evime hicranla dönüyordum; O, yüzünden hiç tebessüm eksik olmayan insan, bir kere olsun, bana bakıp tebessüm etmemişti. Selâm veriyordum; acaba dudakları kımıldayacak mı diye gözlerimi dudaklarına dikiyordum. Gel gör ki en hafif bir kımıldama olmuyordu.

Çok defa namaz kılarken gözümün ucuyla O'na bakıyordum. Namaza başladığımda bana bakıyordu. Fakat namazımı bitirince hemen benden gözünü kaçırıyordu. Tam elli gün böyle geçecekti. Bütün insanlar ve bulunduğum yer bana öylesine yabancılaşmıştı ki, kendimi yabancı bir ülkede zannetmeye başladım.

Bir gün Ebû Katâde -ki amcamın oğluydu, onu çok severdim, o da beni canı kadar severdi- onun bahçesinin duvarından atlayarak yanına sokuldum. Selâm verdim, selâmımı almadı. Sordum: 'Allah için söyle, benim Allah ve Resûlü'nü sevdiğime inanmıyor musun?' O hiç cevap vermedi. Sözümü üç defa tekrar ettim. Üçüncüsünde de: 'Allah ve Resûlü bilir.' dedi ve yanımdan ayrıldı. Dünya başıma yıkılmıştı. Ebû Katâde'den bu sözü hiç beklemiyordum. Gözlerim doldu ve hıçkırarak hıçkırarak ağladım.

Yine bir gün Medine sokaklarında yapayalnız dolaşırken; sokaklarda bir adamın beni soruşturduğunu duydum. Sorduğu şahıslar işaretle beni göstermişlerdi. Adam yanıma geldi, elinde de bir mektup vardı. Mektup bana aitti. Gassân Meliki'nden geliyordu. Melik beni, kendi memleketine davet ediyordu. Mektubunda: 'İşittim ki sahibin seni yalnız bırakmış.. Bize gel; senin gibilerin bizim nezdimizde kadri yüksektir...' gibi sözler ediyordu. "Bu da bir imtihan." dedim ve mektubu yırtarak ateşe attım.

Dünyam kararmış ve kabir kadar daralmıştı

Kırkıncı gündü. Allah Resûlü bir adam göndermişti. Gelen şahıs bizim, hanımlarımızdan uzak durmamız gerektiğini söylüyordu. 'Boşayayım mı, ne yapayım?' dedim. -Ah vefasına kurban olduğum insan!- 'Sadece uzak dur!' dedi ve gitti. Hanımına kendi evlerine gitmesini söyledim. Bu arada Hilâl'in hanımı gidip, hizmet etmek kaydıyla izin istemişti. Hilâl yaşlı bir insandı. Kendi işini göremiyordu. Ve Allah Resûlü onun hanımına izin vermişti. Bazıları benim de aynı şekilde izin almamı istediler. Fakat kabul etmedim. Zira Allah Resûlü'nün böyle bir teklifi nasıl karşılayacağını bilemiyordum.

Derken bir müddet de böyle geçmiş ve tam elli gün dolmuştu. Artık dayanamaz hâle gelmiştim. Dünyam kararmış ve kabir kadar daralmıştı. Her zaman yaptığım gibi evimin damında sabah namazını kılmış, oturuyordum. Birisinin yüksek sesle ismimi söylediğini duydum. Ses: 'Müjde Kâ'b!' diyordu. İş anlamıştım. Hemen secdeye kapandım. O gün sabah namazından sonra Allah Resûlü affımızı ilân etmişti. Mescide koştum, herkes ayağa kalkmış beni tebrik ediyordu. Talha boynuma sarıldı, yüzümü, gözümü öpüyordu. Sanki yeniden bir Akabe yaşıyordum. Allah Resûlü'nün huzuruna gelip elini tuttum. O da benim elimi tutmuştu. -O anda Cennet'le müjdelenseydi dahi zannediyorum bu kadar sevinmeyecekti- Allah Resûlü: 'Allah sizi affetti.' buyurdular. Ve hakkımızda inen şu âyeti okudular:

"Ve (Allah o tevbeleri) geri bırakılan üç kişinin de tevbelerini kabul etti.

Yeryüzü, genişliğine rağmen onlara dar gelmiş, vicdanları kendilerini sıktıkça sıkılmıştı. Nihayet Allah'tan yine Allah'a sığınmaktan başka çare olmadığını anlamışlardı. Sonra (eski hâllerine) dönmeleri için Allah onların tevbesini kabul etti. Çünkü Allah Tevvâb'dır, Rahîm'dir."(Tevbe Sûresi, 9/118)

O bu âyeti okuduktan sonra Resûlullah'a hitaben, 'Yâ Resûlallah! Ben doğrulukla kurtuldum.. Bundan böyle ömrüm oldukça da doğrudan başka bir şey söylemeyeceğime, söz veriyorum.' dedim.

Evet, peygamberlik hakikati, sıdk dediğimiz, doğruluk çarkı ve esası üzerine döner durur. Her peygamber doğru söyler. Ve öyle olması da zarurîdir. Zira, gayb âleminde emirler getirerek insanlığa tebliğ eden bu şahıslardan herhangi birinde küçücük bir yanılma veya yanlışlık olsa, her şey altüst olur. İnsanlık adına öğrenmemiz gerekli olan bütün hakikatler, bize onlar vasıtasıyla intikal etmektedir. Bu ise zerre kadar yanılığa tahammülü olmayan çok hassas bir konudur.

Özetle

- Kurtuluş ve necat doğruluktadır. İnsan doğrulukla ölse bile bir kere ölür; hâlbuki her yalan ayrı bir ölümdür. Nitekim sadakat kahramanı Kâ'b b. Mâlik (ra): "Ben doğruluğumla kurtuldum." der.
- Allah Resûlü, bütün askerî harekâtlarını gizli tutarken bu defa açık gitmiş ve herkesi açıktan davet etmişti. İşte, böyle açık bir davete rağmen Kâ'b, bu sefere iştirak edememişti.
- Çok defa namaz kılarken gözünün ucuyla O'na bakıyordu. Namaza başladığında Allah Resûlü de ona bakıyordu. Fakat namazını bitirince hemen ondan gözünü kaçıırıyordu. Tam elli gün böyle geçecekti.

Haftanın Duası

Allah'ım! Senden bizim, inanan kardeşlerimizin ve topyekün insanların kalblerini, imana, İslam'a, Kur'an'a, ihsan duygusuna ve Peygamberimiz vasıtasıyla bize gönderdiğin bütün hakikatlere tastamam açmanı diliyoruz. Kalblerimizi topyekün islerden, paslardan, küçük-büyük bütün virüs ve mikroplardan arındır.. bilerek ya da bilmeyerek içine düştüğümüz hatalarımızı, günahlarımızı mağfiret buyur.

Sözün Özü

İnsan, Allah nezdinde murad olmayı, meleklerin ve cennet ehlinin muradı hâline gelmeyi istiyorsa ağyarı kafasından silip atmalı, her şeyde bir yönüyle hep O'nu görmeli; Allah'ı murad olarak düşünüp her hâl ve davranışında O'nun rıza ve hoşnutluğunu yakın takibe almalıdır. Yaptığı işin murad-ı İlâhî istikametinde olmadığını hissettiği durumlarda ise, hemen o işten vazgeçmeli, o hâlden sıyrılmalıdır.

18.12.2009 - Sözü'nün Eri Yiğitler

Doğrulukta zirve Nebiler Sultanı (sallallahu aleyhi ve sellem) hep doğru olarak yaşamış, ümmetine de daima doğruluğu tavsiye etmiştir. Bunlardan birkaçını teberrüken zikretmek istiyorum:

"Bana şu altı şey hakkında tekeffülde bulunun (söz verin) ben de size Cennet"i tekeffül edeyim:

- "Konuştuğunuz zaman doğru konuşun!
- Vaat ettiğiniz zaman yerine getirin!
- Emanette "emin" olun!
- Apış aranızı koruyun!
- Gözlerinizi harama yumun!
- Ellerinizi haramdan uzak tutun."

Evet, O hep ok gibi doğru yaşamış, doğruluğu tavsiye buyurmuş ve kendine has doğrulukla zirvelere ulaşmıştı. Elbette O, her hususta bir beşerdi. Fakat doğruluk O"nu işte böyle bir seviyeye yükseltmişti. O, bize de aynı tavsiyede bulunmakta ve, "Doğru söylemeye söz verin, hayatınıza yalan karıştırmayın, ben de size Cennet"i söz vereyim." demektedir.

Başka bir hadislerinde de şöyle buyururlar:

"Doğrulukta helâkinizi görseniz bile, daima doğruluğu araştırın. Muhakkak onda sizin kurtuluşunuz vardır."

Başka bir hadiste de şöyle ferman eder:

"Doğruluktan ayrılmayınız. Doğruluk sizi birr"e (iyiliğe), o da sizi Cennet"e ulaştırır. Kişi doğru olur ve daima doğruyu araştırırsa Allah katında siddîklardan yazılır. Yalandan sakının. Yalan insanı fücra (günaha), o da Cehennem"e götürür. Kişi durmadan yalan söyler ve yalan araştırırsa Allah katında yalancılardan yazılır."

Kurtuluş ve necat doğruluktur. İnsan doğrulukla ölse bile bir kere ölür; hâlbuki her yalan ayrı bir ölümdür.

Ve sözü'nün eri sadıklar Kur"ân"da tebcil edilir: "*Mü"minler içinde Allah"a verdikleri sözde duran nice erler var ki, işte onlardan kimi, sözü'nü yerine getirip o yolda canını vermiştir; kimi de (şehitliği) beklemektedir. Onlar hiçbir şekilde (sözlerini) değiştirmemişlerdir.*" (Ahzab/23)

Enes b. Mâlik -ki Allah Resûlü"nün hizmetkârıdır. Efendimiz Medine"ye teşrif edince, annesi, henüz sekiz-on yaşlarında olan Enes"in elinden tutup onu Allah Resûlü"ne getirmiş ve "Yâ Resûlallah! Oğlum hayatı boyunca sana hizmet etsin." demiş ve Enes'i orada bırakıp gitmişti- işte bu Enes b. Mâlik, "Bu âyette kastedilen şahıs, amcam Enes b. Nadr ve emsalidir." der.

Sadakat Kahramanı Enes

Enes b. Nadr, Akabe"de Allah Resûlü"nü görünce O"na büyülenmiş gibi bağlanmış ve delicesine sevmişti. Fakat her nasılsa Bedir"de bulunamamıştı. Hâlbuki Bedir"in ayrı bir yeri vardı. Hatta Bedir"de bulunanlar ashab arasında nasıl seçkinse, Bedir'e iştirak eden melekler de gök ehli tarafından öyle seçkin görülürdü. Bu, Bedir"de bizzat bulunmuş ve meleklerle kumandanlık yapmış Cibril'in sözüydü. Gel gör ki Enes b. Nadr bu fırsatı kaçırmıştı ve yanıp yakılıyor, gözüne bir türlü uyku girmiyordu. Geldi derdini Allah Resûlü"ne şerh etti: "Yâ Resûlallah, eğer bir daha onlarla karşılaşmak nasip olursa, işte o zaman kâfirlerin benden çekecekleri var." Enes'in bu içten duası kabul olmuş ve Uhud"da küffarla karşı karşıya gelmişti...

Uhud.. Uhud deyince insanın içi burkudur. Çünkü orada yetmiş sahabe şehit edilmiştir. Kim bilir, belki de Uhud"daki bu acı hatıradan ötürü ona bir isnadda bulunuruz diye, Allah Resûlü bir gerçeği ifadenin yanında, buna önlem almış ve bir gün Uhud'un yanından geçerken, "Uhud öyle bir dağ ki, o bizi sever biz de onu severiz." buyurmuştur.

Uhud sarp bir dağdır. Fakat Uhud Savaşı o dağdan da sarp cereyan etmiştir. Her nasılsa sahabe geçici olarak nöbet yerini istenen şekilde koruyamamış, hatta mevziini değiştirmiş ve böylece Allah Resûlü"nün gösterdiği tabyanın dışına çıkmıştı. Bu muharebede Allah Resûlü de yaralanmış, mübarek dişi kırılmış, miğferi yüzüne batmış ve vücudu kan revan içinde kalmıştı. Ama her şeye rağmen O mağfiret ve rahmet peygamberi, ellerini açmış, dua dua yalvarmış ve "Allah"ım! Kavmimi bağışla; çünkü onlar bilmiyorlar." buyurmuştu.

Enes b. Nadr, Uhud günü oradan oraya koşuyor ve bir sene önce Allah Resûlü"ne verdiği sözü yerine getirmeye çalışıyordu. Çalışıyordu ama o da çocukları gibi sona doğru bir noktada dolaşıyordu. Evet, vücudu delik deşik olmuş, son anlarını yaşıyordu. Dudaklarında son tebessüm, yanına yaklaşan Sa"d b. Muaz"a şu sözleri söylüyordu: "Resûlullah"a benden selâm söyle. Vallahi şu anda Uhud'un arkasından Cennet kokularını duyuyorum."

O gün nice şehitleri tanımak mümkün olmamıştı. Hamza tanınamamış, Mus"ab b. Umeyr bilinememiş, Abdullah b. Cahş"ın vücudunun parçaları bir araya getirilince ancak hakkında "O"dur." diye hüküm verilebilmişti. Enes b. Nadr da aynı durumdaydı. Kız kardeşi gelmiş, kılıcı tutan eline -ki ihtimal tek oradan yara almamıştı- bakıp onu tanımış ve gözleri dolu dolu, "Bu, Enes b. Nadr, yâ Resûlallah!" diyebilmişti.

İşte âyet, bu civanmerdi anlatıyordu. O, verdiği sözde durdu. "Ölesiye savaşağım." dedi ve öldü. Ölüm dahi onu sözünde yalancı çıkaramadı.

Âyetin onu anlatması, onun, inananlara da bir örnek olması içindir. Evet, "Lâ ilâhe illallah" dedikten sonra, her fert bu denli o kelimenin muhtevasına sadık kalmalıdır ki, din harap, iman serâp, şeâir de pâyimâl olmasın...

Enes b. Nadr ve Enes b. Nadrlar sözlerinde durdular. Sözlerinin eri ve dosdoğru olduklarını ispatladılar. Çünkü onlar derslerini, Kâinatın Efendisi Muhammedü'l-Emîn"den almışlardı. O nasıl doğru ve emindi, dostları da aynı şekilde doğru ve emindiler...

Özetle

- Doğrulukta zirve Nebiler Sultanı hep ok gibi doğru yaşamış, ümmetine de daima doğruluğu tavsiye etmiştir. Elbette O, her hususta bir beşerdi. Fakat doğruluk O"nu insanlığın zirvesine yükseltmişti.
- Enes b. Nadr, Akabe"de Efendimiz"i görünce O"na büyülenmiş gibi bağlanmış ve delicesine sevmişti. Fakat her nasılsa Bedir"de bulunamamıştı. Bu yüzden yanıp yakılıyor, gözüne bir türlü uyku girmiyordu.
- Enes, Uhud günü oradan oraya koşuyor ve Allah Resûlü"ne verdiği sözü yerine getirmeye çalışıyordu. O da çokları gibi sona doğru bir noktada dolaşıyordu. Vücudu delik deşik olmuş, son anlarını yaşıyordu.

Günah, Hayaline Bile Girmesin

Allah Resûlü, bir hadislerinde, insanın kötülüğe niyet edip yapmadığı zaman, bir sevap kazanacağını; başka bir hadislerinde ise fenalığa niyet edip yapmadığı halde günah kazanacağını bildirir.

Bu iki hadiste kastedilen mânâ telif edildiği zaman, birinci hadisin bizim gibi avam insanlara karşı söylenmiş; ikinci hadis-i şerifin ise Allah tarafından bol bol lütuflarla serfiraz kılınmış ve o lütuflar helezonunda yükselmiş insanlara

yöneltirilmiş bir hitap olduğu anlaşılır. Çünkü o insanın fenalıkları zihninde tasavvur etmesi bile, Allah"a kurbiyetle telif edilemeyeceğinden o, aksi bir hükümle cezalandırılır. Yine önemli (önemli olduğu kadar kudsi) bir mekânda bulunup kendilerinden sadece okuma, düşünme, iman ve Kur"ân hizmetinde çalışmakla Allah"a kurbiyet kesbetme beklenen insanların, bu türlü fık u fücra girmesi, çarşıya-pazara çıktıklarında gözlerine dikkat etmemeleri, Allah"ın kendilerine karşı onca hıfz, himaye ve kelaetine saygısızlık olacağından, daha büyük tokatlara sebep olabilir. Onlar, bu türlü şeylere maruz kaldıklarında, şeytandan bir ok yemiş gibi hemen Allah"a teveccüh etmeli ve, "Estağfirullah Ya Rabbi!" demelidirler...

Bir diğer husus da şudur, kasdî ve iradî olmaksızın, vazife icabı bu türlü şeylere tevessül eden Müslümanlar hakkında sû-i zan etmemiz hiçbir zaman doğru olmaz. Zira bu insanlar, vazife icabı toplumun içine girmekte ve görevlerini ancak bu şekilde yürütebilmektedirler. Dolayısıyla, "Toplumun içinde kalıp da ondan gelenlere katlanmak, tek başına olmaktan daha hayırlıdır." hadisi, onlar için bir sığınak sayılabilir. Böyle bir hayır arama düşüncesiyle, ister okulda talabe ya da hoca olarak görev yapsınlar, ister çarşıda esnaflık, isterse başka yerde çalışsınlar, kasdî olarak bu türlü şeylere tevessül etmedikleri müddetçe, tıpkı sokakta gezerken paçalara sıçrayan çamurun namaza engel olmadığı gibi bu durum da onlar için sorumluluk vesilesi olmaz.

Fakat bir mecburiyet olmadan, kasdî ve iradî olarak bu tür günahlara kapı aralanırsa, o zaman da Cenâb-ı Hak burada sormasa bile, âhirette sorabilir; dünyada sorulması ehven; ahirette sorulması ise daha eşed/şiddetlidir. Dolayısıyla, özellikle Cenâb-ı Hak"ın has dairesi içinde bulunan kişilerin, içtimâî münasebetlerinde olabildiğince dikkatli olmaları ve iktisat etmeleri gerekmektedir. Bu sebeple bu mevzuda hassasiyet gösterenleri hafife almak kesinlikle doğru değildir.

Haftanın Duası

Ey, varlığı canlarımızın cânı, nûru gözlerimizin ziyası Yüce Varlık! Sen tenlerimize can vermeseydin, bizim çamurdan, balçıktan ne farkımız olurdu.! Sen gözlerimize ziya çalmasaydın, kâinatları nasıl değerlendirebilir ve Seni nasıl bilebilirdik.! Sana kâinatın zerrelere adedince hamd ü senâda bulunsak, yine de hakkıyla şükretmiş sayılamayız... Ey Güzeller Güzeli! Gönüllerimizi güzellik duygularıyla mamur kıl ve bize her zaman güzel kalmanın yollarını göster!

Sözün Özü

Hayal, tıpkı tefekkürde olduğu gibi, azme, ideale.. ait hususlarla ilgili olduğu zaman iyi ve faydalı; çirkin ve çirkef şeylere ait olduğu zaman da kötü ve zararlıdır. Hususiyle genç dimağlarda hevesata ait hayal ve tasavvurlar, onları öyle fenalıklara sürüklerler ki, bir daha kendilerini toplamaları çok zor olur. Bu

bakımdan, her günah içinde küfre giden bir yolun olduğu gibi, içinde fesat ve fücür olan her hayal de sahibini fıskâ ve dalâlete çekip götür  n zihn   bir gulyab  nidir.

25.12.2009 - Ehl-i Beyt Muhabbeti ve Kerbelâ

Kerbelâ hadisesi ciğersûz (ciğerleri yakan), insanın içini kanatan bir hadisedir. Dolayısıyla o günleri yâd etme adına birtakım aktiviteler icra etmek, sevmemiz gereken insanlara karşı sevgimizi ortaya koymak, karşı taraf hakkında söylenmesi gerekli olan şeyleri söylemek normal bir davranıştır. Nitekim tekkelerde, zaviyelerde bu meselenin en mahzursuzu yapıldı. Değişik vesilelerle ifade ettiğim gibi Alvar imamı Muhammed Lütfî Efendi, çok önemli bir Sünnî idi. Fakat Ehl-i Beyt muhabbetiyle meşbû, sürekli o heyecanı yaşayan bir insandı.

Bizim neslimiz, bizden evvelkiler ve sonrakiler, Ehl-i Beyt için yana yakıla söylenen sözleri dinleye dinleye neş'et etti. Aslında Seyyidina Hz. Hasan'ın, Hz. Hüseyin'in, Zeynel Abidin Hazretleri'nin, İmam Cafer'in bizden beklediği bir şey yoktur. Kaldı ki onlar şehadet mertebesini bihakkın, aliyyül a'la tarzda ihraz ettiler. "Allah yolunda ölenlere ölü demeyin." (Bakara/154) hakikatine ve bir başka ayeti kerimenin ifade ettiği "Nezd-i ulûhiyette onlar sürekli en güzel rızıklarla rızıklandırılmaktadır." (Âl-i İmran/169) müjdesine mazhar oldular. Dolayısıyla onların bizim hiçbir armağanımıza ihtiyacı yoktur. Onlar nezd-i ulûhiyette, aklınıza hayalinize gelmedik rızıklarla, hadisin ifadesine göre, gözlerin görmediği, kulakların işitmediği, beşer aklının ve hayalinin hiçbir zaman tasavvur edemediği nimetlerle serfirazdılar.

İnsanın, içinde Ehl-i Beyt'e reva görülen o acıyı duyması, hem Müslümanlığın hem de Allah Resûlü'ne ve O'nun Ehl-i Beyti'ne bağlılığın gereğidir. Hem kendi hatırlarından ötürü, hem bütün hatırları aşan Efendimiz'in hatırlarından ötürü, Hz. Ali Efendimiz'in, Hz. Fatıma annemizin hatırlarından ötürü onlara karşı alaka duymamak mümkün değildir. Ancak her şeyin dengeli olması gerekir. Kur'an-ı Kerim şöyle diyor: "Eğer maruz kaldığınız bir haksızlığa karşılık verecekseniz, ancak size yapılan kadar bir karşılık verin." (Nahl/126) Yani onlar sizden bir insan şehit ettiler; savaştığınız zaman savaş kuralları içinde siz de bir insan öldürebilirsiniz. Fakat affederseniz, sabrederseniz bu sizin için daha hayırlıdır.

Eğer, Kur'an-ı Kerim'de, Seyyidina Hz. Ali'nin sözleri içinde, Efendimiz'den naklen veya kendinden, Hz. Hüseyin'in, Efendimiz'den, Hz. Ali'den veya Hz. Fatıma'dan naklen veya kendinden "Bizim yasımızı tutma adına şöyle dövünün,

böyle ağlayın..." gibi bu mevzuda söylenen bir şey varsa "baş göz üstüne" der, öper başımıza koruz. Yok, eğer dinde böyle bir şey yoksa biz din adına yeni şeyler icad ediyoruz demektir. Bugün bizim ülkemizde zincirlerle dövünme yerine kan bağışında bulunuluyor ki bu çok daha insani bir uygulamadır. Kendine eziyet etmek yerine Ehl-i Beyt'in aziz hatırası için, birilerinin ihtiyacını giderecek, onlara şifa vesilesi olabilecek önemli bir fedakârlıkta bulunuluyor. Bizim dışımızdaki yerlerde ise eski uygulamalar devam ediyor.

Vurunup dövünme, kendimize eziyet etme yerine "Allah'ım onlar mazlûmen, mağduren, zalim, gaddar bir kısım ellerle orada mahkûm edildiler, kuşatılıp şehid edildiler. Onlar o kadar günahsız o kadar temiz, o kadar arı duru insanlar ki şimdi şu anda kanatlarıyla öbür âlemin nâmütenahî fezalarında tayeran edip duruyorlar. Allah'ım bahtına düştük, bizleri o temiz insanlara bağışla, onların o temiz silkine ilhak buyur." diye dua etmek en doğru davranıştır. Onlara dua etmek, şefaathlerini dilemek hem bizden onlara armağan hem de gelecekte bizi tanımaları için bir davetiyedir. Bu şekilde kendimizi onlara tanıtmaya çalışırız.

Mesele dinin kurallarına bağlanmalı

Zannediyorum, birilerini can-u gönülden anma mevzuunda temel espri kavranamıyor. Her meselede olduğu gibi bu meseleyi de dinin kurallarına bağlamak gerekiyor. Yaptığımız şeyi, din adına yapıyorsak şayet, onun dinde bir mahmili olması lazımdır. Yaptığınız o şey sağlam bir dini blokaj üzerine, dinin temel kaideleri ve disiplinleri üzerine oturmalı ki o iş dînî olsun. İşte o zaman yapılan şeyler Allah indinde, Resûlullah ve Haydar-ı Kerrar Hz. Ali indinde kıymet ifade eder.

Ben diyorum ki gelin, oturalım, burada Ehl-i Beyt-i Resûlullah'a, Efendimiz'e binlerle, milyonlarla salât ü selam okuyalım. Onların şefaathlerine mazhar olmak, cennette onlara komşu olmak için dua dua yalvaralım. Fakir, günde belki milyonlara iblağ ederek, ilmullaha iblağ ederek yüzlerce defa salât ü selam okuyorum. Bu, Ehl-i Beyt muhabbetinden ileri geliyor. "Allah'ım, Senin ilmin ve malumatın adedince Efendimiz'e ve onun paklardan pak tertemiz Ehl-i Beyti'ne salât ü selam olsun." diyorum. Ve ben bunu sonsuz rakama bağlıyorum. "Allah'ım, Senin ilmin sayısınca, ilminin taalluk ettiği objeler, nesneler sayısınca, ezelden ebede kadar, Efendimiz'in üzerine, muallâ Ehl-i Beyti'nin üzerine, Sâdâtınâ Hz. Hasan'ın, Hz. Hüseyin'in üzerine salât ü selam et." diyorum. Onlara karşı yapılması gerekli olan hayırlı bir şey varsa budur.

Bu matem günlerini yaşayarak yâd eden insanlarımıza düşen önemli bir

görev var. Onlar, Sünnî insanları "Neden bizim gibi siz de Kerbelâ hadisesini derhatır ederek, onu yeniden bir kere daha ciğersûz keyfiyetiyle hatırlayarak vurunup dövünmüyorsunuz? Sağınıza solunuza darbeler vurup vücudunuzu yaralamıyorsunuz?" diyerek eleştirmemeliler. Aksi halde geçmişte işlenmiş bir fecaati yeniden yâd etmek suretiyle o dönemdeki kinleri ve nefretleri hortlatmış olursunuz. Bu da Müslümanlar arasında yeni ayrışmalara vesile olur. Allah korusun bu dürtülerle bir kısım insanlar bu düşünceleri realize etmeye kalkarlar.

Bugün Yezid yok; kime kin besleyeceğiz?

O cinayeti, o kötülüğü işleyen, Allah'ın cezası, yerin dibine batasınca Yezit'ti. O günün zalim Emevîler'i yaptılar o meseleyi. Emevîler'in arasında Ömer b. Abdülaziz gibi, İslam'ı Endülüs'e taşıyanlar gibi, içlerinde çok güzel işler yapanlar da oldu. Bunları da görmezden gelmemek lazım. Şimdilerde o matemi sürekli yâd eden insanların şuuraltında bir Yezid arama dürtüsü oluşabilir. Ama bugün Yezid yok. Öyle olunca o insanlar sanki Sünnîler aynı zamanda Yezid taraftarıymış gibi bir duyguya kapılabilirler ki bu da fitnenin en büyüklerindendir. Ehl-i Beyt'i sevmemek gibi bir ithamdan Allah'a sığınırız. Hâşâ yüz bin defa hâşâ. Biz onları sevmeyi din sayıyoruz. Böyle sun'i Yezidîler uydurmak suretiyle bir Yezidî - Ehl-i Beyt kavgasına yeniden bir zemin hazırlama riski var. Psiko-sosyolojik açıdan da dinin temel prensipleri açısından da oldukça hatarlı ve hatalı şeyler bunlar. Bize düşen şey; kendi ülkemizde o vahdeti ruhiyeyi koruma adına lazım gelen temkini, tedbiri ortaya koymaktır.

Bugün Yezid ve Yezidîler yok ama o gün ortaya çıkan Haricîlik kalıp değiştirerek, format değiştirerek günümüze kadar geldi. Günümüzde de sofiliği kabul etmeyen, İslam'ın kalbî ve ruhî hayatını inkâr eden ve her şeyi kuru naslara bağlayanlar var. Kur'an'ı olduğu gibi kabaca yorumlayan, muhakkıkîn-i müdakkikîn-i muhadissîn-i izam efendilerimizin o mevzudaki yorumlarını nazarı itibara almayan sathi insanlar haricîlerin günümüzdeki devamıdır.

Hatta denebilir ki bugün ortaya çıkan canlı bombalar, haricî kalıntılarıdır. Neo-haricîlerdir bunlar. Masum insanlar üzerine bomba yüklü arabalarla gitme, intihar komandoları oluşturma işte bu sakat anlayışın ürünüdür. Ve bunlar İslam'ın drahşan çehresini karartan yüz karası insanlardır.

Gelin, İslâm'ın etrafında surlar oluşturalım

O halde fitne ateşlerine karşı İslam hakikatinin etrafında muhkem surlar oluşturmamız lazım. Bu fitneler İslam'ın bazı surlarını yıkıp bazı bariyerleri

devirebilir. Bu da bazı insanları yanlış yollara sürükleyebilir. Bu şehrahın şehrah olarak devamı ve temadisi ve burada yürüyenlerin Allah'a yürümeleri için onun etrafında surların oluşturulması lazım. Fitne nereden geliyorsa yırtıklar oradan yamanmalıdır. Hazret-i Gazalî, tecdidiyle bir yerde bir yırtığı yamamaya çalışmıştır. Şah Veliyyullah Dıhlevî, İmam Rabbânî, Mevlânâ Halid-i Bağdâdî bir yırtığı yamamaya çalışmışlardır. Hangi dönemde yırtık nerede olduysa, o yamanmaya çalışılmıştır.

Bugün başta Müslümanlar olmak üzere bütün insanlığı kasıp kavuran bir yangın var. Yuvada, sokakta, mektepte yangın var. O zaman yapılması gereken şey o dertlerin, o problemlerin yeniden civciv çıkarmasına meydan vermemektir. İnsanda eski duyguları, kötü hisleri tetikleyecek, kine, nefrete sevk edecek dürtülerin hortlamasına müsaade edilmemelidir. Bugün o kötü duygular hortlarsa, diyalogun, hoşgörünün, sevginin, konuma saygının yerini alacaktır. Bir milletin fertleri olma duygusunun önüne geçecek ve Allah korusun yeni Kerbelâ'lara zemin hazırlayacaktır. Bunlara meydan vermemek için, Sünniler cemevine, Alevîler de camiye saygı duymalıdır. Allah'a yürüyen insanlar kine nefrete yol vermemeli, her zaman el ele tutuşmalı ve bu kutlu yolculuğu birlikte sürdürmelidirler.

Bugün nerede olursa olsun ağlayan insanların ağlamasını dindirmek önemlidir. İnanan insanlar dünyası, Müslüman dünya, devletler muvazenesindeki yerini üç-dört asırdan beri kaybetmiştir. Onu yeniden o dümenin başına oturtmak çok ciddi ve en önemli sorumluluktur. O sorumluluğu yerine getirmek bütün İslam dünyasının görevidir.

Özetle

- Kerbelâ hadisesi insanın içini kanatan bir hadisedir. O günleri yâd etme adına birtakım aktiviteler icra etmek, sevmemiz gereken insanlara karşı sevgimizi ortaya koymak, karşı taraf hakkında söylenmesi gerekli olan şeyleri söylemek normaldir.
- İnsanın, içinde Ehl-i Beyt'e reva görülen o acıyı duyması doğrudur. Hem kendi hatırlarından ötürü, hem bütün hatırları aşan Efendimiz'in hatırlarından ötürü, Hz. Ali'nin, Hz. Fatıma'nın hatırlarından ötürü onlara karşı alaka duymamak mümkün değildir.
- Bugün Yezid ve Yezidiler yok ama o gün ortaya çıkan Haricilik kalıp değiştirerek, format değiştirerek günümüze kadar geldi. Günümüzde de sofiliği kabul etmeyen, İslam'ın kalbî ve ruhî hayatını inkâr eden ve her

şeyi kuru naslara bağlayanlar var.

Haftanın Duası

Her şeyden evvel âlemlerin Rabbi Allah'a, ilmi adedince hamd ü senâlar, âlemşümûl dinin şerefli mübelliği Efendimiz'e, nezih ailesine ve seçkin ashabına kâinatın zerreleri sayısınca salât ve selâm ediyor ve Rabb'imize el açarak yalvarıyoruz:

Ey Allah'ımız! Bize düşmanlık yapanlara karşı Sen bizim muînimiz ol.. haddini aşıp hukumuza saldıran mütecavizlerin şerlerini üzerimizden defet.. ehl-i iman hakkında kötülük düşünen ne kadar şerîr insan varsa Sen bizi onların şerlerinden ve tuzaklarından koru.

Sözün Özü

Hazreti Ali, "Her peygamberin nesli kendinden, benimkisi ise Ali'den olacaktır!", "Ben kimin dostu (mevlası) isem, Ali de onun dostudur."

"Sen dünyada da ahirette de benim kardeşimsin!"; "Sen, Hazreti Harun'un, Hazreti Musa yanında aldığı yeri, benim yanımda almaktan razı değil misin? Şu farkla ki, benden sonra peygamber yoktur." ifadelerindeki nebevî iltifata mazhar olmuş bir insandır. Ayrıca, Resûl-i Ekrem'in (aleyhi ekmelûttehaya) neslini sevmek de Alevî'siyle Sünnî'siyle hepimiz için çok önemli bir vecibedir.